

ntu

Nationella trygghetsundersökningen

Rapport 2009:2

NTU 2008

Om utsatthet, trygghet och förtroende

brå

brottsförebyggande rådet

NTU 2008

Om utsatthet, trygghet och förtroende

Rapport 2009:2

Brå – centrum för kunskap om brott och åtgärder mot brott

Brottsförebyggande rådet (Brå) verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsförebyggande arbete och rättsväsendets reaktioner på brott.

Denna rapport kan beställas hos bokhandeln eller hos
Fritzes Kundservice, 106 47 Stockholm
Telefon 08-690 91 90, fax 08-690 91 91, e-post order.fritzes@nj.se

Produktion:
Brottsförebyggande rådet, Information och förlag,
Box 1386, 111 93 Stockholm. Telefon 08-401 87 00, fax 08-411 90 75,
e-post info@bra.se
Brå på Internet www.bra.se
Författare: Jennie Wigerholt och Åsa Irlander
Omslag: Ylva Hellström
Omslagsbild: Helena Halvarsson
© Brottsförebyggande rådet 2009
ISSN 1100-6676
ISBN 978-91-86027-19-3

Innehåll

Figur- och tabellförteckning	5
Tabeller	5
Förord	9
Sammanfattning	10
Utsatthet för brott	10
Trygghet	11
Förtroende för rättsväsendet	12
Brottsoffers kontakter med rättsväsendet	13
Resultat för Sveriges län	13
1 Inledning	15
Bakgrund till undersökningen	15
Syfte och frågeställningar	16
2 Metod	17
Frågeinnehåll	17
Upplägg och genomförande	18
Bortfall	19
Tillförlitlighet och jämförbarhet	20
Resultatredovisningen	21
3 Utsatthet	24
Brott mot enskilda personer	26
Egendomsbrott mot hushåll	42
4 Trygghet	49
Otrygghet ute sen kväll	49
Oro för brott	53
Otrygghetens konsekvenser	59
Erfarenheter och inställningar	62
5 Förtroende för rättsväsendet	65
Rättsväsendet och de enskilda myndigheterna	66
Hur rättsväsendet utför olika arbetsuppgifter	71
Erfarenheter av brott och av rättsväsendet	75
6 Brottsoffers kontakter med rättsväsendet	81
Erfarenheter av polisen	82
Erfarenheter av rättegång	83
Referenser	87

Bilaga 1. Tabeller	89
Kapitel 2. Metod	89
Kapitel 3. Utsatthet för brott	92
Kapitel 4. Trygghet	104
Kapitel 5. Förtroende för rättsväsendet	117
Kapitel 6. Kontakter med rättsväsendet	137
Bilaga 2. Konfidenstabell (95 procent)	140
Om tabellen, konfidensintervall och statistisk säkerhet	141

Figur- och tabellförteckning

Tabeller

I resultatredovisningen

2.1. Urval och bortfall, NTU år 2008.	19
3.1. Utsatthet i befolkningen (16-79 år) för olika typer av brott mot enskilda personer år 2005–2007, samt skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2007, enligt NTU år 2006–2008. Andel i procent.	27
3.2. Andel utsatta hushåll i befolkningen (16-79 år) för olika typer av brott mot egendom år 2006 och 2007, skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2007, enligt NTU år 2007–2008.	43
4.1. Otrygga vid utevistelse sen kväll i två befolkningsgrupper, NTU år 2006–2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.	52
5.1. Förtroende för rättsväsendet hos personer som utsatts för brott, NTU år 2008. Andelar i procent.	76

I tabellbilagan

2A. Antal individer som medverkat i NTU 2008 samt populationsstorlekar för redovisningsgrupperna.	89
2B. Antal individer som medverkat i NTU 2008 samt populationsstorlekar för redovisningsgruppen län.	90
2C. Antal individer som medverkat i NTU 2008 för redovisningsgruppen kommun.	91
3A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	92
3B. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot person år 2005–2007 samt skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2007, enligt NTU 2006–2008.	96
3C. Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	97
3D. Relation till gärningspersonen för olika brottstyper år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	98
3E. Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot egendom, skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2006 och 2007, enligt NTU 2007–2008.	99
3F. Utsatta hushåll för brott mot egendom år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter familje- och boendeförhållanden. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.	99
3G. Upprepad utsatthet för brott mot person år 2007 enligt NTU 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen.	100
3H. Upprepad utsatthet för brott mot hushåll år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter familje- och boendeförhållanden. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.	102
3I. Utsatthet för brott i län och vissa kommuner. Andel personer utsatta för brott mot enskilda personer och andel hushåll utsatta för egendomsbrott år 2007, enligt NTU 2008.	103
4A. Otrygghet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2008. Andel otrygga inom respektive grupp i befolkningen i procent.	104
4B. Oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående i olika befolkningsgrupper, NTU 2006–2008. Andel i respektive grupp i befolkningen, i procent.	106
4C. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent.	108
4D. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, samt särskild otrygghet enligt index inom olika befolkningsgrupper. NTU år 2006–2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent.	110
4E. Otrygghet hos personer med olika erfarenheter/inställningar, NTU år 2006–2008. Andel i befolkningen, i procent.	112
4F. Särskilt otrygga enligt index, efter utsatthet för olika typer av brott. Redovisning totalt, samt efter kön. NTU år 2008. Andel i procent.	113
4G. Andel som i stor utsträckning känner oro för brottsligheten i samhället, som känner mycket eller ganska stor otrygghet vid utevistelse en sen kväll i det egna området, samt som känner mycket eller ganska stor oro att utsättas för olika brottstyper, enligt NTU 2008. Särredovisning efter län och vissa kommuner.	114

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

4H. Otrygghetens påverkan på beteende (valt annan väg/färdsätt, samt avstått aktivitet) och livskvalitet, enligt NTU 2008. Särredovisning efter län och vissa kommuner.	116
5A. Allmänhetens förtroende för rättsväsendet, NTU år 2006 – 2008 . Andel i procent.	117
5B. Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006—2008. Andel i procent.	118
5C. Förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2008. Andel i procent.	120
5D. Förtroende för rättsväsendet hos personer med olika erfarenheter av brott i befolkningen, NTU år 2008. Andel i procent.	122
5E. Förtroende för rättsväsendet hos personer utsatta för olika brottstyper under år 2007, enligt NTU 2008. Andel i procent.	123
5F. Förtroendebalanser för rättsväsendet, NTU år 2006–2008.	126
5G. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.	127
5H. Förtroendebalanser (stort förtroende – litet förtroende) för rättsväsendet hos personer med olika erfarenheter av brott i befolkningen, NTU år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.	129
5 I. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) hos personer utsatta för olika brottstyper under år 2007. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.	130
5 J. Förtroende för rättsväsendet som helhet, för polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU år 2008.	133
5K. Förtroendebalanser (stort minus litet förtroende) för rättsväsendet som helhet, för polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU år 2008.	135
6A. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott, uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2008. Andel för respektive grupp, i procent.	137
6B. Erfarenhet av rättegång, bland personer som medverkat som målsägande i en rättegång under de senaste tre åren. Andel i procent.	139

Figurer

3.1 Fördelning av det totala antalet brott i befolkningen (16–79 år) under år 2007, enligt NTU 2008.	25
3.2. Fördelning av det totala antalet anmälda brott enligt den officiella kriminalstatistiken (Brå 2008c) under år 2007. Avser de brottstyper som ingår i NTU.	25
3.3. Andelen utsatta för olika typer av brott mot enskilda personer över åren 2005–2007, enligt NTU 2006–2008.	26
3.4. Andel polisanmälda brott mot enskilda personer år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008.	28
3.5. Utsatthet för brott mot enskilda personer år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter län med konfidensintervall (95 procent, se bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.	29
3.6. Utsatta för hot år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	30
3.7. Utsatta för hot år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	30
3.8. Typ av brottsplats för hot år 2007 enligt NTU 2008. Totalt, samt särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.	31
3.9. Relation till gärningspersonen för hot år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.	31
3.10. Utsatta för misshandel år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	32
3.11. Utsatta för misshandel år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	32
3.12. Typ av brottsplats för misshandel år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.	33
3.13. Relation till gärningspersonen för misshandel år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.	34
3.14. Utsatta för sexualbrott år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	34
3.15. Utsatta för sexualbrott år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning kön och ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	35

3.16. Typ av brottsplats för sexualbrott 2007, enligt NTU 2008. Andel händelser, i procent.	35
3.17. Relation till gärningspersonen för sexualbrott år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Andel händelser i procent.	35
3.18. Utsatta för personrån år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	36
3.19. Utsatta för personrån år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	37
3.20. Utsatta för trakasserier år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	38
3.21. Utsatta för trakasserier år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	38
3.22. Relation till gärningspersonen för trakasserier år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.	39
3.23. Utsatta för bedrägerier år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	40
3.24. Utsatta för bedrägerier år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	40
3.25. Upprepad utsatthet för brott mot enskilda personer år 2007, enligt NTU 2008. Andel utsatta 1 gång, 2-3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser i procent.	41
3.26. Utsatthet för brott mot person (fyra gånger eller fler) år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning för ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	41
3.27. Utsatthet för olika typer av egendomsbrott mot hushåll år 2006–2007 enligt NTU 2007–2008. Andel i procent.	42
3.28. Andel polisanmälda egendomsbrott mot hushåll år 2006–2007, enligt NTU 2007–2008.	43
3.29. Utsatthet för fordonsrelaterade brott år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning för boendeort. Andel i procent.	45
3.30. Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter län med konfidensintervall (95 procent, se bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.	45
3.31. Utsatthet för bostadsinbrott år 2007, enligt NTU. Särredovisning för boendetyp. Andel i procent.	46
3.32. Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2007, enligt NTU 2008. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser i procent.	46
4.1. Otrygghet, NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.	50
4.2. Otrygghet, NTU år 2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	50
4.3. Otrygghet, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	51
4.4. Otrygghet i Sveriges län, NTU år 2008. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent). Andel inom respektive län, i procent.	52
4.5. Oro över brottsligheten i samhället, NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.	54
4.6. Stor oro över brottsligheten i samhället samt oro (mycket/ganska ofta) över närstående, NTU år 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	54
4.7. Stor oro över brottsligheten i samhället, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.	54
4.8. Oro över att närstående ska drabbas av brott, NTU år 2006–2008. Andel i procent.	55
4.9. Oro över att närstående ska drabbas av brott, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.	55
4.10. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2008. Andel i procent.	56
4.11. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2008. Särredovisning efter kön. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.	57
4.12. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.	57
4.13. Oro att utsättas för bostadsinbrott, NTU år 2008. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent). Andel för respektive län, i procent.	58
4.14. Otrygghetens konsekvenser, NTU år 2008. Andel (i befolkningen) i procent.	60
4.15. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, NTU år 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	60
4.16. trygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	61

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

4.17.	Otrygghet (index) hos personer med olika erfarenheter av brott, NTU år 2006–2008. Andel särskilt otrygga för respektive grupp i befolkningen, i procent.	62
4.18.	Otrygghet (index) hos personer som utsatts för olika typer av brott under år 2007, NTU år 2008. Andel särskilt otrygga för respektive grupp i befolkningen, i procent.	63
4.19.	Otrygghet (index) hos personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen och rättsväsendet, NTU år 2006–2008. Andel särskilt otrygga för respektive grupp i befolkningen, i procent.	64
5.1.	Andel respondenter som tagit ställning i förtroendefrågan (uppgett antingen stort, litet eller varken stort eller litet förtroende), NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.	66
5.2.	Allmänhetens förtroende för rättsväsendet, NTU år 2008. Andel i procent.	67
5.3.	Stort förtroende för rättsväsendet, NTU år 2006–2008. Andel i procent.	67
5.4.	Stort förtroende för rättsväsendet som helhet, NTU år 2008. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent). Andel för respektive län, i procent.	68
5.5.	Stort förtroende för rättsväsendet, NTU år 2008. Särredovisning efter kön. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.	69
5.6.	Stort förtroende för rättsväsendet, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.	70
5.7.	Förtroende för rättsväsendets myndigheter, NTU år 2008. Särredovisning efter utbildningsnivå. Andel för respektive grupp i befolkningen i procent.	70
5.8.	Allmänhetens förtroende för hur rättsväsendet och polisen utför olika uppgifter, NTU år 2008. Andel i procent.	71
5.9.	Stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist, NTU år 2008. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent). Andel för respektive län, i procent.	72
5.10.	Stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra, NTU år 2008. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent). Andel för respektive län, i procent.	73
5.11.	Stort förtroende för hur rättsväsendet samt polisen utför olika uppgifter, NTU år 2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	74
5.12.	Stort förtroende för hur rättsväsendet samt polisen utför olika uppgifter, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	74
5.13.	Förtroendebalanser (stort minus litet förtroende) för rättsväsendet och dess arbetsuppgifter. Särredovisning för personer som inte utsatts för något brott år 2007, personer som utsatts för något brott år 2007 samt för personer som utsatts för sexualbrott år 2007, enligt NTU år 2008.	77
5.14.	Stort förtroende för polisen hos personer som uppger att de åtalats för brott de senaste tre åren, NTU år 2008. Andel för gruppen åtalade, i procent.	78
5.15.	Stort förtroende för rättsväsendets myndigheter hos personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen de senaste tre åren, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.	79
6.1.	Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2008. Uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll hot eller våld eller ej. Andel för respektive grupp, i procent.	82
6.2.	Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2008. Uppdelat på kön samt på om (den senaste) händelsen innehöll hot eller våld eller ej. Andel för respektive grupp, i procent.	83
6.3.	Upplevelse av bemötande i domstol bland målsägande i rättegång de senaste tre åren enligt NTU 2008. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp, i procent.	84
6.4.	Erfarenhet av åklagare i samband med medverkan som målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2008. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp, i procent.	84
6.5.	Erfarenhet av målsägandebiträde i samband med medverkan som målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2008.	85
6.6.	Förståelse av rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2008.	85
6.7.	Förståelse av rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren enligt NTU 2008. Särredovisning för utbildning. Andel för respektive grupp, i procent.	86
6.8.	Upplevelse av information om rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2008.	86

Förord

Det gångna året kantades av många omvälvande händelser. Allmänheten minns 2008 som året då proppen på allvar gick ur ekonomin och arbetsmarknaden blev mer osäker. Utökad möjlighet till övervakning genom den så kallade FRA-lagen blev föremål för stor debatt och en källare i Österrike hamnade i rampljuset efter en pappas mångåriga övergrepp mot sin dotter. I Sverige inleddes året med rättegångar i kölvattnet av de uppmärksammade fallen av dödligt våld, som kom att benämnas Riccardo- och Rödebyfallen. Ytterligare våldshändelser kom att hamna i fokus efter mordet i Arboga, där två små barn blev bragda om livet. När en 10-årig flicka sedan försvann under en cykeltur för att senare återfinnas mördad, var det inte bara eftersökningarna av flickan som hamnade i fokus, utan även polisens arbetsmetoder. Känns händelserna bekanta? De flesta av de aktuella händelserna rör brott, otrygghet och förtroende – och dessa händelser har lämnat bestående intryck.

Brottslighet är ett ständigt aktuellt ämne som uppmärksammas i många olika sammanhang. Allt högre krav ställs på samhällets förmåga att motverka de problem som brottsligheten innebär i form av brottsoffer, otrygga människor och ett ifrågasättande av de rättsvårdande myndigheternas förmåga. Därmed ökar behoven av att kunna följa och analysera brottsligheten och otryggheten. I detta sammanhang är den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) en viktig källa.

Denna rapport redogör för resultaten från den tredje omgången av NTU. På uppdrag av regeringen redogörs här övergripande om allmänhetens utsatthet för brott och erfarenheter av kontakter med rättsväsendet, om allmänhetens upplevda trygghet samt om förtroende för rättsväsendet. Resultaten redovisas främst på

nationell nivå, men också för län och vissa kommuner. Rapporten är överlag beskrivande. Djupgående analyser eller förklaringar till resultat presenteras i stället i fördjupningsstudier. Exempel på aktuella fördjupningsrapporter är *Brottsoffers benägenhet att polisanmäla brott* (Brå 2008:12) och *Otrygghet och segregation. Bostadsområdets betydelse för allmänhetens otrygghet och oro för brott* (Brå 2008:16). Fördjupningsstudier på förtroendeområdet, samt om brottsoffers erfarenheter av kontakter med rättsväsendet pågår.

Rapporten ser lite annorlunda ut än tidigare år, framför allt har tabeller i resultatredovisningen i möjligaste mån bytts ut mot diagram för att ytterligare åskådliggöra resultaten. Årsboken innehåller även några nyheter, exempelvis om trygghet hos personer som varit utsatta för olika typer av brott, samt förtroendet för hur polisen hantlar misstänkta och behandlar utsatta.

Rapportens författare är Jennie Wigerholt och Åsa Irlander, båda utredare/statistiker vid Brå. Professor Hanns von Hofer, Kriminologiska institutionen vid Stockholms universitet har granskat manuset och lämnat värdefulla synpunkter.

Avslutningsvis vill vi rikta ett stort tack till alla de närmare 15 000 personer som deltagit genom att svara på frågorna i NTU – och som gör studier och rapporter av detta slag möjliga.

Stockholm i februari 2009

Jan Andersson
Generaldirektör

Louise Ekström
Tf. Enhetschef

Sammanfattning

I denna rapport redovisas de övergripande resultaten från den Nationella trygghetsundersökningen (NTU) år 2008. Drygt tre fjärdedelar av de 20 000 personer i åldern 16–79 år som valdes ut att delta har besvarat frågorna (huvudsakligen per telefon) detta år.

Nedan sammanfattas rapportens resultat för frågeområdena *utsatthet för brott, trygghet, förtroende för rättsväsendet* samt *brottsoffers kontakter med rättsväsendet*.

Utsatthet för brott

Enligt NTU har var fjärde person (25 %) i befolkningen (16–79 år) utsatts för ett eller flera brott under år 2007, vilket är en i princip oförändrad nivå jämfört med tidigare mätillfällen.

Brott mot enskilda personer

Var åttonde person (11,9 %) uppger att de utsatts för något eller några av följande brottstyper: *hot, misshandel, sexualbrott, personrån, trakasserier* samt *bedrägerier* (kallat brott mot enskilda personer). Utsatthet för de olika brottstyperna ligger på en tämligen stabil nivå över de tre mätillfällena, även om andelen som uppgett att de utsatts för trakasserier har minskat något. De vanligaste brottstyperna är hot och trakasserier som ungefär fyra procent av befolkningen utsatts för, enligt NTU 2008. Minst vanligt är utsatthet för sexualbrott och personrån, där mindre än en procent uppger att de blivit utsatta.

Utsattheten är ojämnt fördelad. Olika befolkningsgrupper har olika stora andelar utsatta och olika stora andelar som utsatts flera gånger (*upprepat* utsatta). De skiljer sig också åt i vilka typer av brott de utsätts för.

Kvinnor och män utsätts för olika typer av brott av olika typer av gärningspersoner

Män och kvinnor utsätts för brott mot enskilda personer i ungefär lika stor utsträckning, men skiljer sig något åt i vilka *typer* av brott mot enskilda personer de utsätts för. Det är oftast män

som uppger att de utsätts för misshandel, personrån och bedrägerier medan det vanligtvis är kvinnor som rapporterar att de utsätts för sexualbrott och trakasserier. Utsatthet för hot uppges av män och kvinnor i ungefär samma utsträckning.

Kvinnor som utsätts för hot, trakasserier och misshandel rapporterar oftare att gärningspersonen varit en bekant eller närstående, än vad män som utsätts för samma brott gör. Skillnaden mellan könen är särskilt stor när det handlar om misshandel. Hot och misshandel mot kvinnor sker oftare i hemmet, i skolan eller på arbetet än hot och misshandel mot män, som i stället oftast sker på allmän plats.

Yngre mer utsatta än äldre

Generellt är det så att andelen som uppger sig vara utsatta för någon av dessa brottstyper är större ju yngre åldersgrupp som studeras. Det gäller i synnerhet för hot och misshandel. För sexualbrott gäller sambandet enbart för kvinnor.

Andra grupper där andelen utsatta för brott mot enskilda personer är större är lågutbildade, boende i flerfamiljshus och boende i storstäder (jämfört med högutbildade, boende i småhus och boende på mindre orter).

Merparten av brotten polisanmäls inte

Andelen anmälda brott varierar kraftigt mellan brottstyperna, men sammantaget är det knappt en fjärdedel av brotten mot enskilda personer som uppges vara polisanmälda. Personrån anmäls i störst utsträckning (42 %) och sexualbrott i minst utsträckning (14 %).

En betydande andel av utsattheten är upprepad

En stor andel av brotten mot enskilda personer begås mot en liten del av befolkningen. Närmare hälften (49 %) av brotten mot enskilda personer under år 2007 rapporteras ha begåtts mot den lilla grupp i befolkningen som utsatts för fyra eller fler brott (1,3 %) av denna typ under året.

Egendomsbrott mot hushåll

Enligt NTU har vart nionde hushåll (11,7 %) utsatts för *bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld* eller *bostadsinbrott* (kallat egendomsbrott mot hushåll). Det vanligaste egendomsbrottet är cykelstöld, ungefär sju procent av hushållen har utsatts för detta under år 2007. Minst vanligt förekommande är bostadsinbrott och bilstöld, där färre än en procent av hushållen är utsatta.

Hushåll med barn mer utsatta

Hushåll i flerfamiljshus och i storstäder är särskilt utsatta för egendomsbrott. Hushåll med barn utmärker sig som den allra mest utsatta gruppen, i synnerhet när det gäller cykelstöld. Särskilt utsatta är ensamstående med barn.

Utsattheten för bostadsinbrott är mer jämnt fördelad. Hushåll i småstäder eller på landsbygden är dock något mindre utsatta än boende i större städer. Mönstret är likartat när det gäller bilstöld och stöld ur/från fordon.

Hälften av brotten polisanmäls

Egendomsbrott mot hushåll anmäls i ungefär hälften av fallen. Det är med andra ord dubbelt så vanligt att egendomsbrott mot hushåll anmäls än brott mot enskilda personer. Bilstöld är det brott som anmäls i störst utsträckning (96 %), medan cykelstöld anmäls i minst utsträckning (35 %).

Mindre vanligt med upprepade utsatthet

Den upprepade utsattheten för brott mot egendom är betydligt mindre än motsvarande andel för brotten mot person. Knappt sju procent av brotten under år 2007 rapporteras ha begåtts mot den lilla andel i befolkningen (0,2 %) som utsatts för fyra brott eller fler under samma period.

Regionala skillnader

Generellt sett är det enligt NTU en större andel hushåll och personer som utsatts för brott i storstadslänen än i glesbygdslän. Utsattheten för egendomsbrott mot hushåll varierar dock betydligt mer mellan länen än utsattheten för brott mot enskilda personer.

Trygghet

Trygghet är ett komplicerat begrepp att mäta. Därför är det viktigt att försöka fånga in så många aspekter av trygghet som möjligt och i NTU finns goda möjligheter till detta.

Med tanke på medias rapportering kring brottsligheten i samhället är det inte orimligt att en del av befolkningen känner sig otrygga. Resultaten varierar dock mycket beroende på vilken typ av otrygghet som efterfrågas.

Majoriteten trygg men orolig över brottsligheten i samhället

Undersökningen visar att den svenska befolkningen (16–79 år) huvudsakligen är ett tryggt folk som i liten utsträckning oroar sig för att utsättas för olika typer av brott. Ändå är det fyra av fem tillfrågade i NTU som upplever att brottsligheten i samhället ökar – två av fem upplever att den ökar kraftigt. Och när man frågar om allmänheten är oroad över brottsligheten i samhället är det också många som uppger att de faktiskt oroar sig ganska eller mycket ofta (80 %). Men resultaten i NTU visar också att ju mer konkret oro som efterfrågas, såsom otrygghet för egen del och oro att själv utsättas för brott, desto färre är det som uppger att de känner oro. Det är också tämligen ovanligt att otryggheten leder till att man väljer en annan väg utomhus eller att oro för brott påverkar livskvaliteten. Detta till trots finns det vissa grupper som ändå kan karaktäriseras som mer otrygga eller oroliga än andra.

Kvinnor och utrikes födda mest otrygga

De två grupper som uppger otrygghet och oro i störst utsträckning är kvinnor och utrikes födda personer. Till skillnad från män och personer födda i Sverige, är de mer oroliga över brottsligheten i samhället, mer oroliga för att utsättas för brott och betydligt mer otrygga vid utevistelse en sen kväll än övriga grupper. Otryggheten har också större konsekvenser för dessa grupper, som i högre utsträckning väljer att anpassa sitt beteende efter sin otrygghet genom att välja en annan väg eller att avstå från en aktivitet. De upplever också i högre grad att deras livskvalitet påverkas av otrygghet och oro för brott.

Unga och äldre otrygga på olika sätt

Även ålder är en viktig faktor i sammanhanget. En vanlig föreställning är att de äldsta är mest oroliga och otrygga i samhället. Detta stämmer till viss del – de äldsta uppger i störst utsträckning att de *inte alls går ut* på grund av otrygghet. Men det är de unga vuxna (20–34 år) som oftast uppger att de känner sig otrygga *när de vistas ute*. Det är också denna grupp som mest oroar sig för att utsättas för våldsbrott, medan de äldsta oroar sig minst. Inte heller uppger de äldsta i särskilt stor utsträckning att deras livskvalitet påverkas av oro för brott. En rimlig tolkning är att de äldsta främst har andra källor till otrygghet när de vistas ute sen kväll, än just oro för brott.

Boende spelar roll

Personer som bor i villa i en liten stad eller på landsbygden är mindre otrygga ute sena kvällar, mindre oroliga att utsättas för brott och upplever i lägre grad att otryggheten får några konsekvenser för beteendet eller påverkan på livskvaliteten. Boende i flerfamiljshus i större städer uppger oro och otrygghet ungefär dubbelt så ofta.

Brottsutsatta är mer otrygga

Alla erfarenheter av utsatthet för brott – såväl direkta som indirekta – är förenade med högre grader av otrygghet. I synnerhet egen utsatthet för integritetskränkande brott, såsom sexualbrott, hot och trakasserier, korresponderar med högre otrygghet än bland dem som inte utsatts. Men också indirekta erfarenheter, exempelvis att bevittna våld, samvarierar med större otrygghet.

Även uppfattningen att brottsligheten ökat kraftigt de senaste tre åren, samt ett lågt förtroende för rättsväsendet, sammanfaller med större andelar otrygga.

Förtroende för rättsväsendet

Rättsväsendet består av flera olika myndigheter, av dem tas fyra upp i NTU – Polisen, åklagarna, domstolarna och Kriminalvården. I och med att NTU efterfrågar förtroende för så många av rättsväsendets myndigheter på en årlig basis får

intresserade ett stabilt underlag att följa utvecklingen genom.

Högst förtroende för polisen

Polisen är den myndighet som har det högsta förtroendet hos allmänheten. Tre av fem av de tillfrågade uppger att de har stort förtroende för polisen. Varannan tillfrågad uppger att de har ett stort förtroende för domstolarna och åklagarna, medan en av tre uppger detsamma för Kriminalvården. Sett till andelen litet förtroende uppger en av fem att de hyser ett ganska eller mycket lågt förtroende för Kriminalvården. Åklagarna har den minsta andelen lågt förtroende (9 %). Runt var femte tillfrågad har uppgett att de saknar uppfattning om vilket förtroende de har för åklagarna och Kriminalvården, men andelen har minskat sedan föregående år.

Ålder, ursprung och utbildning spelar roll

De bakgrundsfaktorer som har störst inverkan på förtroende är ålder, där de yngsta i undersökningen (16–19 år) oftare uppger ett stort förtroende än de äldre, och svensk/utländsk bakgrund där utrikes födda uppger låga förtroendenivåer jämfört med de personer som är födda i Sverige. Avseende utbildning är det intressant att notera att högutbildade uppger störst förtroende med ett undantag: Kriminalvården, där lågutbildade i stället har större förtroende. Könsskillnaderna är små, men kvinnor har ett högre förtroende för polisen än män.

Högre förtroende för polisen än rättsväsendet i brottsofferfrågan

När det gäller hur rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta, respektive behandlar utsatta är förtroendet mycket större för att misstänkta hanteras rättvist än för att utsatta behandlas bra. Ett intressant resultat i sammanhanget är att förtroendet för att polisen behandlar brottsoffer bra är mycket högre än vad som är fallet för rättsväsendet i samma fråga. Detta antyder att det bristande förtroendet avseende behandling av brottsutsatta sannolikt inte beror på polisens insats, utan på någon annan instans inom rättsväsendet.

Lägre förtroende hos personer med erfarenheter av brott

Personer som har varit utsatta för brott uppger ett lägre förtroende för såväl rättsväsendet i stort som för dess myndigheter och deras förmåga att utföra sina arbetsuppgifter. I synnerhet gäller detta personer som utsatts för brottstyper som sexualbrott, personrån och misshandel. Även utsatthet hos en anhörig eller vän eller en upplevelse av en kraftigt ökande brottsutveckling har samvarierar med litet förtroende. Också personer med erfarenheter av att själv ha begått brott har ett lägre förtroende. Resultaten visar att personer som åtalats för brott under de senaste tre åren hyser ett mycket lågt förtroende för polisen samt för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist.

Brottsoffers kontakter med rättsväsendet

De som varit i kontakt med rättsväsendet med anledning av att de varit utsatta för brott någon gång under de tre senaste åren före frågetillfället tillfrågas om sina erfarenheter av några av rättsväsendets instanser.

Erfarenheter av polisen

Var sjätte person (17 %) uppger att de under de senaste tre åren varit i kontakt med polisen i samband med att de anmält brott. Drygt hälften av brottsoffren har haft positiva erfarenheter av polisen och var sjätte har haft negativa erfarenheter. Kvinnor uppger oftare att de har positiva erfarenheter än män.

I de fall där händelsen innehöll hot eller våld var erfarenheten av polisen såväl mer positiv som mer negativ än i övriga fall.

Erfarenheter i samband med rättegång

En mycket liten del av befolkningen (1,6 %) uppger att de under de senaste tre åren har medverkat som målsägande i en rättegång.

Resultaten belyser erfarenheter av målsägan-debiträr (i de fall ett sådant har funnits) och åklagare. Dessutom efterfrågas uppfattningen om bemötandet i domstolen. I dessa avseenden har majoriteten en positiv inställning, men det före-

kommer också en grupp (13–15 %) vars erfarenheter varit negativa.

De flesta som deltagit som målsägande i en rättegång tyckte att rättegången var lätt att förstå och att de fått tillräcklig information, men var fjärde person tyckte inte att de fått tillräcklig information inför rättegången och var sjätte upplevde att det var svårt att förstå rättegången.

Resultat för Sveriges län

I denna rapport redogörs för utsatthet för brott, trygghet och förtroende för rättsväsendet med uppdelning på Sveriges län och vissa kommuner, med utgångspunkt i NTU 2008. Resultaten återfinns under respektive kapitel men sammanfattas här under ovanstående rubrik. För kapitlet *Brottsoffers kontakter med rättsväsendet* redovisas inga regionala resultat.

Utsatthet för brott

Andelen utsatta för brott skiljer sig mellan länen: för utsatthet för egendomsbrott mot hushåll varierar andelen mellan 7,4 procent (Blekinge län) och 16,7 procent (Skåne län), medan utsattheten för brott mot enskilda personer varierar betydligt mindre mellan länen, 8,6 procent (Dalarnas och Västerbottens län) och 13,2 procent (Västra Götaland). Dalarnas län är det enda län som har en signifikant lägre andel utsatta än övriga riket för båda brottskategorierna. Utsattheten varierar på olika sätt – för utsatthet för brott mot enskilda personer finns en tendens till att andelen utsatta är högre i storstadslänen och lägre i län med större andel landsbygd, medan utsattheten för egendomsbrott mot hushåll inte tycks följa några sådana mönster.

Trygghet och oro för brott

Även trygghet och oro för brott varierar beroende på var i riket man bor. Färre än en av tio i norra Sverige, såsom Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, uppger att de känner sig otrygga och oroliga. Samtidigt är det ungefär en av fem i södra Sverige (Skåne och Blekinge län) som är otrygga eller oroar sig för att utsättas för brott. Det kan även förekomma stora variationer inom ett visst

län, där grannkommuner kan uppleva helt olika grader av otrygghet.

Förtroende för rättsväsendet

Generellt sett har boende i södra Sverige lägre förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter än boende i norra delen av landet. Det är främst boende i Blekinge län som uppger att de hyser ett lågt förtroende för rättsväsendet och för polisen i synnerhet. Störst förtroende för polisen

har boende i Västernorrlands län. Boende i Södermanlands län hyser ett lågt förtroende för domstolar och åklagare, medan boende i Örebro län hyser högst förtroende för dessa instanser. När det gäller rättsväsendets respektive polisens förmåga att utföra sina arbetsuppgifter är det främst boende i Blekinge och Kronoberg som brister i förtroende. Boende i Jämtlands och i Västerbottens län uppger genomgående ett stort förtroende.

1 Inledning

Det hör till ovanligheterna att en dag passerar utan att brottslighet och otrygghet uppmärksammas på något sätt – inte sällan är det den allra grövsta brottsligheten som får publicitet. Under år 2008 inträffade en rad medialt uppmärksammade händelser varav flera involverade barn, såsom mordet i Arboga, där två små barn avled och deras mamma skadades svårt till följd av en attack i deras hem och mordet på en 10-årig flicka i Dalarna.

Polisens arbetsmetoder blev föremål för omfattande diskussioner både i samband med mordet på den 10-åriga flickan och efter det uppmärksammade fallet i Rödeby, Blekinge, där en man sköt ihjäl en tonårspojke som uppsökt familjens hem sent på kvällen. I ljuset av händelser som dessa kan antas att den upplevda tryggheten, förtroendet för rättsväsendets myndigheter eller uppfattningen om brottsutvecklingen påverkar den som nås av rapporteringen.

Medborgarnas utsatthet för brott, otrygghet och erfarenheter av rättsväsendet är sedan lång tid tillbaka naturliga fokus för kriminalpolitiken. Att minska människors utsatthet och oro för brott är viktiga mål för samhällets insatser.¹ Då är det viktigt med detaljerad kunskap om vilka grupper som är mest utsatta för olika typer av brott, vilka som i störst utsträckning är negativt påverkade av oro för brott och vilka som hyser lägst förtroende för rättsväsendet. En sådan kunskap ger bättre möjligheter att satsa på brottsförebyggande åtgärder där de behövs mest.

Bakgrund till undersökningen

År 2005 fick Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag av regeringen att i samarbete med övriga berörda myndigheter inom rättsväsendet planera och genomföra en årligen återkommande brottsoffer- och trygghetsundersökning. Undersökningen, som benämns Nationella trygghetsundersökningen (NTU), genomförs i form av telefonundersökningar och vänder sig till ett stort slumpmäs-

sigt urval av befolkningen (16–79 år). I föreliggande rapport redogörs för den tredje undersökningens gång.

Nationella offerundersökningar är sedan länge en viktig kunskapskälla i flera andra västländer. I USA och England har medborgarnas utsatthet studerats på detta sätt i ett par decennier, och i en del andra länder – såsom Finland, Nederländerna, Italien och Australien – genomförs sedan några år offerundersökningar regelbundet. I England presenteras även sedan många år resultaten från offerundersökningen tillsammans med kriminalstatistiken, vilket ger en nyanserad bild av brottsutvecklingen.

Utsatthet för brott

NTU är en alternativ källa till information om utsatthet för brott.² Den officiella kriminalstatistiken – som traditionellt är den källa som används för att beskriva brottsutvecklingen – tenderar att bäst beskriva utsatthet för egendomsbrott.³ Självrapporteringsstudier såsom NTU tenderar å andra sidan bättre på att beskriva enskilda personers utsatthet för brott. Genom att årligen fråga ett slumpmässigt urval av befolkningen om deras erfarenheter av utsatthet för brott ökar kunskapen om brottslighetens omfattning, struktur och utveckling. NTU är utformad så att det ska vara möjligt att relatera resultaten till flera olika typer av brott som ingår i kriminalstatistiken. Med dessa båda källor, kriminalstatistiken och NTU, kommer man på sikt att bättre kunna beskriva brottsutvecklingen. Inom detta frågeområde belyses även brottsoffers erfarenheter av kontakter med rättsväsendet.

² Statistiska centralbyråns (SCB) undersökning av levnadsförhållanden (ULF) tar också upp utsatthet för brott och genomförs sedan 1978. ULF:s bredare inriktning på individens välfärdssituation innebär dock att jämförbarheten med den anmälda brottsligheten är mycket begränsad.

³ En anledning till detta är att egendom ofta är försäkrad och att polisanmälan krävs vid förlustanmälan. Anmälningsbenägenheten i befolkningen är således högre vid egendomsbrott.

¹ Proposition 2008/09:1, utgiftsområde 4.

Trygghet

Ett av kriminalpolitikens övergripande mål är att öka människors trygghet. Att mäta trygghet är dock inte helt enkelt då begreppet är mångfacetterat.⁴ Detta har tagits i beaktande vid konstruktionen av frågorna, som har formulerats för att täcka in olika dimensioner av trygghetsbegreppet. Därmed framträder en tydligare bild av var otryggheten består. NTU ger möjlighet att studera allmänhetens upplevda trygghet, såväl generell som i olika befolkningsgrupper. Undersökningen omfattar frågor om en allmän upplevelse av trygghet, om mer konkret oro för att bli utsatt för olika typer av brott samt frågor om huruvida otryggheten får konsekvenser för beteendet.⁵

Förtroende för rättsväsendet

Allmänhetens förtroende för rättsväsendet och polisen är relativt högt i Sverige jämfört med andra länder.⁶ Förtroende är centralt för att upprätthålla rättsväsendets legitimitet och för dess möjlighet att arbeta effektivt. Om medborgarna inte har förtroende för att polisen eller åklagarna utför sitt arbete väl kan detta leda till en ovilja att exempelvis lämna vittnesmål i utredningar och rättegångar, vilket gör det svårt för rättsväsendet att bedriva sin verksamhet. Styrkan med NTU, jämfört med andra undersökningar, är att förtroendet kan beskrivas för samtliga centrala delar av rättsväsendet, i relation till exempelvis utsatthet för brott och uppfattning om brottsutvecklingen.

Syfte och frågeställningar

I denna rapport presenteras resultat från den tredje datainsamlingen som genomfördes under perioden januari till maj 2008. En del nya redovisningar har tillkommit; exempelvis redovisas förtroende för hur polisen utför olika arbetsuppgifter, samt otrygghet bland personer som utsatts för olika typer av brott.

⁴ Se exempelvis Heber (2007).

⁵ Också i detta avseende finns en värdefull tidsserie att studera genom ULF-undersökningarna. ULF ställer dock enbart ett fåtal frågor om otrygghet och oro.

⁶ Det är dock lägre än i våra grannländer Finland och Danmark, se exempelvis Eurobarometer (2008) och van Dijk, m fl. (2007).

Syfte

Syftet med denna rapport, som utgör en årsbok för NTU, är att på en övergripande nivå presentera resultaten för de fyra frågeområdena utsatthet för brott, otrygghet och oro för brott, förtroende för rättsväsendet samt brottsoffers erfarenheter i samband med brott och av rättsväsendet. Mer djupgående analyser och förklaringar av resultaten överläts huvudsakligen till pågående och kommande fördjupningsstudier inom olika frågeområden.

Syftet är också att i möjligaste mån redogöra för resultaten för olika grupper i befolkningen, såsom skillnader mellan män och kvinnor, mellan olika regioner, med mera. I rapporten redogörs även för resultat för tidigare undersökningar (NTU 2006 och 2007) och därmed har tidsserier för flera olika indikatorer påbörjats.

Frågeställningar

De huvudsakliga frågeställningarna i rapporten är följande:

- Hur stor del av befolkningen utsattes under år 2007 för de tio aktuella brottstyperna? Hur många brott har befolkningen utsatts för och hur ser fördelningen ut mellan olika typer av brott? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen? Vilka är omständigheterna kring brotten?
- Hur utbredd är otryggheten i befolkningen? Hur vanligt är det att människor oroar sig för olika typer av brott? Får otryggheten konsekvenser för beteendet och i så fall vilka? Finns det skillnader mellan olika befolkningsgrupper och finns det skillnader när det gäller deras erfarenheter av brott och inställning till rättsväsendet?
- Hur stort är förtroendet för rättsväsendet som helhet, för de enskilda myndigheterna och deras sätt att utföra olika uppgifter? Finns det skillnader mellan olika befolkningsgrupper? Finns det skillnader när det gäller deras erfarenheter av brott och av rättsväsendet?
- Vilka erfarenheter har brottsoffer som haft kontakter med rättsväsendet? Finns det skillnader mellan olika grupper i befolkningen?

2 Metod

I detta kapitel beskrivs metoden för NTU främst utifrån datainsamlingen år 2008. En mer omfattande och detaljerad redovisning av undersökningens metod ges i en fristående teknisk rapport (Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2008 (Brå 2009:3)).

Frågeinnehåll

De fyra frågeområden som behandlas i denna rapport är *utsatthet för brott, trygghet, förtroende för rättsväsendet* och *brottsoffers kontakter med rättsväsendet*.⁷ Även bakgrundsinformation om de personer som deltagit i NTU samlas in och utgör sedan redovisningsunderlag.

Utsatthet för brott

Frågeområdet om utsatthet för brott inleds med ett antal så kallade *screeningfrågor*, som tar reda på om den tillfrågade varit utsatt för olika typer av brott – och i så fall hur många – under närmast föregående kalenderår (i detta fall år 2007).⁸ För personer som uppger att de utsatts för brott ställs ett antal *uppföljningsfrågor* om brottet/brotten.

Screeningfrågor

Screeningfrågorna avser tio brottstyper. För att frågorna ska bli begripliga och tydliga beskrivs handlingen i stället för att efterfråga brottstypen enligt respektive brottsbenämning. Exempelvis undersöks utsatthet för misshandel genom frågan *Slog, sparkade eller utsatte någon dig för någon annan typ av fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont under förra året (2007)?* i stället för att fråga *Utsatte någon dig för misshandel under förra året (2007)?*. Följande brotts-

typer efterfrågas i NTU och redovisas i denna rapport:

- hot
- misshandel
- sexualbrott
- personrån
- trakasserier⁹
- bedrägeri
- stöld av bil
- stöld ur eller från motordrivet fordon
- stöld av cykel
- bostadsinbrott

Utöver de listade brottskategorierna innehåller undersökningen också en fråga om huruvida de tillfrågade under den aktuella perioden har varit utsatta för något eller några *andra brott*. Av naturliga skäl kan brott som utsätter exempelvis allmänheten i stort, staten eller enskilda företag inte ingå.

Valet av brottstyper är delvis styrt av vilka brottskategorier som används i kriminalstatistiken och som det är möjligt att formulera tydliga frågor om. Valet har också styrts till brottstyper som bedöms som angelägna av olika skäl, exempelvis för att de är särskilt vanliga eller allvarliga eller i stor utsträckning är en källa till oro. För några typer av egendomsbrott (fordonsrelaterade brott samt bostadsinbrott) tillfrågas undersökningsspersonerna både om de själva, *eller någon i deras hushåll*, har utsatts. Detta eftersom dessa brottstyper kan antas drabba hela hushållet i någon form, exempelvis genom ekonomisk förlust eller genom ökad känsla av otrygghet. För brott direkt riktade mot en person, exempelvis misshandel och hot, undersöks däremot *endast om den tillfrågade själv har utsatts*.

I och med valet av brottskategorier är det möjligt att studera ett brett spektrum av utsatthet. I anmälningsstatistiken motsvarar de valda brottskategorierna 38 procent av samtliga anmälda brottsbalksbrott. En utgångspunkt för formuleringen av de flesta screeningfrågorna har, som tidigare framgått, varit att sträva efter jäm-

⁷ De frågor som ligger till grund för redovisningen framgår av intervjuformuläret, som finns tillgängligt på Brå:s webbplats på Internet (www.bra.se) som bilaga till den tekniska rapporten.

⁸ Den här typen av undersökningar efterfrågar ofta utsatthet under *de senaste tolv månaderna* (räknat från undersökningstillfället), men i NTU efterfrågas utsatthet under *föregående kalenderår*, huvudsakligen för att jämförelser med den kalenderårsbaserade anmälningsstatistiken ska vara möjlig.

⁹ I brottsbalken definieras inte trakasserier som en egen brottstyp. Om någon eller några enskilda handlingar som begås är brottsliga (det kan till exempel handla om hot, ofredande eller hemfridsbrott), klassificeras de enligt gällande brottsrubricering. För aktuell frågeformulering, se kapitel 3, avsnittet "Trakasserier".

förbarhet med någon eller några av de juridiska brottskategorier som används i anmälningsstatistiken. Tidigare erfarenheter visar dock att ambitionen att mer i detalj fånga in exakt samma typ av händelser som i anmälningsstatistiken är realistisk. När frågorna formulerats har därför strävan i första hand varit att fånga brotts handlinger så pass väl att utvecklingen över tid i NTU går att jämföra med utvecklingen över tid i anmälningsstatistiken, snarare än att få exakta mått på brottsnivåer som är jämförbara med anmälningsstatistiken för ett givet år.

Uppföljningsfrågor om brott

De personer som uppger att de själva eller deras hushåll utsatts för någon eller några av de tio efterfrågade brotstyperna har också fått följdfrågor om brottet. Följdfrågorna skiljer sig något åt mellan de olika brotstyperna men handlar exempelvis om var och när brottet ägde rum, om det är anmält till polisen, vilka skador som uppkom till följd av brottet, vilken relation brottsoffret har till gärningspersonen och vilket behov av stöd brottsoffret har haft. Frågorna berör således både omständigheterna kring brottet och brottsoffrets erfarenheter.

För att inte belasta intervjupersonerna med alltför långa intervjuer har följdfrågor ställts för maximalt tre av de brott som personen uppgett. Tidigare erfarenheter från NTU visar att de flesta uppger ett eller några enstaka brott och merparten får därför redogöra för samtliga brott som de utsatts för.¹⁰ Om en person utsatts för mer än tre brott används en prioriteringslista¹¹ som avgör vilka brott respondenten ska besvara i uppföljningsformuläret. I huvudsak innebär detta att ovanliga och mer allvarliga brottstyper går före vanliga och mindre allvarliga.

Trygghet

Som framgått tidigare innehåller NTU även frågor om otrygghet och oro för brott. Frågorna belyser såväl oro att för egen del utsättas för brott som oro för närståendes utsatthet, oro över

brottsligheten i stort samt en mer allmän känsla av otrygghet. När det gäller frågan om otrygghet är det därmed tänkbart att andra faktorer, som inte är kopplade till brott, vägs in i svaren. I undersökningen frågas också om otryggheten får konsekvenser för det egna beteendet och livskvaliteten.

Förtroende för rättsväsendet

I undersökningen ingår frågor om förtroendet för såväl rättsväsendet i stort som för enskilda myndigheter (polisen, åklagarna, domstolarna och Kriminalvården). Eftersom allmänheten i begränsad utsträckning har kontakter med de aktuella myndigheterna, kan man emellertid inte räkna med att alla tillfrågade har bestämda uppfattningar om dem.

Vidare ingår även frågor om förtroendet för att misstänkta personer hanteras rättvist samt förtroendet för att personer som utsatts för brott behandlas bra av polisen och av rättsväsendet generellt.

Brottsoffers kontakter med rättsväsendet

För att även fånga in de senare delarna i rättskedjan, såsom åklagare och domstol, tillfrågas respondenterna om de under *de senaste tre åren* drabbats av något eller några brott som anmälts till polisen. Om så är fallet får respondenten också besvara ett antal frågor om sina erfarenheter av kontakterna med rättsväsendets myndigheter. Frågorna avser erfarenheten av kontakten med polisen, och i de fall där en anmälan har lett till rättegång ställs frågor om erfarenheten av målsägandebiträde och åklagare, om bemötandet i domstol och om förståelsen av rättegången.

Upplägg och genomförande

För att kunna redovisa resultat om mindre vanliga brottstyper utifrån olika undergrupper i befolkningen krävs ett stort urval (eftersom få utsätts för brott). Upplägget har i huvudsak utgått från att resultaten ska kunna redovisas på nationell nivå, men i vissa avseenden även regionalt. Statistiska åtgärder har också vidtagits för att öka precisionen i skattningarna.

¹⁰ Se till exempel avsnitten om upprepad utsatthet för brott i kapitel 3 i denna rapport.

¹¹ Se bilaga 5 i den tekniska rapporten (Brå 2009:3).

Urval

NTU bygger på ett nationellt slumpmässigt urval av personer i åldern 16–79 år.¹² För att uppnå ett tillräckligt underlag för att kunna göra eftersträvade nedbrytningar krävs ett stort underlag. Till NTU 2008 drogs 20 000 personer ur Statistiska centralbyråns register över totalbefolkningen.¹³

Tabell 2.1. Urval och bortfall i NTU 2008.*

	Antal	Procent
Bruttourval	20 000	
– övertäckning (avlidna/utlandsflytt)	270	
Nettourval	19 730	100
Svarande	14 973	76
därav via enkäter	858	4
Bortfall	4 757	24
därav		
förhindrad att medverka	490	3
ej anträffad	1 923	10
avböjt att medverka	2 344	12

1. För motsvarande uppgifter från NTU 2006 och NTU 2007, se tabell 2.1 i Brå, 2007c respektive Brå 2008a.

Unga och äldre väljer oftare än övriga åldersgrupper att inte delta i denna typ av undersökningar och blir då underrepresenterade. För att motverka detta har dessa åldersgrupper översamplats i urvalet. Även för de fyra befolkningmässigt minsta länen har antalet urvalspersoner utökats för att ge möjlighet till regionala analyser.¹⁴

I analyserna av materialet används ett viktning förfarande som tar hänsyn till dessa överrepresentationer i urvalet och även korrigerar för bortfallet så att resultaten ska bli så representativa som möjligt för befolkningen (16–79 år). Urvalsundersökningar av det här slaget antas generellt sett representera normalbefolkningen väl (Brå 2000).

¹² Urvalet består av personer som är födda mellan 1929 och 1992. De som är födda 1992 fyller 16 år undersökningsåret 2008. Därmed ingår även personer som vid undersökningstillfället är 15 år gamla.

¹³ Det innebär att NTU 2008 är den andra fullskaliga insamlingen. I 2006 års undersökning bestod urvalet av 10 000 personer.

¹⁴ De län för vilka urvalsförstärkningar gjorts är Kronoberg, Gotland, Blekinge och Jämtland.

Genomförande och datainsamling

Datainsamlingen genomfördes av Statistiska centralbyrån, i huvudsak genom telefonintervjuer. Den genomsnittliga intervjutiden var cirka 15 minuter. Till de personer i urvalet som inte gick att nå och till dem som inte ville svara på frågorna per telefon skickades en förkortad enkät.¹⁵

År 2008 samlades materialet in under perioden januari till maj.¹⁶ Ett informationsbrev skickades ut till urvalspersonerna några veckor innan SCB:s intervjuare tog kontakt per telefon. Innan intervjun påbörjades säkerställdes att den utvalda hade tagit del av informationen och samtyckte till att delta i undersökningen.

Utöver intervjudata samlades också vissa registeruppgifter in, exempelvis intervjupersonernas ålder, bostadsort och utbildning (se avsnittet om redovisningsgrupper).

Bortfall

Frågeundersökningar dras alltid med ett visst bortfall eftersom en del av de personer som valts ut för att ingå i undersökningen inte vill eller kan delta (externt bortfall) eller eftersom vissa av dem som deltar inte besvarar alla frågor (internt bortfall).

Externt bortfall

Det totala bortfallet för datainsamlingen år 2008 uppgår till 24 procent av urvalet (tabell 2.1). Det motsvarar en svarsfrekvens på 76 procent, vilket är densamma som i föregående undersökning och betraktas som ett mycket gott resultat i den här typen av undersökningar. Cirka 4 procent av de utvalda personerna deltog genom att fylla i en postenkät.

Flera åtgärder har vidtagits för att hålla det externa bortfallet nere, exempelvis har de tillfrågade haft möjlighet att styra tidpunkten för intervjun.

¹⁵ Postenkäten innehåller samtliga frågor i grundformuläret. Däremot ingår inte uppföljningsfrågorna om brott.

¹⁶ Datainsamlingen i 2006 års undersökning genomfördes under augusti–oktober 2006. Datainsamlingarna har sedan 2007 skett i början av året.

En analys av bortfallet visar att de svarande *avviker* från dem som inte svarat.¹⁷ För att minska bortfallets snedvridande effekt samt för att minska urvals- och täckningsfel har olika viktningssjärfaranden använts. För mer information om detta och om bortfallet hänvisas till den tekniska rapporten (Brå 2009:3).

Internt bortfall

Till det interna bortfallet i undersökningen räknas i de flesta fall även svarsalternativen vet ej/vill ej svara (dock inte i frågeavsnittet om förtroende för rättsväsendet, se kapitel 5). I postenkäten tillkommer fall där inget svarsalternativ fyllts i. När det interna bortfallet är lågt (högst 5 procent) redovisas detta inte i rapporten. Vid högre internt bortfall framgår detta i samband med resultatredovisningen. I denna rapport förekommer dock inte bortfall över fem procent.

Tillförlitlighet och jämförbarhet

Det finns anledning att ta upp några generella begränsningar med undersökningen.

Urvalet är inte representativt för alla åldersgrupper i befolkningen, till exempel innefattas inte ungdomar under 16 år eller de allra äldsta över 79 år. Detsamma gäller för personer som vistas på institution (exempelvis inom sjuk- eller kriminalvård). Det är inte heller troligt att de mest marginaliserade grupperna i befolkningen, som hemlösa, missbrukare och grovt kriminella är tillräckligt representerade.¹⁸

Generellt sett anses den här typen av undersökningar spegla förhållandena bland den vuxna normalbefolkningen (även om 16–17-åringar kan kategoriseras som barn/ungdomar).

Tillförlitlighet

I urvalsundersökningar utgör mätfel den huvudsakliga felkällan. I vilken utsträckning resultaten i undersökningen speglar den sanna bilden beror främst på mätfelens omfattning. Problem orsakas

huvudsakligen av frågeformulärets utformning, omständigheter vid intervjutillfället, intervjuaren eller den svarande och kan leda till såväl över- som underskattningar i resultaten.¹⁹

I denna undersökning bedöms det huvudsakliga problemet vara de tillfrågades vilja och möjlighet att lämna sanna svar. Det kan vara svårt att minnas exakt när en händelse ägde rum och därigenom kan brott som ej borde vara med i undersökningen ändå rapporteras. En annan anledning kan vara att den tillfrågade väljer att tillrättlägga svaret, antingen för att uppge ”rätt” svar, exempelvis att ett brott är polisanmält trots att så inte är fallet eller för att intervjun inte äger rum i enskildhet och respondenten därför inte vill tala öppet om sina erfarenheter.

Felen kan också bero på okunskap. De tillfrågade kan ha varit utsatta för händelser som enligt brottsbalken inte definieras som brott (vilket exempelvis kan gälla i vissa fall av upplevda hot eller trakasserier), men som uppfattats som brott av den utsatte. Man kan också ha varit utsatt för en brottslig handling utan att själv ha definierat händelsen som ett brott.

En annan typ av problem är relaterat till uppföljningsformulären, som innehåller följdfrågor om de brott som intervjupersonen utsatts för. Uppföljningsfrågor ställs om maximalt tre brott per person, vilket gör att brott som är vanliga vid upprepad utsatthet blir underrepresenterade i resultaten.²⁰ Mer om felkällor och åtgärder som vidtagits mot dessa står att läsa i den tekniska rapporten (Brå 2009:3).

Tolkningsutrymme

Sammanfattningsvis representerar de närmare 15 000 personer, som besvarat frågorna i NTU 2008, mycket väl Sveriges befolkning i åldrarna 16–79 år. Resultaten för trygghet och inställning till rättsväsendet – liksom erfarenheter av brott på nationell och regional nivå – speglar förhållandet i befolkningen mycket väl. För de flesta

¹⁷ Exempelvis har kvinnor och personer födda i Norden svarat i större utsträckning än män och utomnordiskt födda.

¹⁸ Dessa marginaliserade grupper tenderar att vara mer drabbade av brott än andra (Brå 2002; Nilsson 2002; Brå 2000).

¹⁹ Mätfel är främst ett problem om de är systematiska, eftersom det kan leda till konstanta felkattningar. (Björkman 2000).

²⁰ Ett exempel är misshandelsbrott mot kvinnor, som förmodligen sker i hemmiljö och av en närstående gärningsperson i större utsträckning än vad NTU visar. Kvinnors utsatthet för misshandel i hemmet är ofta upprepad (se exempelvis Brå 2002).

frågeområdena kan även en hel del resultat gällande skillnader mellan olika grupper i befolkningen med säkerhet studeras utifrån NTU 2008. Osäkerheten mellan olika grupper gäller framför allt de mer ovanliga brotstyperna där antalet utsatta som intervjuats är lågt. Grundprincipen är att ju större antal utsatta och ju större skillnaderna är mellan olika grupper, desto mer statistiskt robusta är resultaten i denna rapport.

Ett sätt att bedöma tillförlitligheten i statistiska skattningar är att använda konfidensintervall.²¹ I bilaga 2 finns en lathund för beräkningen av konfidensintervall (95 procent) till rapportens skattningar.

Jämförbarhet med tidigare NTU (2006 och 2007)

Resultaten i NTU 2007 och NTU 2008 bedöms vara jämförbara fullt ut. Det bör dock noteras att NTU 2006 skiljer sig från NTU 2007 och 2008 och att jämförelser dem emellan bör göras med försiktighet. Skillnaderna mellan de två första insamlingarna består huvudsakligen av olika urvalsstorlekar²² och olika tidpunkter för datainsamling²³. Det sistnämnda innebär att de två första undersökningarnas referensperioder till viss del överlappar varandra för vissa frågeområden (se avsnittet Referensperioder nedan). På grund av ett mindre urval i NTU 2006 är dessa skattningar behäftade med en större osäkerhet än de som gjorts utifrån NTU 2007 och NTU 2008. Med andra ord kan skillnader i resultaten mellan det första året och de två senare betyda att en *signifikant* förändring har skett, men det kan också röra sig om naturliga variationer kring en stabil nivå. Ju fler år som läggs till tidsserien, desto tydligare framstår vilka skillnader som är *relevanta*.

Jämförbarhet med andra källor

Jämförelser med andra källor görs generellt sett inte i denna rapport. Jämförelser kommer dock att göras inom ramen för fördjupningsstudier. I

den tekniska rapporten (Brå 2009:3) finns en sammanställning över källor, inklusive den officiella kriminalstatistiken, som på något sätt belyser NTU:s frågeområden. Nedan följer en kort beskrivning av den officiella kriminalstatistiken och hur NTU:s mätning av utsatthet för brott förhåller sig till den.

Den officiella kriminalstatistiken

Kriminalstatistiken består bland annat av brottsstatistiken, som grundar sig på polisanmäld brottslighet. Denna statistik beskriver brottsligheten endast i begränsad utsträckning eftersom långt ifrån alla brott anmäls till polisen. Det finns stora skillnader mellan olika typer av brott när det gäller hur väl de anmälda brotten speglar den faktiska brottsligheten (det vill säga de brott som faktiskt begås och som anmäls eller inte anmäls till polisen). Detta beror på att anmälningsbenägenheten varierar kraftigt mellan olika typer av brott. Statistiken påverkas också av de rutiner som finns för att registrera och räkna antalet brott, liksom av lagstiftningen.

Gällande jämförelser mellan NTU och den officiella kriminalstatistiken är det huvudsakliga syftet att på sikt kunna jämföra resultaten från NTU med kriminalstatistiken avseende brottslighetens *utveckling*. Däremot är direkta jämförelser av brottslighetens *omfattning* inte lämpliga (se avsnittet om frågeinnehåll ovan).

Resultatredovisningen

I kapitlen 3–6 presenteras huvudresultaten uppdelat på områdena utsatthet för brott, trygghet, förtroende för rättsväsendet samt brottsoffers kontakter med rättsväsendet. För alla dessa områden, utom brottsoffers kontakter med rättsväsendet, finns regionala resultatredovisningar. Länsvisa redovisningar återfinns under respektive kapitel medan resultat för vissa kommuner återfinns i tabellbilagan i slutet av rapporten tillsammans med resultat för samtliga redovisningsgrupper. Notera att i huvudparten av tabellerna redovisas svarsfördelningen i procent. Avrundning av procenttal innebär i vissa fall att svarsandelarna inte summerar till exakt 100 procent.

²¹ Konfidensintervall är ett statistiskt osäkerhetsmått kring punkt-skattningen, inom vilket det sanna värdet finns i 95 fall av 100.

²² 10 000 personer år 2006 och 20 000 personer år 2007.

²³ Andra delen av året 2006 och första delen av året 2007.

Redovisningsgrupper

I faktarutan nedan redogörs för den bakgrundsinformation och redovisningsgrupper som används i undersökningen (antalet individer i undersökningen samt motsvarande andelar i befolkningen för dessa redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A och 2B i tabellbilagan).

Generellt gäller att dessa redovisningsgrupper används i *beskrivande* och inte i *förklarande* syfte. Man bör ha i åtanke att redovisningsgrupperna i vissa fall samvarierar med varandra. Som ett exempel på detta kan nämnas att det finns ett samband mellan ålder och utbildningsnivå. Det är framför allt äldre personer och mycket unga personer som har förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. För resultatredovisningen kan sådana samband innebära att en bakgrundsfaktor (exempelvis utbildningsnivå) ser ut att ha ett samband med en undersökningsvariabel (exempelvis utsatthet för brott), trots att den egentligen fångat upp effekten av en annan bakgrundsfaktor (exempelvis ålder).

Dessa och övriga förhållanden som används för att studera olika grupper framgår av tabellredovisningarna. Andra begrepp och mått som används i redovisningen beskrivs i det sammanhang

där de används. Några enheter beskrivs emellertid nedan.

Några redovisningsenheter

I resultatredovisningen för utsatthet för brott bör man vara uppmärksam på att redovisningsenheterna, och därmed redovisningssättet, skiljer sig åt för de olika typerna av brott.

- **Enskilda personer som utsatts för brott**

För att undersöka hur många personer i befolkningen som utsatts för brott mot enskilda personer (misshandel, hot, sexualbrott, personrån trakasserier samt bedrägerier) efterfrågas endast den egna utsattheten. Resultaten för dessa brottstyper redovisas således utifrån andelen *personer i befolkningen* som utsatts under ett givet kalenderår.

- **Hushåll som utsatts för egendomsbrott**

När det gäller brotten mot egendom (det vill säga stöld av bil, stöld ur eller från motordrivet fordon, stöld av cykel samt bostadsinbrott) är det hela hushållets utsatthet som efterfrågas. Resultaten för dessa brottstyper redovisas utifrån andelen *hushåll i befolkningen* som utsatts under ett givet kalenderår.

Redovisningsgrupper i NTU 2008

Kön	Ålder	Familjetyp	Typ av boendeort *
Män	4 kategorier	Sammanboende	Storstäder
Kvinnor	16–24 år	– med barn	– Stockholm
	35–44 år	– utan barn	– Göteborg
Högsta utbildning	45–64 år	Ensamstående	– Malmö
Förgymnasial	65–79 år	– med barn	Större städer
Gymnasial	8 kategorier	– utan barn	Mindre städer/landsbygd
Eftergymnasial	16–19 år		
	20–24 år	Bostadstyp	Regional indelning
Svensk/utländsk bakgrund	25–34 år	Småhus	Län (21)**
Svenskfödda med	35–44 år	Flerfamiljshus	Kommuner (34)***
– en eller båda föräldrarna	45–54 år		
bdinrikes född(a)	55–64 år		
– båda föräldrarna utrikes födda	65–74 år		
Utrikes födda	75–79 år		

* Utifrån H-regioner (se närmare beskrivning i den tekniska rapporten (Brå 2009:3).

** Länsnumrering efter länskod.

*** Endast kommuner med fler än 100 respondenter i snitt (utifrån NTU 2007/2008) redovisas.

Antalet brott (händelser)

För varje brottstyp frågas hur många gånger händelsen inträffat under föregående kalenderår, vilket syftar till att ge svar på frågan om hur många brott befolkningen utsatts för. Utifrån uppgiften om antalet gånger som händelsen ägt rum skattas *antalet brottsändelser i befolkningen*. För att skattningarna av förekomst (antal brott) i befolkningen ska bli mer stabila räknas höga antal ner till 52 tillfällen, vilket i genomsnitt motsvarar ett tillfälle per vecka. För mer utförlig diskussion om hur skattningen av antal brott påverkas av extremvärden hänvisas till den tekniska rapporten (Brå 2009:3).

Referensperioder

Undersökningens frågeområden studerar förhållanden under varierande tidsperioder. Detta framgår löpande i resultatredovisningen, men en sammanfattande beskrivning ges nedan.

- **Utsatthet för brott**

Referensperioden när det gäller utsatthet för brott är *föregående kalenderår* (när källan an-

ges som NTU 2008 avses alltså utsattheten år 2007).

- **Trygghet**

– I kapitlet om trygghet redovisas resultat gällande oro för olika typer av brott för de *senaste tolv månaderna* (räknat från intervjudatum).

– På frågorna om man varit vittne till misshandel eller att någon anhörig utsatts för brott under det senaste året avses *föregående kalenderår* (2007).

– De mer övergripande frågorna avser den uppfattning som intervjupersonen har vid *intervjutillfället*.

- **Förtroende för rättsväsendet**

I frågeavsnittet om allmänhetens förtroende för rättsväsendet efterfrågas intervjupersonens uppfattning vid *intervjutillfället*.

- **Brottsoffers kontakter med rättsväsendet**

I avsnittet om brottsoffers erfarenheter av kontakter med rättsväsendet redovisas erfarenheter under de *senaste tre åren* (räknat från intervjutillfället).

Tänk på detta vid läsning av resultaten:

- I kapitlet om utsatthet för brott varierar redovisningsenheterna. Utsatthet för *brott mot enskilda personer* redovisas i *andel utsatta personer* medan utsatthet för *egendomsbrott mot hushåll* redovisas i *andel utsatta hushåll*.
- Frågan om *otrygghet* i kapitlet om trygghet avser *allmän otrygghet* och innefattar därför andra tänkbara orsaker till otrygghet än otrygghet relaterad till brott.
- I denna rapport redogörs huvudsakligen för samvariation mellan två variabler, till exempel otrygghet och utbildning. Eventuella skillnader behöver inte innebära att det finns ett *orsakssamband*, även om samvariation antyder att så är fallet. Vissa variabler är inte oberoende av varandra, exempelvis samvarierar utbildningsnivå med ålder (de yngsta har, som en följd av sin ålder, oftast en förgymnasial eller gymnasial utbildning).
- I de regionala redovisningarna redogörs för konfidensintervall (illustrerat med en tunnare linje i varje stapel). Konfidensintervallet är ett osäkerhetsmått som visar inom vilket intervall populationsvärdet finns i 95 fall av 100. Om konfidensintervall för två olika län överlappar varandra innebär det att skillnaden dem emellan inte är statistiskt säkerställd. Läs mer om detta i bilaga 2.
- Referensperioderna i NTU varierar beroende på frågeområde; exempelvis avser *förtroende för rättsväsendet* inställningen vid frågetillfället, medan *utsatthet för brott* avser kalenderåret innan frågetillfället. Tänk på detta vid jämförelser av olika frågeområden.
- Till följd av avrundningar summerar inte alla tabeller och diagram till 100 procent.

3 Utsatthet

I detta kapitel redovisas grundläggande resultat från NTU 2008 om egen respektive det egna hushållets utsatthet för brott. Redovisningen avser år 2007. Vidare redovisas hur utvecklingen sett ut sedan den första omgången, som undersökte utsattheten år 2005.

NTU belyser i huvudsak utsatthet för brott i Sverige, men det händer naturligtvis att de tillfrågade har utsatts för brott utomlands, och även denna utsatthet ingår i de redovisade resultaten. Med undantag för personrån är andelen brott som de tillfrågade utsatts för utomlands relativt liten för de flesta brottstyper.

Kapitlets olika avsnitt belyser de tio brottstyper som efterfrågas i NTU, nämligen *hot, misshandel, sexualbrott, personrån, trakasserier, bedrägerier, bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*. Dessa brottstyper utgör tillsammans 38 procent av det totala antalet anmälda brott mot brottsbalken.

Merparten av huvudresultaten presenteras grafiskt. En utförlig redovisning av resultat och bakgrundsfaktorer återfinns dock i tabellbilagan i slutet av rapporten (tabell 3A–3I).²⁴ Genomgången av de enskilda brottstyperna inleds med en sammanställning av utsattheten inom kategorierna *brott mot enskilda personer* respektive *egendomsbrott mot hushåll*. Därpå följer ett avsnitt om anmälningsbenägenheten för de olika brottskategorierna samt en redogörelse för hur utsattheten skiljer sig regionalt. Utöver detta presenteras också resultat för några av de *omständigheter kring brotten* som de utsatta personerna i NTU har besvarat frågor om.²⁵ För varje avsnitt finns

en del som handlar om *upprepad utsatthet för brott* för respektive brottskategori.

Kom ihåg:

- Utsatthet för brott avser kalenderåret *innan* frågetillfället och därför redovisas exempelvis utsatthet rapporterad i NTU 2008 som utsatthet år 2007.
- Tabellerna 3A–3I återfinns i tabellbilagan i slutet av rapporten.

Var fjärde person har utsatts för brott

Enligt NTU uppger 25 procent av individerna i befolkningen (16–79 år) att de själva eller deras hushåll har utsatts för något brott under år 2007. 21 procent uppger att de utsatts för någon av de tio specificerade brottstyperna och fyra procent uppger att de utsatts för *något annat brott*. Andelen är så gott som oförändrad jämfört med de föregående undersökningarna, som belyste utsatthet under år 2005 och 2006 (då den totala andelen utsatta var 26 procent). Hur fördelningen mellan det totala *antalet rapporterade brott* av de tio specificerade brottstyperna ser ut framgår av figur 3.1. Figuren visar att av de brottstyper som efterfrågas i NTU utgör brott mot enskilda personer²⁶ 77 procent av de rapporterade händelserna medan egendomsbrott mot hushåll utgör 23 procent. Här är det viktigt att notera att brottstypen bedrägeri från och med NTU 2008 räknas till *brott mot enskilda personer* och inte som tidigare till *egendomsbrott mot hushåll*. Detta påverkar möjligheten till jämförelse med redovisningen i föregående rapport (Brå 2008a). För att ge en övergripande jämförelse med den officiella kriminalstatistiken redovisas i figur 3.2 fördelningen för anmälda brott av motsvarande brottstyper som de som efterfrågas i NTU. Här framgår att

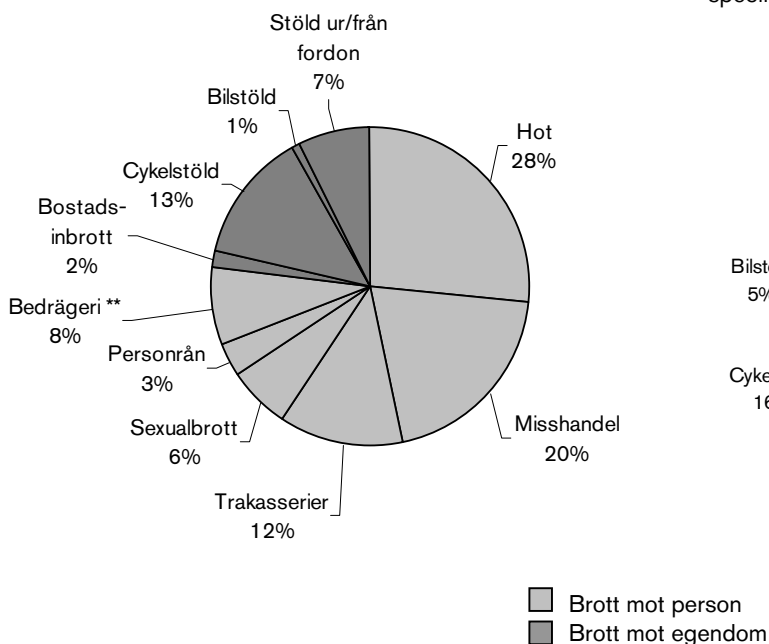
²⁴ Vilka befolkningsgrupper som redovisas i tabellbilagan varierar för olika brottstyper. För brott mot egendom redovisas skillnader enbart utifrån hushållsrelaterade bakgrundsfaktorer såsom familje- och boendeförhållanden. Detta med anledning av att de tillfrågade för dessa brottstyper svarar på frågor om hela hushållets utsatthet, medan individbaserade bakgrundsuppgifter endast finns tillgängliga specifikt för den intervjuade personen.

²⁵ Som tidigare nämnts (se kapitel 2) inhämtas inte ytterligare information om samtliga brott som rapporteras i NTU. Det innebär att redovisningar av *omständigheterna kring brotten* baseras på det urval av brott för vilka sådan information finns (se vidare *Tek-*

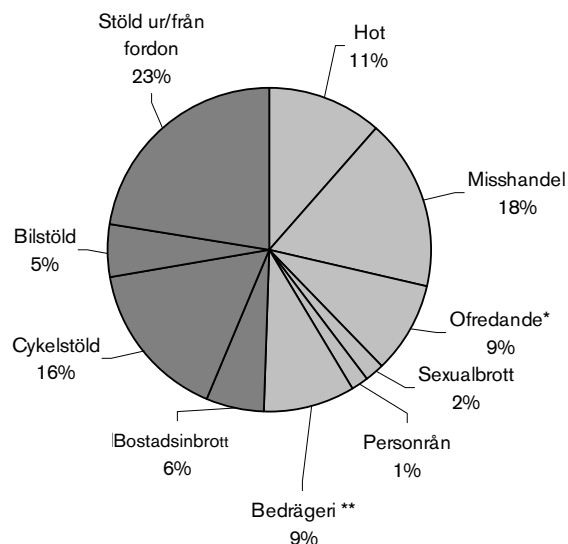
nisk för rapport nationella trygghetsundersökningen 2008, Brå 2009:3)

²⁶ I brott mot enskilda personer ingår i NTU hot, misshandel, sexualbrott, personrån och trakasserier och bedrägeri. I egendomsbrott mot hushåll ingår i NTU bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon, cykelstöld.

Figur 3.1. Fördelning av det totala antalet brott i befolkningen (16–79 år) under år 2007, enligt NTU 2008. Avser de brottstyper som specificerats i NTU.

Figur 3.2. Fördelning av det totala antalet anmälda brott enligt den officiella kriminalstatistiken (Brå 2008c) under år 2007. Avser de brottstyper som specificerats i NTU.

* Trakasserier ingår inte som en egen brottstyp i kriminalstatistiken, varför andelen ofredandebrott i stället redovisas i denna jämförelse.

** Brottsstypen bedrägeri räknas från och med NTU 2008 till kategorin brott mot enskilda personer i stället för till kategorin egendomsbrott mot hushåll. Detta medför att storleksförhållandet mellan dessa kategorier skiljer sig i dessa figurer jämfört med motsvarande redovisning i föregående års rapport.

andelen anmälda brott mot enskilda personer är betydligt mindre i förhållande till andelen anmälda brott mot egendom än vad som framkommer i NTU. Bland de anmälda brotten i kriminalstatistiken utgör brott mot egendom 51 procent medan brott mot enskilda personer utgör 49 procent. Av det totala antalet brott som de tillfrågade uppger att de utsatts för består alltså huvuddelen av brott mot enskilda personer, medan de

brott som anmäls till polisen till lika stora delar utgörs av brott mot egendom och brott mot enskilda personer. Resultaten indikerar således att den dolda brottsligheten är större för brott mot enskilda personer än för brott mot egendom. Det är dock viktigt att notera att dessa två källor inte är helt jämförbara (se kapitel 2).

Brott mot enskilda personer

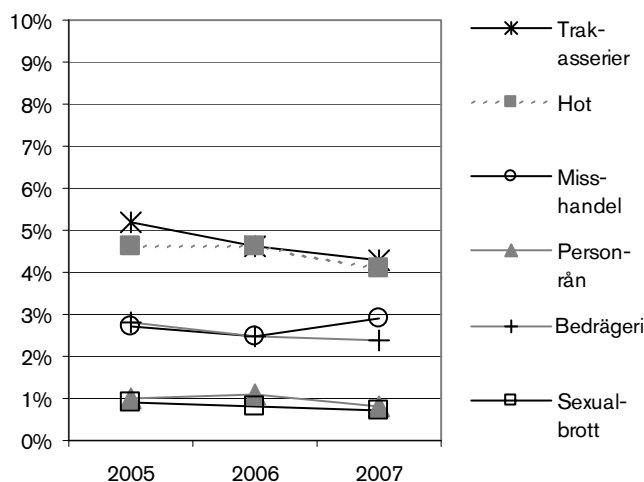
Resultat i korthet

- Var åttonde person (11,9 %) uppger att de utsatts för något eller några brott mot enskilda personer under år 2007.
- Andelen utsatta är större ju yngre åldersgrupp som studeras.
- Män utsätts främst för misshandel och personrån medan kvinnor i större utsträckning utsätts för sexualbrott och trakasserier. Utsatthet för hot uppges av män och kvinnor i ungefär samma utsträckning.
- Knappt en fjärdedel av brotten mot enskilda personer uppges vara polisanmälda. Allvarlig misshandel och personrån anmäls i störst utsträckning och sexualbrott i minst utsträckning.
- En stor andel av brottsligheten begås mot en liten del av befolkningen. Närmare hälften (49 %) av brotten mot enskilda personer under år 2007 begicks mot den lilla grupp som utsatts för fyra eller fler brott mot enskilda personer under samma period.

Inom kategorin *brott mot enskilda personer* ingår brottstyperna *hot*, *misshandel*, *sexualbrott*, *personrån* *trakasserier* samt, från och med denna undersökning, *bedrägerier*. Sammantaget uppger var åttonde person (12 %) i befolkningen (16–79 år) att de utsattes för något eller några av dessa brott under år 2007. Vid skattning av antal brott för hela befolkningen handlar det om närmare två miljoner brottsändelser. Jämfört med resultaten från det första undersökningsåret (tabell 3B)²⁷ har andelen utsatta i befolkningen minskat något (–1,2 procentenheter), men jämfört med föregående år är andelen i princip oförändrad. Skattat antal brott i befolkningen har ökat något (se tabell 3B i tabellbilagan i slutet av rapporten). Variationer i antal brott från år till år kan delvis bero på hur många upprepat utsatta som deltar i undersökningen. Med fler år i tidsserien kommer eventuellt trenden att kunna beskrivas bättre (se teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2008, Brå 2009:3).

²⁷ I denna rapport har resultaten för tidigare års undersökningar justerats i enlighet med att bedrägeri numera räknas till *brott mot enskilda personer*.

Figur 3.3. Utsatthet för olika typer av brott mot enskilda personer över åren 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.

Andelen utsatta för olika typer av brott mot enskilda personer framgår av tabell 3.1 och av figur 3.3.²⁸ Hot och trakasserier är de typer av brott mot enskilda personer som uppges i störst utsträckning (4,1 procent respektive 4,3 procent). Andelen utsatta för trakasserier har minskat (med sammanlagt 0,9 procentenheter) sedan den första mätningen. Därefter kommer misshandel, som 2,9 procent i befolkningen uppger att de utsattes för, medan 2,4 procent av befolkningen uppger att de utsattes för bedrägeri under år 2007. De brottstyper som lägst andel uppger sig ha blivit utsatta för är sexualbrott (0,7 %) och personrån (0,8 %). Antalet händelser i befolkningen (16–79 år) har skattats utifrån uppgifter från de utsatta om hur många gånger de har drabbats av respektive brottstyp (tabell 3.1). Eftersom hot är en av de brottstyper som störst andel av befolkningen (4,1 %) utsatts för och utsatthet för personrån uppges i minst utsträckning (0,8 %), är det förväntat att antalet skattade händelser är högst för hot (687 00) och lägst för personrån (84 000). En stor andel utsatta för en viss brottstyp innebär generellt ett högre antal skattade händelser i befolkningen, men det finns vissa variationer bero-

²⁸ För personrån, allvarlig misshandel och andel anmälda händelser har resultaten avseende utsatthet 2005 justerats från tidigare publicerad NTU-rapport (Brå 2008a). För en utförlig beskrivning av detta hänvisas till teknisk rapport för nationella trygghetsundersökningen 2008 (Brå 2009:3).

Tabell 3.1. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskilda personer år 2005–2007 samt skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2007, enligt NTU 2006–2008. Andel (i befolkningen respektive av händelser) i procent.

	Andel utsatta i procent			Skattat antal utsatta personer i befolkningen	Skattat antal händelser i befolkningen	Andel anmälda händelser i procent
	2005	2006	2007	2007	2007	2007
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹						
	13,1	12,1	11,9	844 000	1 968 000	24
Hot	4,6	4,6	4,1	290 000	687 000	21
Misshandel	2,7	2,5	2,9	204 000	513 000	27
därav allvarlig ²	0,8	0,6	0,7	47 000	92 000	55
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	52 000	165 000	14
Personrån ³	1,0	1,1	0,8	55 000	84 000	42
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	169 000	213 000	35
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	306 000	- ⁴	18 ⁵

1. Bruttoredovisning, vilket innebär att en och samma person kan ha utsatts för flera olika brottstyper. Därmed summerar brottstyperna inte till 844 000 personer.

2. Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

3. Andel anmälda personrån avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. 17 procent av personrånen uppges ha skett utomlands under år 2007. Övriga redovisningar för personrån avser samtliga personrån.

4. När det gäller trakasserier inhämtas inte information om varje enskild händelse i NTU och därför kan en skattning av antal händelser inte göras.

5. Andel utsatta personer som polisanmält en eller flera händelser. Detta eftersom trakasserier inte räknas i antal händelser i NTU.

ende på hur vanligt det är att enskilda personer är upprepat utsatta. Som ett exempel på detta kan sexualbrott och personrån jämföras, vilket 0,7 respektive 0,8 procent uppger att de utsatts för under år 2007. *Andelen utsatta* för dessa brottstyper är alltså ungefär lika stor, medan *antalet skattade* sexualbrott är betydligt högre (165 000) än *antalet skattade* personrån (84 000), vilket beror på att upprepad utsatthet är vanligare för sexualbrott än för personrån.

Genom att studera olika grupper (tabell 3A) framgår exempelvis att män och kvinnor utsätts för brott i nästan samma utsträckning (12,5 procent av männen jämfört med 11,3 procent av kvinnorna). Då enskilda brottstyper studeras framträder emellertid en bild som ser betydligt mer olika ut för män och kvinnor. Detta belyses närmare i avsnitten om de olika typerna av brott mot enskilda personer. Nedan följer ett avsnitt om anmälningsbenägenhet för de olika brotten mot enskilda personer, samt ett om hur utsatthe-

ten för brott mot enskilda personer fördelar sig på regional nivå.

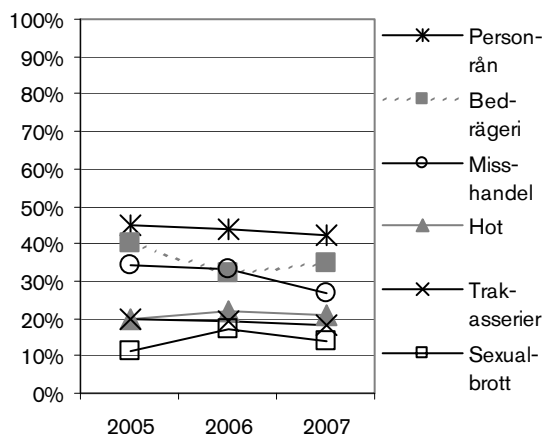
En majoritet av brotten anmäls inte

Av tabell 3.1 framgår att en fjärdedel (24 %) av de brott mot enskilda personer som rapporterats i NTU 2008 uppges vara polisanmälda.²⁹ Andelen anmälda händelser varierar dock kraftigt mellan de olika brottstyperna (figur 3.4).

²⁹ Att en person som utsätts för ett brott väljer att anmäla respektive inte anmäla händelsen till polisen kan bland annat bero på vilken typ av brott man utsätts för, brottets allvarlighetsgrad och relationen till gärningspersonen (Brå 2006). När det gäller sexual- och våldsbrott visar tidigare kunskap att brott som begås på privat plats (i synnerhet i den drabbades bostad) och där gärningspersonen och den drabbade är bekanta eller närstående, anmäls i lägre utsträckning till polisen än då gärningspersonen är okänd och/eller brottet begås på allmän plats (Walby och Myhill 2001). Som tidigare nämnts, förmodas detsamma gälla när det handlar om att över huvud taget berätta om utsattheten. Detta kommer att belysas särskilt i en kommande fördjupningsstudie.

Personrån, som ofta kan antas vara ett allvarligt brott, anmäls i 43 procent av fallen. Enligt de utsatta är ungefär vart tredje bedrägeri anmält (35 %), medan vart femte fall av trakasserier och hot (18 respektive 21 procent) uppges vara polis-anmält.

Figur 3.4. Andel polisanmälda brott mot enskilda personer år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Andel händelser i procent.

Den brottstyp som polisanmäls i lägst utsträckning enligt NTU är sexualbrott. Resultaten indikerar att en mycket liten andel (14 %) anmäls till polisen. Frågan omfattar emellertid ett brett spektrum av sexualbrott, vilket innebär att såväl lindrigare som allvarligare händelser ingår. Som en följd av frågans känsliga art är det inte säkert att NTU fångar in alla typer av sexualbrott som omfattas av kriminalstatistiken, och då ges troligen inte en komplett bild av anmälningsbenägenheten.

Resultaten indikerar att anmälningsbenägenheten varierar kraftigt för de olika brottstyperna. En fördjupningsstudie om anmälningsbenägenhet (Brå 2008c) visar att anmälningsbenägenheten påverkas av brottets allvarlighetsgrad, om brottet är av hatbrottskaraktär, om det är yrkesrelaterat samt av om gärningspersonen är ung.

För flertalet brottstyper finns betydande skillnader mellan *skattat antal anmälda brott* enligt NTU och det *faktiska antalet anmälda brott* enligt anmälningsstatistiken. I huvudsak består skillnaderna av att skattningarna av andelen anmälda

brott enligt NTU genererar betydligt högre siffror än vad som framkommer i anmälningsstatistiken.³⁰ Som konstaterats är direkta nivåjämförelser mellan dessa två källor inte lämpliga, vilket gäller även i detta avseende.³¹

Kom ihåg:

Vid redovisning av utsatthet för *brott mot enskilda personer* redovisas *andelen personer* i befolkningen som uppges att de blivit utsatta för hot, misshandel, sexualbrott, personrån, bedrägeri eller trakasserier.

Regionala skillnader

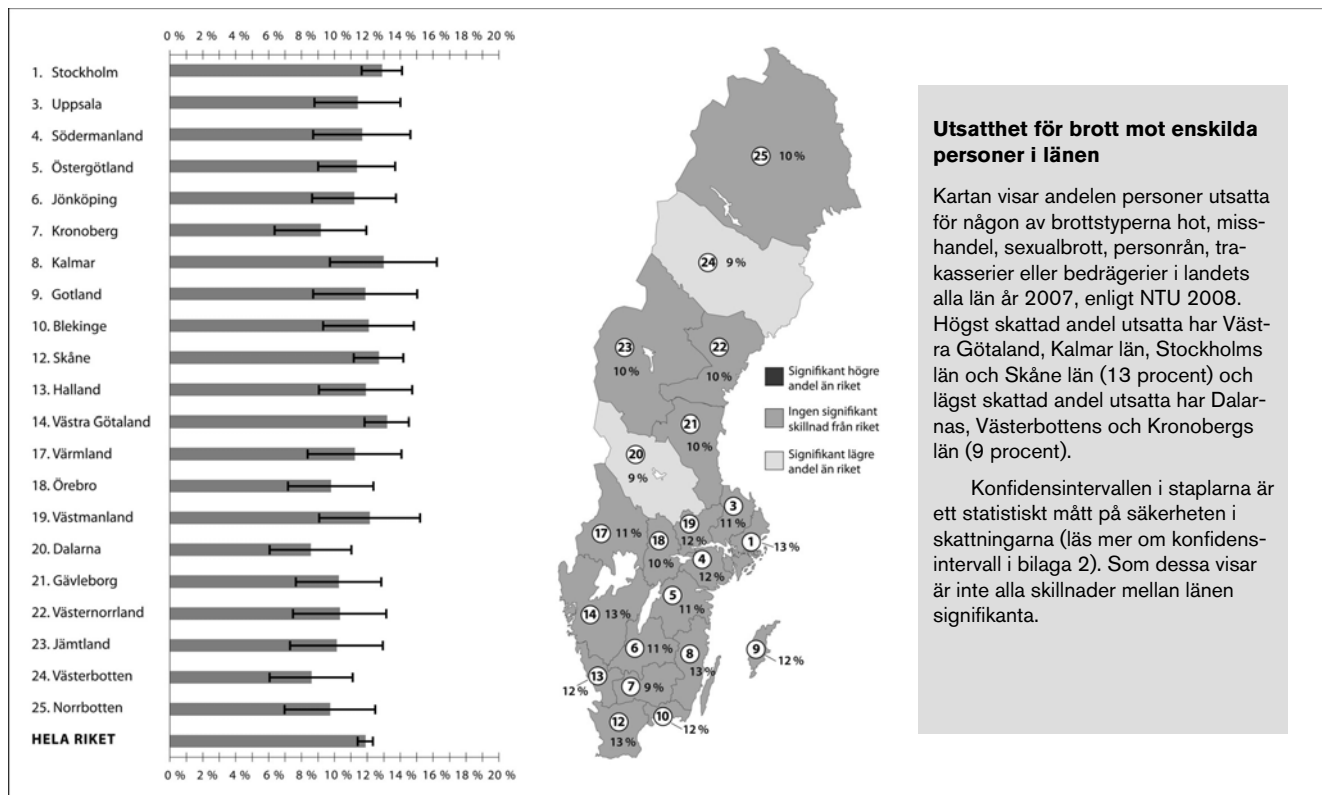
När utsattheten för brott mot enskilda personer studeras utifrån regional indelning (figur 3.5) konstateras att skillnaderna mellan länen är små, men tendensen är att utsattheten är högre i storstadslänen och lägre i län med större andel landsbygd. Det är statistiskt säkerställt att utsattheten för brott mot enskilda personer i Dalarna och Västerbotten är lägre än riksgenomsnittet (11,9 %). Eftersom det rör sig om ett antal olika brottstyper³² saknas en given gemensam förklaring till skillnaderna. Detta beror sannolikt på att sammansättningen av personer som bor i storstad skiljer sig från den i mindre städer. Ensamstående och personer som lever i flerfamiljshus uppges oftare att de är utsatta för brott. Eftersom dessa grupper oftare finns i större städer eller storstäder är det svårt att avgöra vad som främst påverkar utsattheten. De regionala mönstren för brott mot enskilda personer är i linje med tidigare års NTU-resultat.

³⁰ En bidragande orsak till denna skillnad är troligen att utsatta personer kan få uppfattningen att brottet är polisanmält som en följd av att de varit i kontakt med polisen, även om ingen anmälan upprättats. Också "social önskvärdhet" kan vara en bidragande orsak: man uppges att brottet är anmält fast man vet att så inte är fallet (se vidare teknisk rapport för nationella trygghetsundersökningen 2008).

³¹ För vidare resonemang om jämförbarheten mellan NTU och anmälningsstatistiken, se kapitel 2.

³² Den regionala redovisningen görs på en sammanslagning av brottstyper för att öka säkerheten i skattningarna, eftersom några av brottstyperna är relativt ovanliga.

Figur 3.5. Utsatthet för brott mot enskilda personer år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter län med konfidensintervall (95 procent, för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.

Utsatthet för brott mot enskilda personer i länen

Kartan visar andelen personer utsatta för någon av brottstyperna hot, misshandel, sexualbrott, personrån, trakasserier eller bedrägerier i landets alla län år 2007, enligt NTU 2008. Högst skattad andel utsatta har Västra Götaland, Kalmar län, Stockholms län och Skåne län (13 procent) och lägst skattad andel utsatta har Dalarna, Västerbottens och Kronobergs län (9 procent).

Konfidensintervallen i staplarna är ett statistiskt mått på säkerheten i skattingarna (läs mer om konfidensintervall i bilaga 2). Som dessa visar är inte alla skillnader mellan länen signifikanta.

Hot

För att belysa omfattningen av utsatthet för hot ställs frågan:

*Blev du under förra året (2007) hotad på ett sådant sätt, att du blev rädd?*³³

Enligt resultaten i NTU uppger 4,1 procent att de utsattes för hot under år 2007, vilket motsvarar cirka 290 000 personer i befolkningen (16–79 år). Uppskattningsvis handlar det om nära 700 000 händelser av hot (tabell 3.1). De flesta av de utsatta uppger att det har rört sig om en händelse under år 2007. Förekomsten av ett fåtal personer med hög grad av upprepad utsatthet har dock resulterat i att skattat antal händelser är dubbelt så många som antalet utsatta. Den mest utsatta tiondelen av

de utsatta har tillsammans varit föremål för hälften av de rapporterade hoten år 2007.

Kön och ålder

Män och kvinnor uppger att de utsatts för hot i ungefär lika stor utsträckning (3,9 respektive 4,3 procent, figur 3.6). På så vis skiljer sig brottstypen hot mot de andra brotten mot enskilda personer, där utsattheten i regel är mer ojämnt fördelad mellan könen.

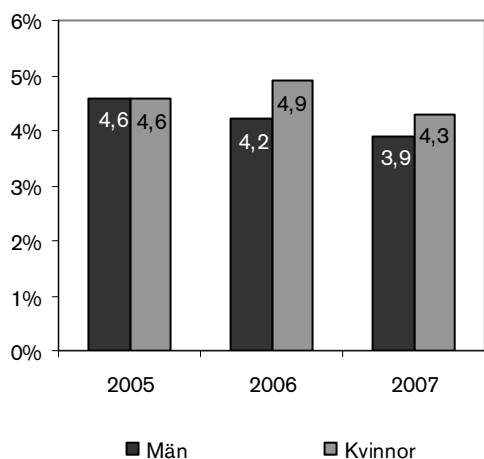
Utsattheten för hot är störst i de yngsta grupperna och ju äldre åldersgrupp som studeras, desto lägre är utsattheten (figur 3.7). Den yngsta gruppen uppger utsatthet nästan sju gånger oftare än den äldsta (7,2 procent jämfört med 1,3).

Också när hänsyn tas till kön är utsattheten likartat fördelad mellan ålderskategorierna. Det är något fler kvinnor än män i åldern 25–44 år som varit utsatta för hot, vilket även var fallet föregående år (5,6 jämfört med 4,3). Till skillnad

³³ Personrån, misshandel och sexualbrott som även innehållit hot inkluderas inte här. Dessa händelser redovisas under respektive brottstyp.

från föregående år uppger också fler kvinnor än män i åldersgruppen 69–75 år att de utsatts för hot (1,9 jämfört med 1,0).

Figur 3.6. Utsatta för hot år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra grupper utsatthet för hot

Resultaten visar även att det finns skillnader mellan andra befolkningsgrupper när det gäller utsatthet för hot (tabell 3A). Ensamstående personer uppger att de blivit utsatta för hot oftare än vad sammanboende gör – för år 2007 är det ungefär tre gånger så stor andel av de ensamstående med barn som uppger att de utsatts för hot jämfört med sammanboende utan barn.

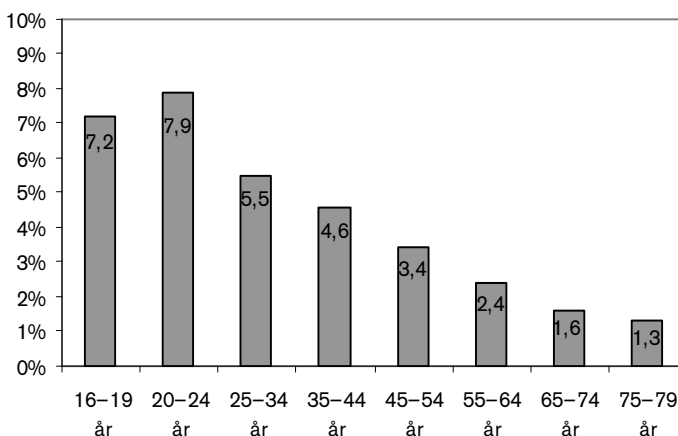
Det är också vanligare att boende i flerfamiljshus rapporterar utsatthet för hot jämfört med boende i småhus.

Boende i storstad uppger utsatthet för hot i störst utsträckning medan personer som bor i mindre städer eller på landsbygd mindre ofta uppger sig vara hotade.

När utsatthet för hot studeras utifrån utbildning ser de med grundskoleutbildning ut att vara utsatta i något högre utsträckning än andra.

För svensk/utländsk bakgrund saknas tydliga mönster.

Figur 3.7. Utsatta för hot år 2007 enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

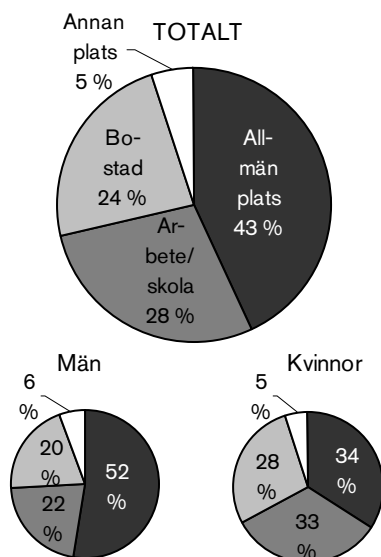

Omständigheter kring hot

Allmän plats uppges vara den vanligaste brottsplatsen när det gäller hot: drygt 40 procent av de hot som de tillfrågade i NTU har besvarat frågor om, uppges ha skett på allmän plats (figur 3.8). Drygt en fjärdedel av hoten (28 %) uppges ha ägt rum på den utsattes arbetsplats eller skola och en fjärdedel i en bostad. Andelen hot som uppges ha skett i en bostad ökade mellan de två första mätningarna (+ 5 procentenheter) annars är fördelningen för brottsplats ganska stabil över de tre åren, vilket framgår av tabell 3C i tabellbilagan.

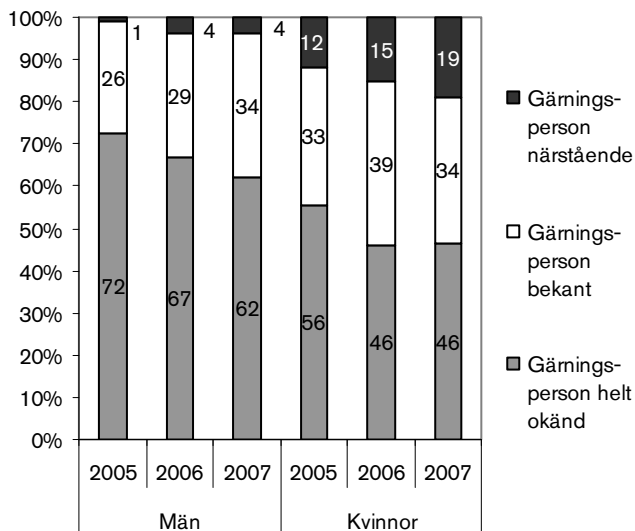
I figur 3.8 framgår också att män i betydligt större utsträckning än kvinnor uppger att de utsatts för hot på allmän plats (52 procent jämfört med 34 procent), medan kvinnor i större utsträckning än män uppger att de blivit hotade i bostadsmiljö (20 respektive jämfört med 28 procent) eller på sin arbetsplats/skola (22 procent jämfört med 33 procent). Skillnaderna mellan andelen utsatta män och kvinnor som uppger att de blivit hotade i en bostad har dock minskat sedan föregående års undersökning.

Figur 3.8. Typ av brottsplats för hot år 2007 enligt NTU 2008. Totalt, samt särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.

Att utsättas för hot i samband med yrkesutövning har drabbat cirka 1,8 procent av befolkningen i yrkesverksam ålder (20–64 år) under år 2007. Detta motsvarar drygt 90 000 personer.

Figur 3.9. Relation till gärningspersonen vid hot år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.

I de flesta fall uppges *gärningspersonen* vara helt okänd för den utsatte, men andelen okända gärningspersoner har minskat över tid samtidigt som andelen närstående gärningspersoner har ökat, vilket framgår i figur 3.9. Kvinnor uppger i betydligt större utsträckning än män att de utsatts för hot av en närstående (19 % jämfört med 4 %) medan män oftare utsatts av en helt okänd person (62 % jämfört med 46 %). För både män och kvinnor gäller att ungefär var tredje (34 %) av gärningspersonerna är bekanta.

Misshandel

För att fånga omfattningen av utsatthet för misshandel ställs följande fråga i NTU:

*Slog, sparkade eller utsatte någon dig för någon annan typ av fysiskt våld, så att du skadades eller så att det gjorde ont under förra året (2007)?*³⁴

I NTU uppger 2,9 procent, vilket motsvarar cirka 204 000 personer i befolkningen (16–79 år), att de utsattes för misshandel under år 2007. Antalet händelser av misshandel under år 2007 kan utifrån undersökningen skattas till 513 000, varav cirka 92 000 kan betraktas som allvarliga genom att de lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare (tabell 3.1).

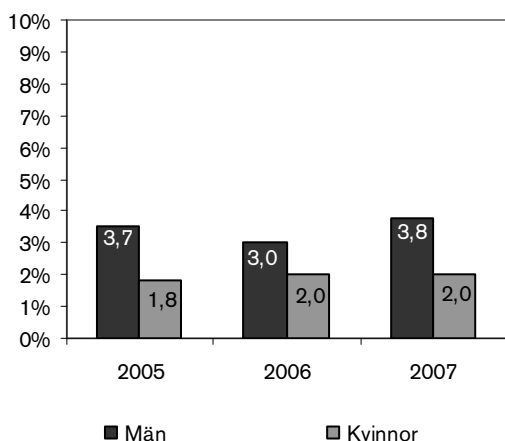
Precis som för hot har de flesta av dem som utsatts för misshandel uppgett att det handlar om en enskild händelse under året. En mindre andel har dock drabbats av flera brott och ett fåtal av ett stort antal misshandelsbrott. Andelen utsatta i befolkningen och antalet allvarliga misshandelsbrott såg enligt föregående undersökning ut på liknande sätt år 2006, men det skattade antalet misshandelsbrott (både totalt sett och allvarliga) har ökat något sedan föregående år (tabell 3B). Ökningen av det totala antalet misshandelsbrott förklaras delvis av en ökad andel utsatta, men en viss del av ökningen beror också på att enskilda individer uppgav stor upprepad utsatthet under år 2007 (se kapitel 2).

³⁴ Personrån som även innehållit misshandel inkluderas inte här utan redovisas i NTU enbart som personrån.

Kön och ålder

Skillnader i utsatthet för misshandel med avseende på kön redovisas i figur 3.10. Generellt uppger män i större utsträckning än kvinnor att de utsatts för misshandelsbrott. Resultaten för de tillgängliga undersökningarna visar på stabila resultat för kvinnor, medan resultaten för män varierat mer. Det är dubbelt så vanligt att män uppger att de utsatts för misshandel än att kvinnor gör det (3,8 procent jämfört med 2,0 procent).

Figur 3.10. Utsatta för misshandel år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

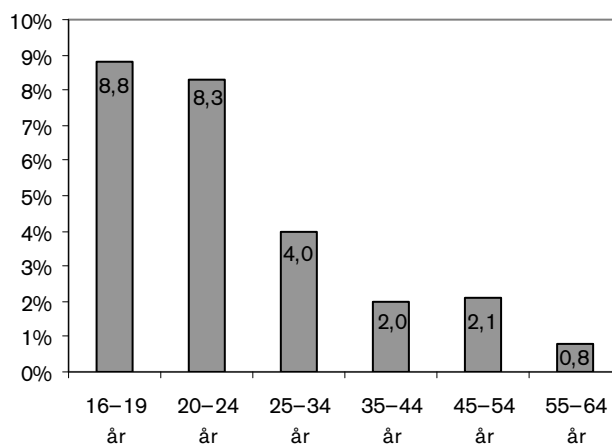

Andelen misshandelsbrott som klassas som allvarliga var densamma för båda könen (22 respektive 23 procent av misshandelsbrotten, tabell 3A). Detta innebär uppskattningsvis att knappt en procent av männen och ungefär en halv procent av kvinnorna i befolkningen (16–79 år) utsatts för allvarlig misshandel under år 2007. Sett till befolkningen har därmed skillnaden mellan könen ökat något sedan föregående mätning, till följd av att männens totala utsatthet för misshandel har ökat något. I detta sammanhang är det viktigt att understryka att kvinnors andel utsatta för allvarlig misshandel sannolikt är en underskattning. Detta till följd av att kvinnor oftare utsätts av närstående, vilket bidrar till underrapportering av utsattheten (Brå 2001a).

Skillnaderna mellan åldersgrupperna är mycket stora. I likhet med resultaten från föregående år

är det de yngsta som i störst utsträckning uppger att de utsatts för misshandel. I princip gäller att utsattheten är lägre ju äldre åldersgrupp som studeras. Personer i åldersgrupperna 16–19 och 20–24 uppger dubbelt så ofta (8,8 respektive 8,3 procent) att de blivit misshandlade som personer i åldersgruppen 25–34 (4,0 %) och mer än 10 gånger så ofta som personer i gruppen 55–64 år (0,8 %). Den grupp som i särskilt stor utsträckning uppger att de utsatts för misshandel under år 2007 är unga män; nästan var åttonde man (11,9 %) i åldern 16–24 år uppger detta.

Figur 3.11. Utsatta för misshandel år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra grupper utsatthet för misshandel

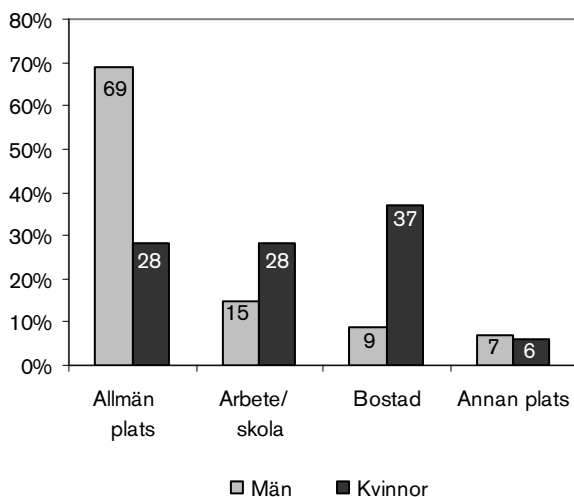
När det gäller misshandel uppger lågutbildade, ensamstående (med eller utan barn) och boende i flerfamiljshus i större utsträckning än högutbildade, sammanboende (med eller utan barn) och boende i småhus att de utsatts för misshandel under år 2007 (tabell 3A). I dessa grupper, där utsattheten för misshandel är som störst, är det också en större andel av de utsatta som uppger att misshandeln har varit allvarlig, än bland utsatta för misshandel i övriga grupper. När utsatthet för misshandel studeras utifrån svensk/utländsk framkommer inga tydliga skillnader. Däremot uppger personer med utländsk bakgrund (svenskfödda med två utrikes födda föräldrar samt utrikes födda personer) betydligt oftare än svenskfödda personer med minst en inrikes född förälder att misshandeln

varit allvarlig (36–37 procent av de utsatta jämfört med 20 procent). Boende i storstäder som blivit utsatta för misshandel uppger också i större utsträckning att misshandeln varit allvarlig än boende i mellanstora städer, i småstäder eller på landsbygd (27 procent jämfört med 22 respektive 18 procent).

Omständigheter kring misshandel

Den typ av *brottsplats* som i störst utsträckning uppges för misshandel är allmän plats (tabell 3C). Därefter följer den utsattes arbetsplats eller skola. Att ett misshandelsbrott har ägt rum i en bostad (den egna, gärningspersonens eller någon annans bostad) eller på någon annan plats uppges i minst utsträckning. Jämfört med hot och sexualbrott (tabell 3C) uppges misshandel i större utsträckning äga rum på en allmän plats medan bostadsmiljö uppges i mindre utsträckning. När det gäller plats för misshandelsbrott är skillnaderna stora mellan könen, vilket också framgår i figur 3.12.

Figur 3.12. Typ av brottsplats för misshandel år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.

Kvinnor uppger i betydligt högre grad än män att de utsatts för misshandel i en bostad (37 procent när den utsatta är kvinna och 9 procent för män). När män utsatts för misshandel är brottsplatsen i sju fall av tio (69 %) en allmän plats medan motsvarande andel för kvinnorna är knappt tre av tio (28 %). Utöver bostad är den vanligaste platsen

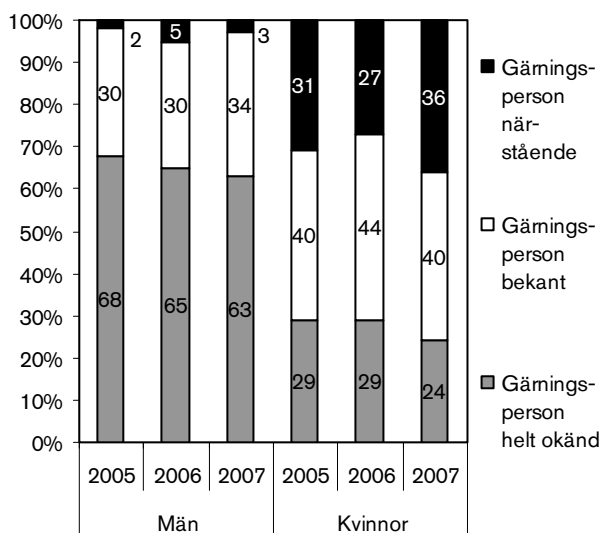
som kvinnor uppger den egna arbetsplatsen (28 %). Skillnaderna mellan kvinnor och män har minskat något sedan föregående år. Resultaten för typ av brottsplats för misshandel mot män respektive kvinnor under år 2007 är en återgång till den större skillnad som indikerades mellan män och kvinnor för 2005. Hur vanligt är det då att utsättas för misshandel *i samband med sin yrkesutövning*? Uppskattningsvis har nära en procent av befolkningen i yrkesverksam ålder (20–64 år) utsatts för misshandel i sitt yrke under år 2007, vilket motsvarar ungefär 50 000 personer. Precis som för andelen utsatta för misshandel totalt sett är det sedan föregående år en viss ökning av andelen i befolkningen som misshandlats i samband med sin yrkesutövning.

I hälften av misshandelsbrotten (49 %) uppger den utsatte att *gärningspersonen* var helt okänd. I drygt en tredjedel (36 %) av fallen uppger gärningspersonen ha varit en bekant och i en sjiattdel (15 %) av fallen en närstående person såsom partner, före detta partner, familjemedlem, släkting eller närstående vän (tabell 3D).

Även när det gäller relationen till gärningspersonen är skillnaderna mellan kvinnor och män mycket stora (figur 3.13). För utsatta kvinnor är bekant den vanligaste relationen till gärningspersonen medan männen i en majoritet av fallen uppger att gärningspersonen var helt okänd. I de fall där kvinnor har utsatts för misshandel uppges att gärningspersonen var en närstående person för drygt en tredjedel (36 %) av händelserna (figur 3.13). Motsvarande andel för de utsatta männen är endast tre procent.

I statistiken över anmälda misshandelsbrott (Brå 2008c) särredovisas relationen till gärningspersonen med avseende på om det var en bekant eller obekant person som utförde brottet (närstående redovisas inte separat), där liknar fördelningen mellan relationerna den i NTU, både totalt sett och när utsatta män och kvinnor studeras separat.

Figur 3.13. Relation till gärningspersonen vid misshandel år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser, i procent.

Sexualbrott

En mycket känslig, men angelägen, brottstyp att undersöka är sexualbrott. I NTU ställs frågan

*Tvingade, angrep eller ofredade någon dig sexuellt under förra året (2007)? Det kan gälla både allvarliga och mindre allvarliga händelser, till exempel hemma, på jobbet, i skolan eller på någon allmän plats.*³⁵

Utifrån denna fråga uppger 0,7 procent av de tillfrågade, vilket motsvarar drygt 50 000 personer i befolkningen (16–79 år), att de utsattes för sexualbrott under år 2007. Antalet händelser under samma period uppgår uppskattningsvis till ungefär 170 000 i befolkningen. Andelen utsatta har varit relativt stabil över de tre mättilfällena med endast en svag antydning till minskning (0,9; 0,8 och 0,7 %, tabell 3.1), och samma mönster gäller för skattat antal brott (tabell 3B). Precis som för hot och misshandel har de flesta utsatta utsatts för ett enstaka brott under år 2007 men upprepad utsatthet uppges i något större utsträckning när det gäller sexualbrott, jämfört med

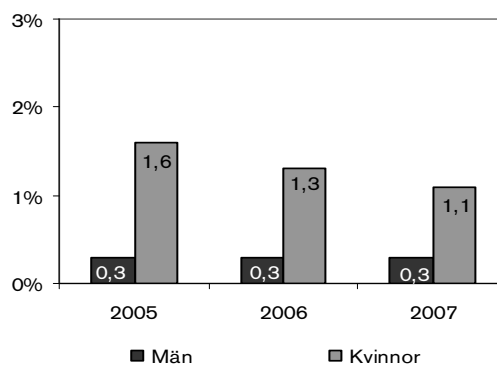
³⁵ Personrån och misshandelsbrott som även innehållit sexuellt angrepp, ofredande eller tvång inkluderas inte här. Sådana händelser redovisas endast som personrån respektive misshandel.

hot och misshandel. Det är också en något högre rapporterad upprepad utsatthet för sexualbrott under år 2007 (NTU 2008) än under 2006 (NTU 2007).

Kön och ålder

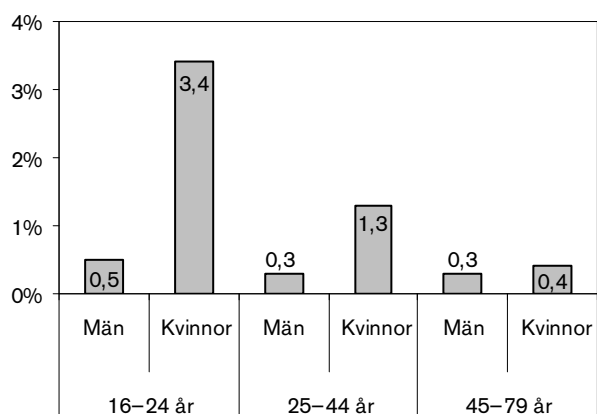
Utsatthet för sexualbrott fördelat på kön redovisas i figur 3.14. Enligt NTU uppger 1,1 procent av kvinnorna och 0,3 procent av männen att de blivit sexuellt tvingade, angripna eller ofredade under år 2007.

Figur 3.14. Utsatta för sexualbrott år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Utsatthet för sexualbrott är vanligast i de två yngsta åldersgrupperna, 16–19 år (1,6 %) och 20–24 år (2,1 %) (tabell 3A). Av figur 3.15 framgår att det framför allt är de yngre kvinnorna som står för denna höga andel utsatthet för sexualbrott. Bland kvinnorna i åldern 16–24 år uppger 3,4 procent att de utsattes för sexualbrott under den aktuella ettårsperioden. Andelen utsatta kvinnor är betydligt lägre ju äldre åldersgrupp som studeras. Män uppger att de utsatts för sexualbrott i nästan samma utsträckning (0,3–0,5 %) oavsett vilken åldersgrupp som studeras.

Figur 3.15. Utsatta för sexualbrott år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning kön och ålder³⁶. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra grupper utsatthet för sexualbrott

Precis som för misshandel uppger lågutbildade oftare än högutbildade, ensamstående oftare än sammanboende och boende i flerfamiljshus oftare än boende i småhus att de utsatts för sexualbrott under år 2007. Några tydliga skillnader utifrån svensk/utländsk bakgrund och boendeort kan däremot inte noteras (tabell 3A).

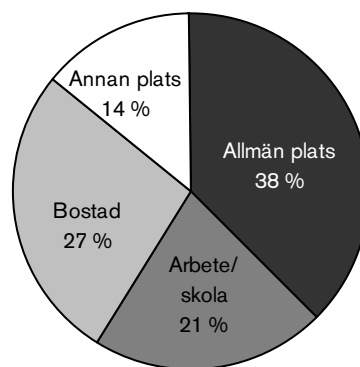
Omständigheter kring sexualbrott

Fördelningen mellan olika typer av *brottsplats* vid sexualbrott ser ut på liknade sätt som i föregående undersökning (figur 3.16). Fyra händelser av tio (38 %) uppger ha ägt rum på en allmän plats och cirka en femtedel (21 %) på den utsattes arbetsplats eller skola.

I hälften av fallen (51 %) var *gärningspersonen* helt okänd, i vart tredje fall var gärningspersonen bekant och i 13 procent av fallen var gärningspersonen närstående (figur 3.17). Andelen som uppger att gärningspersonen varit okänd har minskat (-13 procentenheter) sedan mätningarna inleddes, medan andelarna som uppger att gärningspersonen varit bekant eller närstående har ökat (+9 respektive +4 procentenheter).

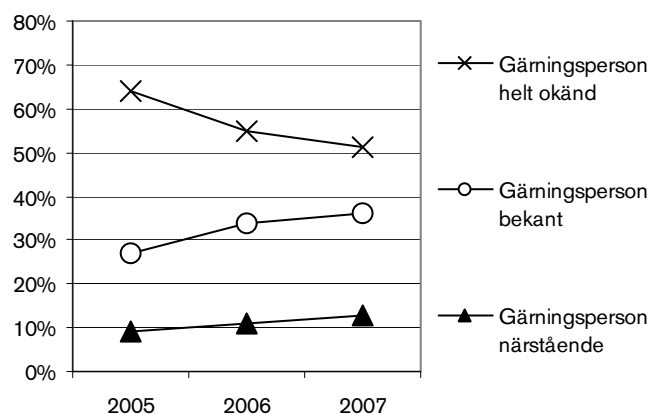
³⁶ Då antalet personer i de äldsta åldersgrupperna som uppgett att de blivit utsatta för sexualbrott är få, har de två äldsta åldersgrupperna slagits samman till en för redovisningen i figuren.

Figur 3.16. Typ av brottsplats för sexualbrott 2007, enligt NTU 2008. Andel händelser, i procent.

I drygt en fjärdedel av fallen (27 %) uppger den utsatta att sexualbrottet skedde i en bostad (den egna, gärningspersonens eller någon annans bostad). Andelen som uppger att de blivit utsatta för sexualbrott i en bostad har ökat vid båda mättillfällena sedan den första undersökningen, medan andelen som uppger att brottet skett på allmän plats eller på arbete eller i skola har minskat.

Figur 3.17. Relation till gärningspersonen för sexualbrott år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Andel händelser i procent.

NTU belyser ett brett spektrum av sexualbrott eftersom såväl lindrigare som allvarigare händelser efterfrågas. De som uppger att de utsatts för sexualbrott får svara på ett fåtal frågor om brottets *allvarlighetsgrad*. Drygt en tredjedel (34 procent) av sexualbroten beskrivs som en händelse där någon tvingade eller försökte tvinga den ut-

sätta till någon sexuell handling genom att hota, hålla fast eller göra illa på något sätt, vilket är i linje med resultaten från föregående mätning. För 12 procent av händelserna uppges att händelsen innebar att någon utnyttjade den utsatte sexuellt då personen inte kunde försvara sig på grund av att han eller hon exempelvis sov eller var drogad. Cirka 16 procent av sexualbrotten beskrivs av de utsatta som *våldtäkt*. Det skulle innebära att det skattade antalet våldtäkter i befolkningen uppgår till drygt 25 000 under år 2007. Man bör vara medveten om att det, precis som för hot- och misshandelsbrott, finns anledning att tro att händelser där personer utsatts för sexualbrott av en närstående person, troligen ofta i hemmet, är underrepresenterade i undersökningen. Den typen av utsatthet kan upplevas som särskilt känslig och är därmed svår att fånga upp i en frågeundersökning.³⁷

Personrån

För att undersöka hur många i befolkningen (16–79 år) som utsattes för personrån under den efterfrågade tidsperioden ställs följande fråga i NTU:

Rånade eller försökte någon råna dig genom att använda hot eller våld under förra året (2007)?

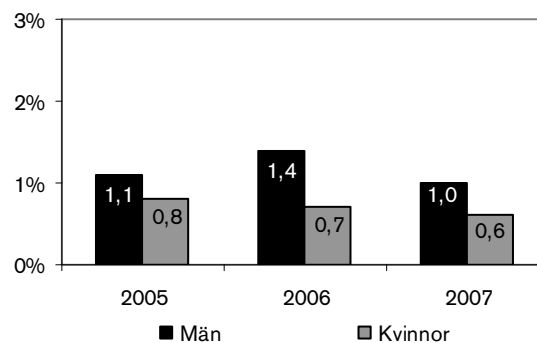
Undersökningen visar att andelen som uppges att de utsatts för personrån uppgår till 0,8 procent. Det motsvarar ungefär 55 000 personer i befolkningen (16–79 år). Det skattade antalet händelser av det här slaget uppgår till drygt 84 000 (tabell 3.1). Såväl antalet personer utsatta för personrån som antalet personrån har minskat sedan föregående mätning, men något mer för antalet utsatta personer än antal personrån. Det innebär att en högre andel uppgett att de blivit upprepat utsatta för personrån under 2007 än under 2006. De flesta (77 %) har drabbats av personrån vid ett enstaka tillfälle, men drygt en femtedel av rånerna (22 %) har begåtts mot en liten grupp (3 procent av de utsatta personerna) som utsatts för fyra

eller fler rån under 2007. Under 2006 var den rapporterade andelen utsatta 1,1 procent, men då uppgavs enbart 13 procent av personrånerna ha drabbat de personer som blivit utsatta för fyra eller fler rån samma år.

Kön och ålder

Av figur 3.18 framgår att män i nästan dubbelt så stor utsträckning som kvinnor uppges att de utsatts för personrån. Sammantaget uppges 1,0 procent av männen att de utsatts för personrån under 2007, medan motsvarande andel hos kvinnorna är 0,6.

Figur 3.18. Utsatta för personrån år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

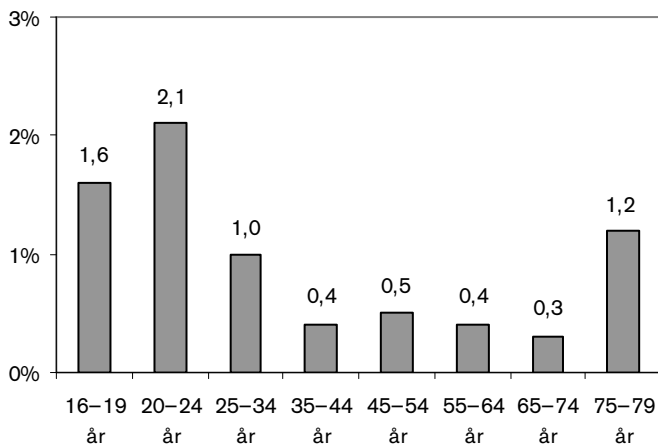

Yngre personer, framför allt män, men även kvinnor, uppges i betydligt större utsträckning än andra åldersgrupper att de utsatts (figur 3.19). Den högsta andelen utsatta återfinns i gruppen unga män (tabell 3A). I den yngsta åldersgruppen (16–24 år) uppges 2,4 procent av männen att de utsatts för personrån under år 2007, vilket är den högsta andelen för någon av grupperna men samtidigt en avsevärd minskning (-1,9 procentenheter) sedan föregående mätning.

Personrån är en brottstyp som numera ofta betraktas som ett typiskt ungdomsbrott och resultaten i NTU bekräftar till viss del den bilden, även om andelen unga utsatta har minskat sedan den första mätningen.

³⁷ En indikation på detta kan fås genom övergripande jämförelser med resultaten i *Slagen Dam* (Lundgren m.fl. 2001). Där har andelen händelser av sexuellt våld som drabbar kvinnor i betydligt större utsträckning inträffat i hemmet än vad som uppges i NTU.

Figur 3.19. Utsatta för personrån år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Av de händelser av personrån som rapporteras i NTU har 39 procent drabbat personer i åldern 16-24 år. Motsvarande andel personrån som begicks mot ungdomar var 45 procent år 2006 och 54 procent år 2005, enligt NTU. Vidare uppger de utsatta i två tredjedelar (66 %) av fallen att de antingen vet eller uppskattar att gärningspersonen var 24 år eller yngre.

Andra gruppers utsatthet för personrån

I tabell 3A (i tabellbilagan) framgår skillnader i utsatthet för personrån utifrån svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå samt familje- och boendeförhållanden. Resultaten visar att personer med utländsk bakgrund uppger utsatthet för personrån i något större utsträckning än personer med svensk bakgrund. Likaså uppger personer med förgymnasial utbildning i större utsträckning än personer med gymnasial och eftergymnasial utbildning att de utsatts för personrån under år 2007. Ensamtstående, boende i flerfamiljshus och boende i storstad uppger också högre nivåer av utsatthet jämfört med sammanboende, boende i småhus samt boende i större städer, mindre städer eller på landsbygd. Skillnaderna dessa grupper emellan har varit återkommande i resultaten för alla tre undersökningarna.

Omständigheter kring personrån

För att mäta *allvarlighetsgraden* i personrån kan flera olika faktorer studeras. Ett mått på allvar-

lighetsgrad är om den utsatte utsattes för våld i samband med rånet. För cirka 30 procent av det totala antalet rån under 2007 uppger den utsatte att han eller hon blev slagen, sparkad eller utsatt för annat fysiskt våld i samband med brottet, och enligt tidigare mätningar var denna andel lika stor under år 2005 och 2006. Det är inte heller ovanligt att det förekommer kniv, skjutvapen eller något annat tillhygge vid personrån. I NTU uppger den utsatte att sådana tillhyggen förekom vid drygt en fjärdedel (27 %) av händelserna under 2007, vilket är en lägre andel än vad som framkom för år 2005 och 2006 (30 respektive 39 %).

För cirka en sjättedel av rånen (14 %) uppger den utsatte (i åldern 20-64 år) att han eller hon blev utsatt för brottet *med anledning av sitt yrke*, vilket är i linje med föregående års resultat (17 %) men något lägre än resultaten för 2005 där yrkesrelaterad utsatthet uppgavs var något större (22 %).

När det gäller *brottsplats* för personrån uppger de flesta personrån att brottet ägt rum på en allmän plats (84 %). Övriga rån mot person under år 2007 uppger som förväntat ha ägt rum i en bostad eller på någon annan plats. Fördelningen över på vilken typ av plats personrån äger rum såg ut på liknande sätt år 2005 och 2006.

Beträffande relationen till *gärningspersonen* uppger de utsatta för de allra flesta händelser av det här slaget (96 procent år 2007 och 86 respektive 92 procent 2005 och 2006) att gärningspersonen som utförde rånet eller rånförsöket var helt okänd.

Trakasserier

Trakasserier handlar om serier av mer eller mindre allvarliga händelser som sammantaget definieras som trakasseri. I brottsbalken klassificeras emellertid inte trakasseri som en egen brottstyp. Om någon eller några enskilda handlingar som begås är brottsliga (det kan till exempel handla om hot, ofredande eller hemfridsbrott) klassificeras de enligt gällande brottsrubricering.

För att undersöka hur många som upplever sig ha varit utsatta för trakasserier ställs denna fråga i NTU:

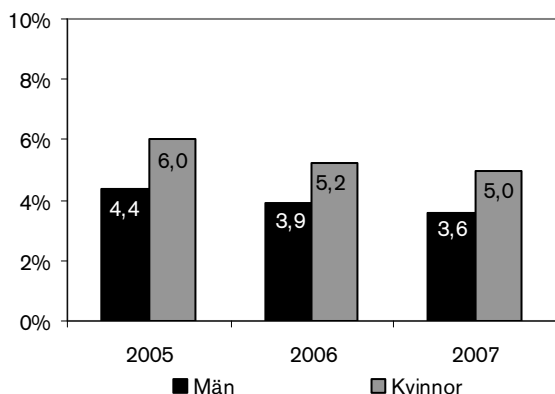
Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad vid flera tillfällen under förra året (2007)?

Enligt resultaten uppger drygt 4 procent, vilket motsvarar cirka 306 000 personer i befolkningen (16–79 år), att de utsatts för trakasserier under år 2007. När det gäller trakasserier har andelen utsatta (och därmed även antalet utsatta personer) i befolkningen minskat sedan det föregående mättillfället (se tabell 3.1) som undersökte utsatthet under år 2006 och sedan det första mättillfället, som mätte utsatthet under år 2005.³⁸

Kön och ålder

Kvinnor uppger i större utsträckning än män att de varit utsatta för trakasserier (figur 3.20), en skillnad som är genomgående sedan NTU:s mätningar inleddes.

Figur 3.20. Utsatta för trakasserier år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

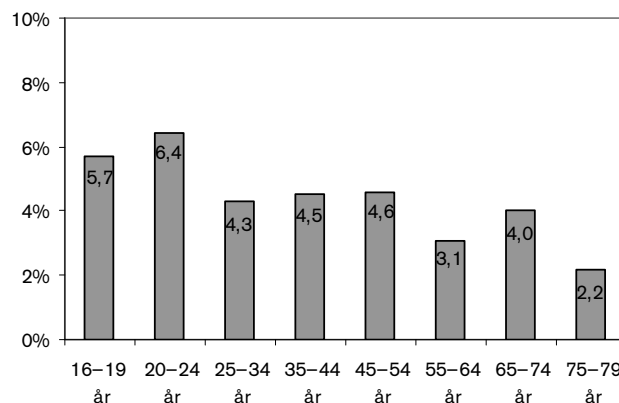
Den ovan nämnda minskningen över tid gäller båda könen. Generellt sett är det, även för trakasserier, de unga som i högst grad uppger att de

³⁸ Här bör noteras att frågan om utsatthet för trakasserier omformulerats något mellan det första och det andra mättillfället, vilket kan vara orsaken till minskningen av andelen utsatta mellan år 2005 och 2006. I NTU 2006 ställdes frågan på detta sätt: *Trakasserier kan vara att vid upprepade tillfällen t.ex. bli förföljd eller få oönskade besök, telefonsamtal, meddelanden och liknande. Blev du trakasserad under förra året (2005)?* Här ingick alltså inte frasen "vid flera tillfällen".

utsatts, medan utsattheten är lägre bland medelålders och äldre, vilket redogörs för i figur 3.21. Skillnaden mellan olika åldersgrupper är dock inte lika stor som för exempelvis misshandel och sexualbrott.

Utsattheten är särskilt stor bland unga kvinnor: nästan var tionde kvinna (8,7 %) i åldern 16–24 år uppger att hon utsatts för trakasserier under år 2007 (tabell 3A). Lägst andel utsatta under samma period återfinns i den äldsta gruppen män (65–79 år) där ungefär var trettionde man (3,1 %) uppger att de har utsatts för trakasserier.

Figur 3.21. Utsatta för trakasserier år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra gruppers utsatthet för trakasserier

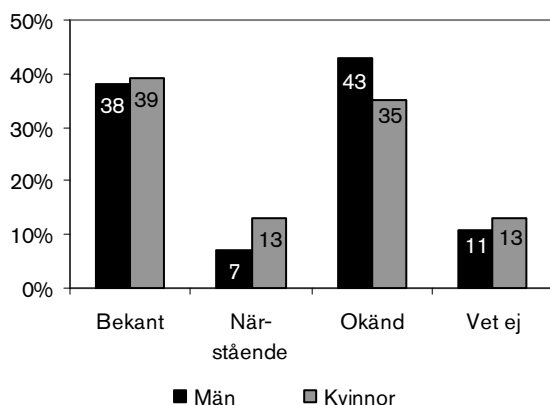
I likhet med flertalet andra brott mot enskilda personer uppger lågutbildade, ensamstående, boende i flerfamiljshus och boende i storstad i större utsträckning än övriga att de utsatts för trakasserier under år 2007. Utrikes födda personer uppger en något högre nivå av utsatthet än personer födda i Sverige (tabell 3A).

Omständigheter kring trakasserier

I fyra av tio fall uppger den utsatte att *gärningspersonen* är helt okänd och i lika stor utsträckning uppger att gärningspersonen är en bekant (tabell 3D). Var åttonde (12 %) uppger att det rör sig om en närstående person, som exempelvis partner, före detta partner, familjemedlem, släk-

ting eller nära vän. En lika stor andel uppger också att de inte vet vem gärningspersonen är.³⁹

Figur 3.22. Relation till gärningspersonen för trakasserier år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter kön. Andel händelser i procent.

Även när det gäller trakasserier skiljer sig relationen till gärningspersonen i viss mån åt för kvinnor och män. Det vanligaste bland män som utsatts för trakasserier under år 2007 är att gärningspersonen uppges ha varit helt okänd. Att gärningspersonen uppges vara helt okänd är även vanligt bland de utsatta kvinnorna. Det vanligaste bland utsatta kvinnor är dock att gärningspersonen uppges vara bekant. Utsatta kvinnor uppger också i betydligt större utsträckning än utsatta män (13 respektive 7 procent) att gärningspersonen är en närstående person.

Drygt en femtedel (22 %) av dem i yrkesverksam ålder (20–64 år) som utsattes för trakasserier under år 2007, anser sig ha blivit utsatta *med anledning av sitt yrke*, vilket är i linje med resultat från föregående undersökning.

Trakasserier kan naturligtvis vara mer eller mindre allvarliga. En indikator på *allvarlighetsgrad* kan vara hur händelserna upplevs av den som utsätts. I NTU frågas hur skrämmande den utsatte tycker att händelserna var. Av dem som uppger att de utsatts för trakasserier upplever närmare

hälften (48 %) att händelserna var ganska eller mycket skrämmande medan drygt hälften upplever händelserna som inte särskilt (26 %) eller inte alls skrämmande (26 %).

En annan indikator på allvarlighetsgrad, som belyser omfattningen av utsattheten, är antalet händelser som den utsatte fått. Med händelser menas i detta avseende varje telefonsamtal, besök, brev, sms och så vidare. Trakasserier skiljer sig här från de andra brottstyperna i NTU genom att en *serie av händelser*, i stället för en *enstaka händelse*, räknas som ett brott.⁴⁰ För de flesta (två tredjedelar) av de utsatta rör det sig totalt om tio eller färre händelser. Knappt en tiondel av de utsatta, vilket motsvarar närmare 25 000 personer i befolkningen uppger dock att trakasserier omfattar ett mycket stort antal händelser (100 eller fler).

Bedrägerier

Bedrägeri är en brottstyp som utöver privatpersoner också drabbar exempelvis företag och myndigheter. I NTU är det dock endast bedrägeri mot privatpersoner som efterfrågas. För att utreda omfattningen av den typen av bedrägerier ställs följande fråga i NTU:

Blev du som privatperson på ett brottsligt sätt lurad på pengar eller andra värdesaker under förra året (2007)?

Enligt NTU 2008 uppger 2,4 procent, vilket motsvarar ungefär 169 000 personer i befolkningen (16–79 år), att de utsatts för den här typen av bedrägeri under år 2007. Det skattade antalet händelser i befolkningen uppgår till cirka 213 000 (tabell 3.1). Jämfört med resultaten från tidigare år är det en något mindre andel (och totalt även ett färre antal personer) som uppger att de utsatts för bedrägeri (tabell 3B). De flesta (86 %) som utsatts för bedrägeri under 2007 uppger att det rör sig om en enstaka sådan händelse. Bedrägeri är en brottstyp som det kan vara svårt att fånga in i en frågeundersökning, bland

³⁹ Här bör uppmärksammas att svarsalternativet "vet ej" ingår i redovisningen. Anledningen till detta är att en förhållandevis stor andel av de tillfrågade har uppgett detta svar. Just för trakasserier bedöms det också som fullt möjligt att man kan vara utsatt utan att ha en uppfattning om vem gärningspersonen är, och därigenom kan man inte bedöma om han eller hon är en närstående, bekant eller okänd person.

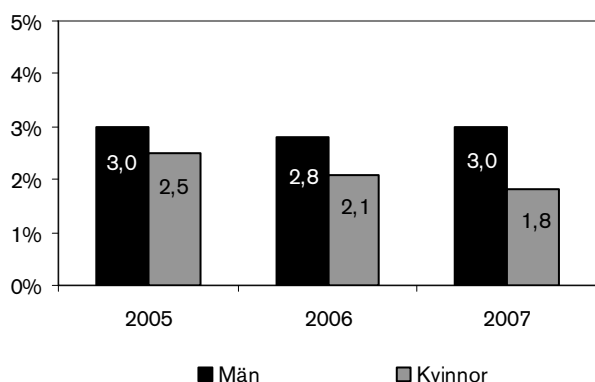
⁴⁰ När det handlar om trakasserier kan det totala antalet händelser naturligtvis sträcka sig över en längre tidsperiod än bara ett år. I NTU fångas det totala antalet händelser in, men någon eller några av händelserna ska ha ägt rum under år 2007 för att brotten ska räknas med.

annat för att man kan ha utsatts utan att själv veta om det. Detta kan påverka utfallet i undersökningen och bör beaktas när resultaten tolkas.

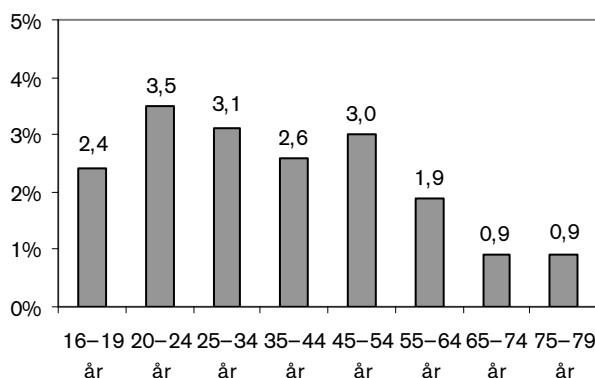
Kön och ålder

En större andel män än kvinnor uppger att de blivit utsatta för bedrägeri under år 2007, 3,0 procent jämfört med 1,8 (figur 3.23). Mönstret är detsamma som vid tidigare mättillfällen, men skillnaderna har förtydligats något (tabell 3A).

Figur 3.23. Utsatta för bedrägerier år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Figur 3.24. Utsatta för bedrägerier år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

I motsats till andra typer av brott mot enskilda personer tycks utsatthet för bedrägeri vara mer jämnt fördelat mellan åldersgrupperna, med undantag för de äldsta, vilket framgår av figur 3.24.

Andra grupper utsatthet för bedrägerier

Utrikes födda personer uppger i något högre grad att de utsatts för bedrägeri än personer födda i Sverige (tabell 3A). Ensamstående personer uppger också att de drabbas av bedrägeri i större utsträckning än sammanboende, något som i synnerhet gäller ensamstående med barn, där andelen utsatta är 4,8 procent, jämfört med 1,9 och 2,0 procent bland sammanboende med respektive utan barn. Denna markanta skillnad har ingen motsvarighet i de tidigare undersökningarna.

Det är en högre andel lågutbildade, boende i flerfamiljshus och boende i storstäder som uppger utsatthet för bedrägeri, jämfört med andra grupper.

Omständigheter kring bedrägerier

Ett mått på *allvarlighetsgrad* när det gäller bedrägeri är hur mycket det man blivit lurad på var värt i pengar. Att som privatperson bli lurad på 100 000 kronor eller mer är ovanligt, men det förekommer i cirka tre procent av fallen. Det vanligaste är att bli lurad på 2 000–10 000 kronor, vilket de utsatta uppger för 38 procent av bedrägeribrotten. Denna andel har ökat något jämfört med de tidigare undersökningarna. I ungefär en femtedel (22 %) av fallen handlar det om 500–2 000 kronor medan det i en sjättedel (16 %) av fallen rör sig om en summa som understiger 500 kronor.

Det finns en mängd *olika sätt* som en gärningsperson kan använda för att lura till sig pengar eller värdesaker från privatpersoner. NTU tillhandahåller inte en komplett bild av vilka metoder som används men belyser ett par av de mest uppmärksammade. Dels handlar det om bank- eller kontokortsbedrägerier, vilket den utsatte uppger att han eller hon blivit utsatt för i en fjärdedel av fallen (det kan exempelvis handla om så kallad *skimming*⁴¹), dels om bedrägerier som sker via Internet, vilket uppger ha varit fallet nästan lika ofta (i 23 procent av händelserna). Resultatet är i linje med föregående års undersökning.

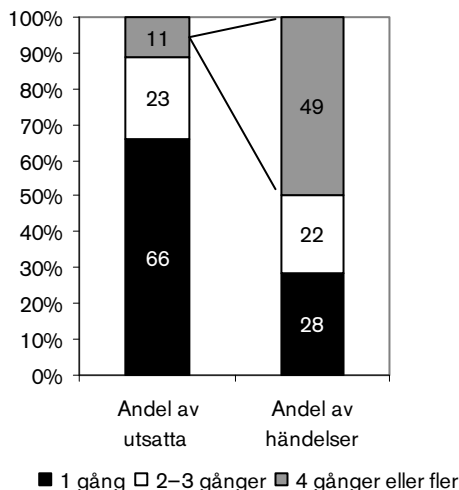
⁴¹ Vardaglig benämning på en form av kreditkortsbedrägeri där någon olovligen använder en speciell avläsare för att kopiera innehållet i magnetremsan på ett kreditkort.

Källa: Nationalencyklopedin.

Upprepad utsatthet vanligt

Som redovisats hittills om brott mot enskilda personer finns skillnader mellan olika befolkningsgrupper, både när det gäller utsatthet för brott generellt, men också beträffande omständigheterna kring brotten. Befintlig kunskap, både nationell och internationell (Brå 2001b), pekar på att inte heller upprepade utsatthet för brott är slumpmässigt fördelad i befolkningen. Det finns alltså faktorer som ökar respektive minskar risken för att en enskild individ drabbas av upprepade brott under en begränsad tidsperiod. Som tidigare redovisats utsattes drygt var åttonde person (11,9 %) i befolkningen under år 2007 för något av de brott mot enskilda personer som ingår i NTU. Förutom att studera andelar av befolkningen som utsätts för olika antal brott, är det också av intresse att undersöka hur stor andel av antalet brott som kan klassificeras som upprepade utsatthet.

Figur 3.25. Upprepad utsatthet för brott mot enskilda personer år 2007, enligt NTU 2008. Andel utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser, i procent.

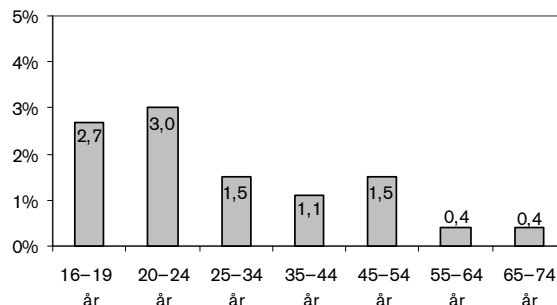
Figur 3.25 visar att de som utsatts för ett brott (66 procent av de utsatta) står för en dryg fjärdedel av alla händelser (28 %). Den fjärdedel som utsatts för två eller tre brott (23 %) står för en dryg femtedel av händelserna (22 %). Den tiondel av de utsatta som utsatts för fyra eller fler brott står dock för hälften av brotten mot enskilda

personer.⁴² Ett annat sätt att uttrycka detta var att en mycket liten andel (1,3 %) av den totala befolkningen stod för hälften (49 %) av alla brott mot enskilda personer under år 2007.

Vilka grupper är upprepade utsatta för brott mot enskilda personer?

Resultaten hittills visar att den upprepade utsattheten för brott mot enskilda personer svarar för en mycket stor andel av det totala antalet brott. Kunskap om *vilka grupper* som är särskilt utsatta för upprepade brott är exempelvis användbar som underlag för diverse riktade åtgärder inom rättsväsendet. Eftersom de som utsatts fyra gånger eller fler står för hälften av alla brott mot enskilda personer blir dessa allra angelägnast att studera.

Figur 3.26. Utsatthet för brott mot person fyra gånger eller fler år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning för ålder⁴³. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Generellt följer *upprepade utsatthet* för brott mot enskilda personer mönstret för utsatthet i allmänhet, vilket innebär att andelen upprepade utsatta är stor i de grupper där utsattheten är stor och mindre i de grupper där utsattheten är liten.

Som figur 3.26 visar är det främst unga som utsätts för brott mot enskild person fyra gånger eller fler. Detta blir mindre vanligt förekomman-

⁴² Viktigt att notera är att varje händelse är som de tillfrågade i NTU uppger, endast redovisas som ett brott. En händelse där en person exempelvis både har blivit hotad och misshandlad, redovisas därmed endast som misshandel. Vilken brottstyp som ska redovisas i NTU, i händelse av att flera brottstyper har ingått i samma händelse, framgår i frågeformuläret (se teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2008, Brå 2009:3).

⁴³ I åldersgruppen 75–79 år är det ett för litet antal som uppgett att de utsatts fyra gånger eller fler för att det ska kunna redovisas.

de ju äldre åldersgrupper som studeras, undantaget åldersgruppen 45–54 år.

Resultaten i tabell 3G visar att det är något vanligare bland kvinnor än bland män att ha utsatts för brott mot enskilda personer vid minst fyra tillfällen. Övriga särskilt utsatta grupper är lågutbildade, ensamstående, boende i flerfamiljshus och boende i storstad. När det gäller svensk/utländsk bakgrund framkommer inga tydliga skillnader.

Egendomsbrott mot hushåll

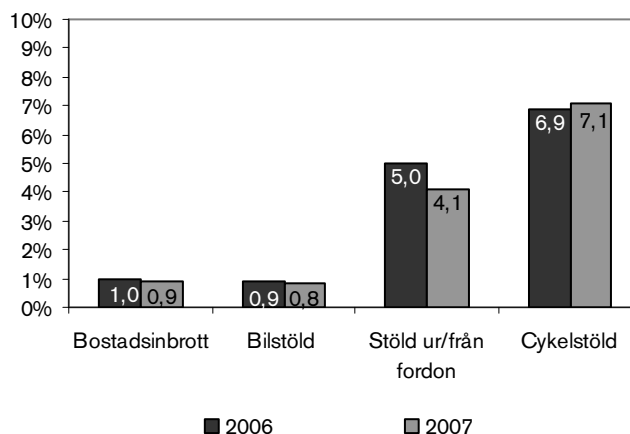
Resultat i korthet

- Ungefär vart nionde hushåll (11,7 %) utsattes för något egendomsbrott under år 2007.
- De hushåll i befolkningen som är särskilt utsatta är hushåll med barn, i synnerhet ensamstående med barn samt hushåll i flerfamiljshus.
- Närmare hälften av de brott mot egendom som rapporterats i NTU uppges vara anmälda till polisen. I störst utsträckning anmäls bilstöld och bostadsinbrott.
- Den upprepade utsattheten för brott mot egendom är betydligt lägre än motsvarande andel av brotten mot person. Knappt sju procent av brotten under år 2007 begicks mot den lilla andel som utsatts för fyra brott eller fler under samma period.

Egendomsbrott mot hushåll omfattas i NTU av brottstyperna *bostadsinbrott*, *bilstöld*, *stöld ur eller från fordon* och *cykelstöld*. Gemensamt för dessa brottstyper är att utsatthet påverkar hela hushållet. Att exempelvis få barnets cykel eller familjens bil stulen innebär, förutom de integritetskränkande aspekterna av att bli utsatt för brott, även omkostnader som kan påverka hushållets ekonomiska rörlighet. För samtliga dessa brottstyper får de tillfrågade därför svara på frågor om utsatthet inom hela hushållet. Enligt NTU 2008 utsattes 11,7 procent av hushållen i befolkningen för något av de efterfrågade egendomsbrotten år 2007 (tabell 3.2). Med anledning av att redovisningssättet för dessa brottstyper änd-

rades mellan det första och det andra årets undersökning kan endast jämförelser utsattheten åren 2006 och 2007 göras.

Figur 3.27. Utsatthet för olika typer av egendomsbrott mot hushåll år 2006–2007, enligt NTU 2007–2008. Andel (i befolkningen) i procent.

Av figur 3.27 framgår att det vanligaste egendomsbrottet är cykelstöld (7,1 procent av hushållen har utsatts). Därefter följer stöld ur eller från fordon, vilket uppges ha berört 4,1 procent av hushållen. Bostadsinbrott och bilstöld uppges i lägst utsträckning: 0,9 procent av hushållen rapporteras ha drabbats av bostadsinbrott under 2007 och bilstöld uppges ha drabbat 0,8 procent av de hushåll där någon ägde en bil under samma period.

I följande avsnitt presenteras först resultat avseende anmälningsbenägenheten för de olika brottstyperna, därefter för hur utsattheten för egendomsbrott mot hushåll fördelar sig regionalt. Sedan ett följer ett avsnitt om hur utsattheten för de olika typerna av egendomsbrott mot hushåll förhåller sig till bakgrundsfaktorer som boende- och familjeförhållanden. Utöver detta redovisas resultat som gäller en del av omständigheterna kring egendomsbrotten mot hushåll. Slutligen presenteras ett avsnitt om upprepade utsatthet för egendomsbrott mot hushåll. Ett mer utförligt tabellunderlag (tabell 3F–3I) för de grundläggande resultaten finns i tabellbilagan.

Tabell 3.2. Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot egendom år 2006 och 2007 samt skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2007, enligt NTU 2007 och 2008. Andel (i befolkningen och av händelser) i procent.

	Andel utsatta hushåll i procent		Skattat antal utsatta hushåll 2007	Skattat antal händelser i populationen 2007	Andel anmälda händelser i procent 2007
	2006	2007			
SAMTLIGA EGENDOMS-BROTT MOT HUSHÅLL¹	12,6	11,7	459 000	591 000	50
Bostadsinbrott	1,0	0,9	34 000	39 000	78
Bilstöld ²	0,9	0,8	23 000	24 000	96
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	160 000	185 000	65
Cykelstöld	6,9	7,1	278 000	342 000	35

1. Bruttoredovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll kan ha varit utsatt för flera olika brottstyper.

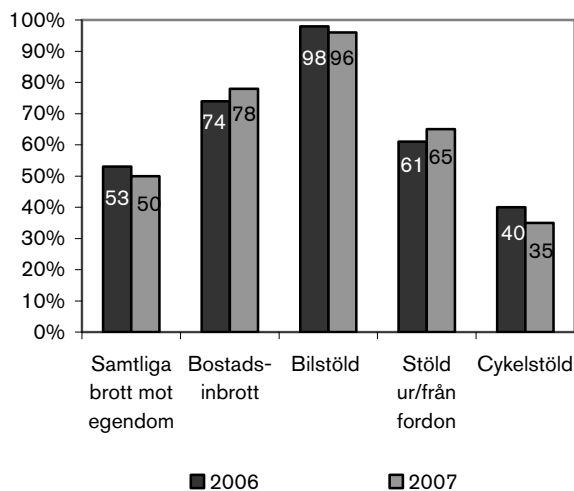
2. Bland hushåll som ägde bil under år 2006 respektive år 2007.

I stort sett alla bilstölder anmäls

Generellt uppges brott mot egendom i betydligt högre grad än brott mot enskilda personer vara anmälda till polisen. Hälften (50 %) av de brott mot egendom som de utsatta i NTU besvarat frågor om uppges vara polisanmälda. För stöldbrott varierar anmälningsbenägenheten bland annat beroende på värdet av det som blivit stulet (Persson 1990). Stöldbrott där det stulna har ett högt ekonomiskt värde (exempelvis bilstöld) innebär oftare att den utsatte begär ersättning från försäkringsbolag, vilka vanligtvis kräver att brottet ska vara polisanmält (Brå 2006).

Därför är det inte förvånande att bilstölder anmäls i större utsträckning än stöld ur och från fordon och i betydligt större utsträckning än cykelstölder (figur 3.28). Enligt NTU är 96 procent av de bilstölder som drabbat hushållen i befolkningen anmälda till polisen. Motsvarande andel för stöld ur eller från fordon är 65 procent. När det gäller cykelstölderna uppges 35 procent vara polisanmälda. Precis som bilstöld är bostadsinbrott en brottstyp som anmäls till polisen i relativt hög grad och därmed har en förhållandevis liten dold brottslighet.

Figur 3.28. Polisanmälda egendomsbrott mot hushåll år 2006–2007, enligt NTU 2007–2008. Andel händelser, i procent.

Enligt resultaten i NTU anmäldes 78 procent av bostadsinbrotten under år 2007. Resultaten för andel anmälda egendomsbrott mot hushåll är i linje med föregående års resultat.

Kom ihåg:

Vid redovisning av utsatthet för egendomsbrott mot hushåll redovisas andelen hushåll i befolkningen som uppger att de blivit utsatta för bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon eller cykelstöld.

Regionala skillnader

När utsattheten för egendomsbrott mot hushåll studeras utifrån regional fördelning (figur 3.30) noteras att spridningen mellan länen är större för utsatthet för egendomsbrott mot hushåll än för utsattheten för brott mot person (figur 3.5). Skåne och Örebro län utmärker sig genom att ha störst andel utsatta hushåll, nivåer som med statistisk säkerhet också skiljer sig från riksgenomsnittet. Kartan i figur 3.30 visar också att ett flertal län har en signifikant lägre andel utsatta för egendomsbrott mot hushåll än riksgenomsnittet. Lägst andel utsatta hushåll har Blekinge, samtidigt som det är där oron för bostadsinbrott (som är ett av egendomsbrotten mot hushåll) är som allra högst.

Fordonsrelaterade brott

Fordonsrelaterade brott tillhör vad som brukar kallas mängdbrott och utgör en relativt stor andel (cirka 20 %) av det totala antalet anmälda brott mot brottsbalken. De fordonsrelaterade brotten i NTU innefattar tre brottstyper: bilstöld, stöld ur/från fordon och cykelstöld.⁴⁴

För att undersöka omfattningen av bilstöld ställs följande fråga i NTU till dem som uppgett att någon i hushållet ägde en bil under år 2007:

Fick du eller någon i hushållet en bil stulen under förra året (2007)?

För att belysa omfattningen av stöld ur eller från fordon och cykelstöld ställs dessa frågor:

Fick du/någon i hushållet något stulet ur eller från en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande under förra året (2007)?

och

Fick du/någon i hushållet någon cykel stulen under förra året (2007)?

Enligt NTU har knappt 1 procent av hushållen, vilket motsvarar cirka 23 000 hushåll i Sverige, utsatts för bilstöld under år 2007 (tabell 3E). Betydligt fler, 4,1 procent (vilket motsvarar drygt 160 000 hushåll), uppger sig ha utsatts för stöld ur eller från ett fordon och 7 procent (eller närmare 280 000 hushåll) har utsatts för cykelstöld under år 2007. Sammantaget innebär det att närmare 11 procent av hushållen, vilket motsvarar drygt 430 000 hushåll i Sverige, har utsatts för ett fordonsrelaterat brott under år 2007.

Familjetyp

Resultaten visar att de hushåll som i störst utsträckning utsatts för cykelstölder är hushåll med barn, och i synnerhet ensamstående med barn (tabell 3F). Det är givetvis inte omöjligt att hela eller delar av denna skillnad är en effekt av att det generellt finns fler cyklar per hushåll i hushåll med barn, vilket ökar risken för att få någon cykel i hushållet stulen. Hushåll som består av sammanboende utan barn är den familjetypen som har lägst andel utsatta för bilstöld (bland hushåll som ägde bil under år 2007) samt lägst utsatthet för stöld ur eller från ett fordon.

Bostadstyp

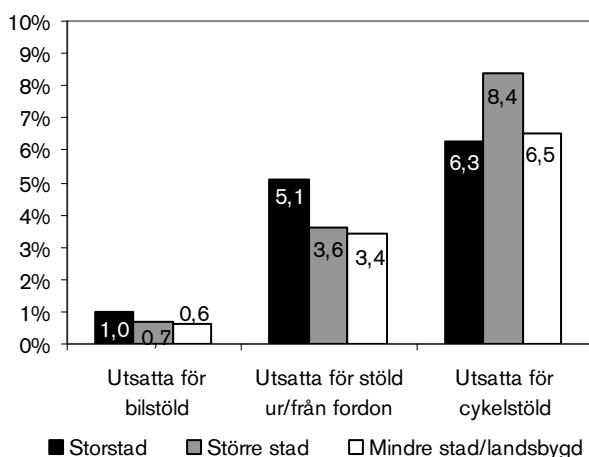
Vidare uppger personer som bor i flerfamiljshus i större utsträckning än boende i småhus att deras hushåll utsatts för fordonsrelaterade brott. Både när det gäller bilstöld och cykelstöld är hushåll i flerfamiljshus särskilt utsatta (1,3 respektive 8,5 %). Liknande mönster finns även för stöld ur eller från fordon, men skillnaderna är inte lika tydliga som för bil- och cykelstölder.

Boendeort

Skillnader i utsatthet för fordonsrelaterade brott varierar för de olika brottstyperna beroende på boendeortens urbaniseringsgrad (figur 3.29). Personer som bor i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö uppger i större utsträckning än andra att deras hushåll drabbats av både bilstöld och stöld ur eller från fordon under år 2007.

⁴⁴ Med stöld ur eller från ett fordon avses stöld av föremål som finns på eller i en bil, en motorcykel, en moped, en husvagn eller liknande. Stöld från cykel ingår inte.

Figur 3.29. Utsatthet för fordonsrelaterade brott år 2007, enligt NTU. Särredovisning för boendeort. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Däremot uppger boende i större städer i oftare än boende i storstäder eller mindre städer och på landsbygd att hushållet har utsatts för cykelstöld.

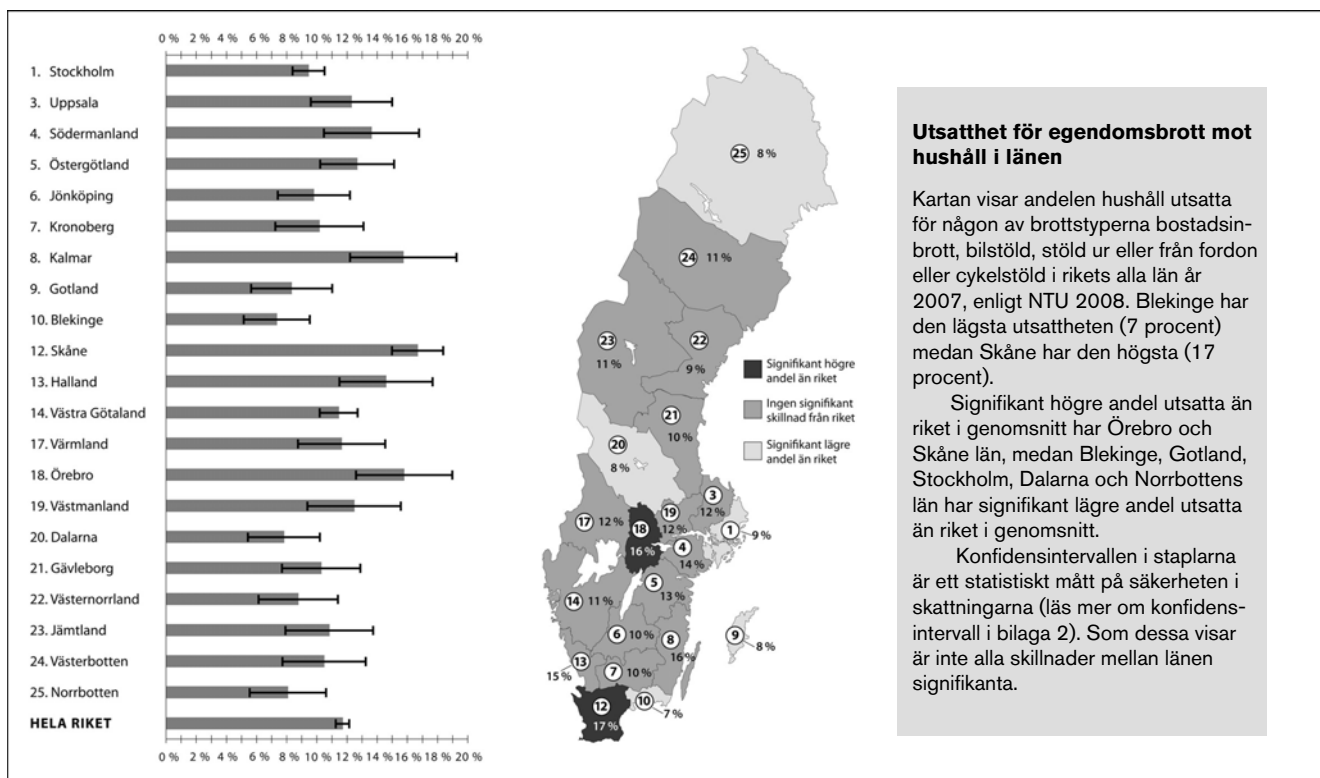
Det egna bostadsområdet vanligaste brottsplatsen

De flesta fordonsrelaterade brotten (64–66 %) uppges ha skett i det egna bostadsområdet. De flesta cykelstölder har skett på allmän plats (60 %), men det är anmärkningsvärt många (40 %) som uppges ha skett i källare, förråd eller på annan privat plats.

På frågan om vilken *typ av fordon* det rör sig om vid stöld ur eller från fordon svarar de utsatta i de flesta fall (85 %) att det handlar om stöld ur eller från bil. Andra fordon, som i betydligt mindre utsträckning blir föremål för sådan stöld, är moped, motorcykel eller annat fordon.

Vid sex av tio av de rapporterade cykelstöldrarna (60 %) uppges att den stulna cykeln *tillhörde någon annan* i hushållet än den tillfrågade. En sådan händelse kan emellertid resultera i att fler personer i hushållet än den person som cykeln tillhör, blir berörda. Detta kan exempelvis gälla föräldrar till ett barn vars cykel blir stulen.

Figur 3.30. Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2007, enligt NTU 2008. Särredovisning efter län med konfidensintervall (95 procent, för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.

Utsatthet för egendomsbrott mot hushåll i länen

Kartan visar andelen hushåll utsatta för någon av brottstyperna bostadsinbrott, bilstöld, stöld ur eller från fordon eller cykelstöld i rikets alla län år 2007, enligt NTU 2008. Blekinge har den lägsta utsattheten (7 procent) medan Skåne har den högsta (17 procent).

Signifikant högre andel utsatta än riket i genomsnitt har Örebro och Skåne län, medan Blekinge, Gotland, Stockholm, Dalarna och Norrbottens län har signifikant lägre andel utsatta än riket i genomsnitt.

Konfidensintervallen i staplarna är ett statistiskt mått på säkerheten i skattningarna (läs mer om konfidensintervall i bilaga 2). Som dessa visar är inte alla skillnader mellan länen signifikanta.

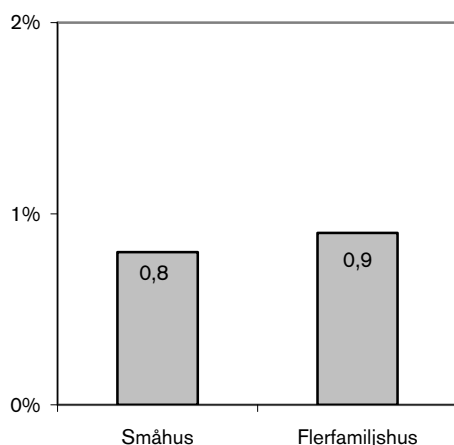
Bostadsinbrott

Även om andelen som drabbas av bostadsinbrott är relativt liten, upplevs bostadsinbrotten oftare som mer allvarliga och integritetskränkande än många andra av de stöldbrott som drabbar hushåll. För att undersöka omfattningen av bostadsinbrott ställs följande fråga i NTU:

Bröt sig någon in i din bostad i syfte att stjäla något under förra året (2007)?

Enligt resultaten från NTU har cirka 0,9 av hushållen drabbats av bostadsinbrott under år 2007. Detta motsvarar cirka 34 000 hushåll i Sverige.

Figur 3.31. Utsatthet för bostadsinbrott år 2007, enligt NTU. Särredovisning för boendetyper. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Skillnader mellan olika grupper

Mot bakgrund av familjeförhållanden framkommer inte några tydliga mönster i utsatthet för bostadsinbrott (tabell 3F). Detta gäller även för bostadstyp (figur 3.31), vilket är intressant mot bakgrund av att det är betydligt vanligare att boende i småhus oroar sig för bostadsinbrott (se kapitel 4). Inte heller när det gäller boendeort är skillnaderna särskilt stora, men det är värt att notera att boende i en mindre stad eller på landsbygden har en lägre andel utsatta för bostadsinbrott än boende i större städer och storstäder, en skillnad som syntes även i föregående års resultat.

Omständigheter kring bostadsinbrott

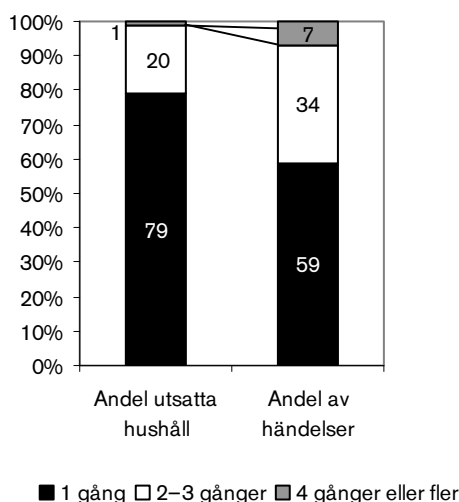
Vid de flesta (70 %) av de bostadsinbrott som de tillfrågade i NTU har besvarat frågor om har *något blivit stulet i samband med inbrottet*. I ungefär en fjärdedel (27 %) av fallen uppges *någon ha varit hemma i bostaden* när inbrottet skedde.

Upprepad utsatthet mindre vanligt

Det är sedan tidigare känt att upprepad utsatthet för vissa brott mot egendom är förhållandevis ovanligt i Sverige, både i jämförelse med andra brottstyper men också vid internationell jämförelse (Brå 2001b).

I föregående avsnitt visade resultaten att de upprepat utsatta för brott mot enskilda personer utsattes för en betydande andel av det totala antalet brott mot enskilda personer. Vad visar då motsvarande resultat enligt NTU när det gäller egendomsbrott mot hushåll?⁴⁵

Figur 3.32. Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2007, enligt NTU 2008. Andel hushåll utsatta 1 gång, 2–3 gånger samt 4 gånger eller fler, i förhållande till andel händelser, i procent.

Av figur 3.32 och tabell 3H framgår att drygt tre fjärdedelar av de utsatta hushållen (vilket motsvarar cirka 10 procent av hushållen i Sverige)

⁴⁵ Observera att redovisningen omfattar de brott mot egendom som de tillfrågade uppgav att *hushållet* har drabbats av under år 2007.

endast utsatts för *ett brott* av detta slag under år 2007. Att bli utsatt för fyra eller fler brott mot egendom händer en relativt liten andel; 1,4 procent av de utsatta (0,2 av hushållen i Sverige) uppger detta. Andelen som utsatts för egendomsbrott vid fyra tillfällen eller fler under år 2007 är således betydligt mindre än motsvarande andel utsatta för brott mot enskilda personer, som enligt resultaten i föregående avsnitt uppgår till 11 procent av de utsatta och drygt 1 procent av den totala befolkningen (se tabell 3G).

Figur 3.32 visar att de som utsatts för ett brott (79 procent av de utsatta) tillsammans utsatts för 59 procent av alla händelser. Den femtedel av de utsatta hushållen som utsatts för två eller tre brott (20 %) står för drygt en tredjedel (34 %) av händelserna. Den hundradelen av de utsatta hushållen (1 %) som utsatts för fyra brott eller fler står för sju procent av brotten. Detta kan jämföras med motsvarande fördelning för brott mot enskilda personer där den mest utsatta delen (fyra brott eller fler) stod för hälften (49 %) av brotten (se figur 3.25). Det är med andra ord en jämförelsevis mycket liten andel av hushållen i den totala befolkningen (0,2 %) som har utsatts för fyra eller fler brott mot egendom under år 2007. Detta innebär att resultaten går i linje med tidigare kunskap på området (Brå 2001b) men visar också att upprepad utsatthet för brott mot hushåll förekommer, även om det generellt drabbar en liten del av hushållen i Sverige. Den upprepade utsattheten ser förmodligen olika ut för olika typer av brott mot egendom, vilket kan studeras närmare framöver.

Vilka hushåll drabbas av upprepade egendomsbrott?

Trots att upprepad utsatthet för brott mot egendom inte är lika vanligt förekommande som upprepade brott mot enskilda personer, kan resultat om vilka som utsätts för upprepade brott mot egendom identifiera särskilda riskgrupper i befolkningen.

Resultaten visar att den upprepade utsattheten i stort följer mönstret för utsatthet för brott mot egendom generellt. De grupper som i störst utsträckning uppger att deras hushåll har utsatts för något brott mot egendom är också de grupper som uppger högst grad av upprepad utsatthet (se

tabell 3G i slutet av detta kapitel). Dessa grupper är sammanboende med barn och ensamstående med barn, boende i flerfamiljshus samt boende i storstad (storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö) och i större städer.

Avslutande ord

I detta kapitel har resultat om utsatthet för brott presenterats utifrån NTU 2008. Totalt sett har cirka en fjärdedel av befolkningen (16–79 år) uppgett att de själva eller deras hushåll utsatts för något brott under år 2007. Resultaten har visat att olika typer av brott drabbar allmänheten i olika utsträckning och att utsattheten varierar mellan olika befolkningsgrupper. Dessutom polisanmäls brott i olika stor utsträckning beroende på brottstyp.

Andelen utsatta för brott skiljer sig mellan länen, men utsattheten för egendomsbrott mot hushåll varierar betydligt *mer* mellan länen än utsattheten för brott mot enskilda personer. Dessutom skiljer sig utsattheten *på olika sätt* – för utsatthet för brott mot person finns en tendens till att andelen utsatta är högre i storstads länen och lägre i län med större andel landsbygd, medan utsattheten för egendomsbrott mot hushåll inte tycks följa några sådana mönster.

De vanligaste brotten mot enskilda personer är hot och trakasserier, medan sexualbrott och personrån är mer ovanliga. När det gäller brott mot egendom är cykelstöld och stöld ur eller från fordon vanligast, medan utsatthet för bostadsinbrott och bilstöld uppges i minst utsträckning.

Yngre uppger oftare att de utsatts för *brott mot enskilda personer* än medelålders och äldre. Detta gäller för samtliga brottstyper mot person (hot, misshandel, sexualbrott, personrån och trakasserier). Män och kvinnor utsätts i ungefär lika stor utsträckning för brott mot enskilda personer totalt sett men utsattheten varierar mellan könen för olika brottstyper. Hot, sexualbrott och trakasserier drabbar kvinnor i större utsträckning, medan män i större utsträckning utsätts för misshandel och personrån.

En grupp som är särskilt utsatt för *egendomsbrott mot hushåll* är ensamstående med barn. Den brottstyp som i stor utsträckning bidrar till denna särställning är cykelstölder, vilket

ensamstående med barn utsätts för i betydligt större utsträckning än övriga. Boende i flerfamiljshus uppger också en högre utsatthet för de flesta brott mot egendom jämfört med personer som bor i småhus. Här är det framför allt bil- och cykelstölder som står för den största skillnaden. I Stockholm, Göteborg och Malmö utsätts allmän-

heten också i större utsträckning för brott mot egendom jämfört med boende i andra större städer, mindre städer och på landsbygd. Undantaget är cykelstölder, vilket boende i större städer utsätts för i större utsträckning än boende i såväl de tre storstäderna som boende i mindre städer och på landsbygd.

4 Trygghet

I detta kapitel presenteras huvudresultaten om trygghet. Resultatgenomgången syftar dock till att beskriva vilka grupper som uppger att de känner sig särskilt otrygga. Sådan kunskap ger relevanta aktörer viktig kunskap om var behovet av trygghetskapande åtgärder är störst.

Resultatredovisningen baseras till stor del på jämförelser mellan olika grupper, såsom män och kvinnor eller unga och gamla. Att studera hur trygghet varierar mellan olika befolkningsgrupper bidrar till en mer nyanserad bild av tryggheten i Sverige. Resultaten redovisas genomgående med uppdelning på kön och ålder. För övriga bakgrundsvariabler, såsom svensk/utländsk bakgrund och utbildning, redogörs resultaten löpande i text och återfinns i sin helhet i tabellbilagan (tabellerna 4A–4H) i slutet av rapporten.

Den nationella trygghetsundersökningen ger goda möjligheter att ingående beskriva och analysera hur trygghet, otrygghet och oro för brott upplevs och utvecklas i Sverige. Det unika med NTU jämfört med liknande undersökningar är att resultaten även går att relatera till utsatthet för olika typer av brott, vilket redovisas här för första gången.

Som nämnts inledningsvis i rapporten är otrygghet och oro för brott komplexa och mångfacetterade fenomen. Ambitionen med NTU är inte att fånga och bedöma hela den komplexa otrygghetsföreteelsen, utan att bidra med ett antal centrala indikatorer på området. Frågorna fokuserar exempelvis på såväl otrygghet för personlig del som oro för närstående och oro över brottsligheten i samhället i stort.

I resultatredovisningen beskrivs inledningsvis en mer allmän upplevelse av otrygghet och den konkreta oron över att drabbas av olika typer av brott. Därefter följer ett avsnitt som beskriver i vilken utsträckning otryggheten påverkar beteendet och livskvaliteten. Slutligen följer ett avsnitt som fokuserar på hur otryggheten ser ut bland personer med olika erfarenhet av utsatthet för brott samt bland personer med olika inställning till brottsligheten och rättsväsendet.

Otrygghet ute sen kväll

Resultat i korthet

- De allra flesta känner sig trygga i sitt bostadsområde om de går ut en sen kväll, endast var sjätte person känner sig otrygg. Kvinnor och äldre (65–79 år) är dock flerfaldigt mer otrygga än män.
- Äldre personer väljer oftare att stanna hemma till följd av sin otrygghet, medan yngre personer oftare väljer en annan färdväg eller ett annat färd sätt till följd av sin otrygghet.
- Andra egenskaper som samvarierar med otrygghet är svensk/utländsk bakgrund och boendetyp. Personer som är födda utanför Sverige, samt personer som bor i flerfamiljshus uppger oftare otrygghet.

För att fånga känslan av otrygghet för egen personlig del används en fråga som tar fasta på känslan av otrygghet vid utevistelse sena kvällar i det egna bostadsområdet. Frågan är inte specifikt kopplad till brott utan syftar i NTU till att beskriva en mer allmän otrygghet.⁴⁶ Frågan är vanlig i tidigare studier.⁴⁷ Intervjufrågan är formulerad på följande vis:

Om du går ut ensam sent en kväll i området där du bor, känner du dig då mycket trygg, ganska trygg, ganska otrygg, mycket otrygg eller går du aldrig ut ensam sena kvällar?

För att särskilja dem som aldrig går ut på grund av otrygghet från övriga, ställs följdfrågan:

Är skälet till att du aldrig går ut ensam sent på kvällen... A) att du inte har någon anledning eller möjlighet att gå ut ensam sent på kvällen, B) att du känner dig otrygg eller C) annat skäl?

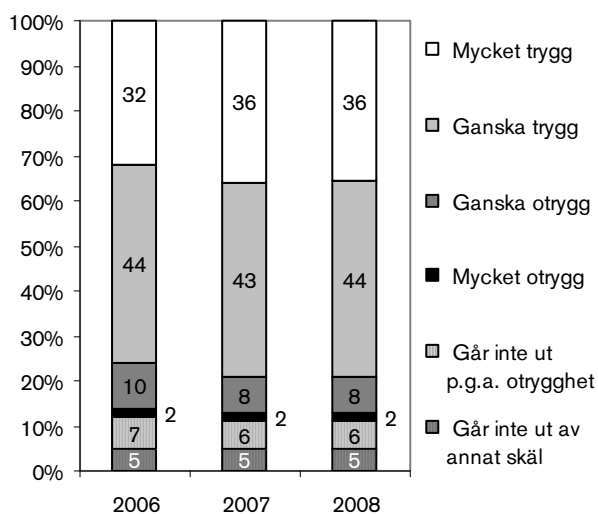
⁴⁶ Denna fråga har kritiserats just för att den inte är kopplad specifikt till oro för brott och därmed kan antas fånga in andra aspekter av otrygghet. Hough (1995) redogör för erfarenheter från British Crime Survey där fördjupningsfrågor visat att otryggheten beror på rädsla för mörker eller en diffus rädsla att något ska hända lika ofta som en rädsla att utsättas för rån eller överfall.

⁴⁷ Se exempelvis Litzén (2006) eller SCB:s undersökning av levnadsförhållanden (ULF), 2006:3–4. Fråga 254.

Fyra av fem känner sig trygga

Såsom vid föregående mätning uppger fyra av fem (80 %) av den vuxna befolkningen att de känner sig ganska eller mycket trygga när de går ut ensamma sent en kväll i sitt eget bostadsområde (figur 4.1).

Figur 4.1. Otrygghet, NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.

Ungefär var tionde person känner sig ganska otrygg vid sådan utevistelse (8 %). En mindre andel, cirka 2 procent (motsvarande ungefär 125 000 personer i befolkningen 16–79 år), känner sig mycket otrygga medan 6 procent uppger att de inte går ut ensamma sena kvällar på grund av otrygghet. Var tjugonde person (5 %) uppger att de inte går ut ensamma sena kvällar av något annat skäl än otrygghet. De upplever eller berörs således inte av den form av otrygghet som efterfrågas och har uteslutits ur den fortsatta analysen.

Skillnader i otrygghet mellan olika grupper

Den fortsatta redovisningen fokuserar på hur andelen otrygga varierar mellan olika befolkningsgrupper (se även tabell 4A). Redovisningsenhet är andelen i befolkningen, 16–79 år, som svarat att de antingen känner sig *ganska eller mycket otrygga* eller *att de inte går ut på grund av otrygghet*.

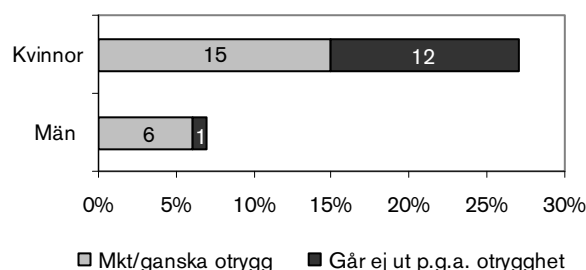
Regionala skillnader

Lite drygt var sjätte person i Sverige (17 %) uppger att de känner sig otrygga när de vistas ute ensamma i området där de bor (tabell 4G). När otryggheten studeras på länsnivå framgår att boende i Jämtland och i Norrbotten i lägst grad uppger att de känner sig otrygga, ungefär var tionde person uppger en sådan otrygghet (figur 4.4). Boende i Skåne och Blekinge län är de som i högst grad, drygt var femte person, uppger denna typ av otrygghet. I övrigt är otrygghet mindre frekvent rapporterat av boende i län med mycket glesbygd, till exempel i Värmland och Östergötland. Det är viktigt att tänka på att det kan förekomma stora variationer i otrygghet inom ett län, invånarna i en kommun kan vara mer eller mindre trygga jämfört med invånarna i en annan kommun i samma län. Av tabell 4G (tabellbilagan) framgår att så är fallet med kommunerna i Skåne län – boende i Lund⁴⁸ uppger otrygghet i klart mindre utsträckning (10 %) än boende i Malmö och Helsingborg (30 respektive 31 %).⁴⁹

Kön

Majoriteten av de män och kvinnor som besvarat frågor i NTU uppger att de känner sig ganska eller mycket trygga. Kvinnor uppger dock flerfaldigt oftare än män att de känner sig otrygga – kvinnors andel är nära fyra gånger så hög som männens (figur 4.2).

Figur 4.2. Otrygghet, NTU år 2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

⁴⁸ Lund är dock en studentstad med många unga – och de yngre är mindre otrygga (figur 4.3).

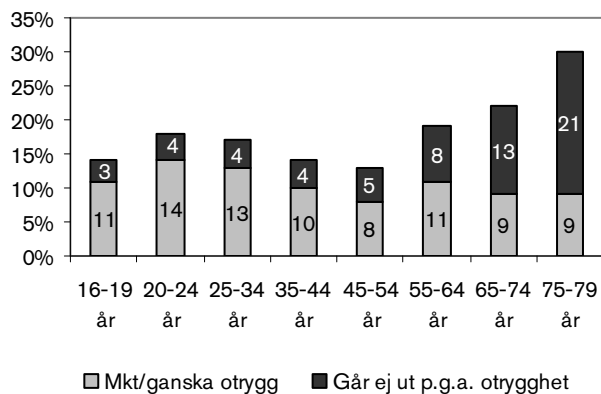
⁴⁹ Skillnaden är också signifikant. Se bilaga 2 för beskrivning av hur signifikans kan räknas fram.

Av männen svarar 7 procent att de känner sig ganska eller mycket otrygga eller att de inte går ut på grund av otrygghet, vilket ska jämföras med 27 procent av kvinnorna. Som framgår av figur 4.2 avstår också kvinnorna i betydligt större utsträckning än männen från att gå ut – ungefär hälften av de kvinnor som uppgett att de är otrygga utgörs av personer som inte går ut ensam sent en kväll i sitt bostadsområde. Samma anledning uppges av var sjunde otrygg man. Mäns och kvinnors otrygghet ligger stabilt på samma nivåer som uppgavs i föregående års undersökning.

Ålder

När ålder studeras framgår att rapporterad otrygghet vid utevistelse är störst bland de äldsta respondenterna (65–79 år). Bland dem uppges nära var tredje person att man känner sig otrygg eller inte går ut till följd av denna otrygghet (30 %) (figur 4.3).

Figur 4.3. Otrygghet, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Lägst andel otrygghet rapporteras från de allra yngsta och från personer mellan 35–54 år, där ungefär var sjunde person känner sig otrygg (13–14 %). Mönstret är i stort detsamma som vid föregående undersökning. Hur otryggheten vid utevistelse hanteras samvarierar också med ålder. Ju äldre åldersgrupp som studeras, desto större är andelen som väljer att inte gå ut. De yngre går oftare ut trots att de känner sig otrygga, medan de äldre i stället väljer att stanna hemma på grund av otrygghet. Om även kön studeras fram-

går (se tabell 4A) att yngre kvinnor i lägre grad än vid föregående undersökning uppges att de känner sig otrygga. Detta innebär att andelen otrygga kvinnor (16–24 år) sjunkit med nära 10 procentenheter sedan den första mätningen år 2006. För män finns inga liknande tendenser.

Andra grupper otrygghet

Även svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och bostadstyp har studerats i relation till otrygghet (se tabell 4A). Mönstren är överlag mycket likartade dem som presenterades i föregående rapport. Av resultaten framgår att personer med utländsk bakgrund är påtagligt mer otrygga vid utevistelse än de med svensk bakgrund (27 respektive 15 procent).

Personer med förgymnasial utbildning anger oftare otrygghet vid utevistelse än de med högre utbildning (21 respektive 17 och 14 %).⁵⁰ Det är också en större andel lågutbildade som väljer att inte gå ut på grund av otrygghet.

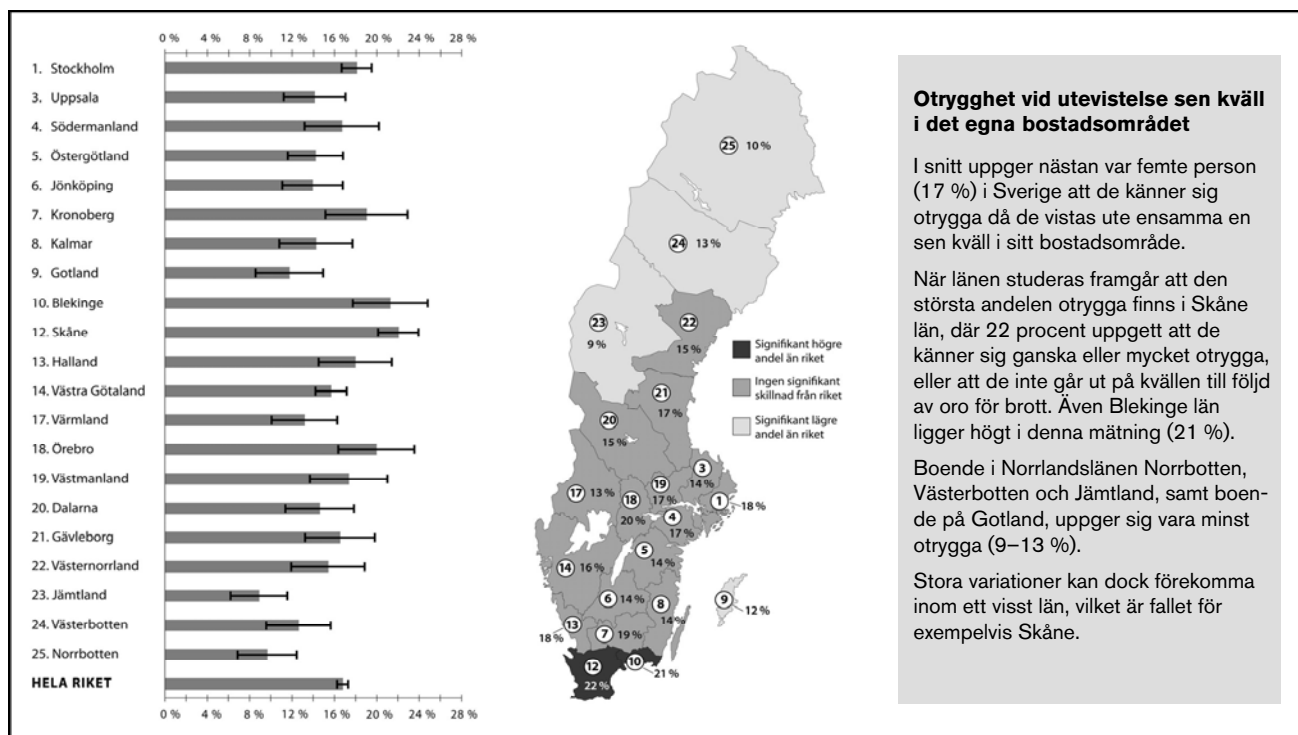
När familjetyp studeras visar resultaten att det främst är ensamstående, med eller utan barn, som känner sig otrygga (20 respektive 19 %), medan sammanboende med barn är minst otrygga (13 %).

Att bo i en av storstäderna (Stockholm, Göteborg, Malmö) samvarierar med en högre grad av otrygghet än vad som är fallet för boende i större eller mindre städer: andelen otrygga stiger med tätortsgrad. Minst oroliga är de som bor i en mindre stad eller på landsbygd (19 respektive 18 och 12 %).

Tydliga skillnader framträder dock när bostadstyp studeras – mer än dubbelt så stor andel av boende i flerfamiljshus svarar att de är otrygga vid utevistelse jämfört med personer boende i småhus (24 respektive 11 %).

⁵⁰ Här bör dock noteras att utbildningsnivå samvarierar starkt med ålder. Kategorin förgymnasial utbildning består till stor del av unga (16–24 år) samt de äldsta (65–79 år). Huruvida det primärt är ålder eller utbildning som påverkar tryggheten kräver analyser som ligger utanför ramarna för denna sammanställning.

Figur 4.4. Otrygghet i Sveriges län, NTU år 2008. Inklusive konfidensintervall (95 procent, läs mer om konfidensintervall i bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.

Otrygghet vid utevistelse sen kväll i det egna bostadsområdet

I snitt uppger nästan var femte person (17 %) i Sverige att de känner sig otrygga då de vistas ute ensamma en sen kväll i sitt bostadsområde.

När länen studeras framgår att den största andelen otrygga finns i Skåne län, där 22 procent uppgett att de känner sig ganska eller mycket otrygga, eller att de inte går ut på kvällen till följd av oro för brott. Även Blekinge län ligger högt i denna mätning (21 %).

Boende i Norrlandslänen Norrbotten, Västerbotten och Jämtland, samt boende på Gotland, uppger sig vara minst otrygga (9–13 %).

Stora variationer kan dock förekomma inom ett visst län, vilket är fallet för exempelvis Skåne.

Riskgrupper förtydligas när fler bakgrundsfaktorer studeras

En genomgång av detta slag där variationer i otrygghet mellan grupper studeras var för sig och där fokus ligger på skillnader, ger en ganska schematisk bild av verkligheten. Att kvinnor visar sig vara betydligt mer otrygga än män vid utevistelse en sen kväll innebär givetvis inte att alla kvinnor är mer otrygga än männen i detta avseende. I själva verket är det ju nästan tre fjärdedelar av kvinnorna (73 %) som svarar att de känner sig ganska eller mycket trygga när de visats ute i sitt bostadsområde ensamma sent en kväll. Även om denna andel är större bland männen så finns det alltså gott om trygga kvinnor. För att kunna förebygga känslor av otrygghet hos dem som upplever detta – och rikta insatser dit där de bäst behövs – är det dock fruktbart att identifiera så kallade riskgrupper, det vill säga de som i ganska eller mycket hög grad uppger sig vara otrygga. Genom att kombinera flera av de bakgrundsförhållanden som har visat sig samvariera med

otrygghet utkristalliseras ännu tydligare mönster. I tabell 4.1 redovisas ett sådant exempel där, utöver kön och ålder, också boendetyp vägs in.

Tabell 4.1. Otrygga* vid utevistelse sen kväll (andel "går inte ut p. g. a. otrygghet") i två befolkningsgrupper, NTU år 2006–2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.

	2006	2007	2008
Kvinnor, 65-79 år, boende i flerfamiljshus	55 (36)	50 (35)	52 (36)
Män, 25-44 år, boende i småhus	3 (0.1)	2 (0.2)	2 (0)

* Andel som svarat att de antingen känner sig ganska eller mycket otrygga eller att de inte går ut på grund av otrygghet.

Då otryggheten vid utevistelse sen kväll bland äldre kvinnor (65–79 år) boende i flerfamiljshus studeras framkommer att hälften kan kategoriseras som ganska eller mycket otrygga och att drygt två tredjedelar (36 %) väljer att inte gå ut på

grund av sin otrygghet. Detta kan jämföras med män i åldern 25–44 år, boende i småhus, av vilka två procent kan kategoriseras som ganska eller mycket otrygga. Ingen av männen uppger att han stannar inne till följd av otrygghet (tabell 4.1).

Oro för brott

Resultat i korthet

- Majoriteten av befolkningen (16–79 år) oroar sig inte för brott och brottslighet. Principen är att ju mer konkret oro som efterfrågas, desto färre uppger att de känner sig oroliga. Således är det betydligt vanligare att uttrycka oro över brottsligheten i samhället eller oro över att närstående ska drabbas av brott, än oro över att själv utsättas för brott.
- Bilrelaterad brottslighet är det som mest frekvent väcker oro för egen del (18 %), medan oro över våldsbrott uppges i lägst utsträckning (14 %). Kvinnor oroar sig mer än män, oavsett vad som studeras. Kvinnor oroar sig i samma utsträckning över att utsättas för inbrott, våld eller bilrelaterade brott, medan män främst oroar sig för bilrelaterad brottslighet. Minst oroar sig män för att utsättas för våld.
- De yngsta (16–19 år) är minst oroliga överlag, med undantag för våldsbrott där i stället de äldsta är minst oroliga.
- Oron för att en närstående ska utsättas för brott är något vanligare. Ungefär var tredje person uppger detta. Mest utbredd är denna oro i åldersgruppen 35–64 år som sannolikt till stor del utgörs av personer som oroar sig för sina barn.
- Fyra av fem personer uppger att de oroar sig över brottsligheten i samhället. Skillnaderna mellan olika grupper i befolkningen (16–79 år) är förhållandevis små, men kvinnor och äldre uppger oftare att de oroar sig.

Som nämndes i början av kapitlet är otrygghet ett mångfacetterat begrepp. Med avsikt att fånga de olika dimensioner av otrygghet som folk kan tänkas uppleva tillfrågas de personer som deltar i NTU också om sin oro till följd av brott. Detta görs på flera sätt, dels genom att fråga efter en

mer abstrakt oro över brottsligheten i samhället, dels en mer konkret oro för att utsättas för olika brottstyper. Men oron kan också gälla andra personer än en själv. Många föräldrar oroar sig exempelvis mer för sina barn än för sig själva i detta avseende. Inledningsvis redogörs för oron över brottsligheten i samhället, följt av oro att närstående ska utsättas för brott. Därpå följer en redogörelse för oro att utsättas för brott för egen del. Frågan om oro över brottsligheten i samhället formuleras:

Är du orolig över brottsligheten i samhället?
Svarsalternativen är: *ja, i stor utsträckning, ja, i viss utsträckning och nej, inte alls.*

Frågan om oro för närstående, samt för att själv utsättas för något brott formuleras:

Har det hänt under det senaste året att du oroat dig för att...

... någon närstående till dig ska drabbas av brott?

... du ska drabbas av inbrott i din bostad?

... du ska bli överfallen eller misshandlad?

*... din/er bil ska bli utsatt för stöld eller skadegörelse?*⁵¹

Svarsalternativen är inledningsvis *ja* eller *nej*. De som svarar ja får sedan en följdfråga som lyder:

Har det hänt mycket ofta, ganska ofta eller ganska sällan?

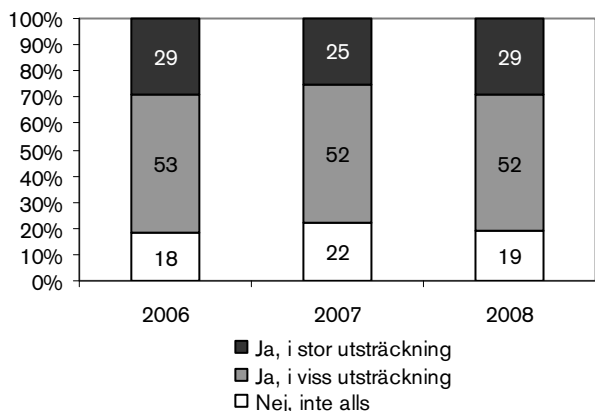
Brottsligheten i samhället oroar

I NTU 2008 uppger drygt hälften av de tillfrågade att de i viss utsträckning oroar sig över brottsligheten i samhället. Mer än var fjärde person i den vuxna befolkningen (motsvarande ungefär två miljoner personer) oroar sig i stor utsträckning och knappt var femte person uppger att de inte alls är oroliga (figur 4.5).

I jämförelse med föregående år har fördelningen återgått till den som uppmättes i NTU 2006, med en något större andel oroliga än 2007.

⁵¹ Ställs endast till dem som bor i hushåll som äger bil.

Figur 4.5. Oro över brottsligheten i samhället. NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.

Regionala skillnader

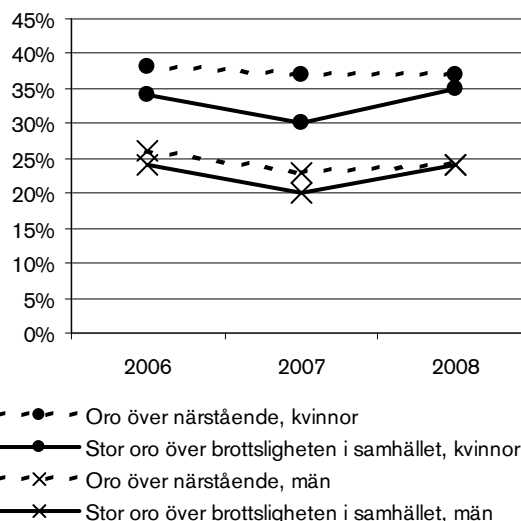
Personer i södra delarna av landet uppger oftare än personer i de norra delarna att de oroar sig över brottsligheten i samhället (tabell 4G). Skillnaderna är dock förhållandevis små. Snittet i riket är 29 procent. Lite drygt var tredje person i Kalmar, Skåne och Hallands län känner stor oro över brottsligheten i samhället, medan knappt var fjärde person i Uppsala, Västerbotten och Värmland uppger detsamma. Högst andel oroliga har Södertälje kommun där 43 procent uppger stor oro. Detta är signifikant skilt från snittet i Stockholms län, men inte från övriga (här representerade) kommuner i Stockholms län.

Kön

Det mest påtagliga resultatet är att skillnaderna mellan könen, jämfört med andra frågor om otrygghet och oro för brott, är förhållandevis små. När oron över brottsligheten i samhället studeras framgår att drygt var tredje kvinna (35 %) och knappt var fjärde man (24 %) har uppgett att de känner stor oro (figur 4.6).

Männen är dock betydligt mer oroliga över brottsligheten i samhället än otrygga vid utevistelse sen kväll (7 %, se figur 4.2). För kvinnor finns endast en marginell skillnad i detta avseende. Också uppdelat på kön noteras en återgång till 2006 års fördelning, med en ökning av andelen oroliga med vardera fyra procentenheter.

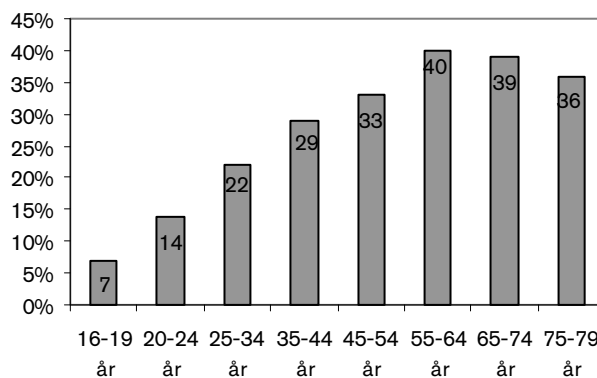
Figur 4.6. Stor oro över brottsligheten i samhället samt oro (mkt/ganska ofta) över närstående. Särredovisning efter kön. NTU år 2006–2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Ålder

Äldre uppger sig betydligt oftare vara oroad över brottsligheten i samhället än yngre (figur 4.7). Andelen som oroar sig i stor utsträckning ökar successivt upp till 64 års ålder och är upp till sex gånger så stor i åldersgrupperna 20–79 år jämfört med den yngsta åldersgruppen (16–19 år). Om hänsyn även tas till kön (tabell 4A) förtydligas skillnaderna ytterligare och det framgår

Figur 4.7. Stor oro över brottsligheten i samhället. Särredovisning efter ålder, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

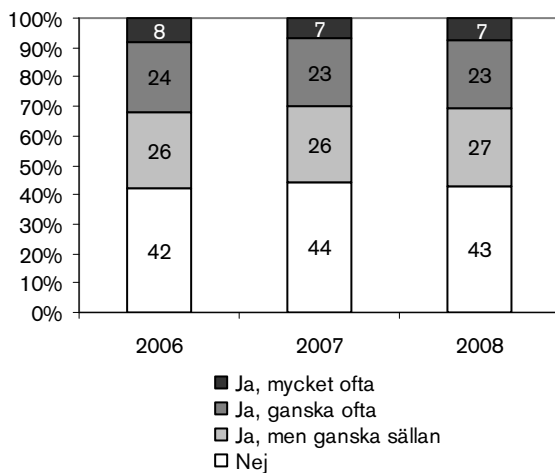

att det är de äldre kvinnorna (55–79 år) som oroar sig mest, nära varannan kvinna uppger stor oro (42–46 %). Minst oroliga är de yngsta männen där endast en av tjugo anger att de hyser stor oro över brottsligheten i samhället. Jämfört med föregående års undersökning gäller, för både män och kvinnor, att personer i åldrarna 35–79 år i högre grad uppger en stor oro. I synnerhet är det bland kvinnor i åldrarna 55–79 år som andelarna ökat (+8 procentenheter).

Oro att närstående ska drabbas av brott

Ungefär var tredje tillfrågad person i NTU 2008 uppger att de mycket eller ganska ofta oroar sig för att någon närstående ska drabbas av brott (30 %, figur 4.8).

Figur 4.8. Oro över att närstående ska drabbas av brott, NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.

Oron över närstående är alltså relativt utbredd, men det vanligaste förhållandet är att inte oroa sig alls (43 %). Sammantaget med andelen som oroar sig ganska sällan utgör dessa två grupper mer än två tredjedelar av de tillfrågade. Fördelningen är mycket lik föregående år och har legat stabil sedan NTU 2006.

Regionala skillnader

Oron över att närstående ska drabbas av brott tycks vara tämligen närvarande oavsett region – de allra flesta länen ligger nära snittet i riket (30 %). Mest utmärker sig dock boende i Skåne

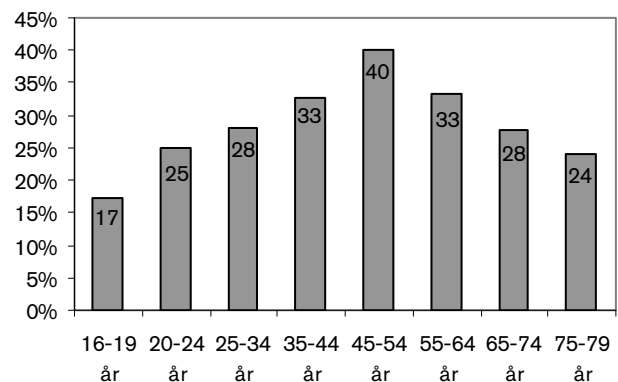
län där andelen oroliga är 37 procent. Helsingborgs kommun ligger signifikant högre än snittet i Skåne län, med 48 procent oroliga. När det gäller oron över närstående är det främst i norrlandsläna som oron är lägre; i Norrbotten, Västerbotten och Jämtland är andelen oroliga strax under 25 procent (tabell 4G).

Kön och ålder

Kvinnor oroar sig oftare än män att någon närstående ska drabbas av brott (figur 4.6). Nivån ligger stabilt på samma nivå sedan NTU 2006. Drygt var tredje kvinna och knappt var fjärde man uppger att de ganska eller mycket ofta känner en sådan oro (37 respektive 24 %).

När ålder studeras framträder ett tydligt mönster – det är främst personer i åldrarna 35–64 år som uppger oro över närstående (figur 4.9). Detta förklaras sannolikt till stor del av att föräldrar till tonårsbarn befinner sig i denna ålderskategori. Minst oroliga för närstående är tonåringarna själva (17 %).

Figur 4.9. Oro över att närstående ska drabbas av brott. Särredovisning efter ålder, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

När kvinnor och män studeras efter ålder framkommer samma mönster. Medelålders kvinnor oroar sig i störst utsträckning; nära varannan kvinna i åldern 45–54 år uppger oro för att närstående ska drabbas av brott (47 %, tabell 4B). En av tre män i samma ålder uppger detsamma. Bland tonåringarna uppger flickor dubbelt så ofta som pojkar oro över närstående (24 respektive 12 %). Sedan föregående mätning har skillnader-

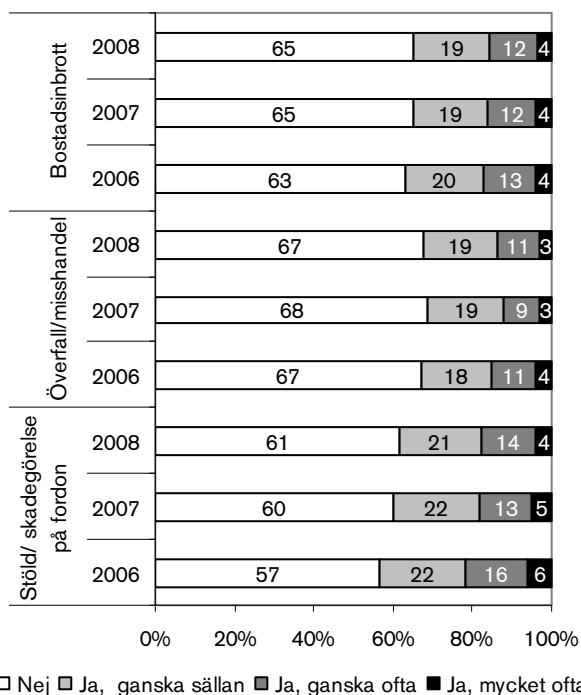
na mellan könen ökat något för åldersgruppen 45–54 år (kvinnor mer oroliga, män mindre oroliga) och minskat något för tonåringarna (pojkar mer oroliga, flickor mindre oroliga), men i stort är nivån stabil sedan NTU 2006 (tabell 4B).

Oro att själv utsättas för brott ganska liten

Hitintills har oro över brottsligheten i samhället samt oro för närståendes del studerats i detta kapitel. I båda fallen är oron långt ifrån obetydlig och ju mer abstrakt oro som efterfrågas, desto fler som uppger att de känner sig oroliga. Exempelvis genererar brottsligheten i samhället mer oro hos respondenterna, än oron att själv utsättas för brott. Denna konkreta oro för egen del kommer nu att studeras närmare.

För samtliga brottstyper svarar mer än hälften av de tillfrågade att de inte har oroat sig för att utsättas för brott under det senaste året (figur 4.10).

Figur 4.10. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen), i procent.

Det är något mer vanligt att (ganska eller mycket ofta) oroa sig för att hushållets bil ska bli stulen eller utsättas för skadegörelse (18 %), än att oroa sig för bostadsinbrott (16 %). Oro att utsättas för våld uppges i lägst utsträckning (14 %). Fördelningen är snarlik föregående år (figur 4.10).

Regionala skillnader

Ungefär var sjätte person mellan 16 och 79 år (motsvaras av ungefär en miljon personer) oroar sig för att utsättas för bostadsinbrott, misshandel eller stöld/skadegörelse av bil. Generellt är boende i Norrlandslänen mindre oroliga att utsättas för brott än övriga och skillnaderna kan bli förhållandevis stora. När det gäller oro över *bostadsinbrott* är boende i Jämtland minst oroliga, färre än var tionde person uppger en sådan oro (6 %). I Blekinge och Kronoberg är det i stället nära en av fyra som känner sig oroliga att utsättas för bostadsinbrott (figur 4.13). Även när det gäller *misshandel* är boende i Jämtland minst oroliga (6 %), medan personer i storstadslänen Stockholm och Skåne är mest oroliga (17 respektive 18 %, tabell 4G). Detta är i linje med tidigare resultat i NTU som visat att oro att utsättas för våld är vanligare bland boende i storstäder (Brå 2008a). Västerbottningar uppger i lägst grad att de oroar sig över att utsättas för *fordonsrelaterad brottslighet*, medan oron är betydligt mer utbredd i Skåne (7 respektive 23 %, tabell 4G). Stockholm ligger nära riksgenomsnittet, men inom länet finns stora skillnader. Främst utmärker sig boende i Solna kommun där mer än var tredje person (35 %) uppger att de känner stor oro att utsättas för fordonsbrott. Detta är signifikant högre än i samtliga övriga redovisade Stockholmskommuner. Lägst andel oroliga inom länet finns i Nacka kommun (10 %, tabell 4G).

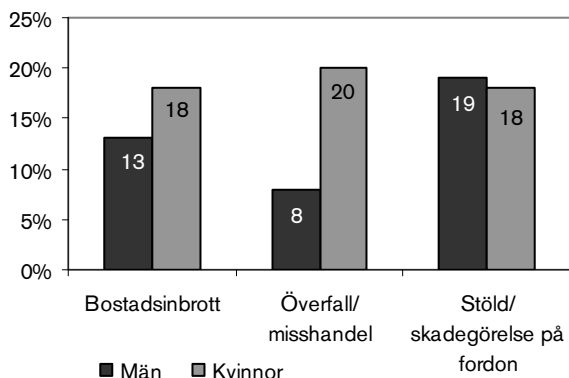
Kön och ålder

Kvinnor oroar sig mer för att drabbas av bostadsinbrott eller våld än män (figur 4.11). Kvinnors oro ligger på ungefär samma nivå (runt var femte kvinna oroar sig) oavsett brottstyp, medan män mest oroar sig för bilrelaterad brottslighet och minst för att utsättas för våld.

Skillnaderna mellan könen är störst när det gäller oro för att drabbas av överfall/misshandel.

Var femte kvinna (20 %) oroar sig ganska eller mycket ofta för överfall/misshandel, medan mindre än var tionde man (8 %) gör det. När det gäller bostadsinbrott uppger kvinnor oro något oftare än män, men skillnaden är inte särskilt stor. För bilrelaterade brott uppger knappt var femte bland såväl män som kvinnor att de oroar sig. Överlag är fördelningarna för båda könen lika dem från föregående år.

Figur 4.11. Oro över att utsättas för olika brottstyper. Särredovisning efter kön, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

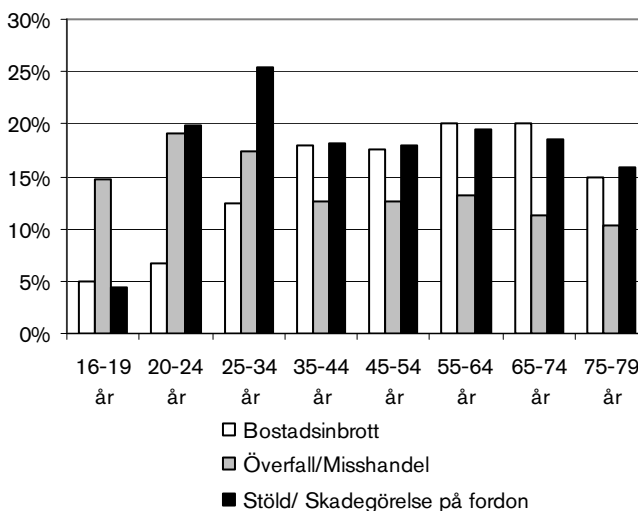

I det tidigare avsnittet om otrygghet framkom att äldre i högre grad än yngre uppgav att de kände sig otrygga. Detta visar sig däremot inte gälla generellt för den konkreta oron för brott. Äldre oroar sig förvisso oftare för bostadsinbrott än de yngsta (16–24 år) men när oro för överfall/misshandel studeras är det i stället tydligt att det är de yngre (särskilt unga vuxna, 20–24 år) som oftast oroar sig och att andelen som oroar sig ganska eller mycket ofta minskar ju äldre åldersgrupp som studeras (figur 4.12). Skillnaderna har minskat något sedan föregående år, men är fortfarande tydliga.

När hänsyn också tas till kön (tabell 4C) framkommer att det är kvinnor i åldrarna 20–24 år som i störst utsträckning uppger att de oroar sig för att utsättas för överfall eller misshandel. I relation till män i samma ålder är andelen oroliga mer än tre gånger högre (32 respektive 9 %). För bilrelaterade brott är andelen oroliga högst för personer i åldrarna 25–34 år (25 %), medan de

alla yngsta och äldsta oroar sig minst.⁵² Jämfört med föregående år är det främst de yngre (16–34 år) som i lägre utsträckning uppger att de oroar sig för att utsättas för brott, medan övriga uppvisar samma eller en något högre grad av oro som i NTU 2007.

Figur 4.12. Oro över att utsättas för olika brottstyper. Särredovisning efter ålder, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Övriga bakgrundsvariabler i relation till oro för brott

Även svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper har studerats i relation till oro för brott. För oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående, se tabell 4B. För oro över att utsättas för olika brottstyper, se tabell 4C.

I likhet med föregående år uppger personer med svensk respektive utländsk bakgrund i liknande utsträckning att de oroar sig över brottsligheten i samhället. När det gäller oro för brott uppger utrikes födda oro i något större utsträckning än övriga grupper, men skillnaderna är förhållandevis små. Störst är skillnaden när det gäller

⁵² Att de yngsta i så liten utsträckning oroar sig för bilrelaterade brott kan sannolikt förklaras av att de själva inte äger en bil, utan tillhör ett hushåll som äger bil. Även om de äldsta och de yngsta har de lägsta andelarna som oroar sig för att utsättas för bilrelaterade brott, är fortfarande andelen för de äldsta fyra gånger högre än för de yngsta (16 respektive 4 procent).

er fordonsrelaterade brott (23, 16 respektive 17 procent som oroar sig) och även dessa resultat är i linje med föregående år.

Personer med gymnasieutbildning uppger oftare än låg- respektive högutbildade (33 respektive 27 och 26 %) att de oroar sig för brottsligheten i samhället. Denna skillnad var mindre tydlig föregående år. Utbildning uppvisar, liksom vid föregående mättilfällen, inte några tydliga samvariationer med oro att utsättas för olika typer av brott. Inte heller oron för att en närstående ska utsättas uppvisar något tydligt mönster i relation till utbildningsnivå. Nivåerna har varit tämligen stabila under perioden 2006–2008.

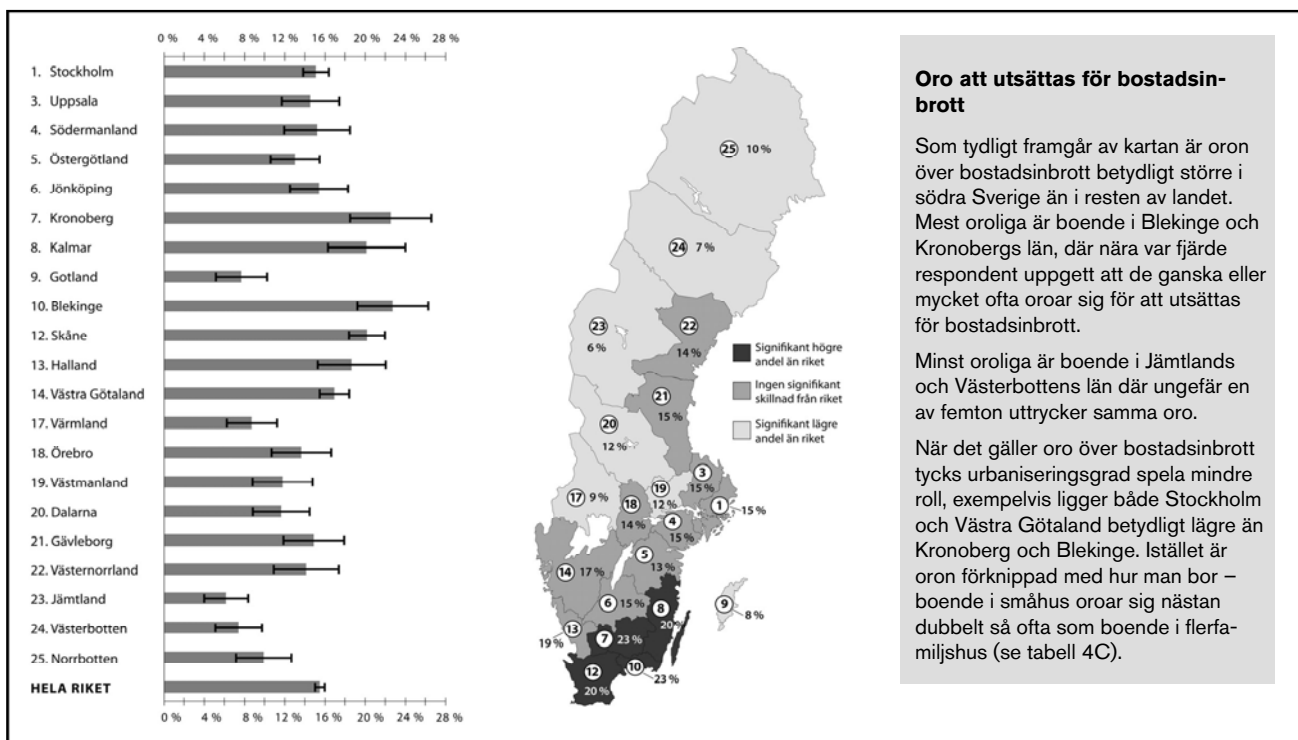
Oavsett familjetyp uppger ungefär var tredje person att man oroar sig över brottsligheten i samhället, med ett undantag. Ensamstående utan barn uppger en klart lägre oro. Detta beror till stor del på att många unga hamnar i denna kategori – och de unga är påtagligt mindre oroliga. Detta mönster går också igen när det gäller oro att utsättas för fordonsrelaterade brott. När det

gäller oro över närstående är det främst hushåll med barn (både ensamstående och sammanboende) som oroar sig (43 respektive 38 %). Sammanboende oroar sig mer över bostadsinbrott och ensamstående mer över att utsättas för våld. Dessa mönster är dock sannolikt relaterade till bostadstyp, där sammanboende oftare bor i småhus och ensamstående oftare bor i flerfamiljshus.

Boende i mindre städer eller på landsbygden uppger oro för brott i lägre utsträckning än boende i större städer eller storstäder. Detta gäller för samtliga redovisningar. Mest påtaglig är skillnaden när det gäller oro för våld, där knappt var tionde person som bor på landsbygd oroar sig (9 %), medan andelen sedan ökar med tätortsgrad (15 respektive 17 %). När det gäller oro över närstående är mönstret likartat – var fjärde boende på landsbygden uppger en sådan oro, medan motsvarande andel i de större städerna är 32 procent. Fördelningarna är i stort desamma som vid föregående mättilfälle.

När det gäller oro över brottsligheten i sam-

Figur 4.13. Oro över att utsättas för bostadsinbrott, NTU år 2008. Särredovisning efter län inklusive konfidensintervall (95 procent, för mer information av konfidensintervall se bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.

Oro att utsättas för bostadsinbrott

Som tydligt framgår av kartan är oron över bostadsinbrott betydligt större i södra Sverige än i resten av landet. Mest oroliga är boende i Blekinge och Kronobergs län, där nära var fjärde respondent uppgett att de ganska eller mycket ofta oroar sig för att utsättas för bostadsinbrott.

Minst oroliga är boende i Jämtlands och Västerbottens län där ungefär en av femton uttrycker samma oro.

När det gäller oro över bostadsinbrott tycks urbaniseringsgrad spela mindre roll, exempelvis ligger både Stockholm och Västra Götaland betydligt lägre än Kronoberg och Blekinge. Istället är oron förknippad med hur man bor – boende i småhus oroar sig nästan dubbelt så ofta som boende i flerfamiljshus (se tabell 4C).

hället eller över närstående noteras inga skillnader som kan kopplas till boendetyp. Denna har dock större genomslag när det gäller oro att utsättas för brott. Av detta följer att nära dubbelt så många boende i småhus uppger oro att utsättas för bostadsinbrott (19 respektive 11 %). Oro för misshandel och fordonsrelaterade brott är dock högre hos personer som bor i flerfamiljshus (18 respektive 23 %) än hos boende i småhus (11 respektive 16 %). Samtliga resultat ligger i linje med föregående års resultat.

Otrygghetens konsekvenser

Resultat i korthet

- Förhållandevis få personer låter otryggheten få några konsekvenser för beteendet – var sjunde person har ganska eller mycket ofta valt en annan väg eller annat färdssätt (14 %) och var tjugonde har avstått från en aktivitet till följd av oro för att utsättas för brott (4 %).
- Otryggheten får större konsekvenser för kvinnor, utrikes födda, ensamstående med barn och boende i storstäder.
- Ungefär var tionde person uppger att oron för brott i viss eller i stor utsträckning påverkar deras livskvalitet. Utrikes födda har den största andelen oroliga – nära var femte person i denna grupp anser att oron för brott påverkar deras livskvalitet.

För de flesta av dem som upplever en känsla av otrygghet tycks detta trots allt inte få några större praktiska konsekvenser för deras vardagsliv. Men för en del kan otryggheten i stället vara direkt begränsande i tillvaron.

NTU innehåller frågor om huruvida man på grund av otrygghet väljer andra vägar/färdssätt och avstår från aktiviteter. Frågorna är formulerade på följande vis:

Har det hänt under det senaste året att du valt att ta en annan väg eller ett annat färdssätt då du känt dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?

Har det hänt under det senaste året att du avstått från någon aktivitet, exempelvis promenad, bio eller träffa någon, därför att du känt

dig otrygg på grund av oro att utsättas för brott?

I båda dessa fall är svarsalternativen inledningsvis *ja* och *nej* och de som svarar ja får sedan följdfrågan:

Har det hänt mycket ofta, ganska ofta eller ganska sällan?

I dessa fall handlar det således inte enbart om otrygghet som känsla, utan det som är i fokus är om känslan får konsekvenser för beteendet. De två frågor som används i detta sammanhang (tagit annan väg/färdssätt respektive avstått aktivitet) fångar situationer där otryggheten på ett konkret sätt påverkar människors val i vardagslivet.

Utöver dessa frågor innehåller NTU en fråga där de tillfrågade ombeds bedöma om oron för brott påverkar deras livskvalitet:

Påverkar oro för brott din livskvalitet?

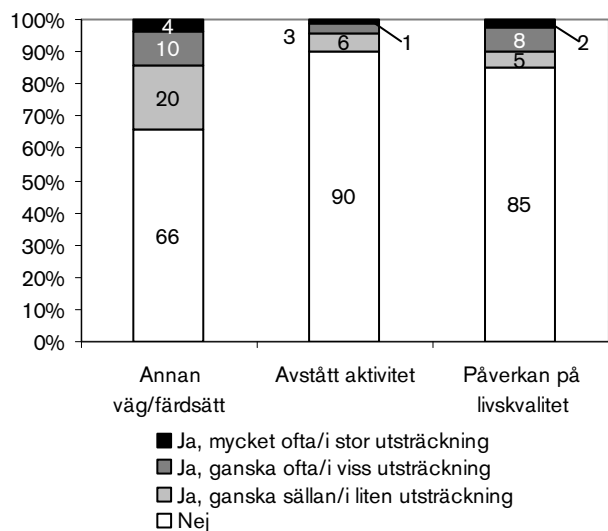
De som svarar ja får också bedöma om oron påverkar livskvaliteten *i stor utsträckning*, *i viss utsträckning* eller *i liten utsträckning*.

Konsekvenser av oro begränsade

Som framgår av figur 4.14 förändrar de flesta inte sitt beteende genom att ta andra vägar eller färdssätt eller genom att avstå från aktiviteter på grund av otrygghet – en av tre uppger att de (vid något tillfälle) valt en annan väg eller annat färdssätt till följd av oro för brott, och en av tio uppger att de (vid något tillfälle) avstått från en aktivitet till följd av denna oro. De flesta (85 %) anser vidare att otryggheten inte har några som helst konsekvenser för deras livskvalitet.

Även om de allra flesta inte upplever att otryggheten har denna typ av konsekvenser, så finns det en grupp i befolkningen som mycket ofta förändrar sitt beteende och som anser att oro för brott påverkar deras livskvalitet i stor utsträckning. Exempelvis uppger ungefär 270 000 personer i befolkningen (16–79 år) att de mycket ofta väljer en annan väg eller ett annat färdssätt (4 %), 84 000 personer uppger att de mycket ofta avstått en aktivitet (1 %) och nära 160 000 personer uppger att deras otrygghet påverkat livskvaliteten i stor utsträckning (2 %).

Figur 4.14. Otrygghetens konsekvenser, NTU år 2008. Andel (i befolkningen) i procent.

Olika grupper påverkade i olika utsträckning

I vilken utsträckning otryggheten har konsekvenser för beteendet eller livskvaliteten varierar mellan olika befolkningsgrupper och regioner. I figur 4.15 redovisas det sammanvägda måttet *hög påverkan på beteendet*⁵³. I figuren redovisas också andelen som svarat att *livskvaliteten i stor eller viss utsträckning är påverkad av oron för brott*.

Regionala skillnader

Av de tillfrågade i NTU uppger 3 procent att otrygghet i- hög grad påverkar det egna beteendet (tabell 4H). I Skåne och Stockholms län är andelen 5 procent, medan boende i Örebro län inte uppger konsekvenser i samma utsträckning (1 %). Skillnaderna inom ett visst län kan också vara stora, exempelvis ligger Västerbottens län på riksgenomsnittet, men i Umeå kommun uppger en av tjugo att deras beteende i hög grad påverkas av otrygghet, medan enbart en av hundra i Skellefteå kommun uppger detsamma.

När påverkan på livskvalitet studeras framgår att en av tio uppger att deras livskvalitet påverkas av oro för brott. Också i detta avseende är boende i Skåne att betrakta som mer otrygga

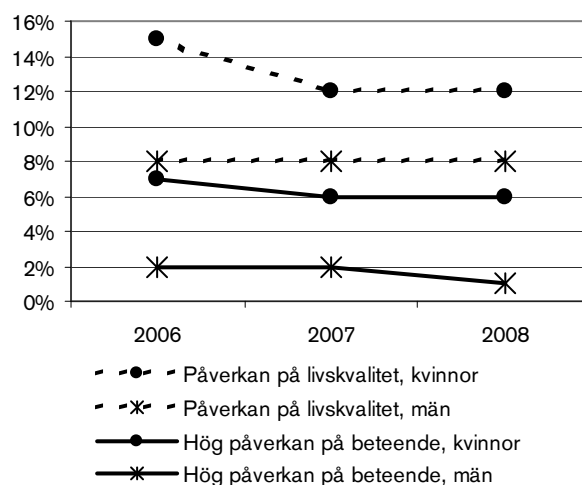
⁵³ Måttet är skapat utifrån en sammanvägning av svaren på frågorna om annat väg/färdssätt och avstått aktivitet. För en närmare beskrivning, se Teknisk rapport för NTU 2008 (Brå 2009:3).

(13 %), men också boende i Stockholm och Södermanland ligger något över riksgenomsnittet (12 %). Boende i Jämtland och Norrbotten uppger påverkan på livskvalitet i lägst utsträckning (3 respektive 4 %).

Kön och ålder

Liksom vid tidigare redovisade aspekter av otrygghet gäller för otrygghetens konsekvenser att kvinnor påverkas mer än män. Som framgår av figur 4.15 kan otrygghet för endast en liten andel av männen, 1 procent, sägas ha en hög påverkan på beteendet (tagit annat väg/färdssätt och avstått aktivitet). Denna andel är mångfaldigt större bland kvinnor (6 %).

Figur 4.15. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet. Särredovisning efter kön, NTU år 2006–2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

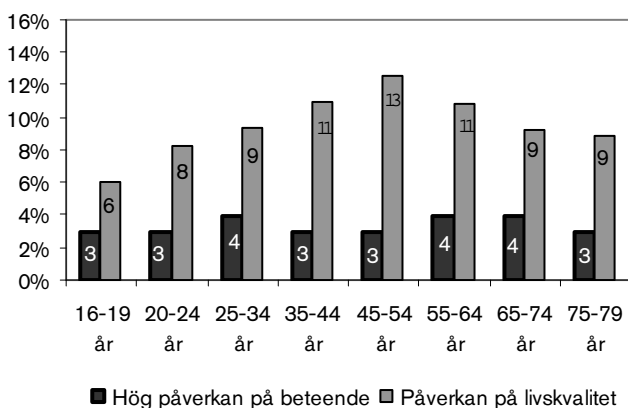
Kvinnorna anser även i större utsträckning än männen att oro för brott påverkar deras livskvalitet (12 respektive 8 %). Nivåerna har varit tämligen konstanta sedan mätningarna påbörjades.

Skillnaderna mellan olika ålderskategorier är små (figur 4.16), i synnerhet avseende påverkan på beteendet där ungefär var trettionde person, oavsett ålder, uppger hög påverkan (3–4 %).

Det är främst personer i åldern 35–64 år, i synnerhet personer mellan 45 och 54 år, som uppger en hög påverkan på livskvaliteten. Unge-

fär var åttonde person (13 %) i åldern 45–54 år uppger att oro för brott i stor utsträckning påverkar deras livskvalitet. De yngsta (16–19 år) uppger lägst grad av påverkan (6 %).

Figur 4.16. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet. Särredovisning efter ålder, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Inte heller i detta sammanhang framstår de äldsta som mest otrygga, detta trots att de framstår som särskilt otrygga när utevistelse sena kvällar studeras (i huvudsak för att de väljer att inte gå ut). När olika åldersgrupper studeras uppdelat på män och kvinnor framkommer samma mönster som beskrivits ovan. Kvinnor, oavsett ålder, uppger flerfaldigt oftare att deras beteende påverkas av oro för brott (tabell 4D). När i stället påverkan på livskvalitet studeras framgår att skillnaderna mellan könen är tydligast för de yngsta (16-24 år) där kvinnor har mer än dubbelt så höga andelar som män i samma ålderskategori (var tionde kvinna och var tjugonde man uppger att oro för brott har påverkat deras livskvalitet). För båda könen rapporteras att livskvaliteten påverkas mest i åldern 45–54 år (män 12 %, kvinnor 14 %). Sett över tid har konsekvenser av oro för brott minskat något bland kvinnor i åldrarna 16–44 år. För män finns inga tydliga tendenser.

Otrygghetens konsekvenser i andra grupper

Även svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper har studerats i relation till otrygghetens konsekvenser (se tabell 4D).

Utrikes födda uppger nästan dubbelt så ofta som svenskfödda att oro för brott har en hög påverkan på beteendet⁵⁴. Likaså anger utrikes födda dubbelt så ofta som svenskfödda att oro för brott påverkar livskvaliteten (18 respektive 9 procent).

Utbildning visar i denna undersökning inte på några skillnader mellan de olika grupperna avseende konsekvenser till följd av oro för brott, varken grupperna emellan eller jämfört med föregående år.

Ensamstående med barn uppger oftare än andra familjetyper att otrygghet och oro för brott medför konsekvenser. Störst är skillnaderna när beteende (valt annan väg/färdsätt eller avstått aktivitet) studeras. För ensamstående med barn är andelen med hög påverkan på beteendet 7 procent och för övriga 3–4 procent. Även när livskvalitet studeras framgår samma mönster. För ensamstående föräldrar är andelen som upplever sin livskvalitet påverkad 16 procent och för övriga 9–11 procent. I förhållande till föregående undersökning uppger föräldrar (ensamstående eller sammanboende) att deras livskvalitet påverkas i något högre utsträckning (+2 procentenheter). I övrigt är nivåerna för konsekvenser av otrygghet stabila över tid.

Personer boende i storstäder uppger såväl en högre påverkan på beteendet som på livskvaliteten, nära dubbelt så stor andel som för boende i mindre städer eller på landsbygden. På samma sätt är personer boende i flerfamiljshus mer otrygga i dessa avseenden än boende i småhus. För båda indikatorerna är mönstret i stort sett detsamma som föregående år.

⁵⁴ Svenskfödda innefattar två kategorier – de som har någon inrikes född förälder, respektive de som har två utrikes födda föräldrar.

Erfarenheter och inställningar

Resultat i korthet

- Personer som har utsatts för brott, har en vän eller anhörig som utsatts för ett allvarligt brott, eller har varit vittne till våld uppger sig i högre grad vara otrygga än personer som saknar dessa erfarenheter.
- I synnerhet gäller detta personer som utsatts för ett sexualbrott eller hot. Alla typer av brott mot enskilda personer samvarierar dock i högre grad med otrygghet än utsatthet för brott mot egendom.
- Mönstret är detsamma för både män och kvinnor, men kvinnor har flerfaldigt högre otrygghetsnivåer.
- Personer som upplever att brottsligheten ökar kraftigt uppger sig också oftare vara otrygga än personer som upplever att brottsligheten minskar eller håller en stabil nivå.
- Också ett lågt förtroende för rättsväsendet samvarierar med otrygghet.

I detta avsnitt presenteras hur tryggheten ser ut i grupper som har olika syn på brottsligheten och på rättsväsendet, samt i grupper med olika erfarenhet av utsatthet för brott. Här redovisas enbart grundläggande resultat, mer ingående analyser kommer löpande att presenteras i olika fördjupningsstudier. Därmed bör vissa begränsningar av tolkningsmöjligheterna understrykas. Att tryggheten ser olika ut i de redovisade grupperna behöver inte nödvändigtvis bero på den erfarenhet/inställning som redovisas. Om det exempelvis är dubbelt så många brottsutsatta som känner sig otrygga går det inte – med den analysmetod som används här – att fastslå att utsatthet för brott fördubblar risken för otrygghet. Man kan alltså inte utifrån de analyser som här presenteras tala om orsakssamband. Tydliga skillnader av detta slag ger dock en indikation på att det *kan* föreligga orsakssamband.

För att närmare studera hur erfarenhet av utsatthet för brott och olika inställningar till rättsväsendet samvarierar med upplevelsen av otrygghet har ett otrygghetsindex skapats. I indexet ingår variabler från de olika, tidigare presenterade dimensionerna av begreppet trygghet. Det består av en sammanvägning av svaren på frågan om otrygghet vid utevistelse sen kväll,

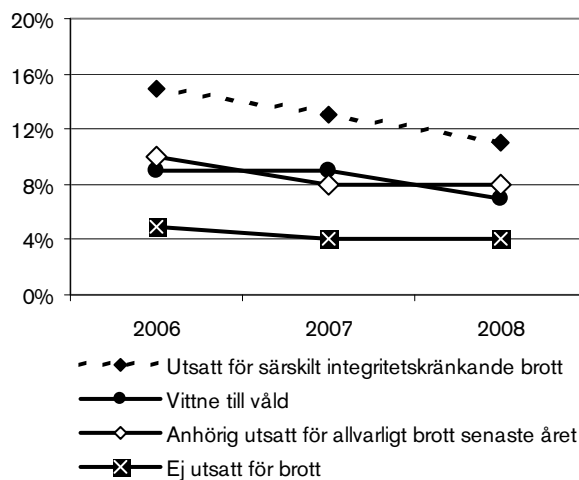
frågan om oro för överfall eller misshandel och frågan om man valt annan väg/färdsätt.

I resultaten presenteras andelen som utifrån denna sammanvägning visar sig vara särskilt otrygga.⁵⁵ Totalt är det ungefär 5 procent (motvarande ungefär 310 000 personer) av befolkningen som i detta sammanhang definieras som särskilt otrygga.

Erfarenheter av utsatthet för brott

Alla erfarenheter av brott, såväl direkta som indirekta, samvarierar med en högre andel otrygga. Som framgår av figur 4.17 uppger de som har varit utsatta för integritetskränkande brott⁵⁶ under föregående kalenderår större otrygghet än övriga.

Figur 4.17. Otrygghet (index) hos personer med olika erfarenhet av brott, NTU år 2006–2008. Andel särskilt otrygga för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andel otrygga enligt otrygghetsindex uppgår i denna grupp till 11 procent vilket ska jämföras med 4 procent bland dem som inte utsatts för brott senaste året. Personer som utsatts för något brott (se tabell 4E) uppger dubbelt så ofta att de känner sig otrygga (8 %). Resultaten är i linje

⁵⁵ För ytterligare information, se Teknisk rapport för Nationella trygghetsundersökningen 2008 (Brå 2009:3).

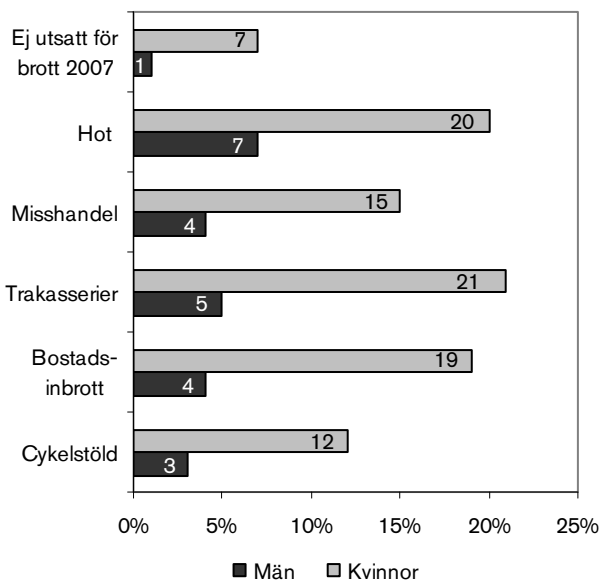
⁵⁶ Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier. Våld och trakasserier utgör nära 60 procent av dessa brott.

med föregående undersökning och skillnaderna åren emellan är överlag små, men en viss minskning av andelen särskilt otrygga kan noteras för dem som varit utsatta för särskilt integritetskränkande brott, där andelen minskat från 15 till 11 procent över tre år.

Vidare framgår att också personer med indirekta erfarenheter av utsatthet för brott, som att ha blivit vittne till ett våldsbrott eller att någon anhörig drabbats av något allvarligt brott, är mer otrygga än de som saknar dessa erfarenheter – andelen otrygga är ungefär dubbelt så stor (7 respektive 8 % jämfört med 4 %).

För första gången redovisas här även trygghet indelat efter om man varit utsatt för olika brottstyper. I figur 4.18 redogörs för andelen särskilt otrygga enligt index hos män respektive kvinnor som varit utsatta för olika brottstyper.⁵⁷

Figur 4.18. Särskild otrygghet hos personer som utsatts för olika typer av brott. Särredovisning efter kön, NTU år 2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.

I linje med resultaten ovan framgår att andelen särskilt otrygga är mångdubbelt högre bland dem som varit utsatta för något brott. För kvinnor är det främst utsatthet för trakasserier som samvarierar med otrygghet; var femte kvinna som utsatts

⁵⁷ I tabell 4F redogörs för samtliga brottstyper.

för trakasserier uppger sig vara särskilt otrygga. Denna andel är tre gånger högre än hos kvinnor som inte utsatts för brott år 2007. Resultaten är snarlika när det gäller kvinnors utsatthet för hot eller bostadsinbrott, också för dem är andelen särskilt otrygga ungefär 20 procent, medan andelen särskilt otrygga är något lägre hos dem som varit utsatta för misshandel och cykelstöld. För män är det i stället utsatthet för hot som i störst utsträckning samvarierar med otrygghet, 7 procent av männen som utsatts för hot uppger att de är särskilt otrygga. Motsvarande andel hos män som inte utsatts för brott under år 2007 är 1 procent. I övrigt är strukturerna lika mellan könen. Brott mot enskilda personer samvarierar i större utsträckning än egendomsbrott med hög grad av otrygghet.

Det bör betonas att även om grupperna med erfarenheter av brott är tydligt mer otrygga än övriga så är det långt ifrån alla med erfarenheter av brott som är otrygga. De flesta av dem som är otrygga har inte heller några erfarenheter av utsatthet för brott det senaste året.⁵⁸

Synen på brottsutvecklingen och förtroende för rättsväsendet

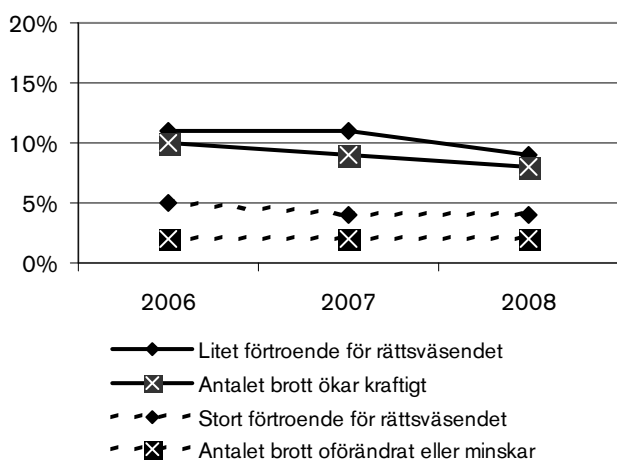
NTU innehåller en fråga om huruvida de tillfrågade tror att antalet brott har ökat eller minskat under de senaste tre åren i Sverige. Som framgår av figur 4.19 är de som anser att brottsligheten i samhället har ökat kraftigt tydligt mer otrygga än de som anser att brottsligheten har varit oförändrad eller har minskat. Bland dessa kategoriseras 8 procent som särskilt otrygga enligt indexet, vilket kan jämföras med 2 procent i den grupp som anser att brottsutvecklingen har varit oförändrad eller minskat. Som framgår av diagrammet har otrygghetsnivån varit tämligen stabil över tid.

Även människors förtroende för rättsväsendet samvarierar med den egna upplevelsen av trygghet (figur 4.19). Andelen otrygga är mer än dubbelt så stor i den grupp som har litet förtroende (9 %) jämfört med i den grupp som har stort förtroende (4 %). Också i relation till förtroende har nivåerna för otrygghet varit stabila

⁵⁸ Att dessa personer varit utsatta för brott någon gång i livet (det vill säga före den efterfrågade tidsperioden "det senaste året") kan dock inte uteslutas.

över tre år, men också här är det hos de mest otrygga (de med lågt förtroende för rättsväsendet) som en viss minskning kan skönjas (-2 procentenheter).

Figur 4.19. Otrygghet (index) hos personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen och rättsväsendet, NTU år 2006–2008. Andel särskilt otrygga, i procent.

Resultaten visar att synen på brottsutvecklingen och förtroendet för rättsväsendet samvarierar med otrygghet. Man kan dock inte utesluta att samvariationen har påverkats av andra förhållanden, till exempel utsatthet för brott, vilket är viktigt att hålla i minnet då resultaten tolkas.

Avslutande ord

Det har i detta kapitel framkommit att den svenska befolkningen i åldern 16–79 år huvudsakligen är ett tryggt folk, som i liten utsträckning oroar sig för att utsättas för olika typer av brott. Den absoluta majoriteten uppger att de känner sig trygga när de vistas ute en sen kväll, att de sällan låter en eventuell otrygghet eller oro begränsa sina aktiviteter och att deras livskvalitet inte alls påverkas av oro för brott. Detta till trots finns det vissa grupper som ändå kan karaktäriseras som mer otrygga eller oroliga än andra.

Otrygghet och oro för brott varierar beroende på var i riket man bor. Personer i norra Sverige, såsom Jämtlands, Västerbottens och Norrbot-

tens län, uppger genomgående mer sällan att de känner sig otrygga, eller oroliga för brott. I motsvarande utsträckning uppger boende i södra Sverige, exempelvis i Blekinge och Skåne län, att de känner sig otrygga och oroliga. Vidare kan det även förekomma stora variationer inom ett visst län, där grannkommuner kan uppleva helt olika grader av otrygghet.

Det är främst två bakgrundsfaktorer som på ett påtagligt sätt samvarierar med stor oro för brott och hög grad av otrygghet. *Kvinnor* och *utrikes födda* är mer oroliga över brottsligheten i samhället, mer oroliga för att utsättas för brott och betydligt mer otrygga vid utevistelse en sen kväll. Otryggheten har också större konsekvenser för dessa grupper som i högre utsträckning väljer att anpassa sitt beteende efter sin otrygghet. De uppger också att deras livskvalitet påverkas till följd av oro för brott.

Men också ålder är en viktig faktor i sammanhanget. De äldre väljer oftare att stanna hemma på grund av otrygghet, medan de yngre i högre grad går ut trots att de känner sig otrygga.

Barnfamiljer oroar sig mest av alla för sina närstående, i synnerhet ensamstående föräldrar, där nära hälften uppger att de oroar sig för sina närstående. Denna grupp uppger också, jämfört med övriga familjetyper, i högst utsträckning att deras livskvalitet påverkas av oro för brott.

Slutligen visar resultaten också att otrygghet varierar beroende på hur man bor. Boende i flerfamiljshus uppger otrygghet i mer än dubbelt så stor utsträckning som boende i småhus, medan boende i småhus i högre grad oroar sig för bostadsinbrott.

Egna erfarenheter av utsatthet för brott – såväl direkta som indirekta – visar sig i denna undersökning vara förenat med högre grader av otrygghet. I synnerhet har de som utsatts för integritetskränkande brott högre andelar otrygga än de som inte utsatts. Även uppfattningen om kraftiga öknings av brottsligheten sammanfaller med högre andelar otrygga. Samma mönster noteras avseende lågt förtroende för rättsväsendet, vilket sammanfaller med större andelar otrygga.

5 Förtroende för rättsväsendet

Regeringen har uttalat att ”rättsväsendet har ett särskilt ansvar för den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet”.⁵⁹ I en rättsstat är förtroende för rättsväsendet och alla dess beståndsdelar en grundläggande förutsättning för att medborgarna ska vilja, och våga, delta i rättssamhället. Om viljan och benägenheten att anmäla brott minskar, om bristande förtroende för polis, åklagare och domstol leder till att utsatta inte vill eller vågar ställa upp som målsägande eller vittnen vid utredningar och rättegångar etc., då blir det svårt för rättsväsendet att bedriva sin verksamhet.

Rättsväsendet består av flera olika myndigheter. I NTU efterfrågas inställning till fyra av dem – Polisen, åklagarna, domstolarna och Kriminalvården. Utöver dessa ingår även andra myndigheter såsom exempelvis Tullverket och Brottsoffermyndigheten. Även dessa mindre uppenbara medlemmar av rättsväsendet kan bidra till helhetssynen på rättsväsendet och dess förmåga att utföra sina arbetsuppgifter. Litet eller stort förtroende för en enskild länk i rättskedjan kan alltså påverka förtroendet för hela rättssystemet i någon riktning.

NTU ger en mer samlad bild av förtroendet för rättsväsendet och dess olika delar än vad som tidigare varit möjligt utifrån andra undersökningar. I och med att NTU efterfrågar förtroende för så många av rättsväsendets myndigheter på en årlig basis får dessa ett stabilt underlag att följa utvecklingen genom.

En annan styrka med NTU är att undersökningen spänner över flera frågeområden och därigenom rymmer information som möjliggör beskrivningar av exempelvis eventuella skillnader i förtroende mellan dem som utsatts, respektive inte utsatts, för brott.

I detta kapitel redovisas grundläggande resultat för förtroende utifrån NTU 2008.⁶⁰ Inför resultatredovisningen är det bra att ha i åtanke att förtroende för rättsväsendet är ett område som sannolikt påverkas av aktuella händelser, exempelvis uppmärksammade rättsfall och medias bevakning av dem.⁶¹ Om en händelse inträffar under insamlingsperioden och blir medialt uppmärksammat kan detta ge utslag i förtroendet för rättsväsendet.

Resultatredovisningen i detta kapitel består av tre avsnitt. I första avsnittet beskrivs det generella förtroendet för rättsväsendet samt allmänhetens uppfattning om enskilda myndigheter. I det andra avsnittet redovisas förtroendet för hur rättsväsendet utför olika arbetsuppgifter. Det sista avsnittet fokuserar på hur förtroendet för rättsväsendet ser ut bland dem som har erfarenheter av brott och av rättsväsendet jämfört med den övriga befolkningen. I dessa tre resultatavsnitt presenteras huvudresultaten i korthet. Ett mer fullständigt tabellunderlag finns i tabellbilagan i slutet av rapporten (tabellerna 5A–5K).

⁵⁹ Proposition 2008/09:1. Utgiftsområde 4, s.13.

⁵⁷ Se också Förtroendet för rättsväsendet (Brå 2007a).

⁶¹ Även om forskningen på området visar på olika resultat uppger många personer ofta media som en stark influens när det gäller inställningar som på något sätt rör brott, se exempelvis Heber 2007, s.128 ff.

Rättsväsendet och de enskilda myndigheterna

Resultat i korthet

- Förtroendet för myndigheterna har ökat sedan föregående mätning med ett undantag: polisen, som ligger kvar på samma nivå som föregående år.
- Polisen är den enskilda myndighet som har det största förtroendet hos allmänheten (59 % har stort förtroende). Lägst förtroende uppges för Kriminalvården (36 % har stort förtroende).
- Många saknar uppfattning om åklagarna, domstolarna och kriminalvården. Sedan föregående mätning har dock denna andel minskat något.
- Skillnaderna i förtroende är förhållandevis små inom och mellan olika grupper och grundar sig främst på ålder, där de äldre generellt hyser ett mindre förtroende (undantaget polisen) än de yngre.
- Förtroendet är även lägre hos utrikes födda personer, samt hos personer med förgymnasial utbildning.

För att beskriva allmänhetens förtroende för rättsväsendet ställs följande frågor i NTU:

Nu kommer några frågor om din inställning till rättsväsendet. Till rättsväsendet räknas polis, åklagare, domstolar och kriminalvård. Om du tänker dig rättsväsendet som en helhet. Vilket förtroende har du för rättsväsendet? Vilket förtroende har du för polisens/ åklagarnas/domstolarnas/Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete?

Svarsalternativen är: *mycket stort, ganska stort, varken stort eller litet, ganska litet, mycket litet samt ingen åsikt/vet ej.*

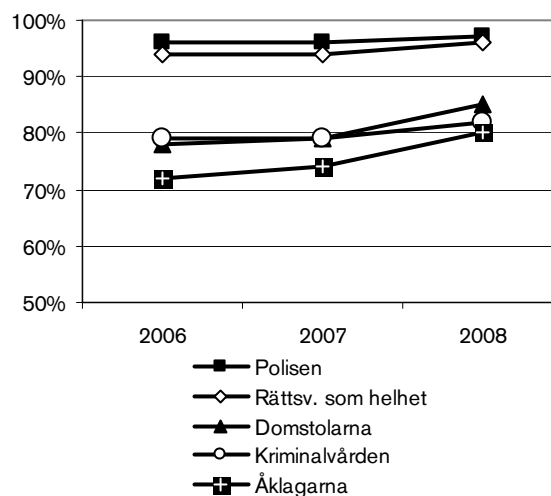
Relativt många människor saknar uppfattning om olika samhällsinstitutioner – särskilt sådana institutioner som de flesta inte har någon kontakt med eller har liten insyn i (Statskontoret 2002:12). Med anledning av detta redogörs inledningsvis kort för i vilken utsträckning NTU:s respondenter tagit ställning till rättsväsendet och dess myndigheter.

Allt fler tar ställning till myndigheterna

Brist på egen erfarenhet eller sämre kunskap om myndigheterna är troliga orsaker till att människor inte har någon inställning när det gäller för-

troende för de enskilda myndigheterna. Det är dock tydligt att de allra flesta tar ställning till rättsväsendet som en helhet (figur 5.1).

Figur 5.1. Andel respondenter som tagit ställning i förtroendefrågan (uppgett antingen stort, litet eller varken stort eller litet förtroende), NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.

Detsamma gäller allmänhetens förtroende för polisens arbete, som alltså de allra flesta har en uppfattning om. När det gäller de övriga myndigheterna är det betydligt fler som inte har någon uppfattning. Mellan 15 och 20 procent av befolkningen (16–79 år) uppger att de inte har någon åsikt eller inte vet vilket förtroende de har för hur åklagarväsendet, domstolarna eller Kriminalvården bedriver sitt arbete. I synnerhet åklagarväsendet är tämligen obekant för allmänheten. Som framgår av figuren har dock andelen personer som tagit ställning i förtroendefrågan ökat för samtliga myndigheter sedan föregående mätning. Ökningen är mest framträdande för domstolarna och åklagarna, där andelen ökat med 6 procentenheter, men också för Kriminalvården har andelen ökat. Generellt sett är det något fler kvinnor, äldre, utrikes födda, lågutbildade, ensamstående och boende i flerfamiljshus som uppger att de inte har någon åsikt (tabell 5B).

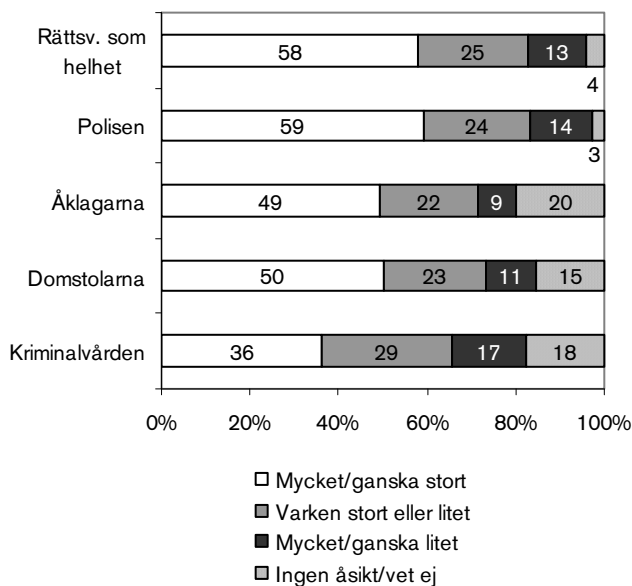
Avsaknad av uppfattning eller ovilja att ta ställning är i sig viktiga förhållanden att beakta vid bedömningar av förtroende. Därför inklude-

ras de som saknar uppfattning i förtroendefrågorna i redovisningarna.⁶²

Ökat förtroende för rättsväsendet

Av figur 5.2 framgår att en tydlig majoritet (59 %) har mycket eller ganska stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete (se även tabell 5A). Andelen med mycket eller ganska litet förtroende för polisen uppgår till 14 procent. Fördelningen för rättsväsendet som helhet är snarlik, vilket sannolikt beror på att många respondenter främst tänker på Polisen, som är den myndighet som de flesta kommer i kontakt med, när de svarar på frågor om rättsväsendet som helhet. Resultaten är i linje med tidigare NTU-mätningar.

Figur 5.2. Allmänhetens förtroende för rättsväsendet, NTU år 2008. Andel (i befolkningen) i procent.

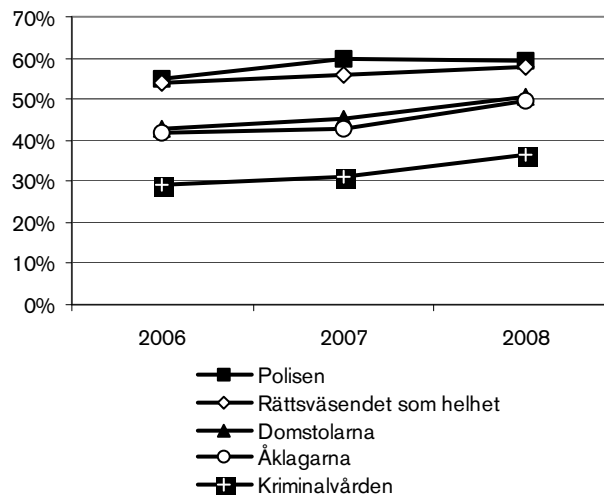

Ungefär varannan person uppger att de har stort förtroende för åklagarna och domstolarna (figur 5.3). Detta är en klar ökning från föregående års mätningar. Kriminalvården hamnar lågt, drygt var tredje person uppger att de har ett stort för-

⁶² När de som saknar uppfattning i förtroendefrågorna exkluderas i redovisningen blir andelarna stort och litet förtroende större än vad som är fallet här. För en ytterligare inblick i hur utfallet påverkas av valet att inkludera eller exkludera kategorin "vet ej/ej svar", se tabell 5F i tabellbilagan i slutet av denna rapport. För skillnaderna mellan de olika typerna av redovisning redogörs mer ingående i tidigare årsböcker (Brå 2008a, Brå 2007b).

troende. Men också här har förtroendet ökat märkbart det senaste året.

Figur 5.3. Stort (mkt/ganska) förtroende för rättsväsendet, NTU år 2006–2008. Andel (i befolkningen) i procent.

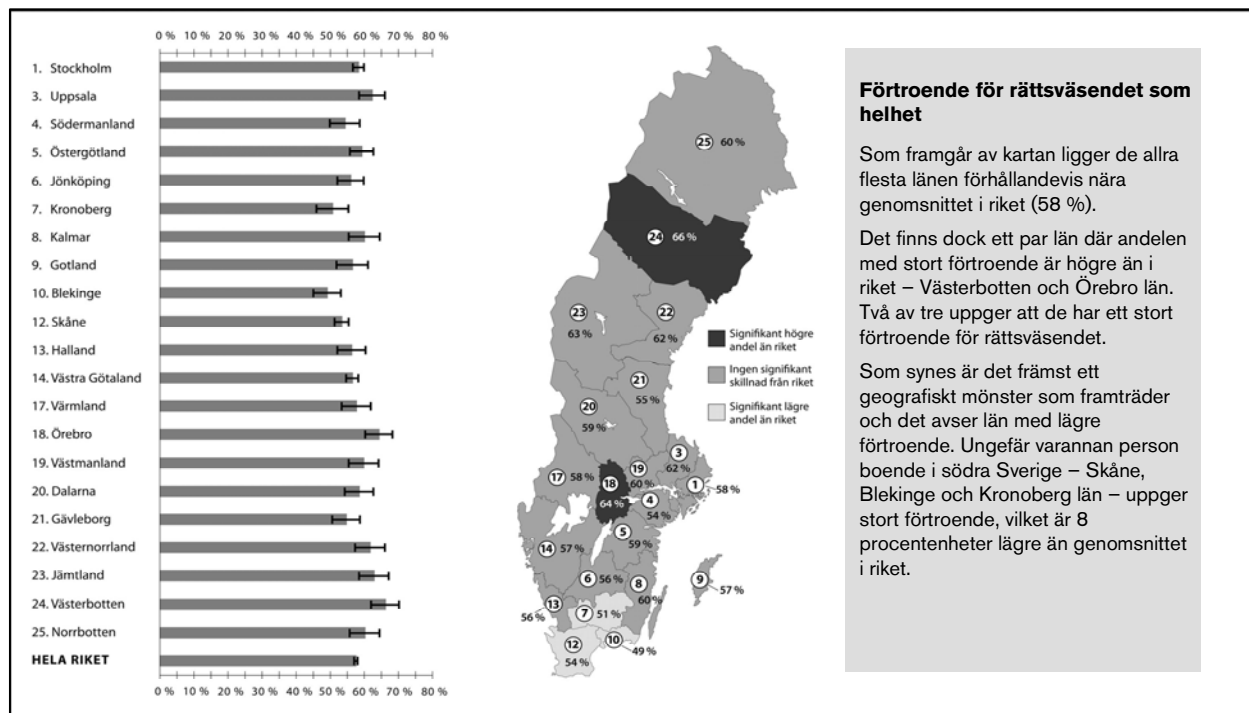
Även i den negativa änden av skalan har förändringar skett.⁶³ Störst andel med lågt förtroende återfinns fortfarande för Kriminalvården, men andelen har minskat noterbart, från 20 till 17 procent (figur 5.2). Också för domstolarna har andelen minskat något, från 13 till 11 procent, medan polisens andel i stort är oförändrad. Allmänheten är minst negativ till hur åklagarna bedriver sitt arbete (9 %). Sammanfattningsvis kan sägas att, undantaget polisen, har andelarna med litet förtroende minskat och andelarna med högt förtroende ökat jämfört med NTU 2007.

Förtroende i olika grupper

Kunskap om vilka som har stort respektive litet förtroende är användbar i arbetet för att öka förtroendet. I detta avsnitt fokuseras på dem som har mycket eller ganska stort förtroende. De bedömningar som görs beaktar dock även förtroendets negativa ände (det vill säga andel som uppger litet förtroende, se vidare tabell 5C).

⁶³ Refererade värden för NTU 2007 återfinns i tabell 5C i Brå 2008a.

Figur 5.4 Stort förtroende för rättsväsendet som helhet, NTU år 2008. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent, för mer information om konfidensintervall, se bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.

Förtroende för rättsväsendet som helhet

Som framgår av kartan ligger de allra flesta länen förhållandevis nära genomsnittet i riket (58 %).

Det finns dock ett par län där andelen med stort förtroende är högre än i riket – Västerbotten och Örebro län. Två av tre uppger att de har ett stort förtroende för rättsväsendet.

Som synes är det främst ett geografiskt mönster som framträder och det avser län med lägre förtroende. Ungefär varannan person boende i södra Sverige – Skåne, Blekinge och Kronoberg län – uppger stort förtroende, vilket är 8 procentenheter lägre än genomsnittet i riket.

Regionala skillnader

Som framgår av figur 5.2 är förtroendet för rättsväsendet som helhet och Polisen likartat fördelat. Enligt samma princip är också förtroendet för åklagarna och domstolarna likartat, medan Kriminalvården skiljer sig från övriga myndigheter. Dessa mönster kan även noteras på regional nivå. Vissa län utmärker sig dock som mer eller mindre positivt eller negativt inställda till rättsväsendet och dess myndigheter.

När det gäller *rättsväsendet som en helhet* uppges stort förtroende i störst utsträckning av boende i Västerbotten (66 %, se figur 5.4), vilka också uppger den lägsta andelen lågt förtroende (9 %). I en sammanvägd bedömning (beaktat såväl högt som lågt förtroende) är förtroendet högt också i Örebro och Uppsala län. Enligt en sammanvägd bedömning är förtroendet för rättsväsendet lägst i Blekinge län (tabell 5J–K), men även Kronoberg och Södermanlands län ligger förhållandevis lågt.

När det gäller *Polisen* är förtroendet högst i Västernorrlands län (66 %), men även boende i Örebro och Västmanlands län uppger stort förtroende (65 %). Också i en sammanvägd bedömning kvarstår dessa mönster som en följd av att andelen lågt förtroende är liten i dessa län (tabell 5K). När det gäller lågt förtroende för Polisen är det ett län som utmärker sig – Blekinge. Boende i Blekinge uppger såväl en förhållandevis låg andel stort förtroende (47 %) som en hög andel litet förtroende (23 %). Enligt samma princip ligger även Kronobergs län lågt i förtroende (51 respektive 18 %).

Den regionala fördelningen av förtroende för *åklagare och domstol* är likartad myndigheterna emellan. Störst andel med stort förtroende återfinnes i Örebro län, där 59 procent uppger att de hyser mycket eller ganska stort förtroende för åklagare och domstolar. Om hänsyn också tas till andelen med lågt förtroende (tabell 5K) så framgår att även Jämtlands län sammantaget har ett stort förtroende för dessa myndigheter. Lägst förtroende för myndigheterna (i en sammanvägd

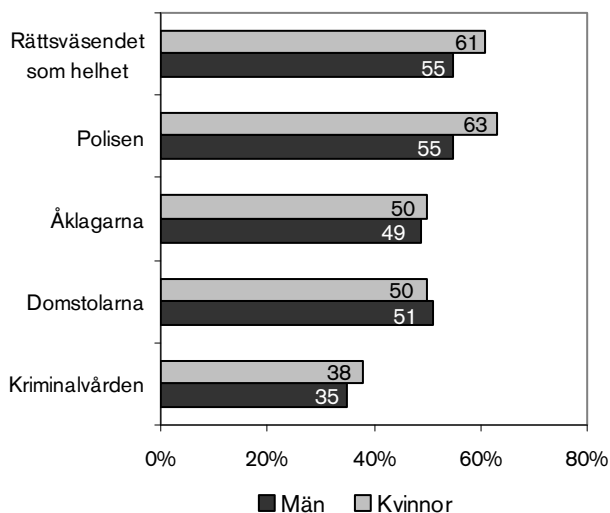
bedömning) uppges av boende i Södermanland och Blekinge, men även boende i Gotland och Skåne län uppges förhållandevis lågt förtroende för åklagarna och domstolarna (tabell 5K).

Också avseende *Kriminalvården* är örebroare mest positiva, varannan uppger stort förtroende. Boende i Stockholms län uppger i lägst utsträckning stort förtroende för Kriminalvården (32 %) och dessa mönster kvarstår även då hänsyn tas till andel lågt förtroende (tabell 5J–K).

Kön

Som beskrivits ovan har det sedan föregående mätning skett en ökning av förtroende för rättsväsendet, i synnerhet för åklagarna, domstolarna och Kriminalvården. Denna ökning är jämnt fördelad mellan män och kvinnor och andelen med stort förtroende har ökat med ungefär fem procentenheter för nämnda myndigheter sedan föregående mätning.

Figur 5.5. Stort förtroende för rättsväsendet, NTU år 2008. Särredovisning efter kön. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.

Kön spelar främst roll när det gäller förtroende för Polisen, där kvinnor har ett större förtroende (figur 5.5). För övriga myndigheter är skillnaderna små. Polisen är den myndighet för vilken flest kvinnor, nära två av tre, uppger stort förtroende (63 %). Också männen har störst förtroende för Polisen (55 %) följt av domstolarna, åklagarna och Kriminalvården. Om andelen litet förtroende

studeras framkommer att ungefär var femte man uppger litet förtroende för Polisen och Kriminalvården, vilket är de högsta andelarna litet förtroende för dessa myndigheter (tabell 5C).

Kvinnor har samma förtroende för åklagarna och domstolarna, varannan kvinna uppger stort förtroende, medan en dryg tredjedel uppger att de har stort förtroende för Kriminalvården. Kvinnor har generellt lägre andelar lågt förtroende än män. Ett annat sätt att redogöra för både stort och litet förtroende är ta fram ett så kallat balansmått, förtroendebalansen.⁶⁴ I tabell 5G blir det tydligt att kvinnor har högre förtroendebalanser än män. Det framgår också att utvecklingen varit tämligen stabil sedan föregående mätning.

Ålder

På det hela taget är skillnaderna i förtroende mellan åldersgrupperna inte särskilt stora, mest åldersvariation förekommer för Kriminalvården, där det skiljer 19 procentenheter mellan högsta (50 %, 16–19 år) och lägsta noteringen (31 %, 45–54 år) för stort förtroende. Minst variation är det för Polisen (5 procentenheter).

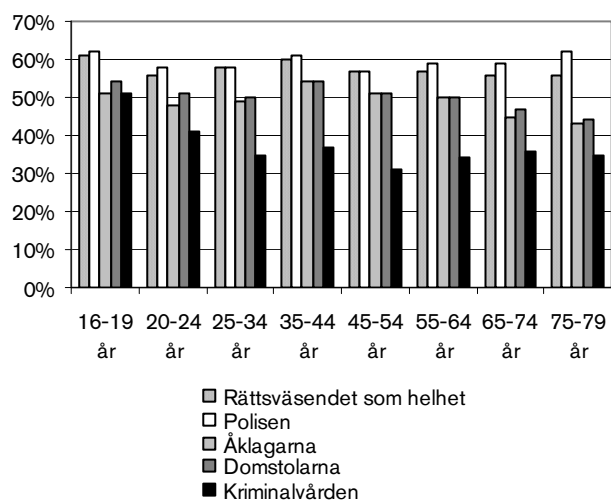
Som framgått tidigare har förtroendet för rättsväsendets myndigheter (undantaget Polisen) ökat något sedan föregående år och ökningen är tämligen jämnt fördelad över de olika åldersgrupperna 20–74 år. Mest har förtroendet ökat i ålderskategorin 35–44 år. Hos de yngsta (16–19 år) och de äldsta (75–79 år) är förtroendet stabilt. Liksom föregående år ligger de yngsta högt i förtroende för flera av rättsväsendets myndigheter (figur 5.6). Även åldersgruppen 35–44 år uppger stort förtroende i hög utsträckning. För de flesta myndigheterna tycks andelen högt förtroende minska något från 35 års ålder, undantaget Polisen (se även tabell 5C).

Genom att även ta hänsyn till andelen lågt förtroende kan bilden nyanseras något (tabell 5G). Exempelvis uppger 54 procent av såväl 16–19-åringarna som 35–44-åringarna att de har ett stort förtroende för domstolarna. Genom att även väga in andelen lågt förtroende blir förtroendeba-

⁶⁴ Förtroendebalans: andel mycket/ganska högt förtroende minus andel mycket/ganska lågt förtroende. "Vet ej/ej svar" inkluderade. För en mer utförlig beskrivning av förtroendebalansen, se texten i anslutning till tabell 5F i tabellbilagan.

lansen högre för de yngsta, eftersom dessa uppger lågt förtroende i lägre utsträckning än 35–44-åringarna (7 respektive 11 %, se tabell 5C).

Figur 5.6. Stort förtroende för rättsväsendet. Särredovisning efter ålder, NTU år 2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen, i procent.

Andra grupper förtroende för rättsväsendet

Även svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper har studerats i relation till förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter (se tabell 5C).

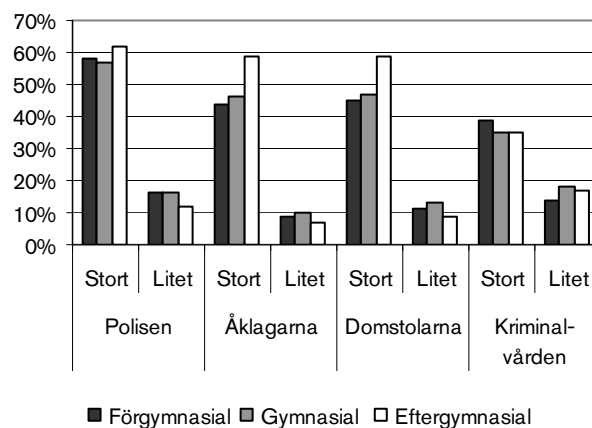
Den generella förtroendeökningen är tydlig även för dessa grupper, men resultaten visar också att utrikes födda personer samt personer med hög utbildning har påverkats något mer i positiv riktning än övriga grupper.

Jämfört med utlandsfödda har personer födda i Sverige större förtroende för såväl rättsväsendet i stort som för de enskilda myndigheterna (se tabell 5C). Om både andelen stort respektive litet förtroende studeras, visar förtroendebalanserna att skillnaderna är störst avseende rättsväsendet som helhet och domstolarna (tabell 5G). Jämfört med NTU 2007 uppger utrikes födda och svenskfödda med någon svenskfödd förälder oftare ett större förtroende för rättsväsendet och myndigheterna än svenskfödda med två utrikes födda föräldrar.

Människors utbildningsnivå framstår som det förhållande som har störst betydelse för skill-

nader i förtroende. Det är tydligt att personer med eftergymnasial utbildning har ett större förtroende såväl för rättsväsendet i allmänhet som för åklagarna och domstolarna (tabell 5C). Kriminalvården utgör dock ett undantag, där är det i stället personer med förgymnasial utbildning som har något större förtroende.⁶⁵

Figur 5.7. Förtroende för rättsväsendets myndigheter. Särredovisning efter utbildningsnivå, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Förtroendet för rättsväsendet som helhet och för Polisen är störst hos sammanboende (med eller utan barn). Så var också fallet vid föregående mätning. För åklagare och domstol gäller att personer med barn (ensamstående eller sammanboende) har ett större förtroende, men skillnaderna är relativt små. Förtroendet för Kriminalvården tycks inte samvariera med familjetyp på något entydigt sätt. Förtroendet har överlag ökat något mer hos barnfamiljer än hos familjer utan barn (tabell 5G).

Boendeort samvarierar främst med förtroendet för Kriminalvården. Förtroendet är avsevärt lägre i storstäderna (Stockholm, Göteborg, Malmö) än i mindre städer. Detta beror såväl på att andelen stort förtroende är låg som att andelen litet förtroende är stor (tabell 5C/G). För övriga myndigheter samt för rättsväsendet som helhet

⁶⁵ Denna kategori utgörs dock till stor del av de yngsta deltagarna i studien (16–19 år) vilka har ett långt större förtroende för Kriminalvården än övriga kategorier (se ålder, tabell 5G).

spelar boendeort mindre roll. Mönstret är likt föregående år men förtroendet har ökat något mer hos boende i småstad/landsbygd än hos övriga. När det gäller typ av boende framgår att boende i småhus överlag har ett högre förtroende än boende i flerfamiljshus. Mönstret är detsamma som vid föregående mätning.

Hur rättsväsendet utför olika arbetsuppgifter

Resultat i korthet

- Förtroendet för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist är förhållandevis stort och är i nivå med förtroendet för åklagarna och domstolarna.
- Störst förtroende i dessa avseenden har personer i åldern 35–44 år, lägst förtroende har de äldsta kvinnorna. Även utrikes födda och personer med förgymnasial utbildning hyser ett lägre förtroende.
- Lägst förtroende uppges för att rättsväsendet behandlar brottsutsatta bra (37 % uppges stort förtroende, 25 % uppges litet förtroende). Förtroendet för att polisen behandlar utsatta bra är dock påtagligt högre (52 respektive 15 %). Detta antyder att det främst är andra aktörer (än polisen) inom rättsväsendet som ligger till grund för det bristande förtroendet för att rättsväsendet behandlar utsatta bra.
- De yngsta (16–19 år) uppges i störst utsträckning ett högt förtroende för att utsatta behandlas bra. Lägst förtroende har personer över 45 år (i synnerhet män) och ensamstående med barn. Skillnaderna är genomgående större för rättsväsendet än för polisen.

En viktig aspekt av människors förtroende för rättsväsendet är hur väl de anser att olika arbetsuppgifter utförs. I NTU ingår två frågor om detta. Frågorna ställs dels för rättsväsendet som helhet, men från och med NTU 2008 också för polisen och lyder:

Vilket förtroende har du för att rättsväsendet/polisen...

... hanterar de som misstänks för brott på ett rättvist sätt?

... behandlar de som utsätts för brott på ett bra sätt?

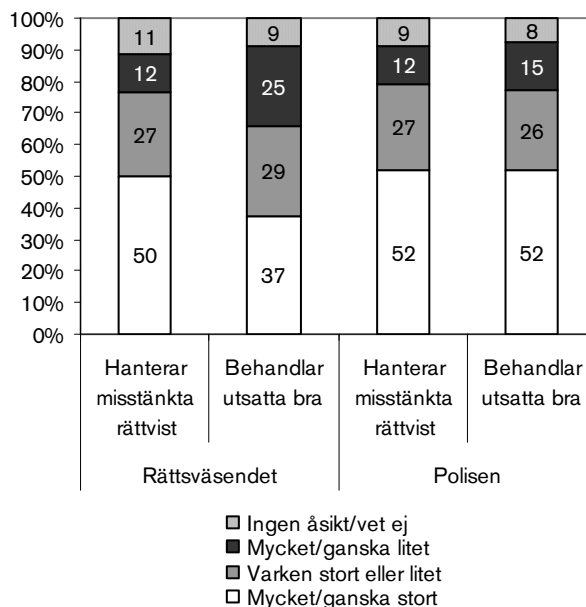
Svarsalternativen är: *mycket stort, ganska stort, varken stort eller litet, ganska litet, mycket litet* samt *ingen åsikt/vet ej*.

Till dessa frågor finns ingen ny introduktion. Allmänheten förutsätts känna till att det egentligen bara är vissa myndigheter inom rättsväsendet som direkt hanterar misstänkta respektive behandlar brottsoffer, eller ändå kunna göra en bedömning av hur det fungerar i det stora hela. De olika formuleringarna "hantera rättvist" respektive "behandla bra" innebär att frågorna inte bör jämföras direkt med varandra, utan det är resultaten för varje fråga i sig som bör stå i fokus.

Stort förtroende för att polisen behandlar brottsutsatta bra

Av figur 5.8 framgår att hälften (50 %) av befolkningen (16–79 år) har mycket eller ganska stort förtroende för att rättsväsendet hanterar dem som misstänks för brott på ett rättvist sätt.

Figur 5.8. Allmänhetens förtroende för hur rättsväsendet och polisen utför olika uppgifter, NTU år 2008. Andel (i befolkningen) i procent.

En betydligt mindre andel (12 %) har litet förtroende för rättsväsendet i denna fråga. I förhållande till föregående mätning har andelen med högt förtroende ökat med 4 procentenheter, samtidigt som andelen med lågt förtroende minskat med 3 procentenheter.

När samma fråga ställs med polisen som aktör är resultatet snarlikt. Något fler anger att polisen hanterar misstänkta rättvist (52 %) och ungefär var tionde (12 %) uppger att de har lågt förtroende för polisen i denna fråga. När det gäller frågan om hur rättsväsendet och polisen behandlar dem som utsatts för brott framträder dock en annan bild.

En dryg tredjedel (37 %) av befolkningen har stort förtroende för att rättsväsendet behandlar brottsutsatta på ett bra sätt. Andelen som har litet förtroende för rättsväsendet i detta avseende är hög, var fjärde person saknar förtroende för att rättsväsendet behandlar brottsoffer bra (25 %). Skillnaden är dock stor från föregående år då andelen litet förtroende (29 %) var nästan

lika stor som andelen stort förtroende (33 %).

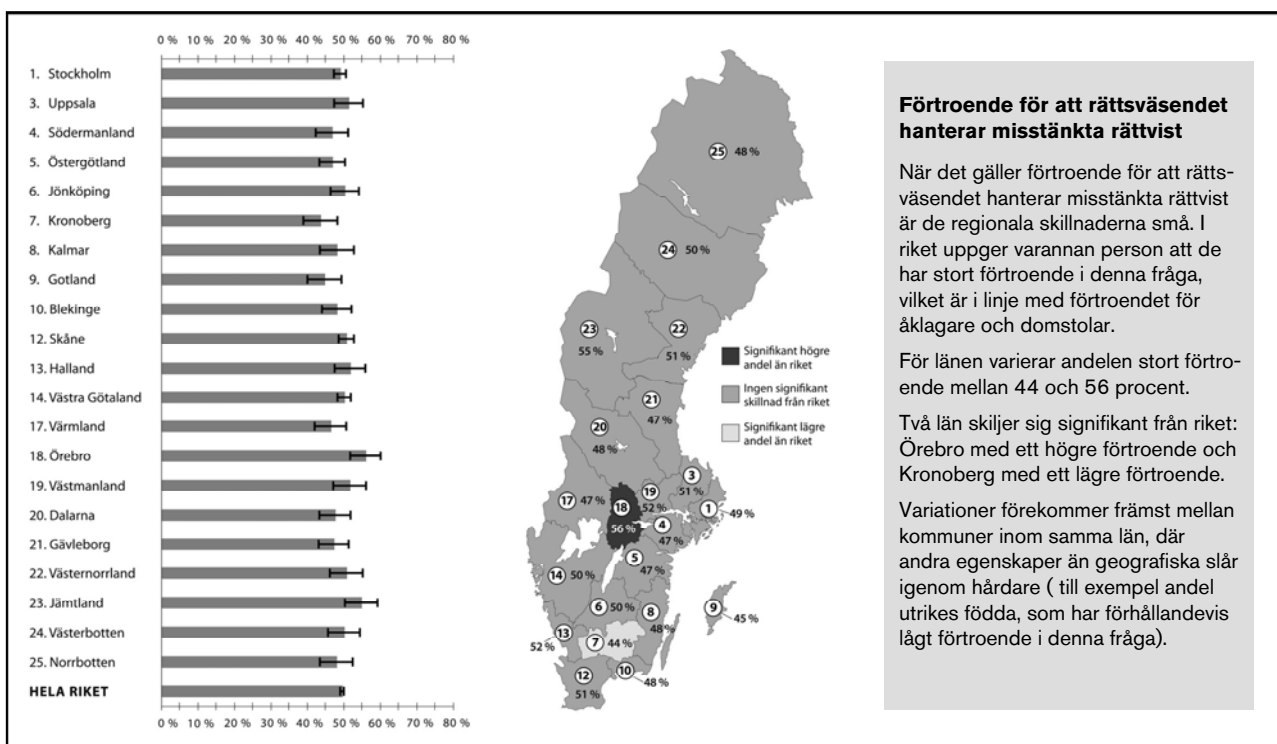
När samma fråga ställs med polisen som aktör blir resultatet annorlunda. Mer än varannan tillfrågad upplever att polisen behandlar brottsoffer bra (52 %). Var sjätte person upplever det motsatta och har lågt förtroende för polisen i frågan (15 %).

Resultaten tyder på att det inte främst är polisen som allmänheten har i åtanke när rättsväsendets behandling av brottsutsatta får underbetyg, utan snarare aktörer senare i rättskedjan. Denna inställning är sannolikt mycket känslig för aktuella händelser som tas upp i media, vilket bör hållas i åtanke när resultaten tolkas.

Små skillnader i olika gruppers förtroende för hur arbetsuppgifter utförs

I detta avsnitt redovisas övergripande resultat för hur olika grupper i befolkningen uppfattar hur väl rättsväsendets myndigheter utför olika uppgifter. Skillnaderna är generellt sett små.

Figur 5.9. Stort förtroende för att rättsväsendet behandlar misstänkta rättvist, NTU år 2008. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent, mer information om konfidensintervall finns i bilaga 2). Andel inom respektive län i riket, i procent.

Förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist

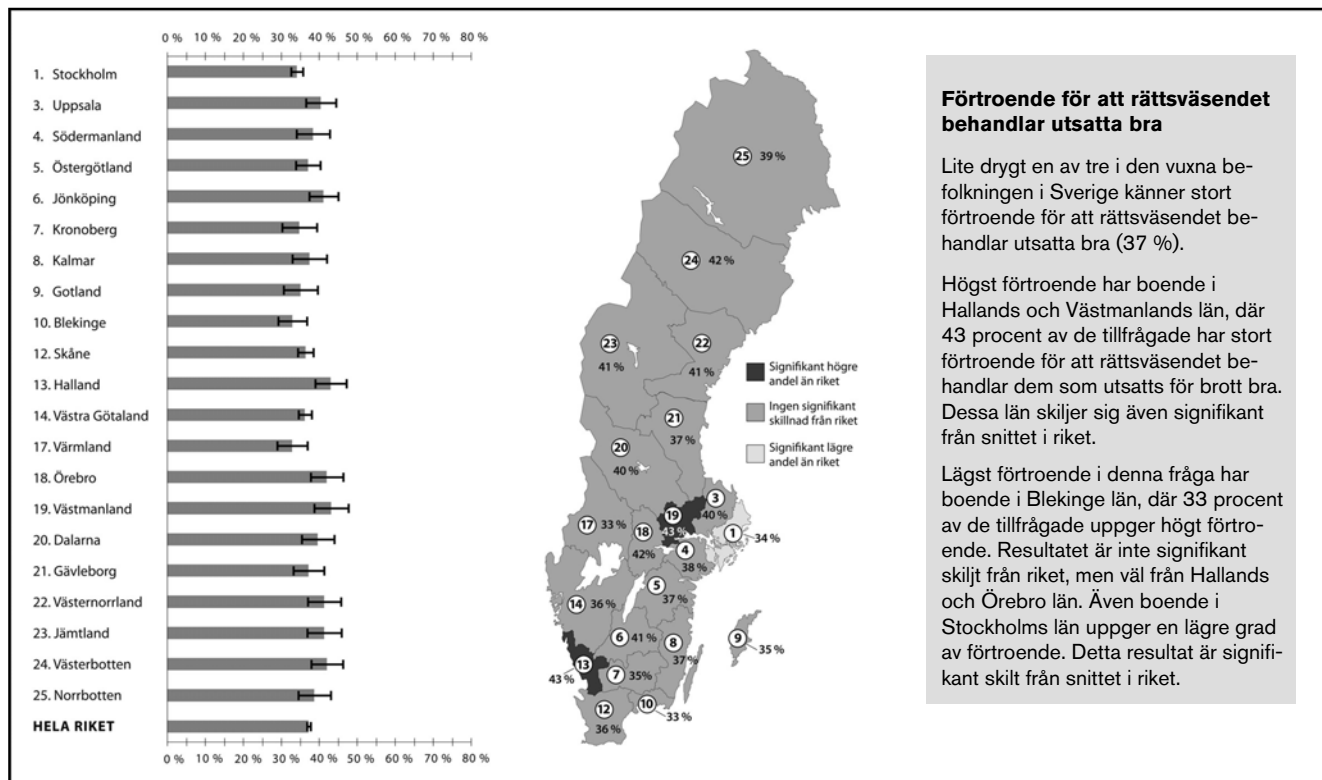
När det gäller förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist är de regionala skillnaderna små. I riket uppger varannan person att de har stort förtroende i denna fråga, vilket är i linje med förtroendet för åklagare och domstolar.

För länen varierar andelen stort förtroende mellan 44 och 56 procent.

Två län skiljer sig signifikant från riket: Örebro med ett högre förtroende och Kronoberg med ett lägre förtroende.

Variationer förekommer främst mellan kommuner inom samma län, där andra egenskaper än geografiska slår igenom hårdare (till exempel andel utrikes födda, som har förhållandevis lågt förtroende i denna fråga).

Figur 5.10. Stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra, NTU 2008. Särredovisning efter län, inklusive konfidensintervall (95 procent, mer information om konfidensintervall finns i bilaga 2). Andel för respektive län i riket, i procent.

Förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra

Lite drygt en av tre i den vuxna befolkningen i Sverige känner stort förtroende för att rättsväsendet behandlar utsatta bra (37 %).

Högst förtroende har boende i Hallands och Västmanlands län, där 43 procent av de tillfrågade uppger högt förtroende. Resultatet är inte signifikant skilt från riket, men väl från Hallands och Örebro län. Även boende i Stockholms län uppger en lägre grad av förtroende. Detta resultat är signifikant skilt från snittet i riket.

Regionala skillnader

Hälften av de tillfrågade uppger att de har ett stort förtroende för såväl rättsväsendet i stort som för polisen specifikt när det gäller hanteringen av misstänkta (figur 5.8). Regionalt sett är skillnaderna större i förtroende för rättsväsendet och polisen (se exempelvis Norrbottens län där skillnaden uppgår till 11 procentenheter (tabell 5J)). Störst förtroende för att *rättsväsendet hantarer misstänkta rättvist* har boende i Örebro län (56 %). För *polisen*, gäller i samma fråga, att boende i Norrbottens och Jämtlands län uppger störst förtroende (59 %). Om hänsyn även tas till andelen litet förtroende är det sammantagna förtroendet störst bland boende i Jämtlands län (tabell 5K). Boende i Blekinge och Kronobergs län har det lägsta förtroendet för att såväl rättsväsendet som polisen hantarer misstänkta rättvist (tabell 5J-K).

Polisen uppbar ett klart större förtroende än rättsväsendet som helhet i frågan om *brottsoffer behandlas bra* (figur 5.8). Detta mönster är tydligt även på regional nivå.⁶⁶ För *rättsväsendet* är det boende i Halland och Västmanland som är mest positivt inställda (43 %) (figur 5.10). Om man även tar hänsyn till andelen litet förtroende förändras bilden något och Västerbottningarna framstår som de mest förtroendefulla, vilket främst beror på en mindre andel med lågt förtroende (tabell 5J-K). Också i denna fråga har Blekingebor minst förtroende. Detta i sådan utsträckning att andelen litet förtroende är lika stor som andelen stort förtroende (32 respektive 33 %). Även boende i Skåne län uppger ett sammantaget lågt förtroende (36 respektive 28 %,

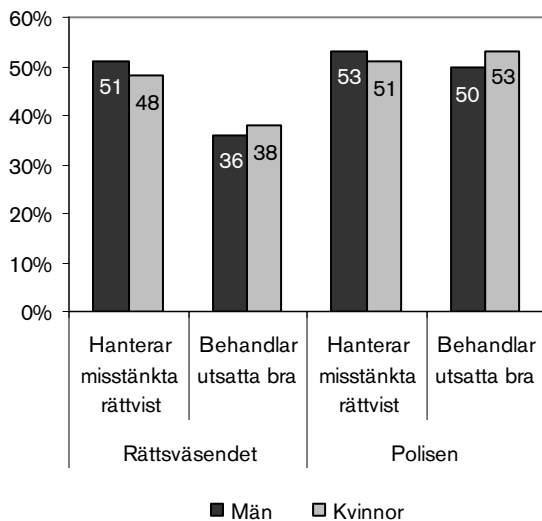
⁶⁶ Störst skillnad i förtroende mellan rättsväsendet och polisen i frågan att utsatta behandlas bra (mätt i förtroendebalans) har boende i Blekinge, Jämtland och Skåne, medan boende i Kronoberg i lägre grad skiljer sig i förtroende (tabell 5J-K).

tabell 5J). När förtroendet för att *polisen* behandlar utsatta bra studeras, framgår att boende i Jönköping, Västmanland och Jämtland är mest positiva (58 %), en tendens som kvarstår även då andelen litet förtroende beaktas. Boende i Kronoberg uppger i lägst grad stort förtroende för att polisen behandlar utsatta rättvist (45 %) och även en sammanvägd bedömning visar på samma resultat. Andra län som har förhållandevis lågt förtroende i denna fråga är Blekinge, Stockholm och Värmland.

Kön

Något fler män än kvinnor har stort förtroende för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist (figur 5.11).

Figur 5.11. Stort förtroende för hur rättsväsendet samt polisen utför olika uppgifter, NTU år 2008. Särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

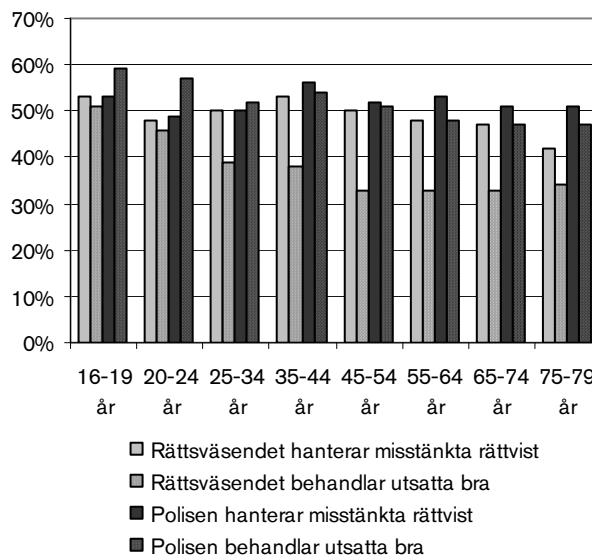

Om hänsyn också tas till andelen lågt förtroende minskar skillnaderna mellan könen, men kvarstår till liten del avseende rättsväsendet (tabell 5G). Sedan föregående år har kvinnors förtroende ökat något mer än männens, i synnerhet när det gäller hur rättsväsendet behandlar utsatta. När rättsväsendets och polisens behandling av utsatta efterfrågas har i stället kvinnor ett något större förtroende, en tendens som förstärks när man även väger in andelen lågt förtroende (tabell 5G).

Ålder

I figur 5.12 framgår att de allra yngsta (16–19 år) har den största andelen stort förtroende för att rättsväsendet utför sina arbetsuppgifter väl, både avseende misstänkta och utsatta.

Figur 5.12. Stort förtroende för hur rättsväsendet samt polisen utför olika uppgifter, NTU år 2008. Särredovisning efter ålder. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

Också personer i åldern 35–44 år har stort förtroende för att rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist, och om hänsyn även tas till andelen lågt förtroende har de sammantaget ett högre förtroende än de yngsta i denna fråga (tabell 5G).

När det gäller förtroendet för att polisen utför sina arbetsuppgifter väl är mönstret snarlikt, förtroendet för att polisen hanterar misstänkta rättvist är högst bland personer i åldern 35–44 år (56 %), vilket blir än tydligare när förtroendebalansen studeras (tabell 5G). Liksom för rättsväsendet är förtroendet för att polisen behandlar utsatta bra högst hos de yngsta (59 %), också när hänsyn tas till andelen lågt förtroende.

Andra grupperns förtroende för hur rättsväsendet utför sina arbetsuppgifter

Även svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå, familjetyp, boendeort och boendetyper har stude-

rats i relation till förtroende för rättsväsendets och polisens arbetsuppgifter (tabell 5C).

Svenskfödda, i synnerhet svenskfödda med minst en inrikes född förälder, har en högre andel med stort förtroende än utrikes födda för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist (tabell 5C). Mönstret är likartat när det gäller behandling av utsatta, svenskfödda med minst en svenskfödd förälder uppger oftare högt förtroende för att rättsväsendet och polisen behandlar utsatta bra än övriga. Resultaten följer i stort samma mönster som föregående år.

Personer med eftergymnasial utbildning uppger i högre grad att de har ett stort förtroende för att rättsväsendet och polisen hanterar misstänkta rättvist (tabell 5C) än personer med gymnasie- eller grundskoleutbildning. Samvariationen är särskilt tydlig för rättsväsendet. När det gäller frågan om hur utsatta behandlas inom rättsväsendet kan inget tydligt mönster skönjas avseende rättsväsendet. Detta till skillnad från föregående år då lågutbildade hade större förtroende än högutbildade för att rättsväsendet behandlar utsatta bra. Detta följer till stor del av ett ökat förtroende i gruppen högutbildade (förtroendebalansen har gått från negativ (-4) till positiv (+13), se tabell 5G). När det gäller polisens behandling av utsatta så är det också här de högutbildade som uppger stort förtroende i högst grad.

Sammanboende uppger överlag ett större förtroende än ensamstående när det gäller hantering av misstänkta, såväl för rättsväsendet i sin helhet som för polisen. Detta blir tydligt när förtroendebalansen studeras. Ensamstående utan barn är de som anger störst förtroende och har den högsta förtroendebalansen. Lägst förtroende i denna fråga har ensamstående med barn (se tabell 5C, samt 5G). Resultaten är snarlika föregående år. När det gäller polisens behandling av utsatta finns inga tydliga variationer efter familjetyp.

Boendeort tycks spela mindre roll för förtroendet för att rättsväsendet och polisen utför sina uppgifter väl. Förtroendet för att polisen utför sina uppgifter tycks vara något större hos boende i större eller små städer än i storstäderna (Stockholm/Göteborg/Malmö). Detta gäller även för rättsväsendets behandling av utsatta, medan det inte framgår några tydliga mönster avseende hur

rättsväsendet hanterar misstänkta. På det hela taget är dock skillnaderna små varför fluktuationer mellan åren är väntade (tabell 5C).

När bostadstyp studeras är skillnaderna relativt små, men boende i småhus uppger i något högre grad än boende i flerfamiljshus stort förtroende såväl för att de misstänkta hanteras rättvist som för att de utsatta behandlas bra (tabell 5C). Detta gäller både för rättsväsendet och för polisen. Skillnaderna är något större när det gäller misstänkta än utsatta och mönstret är det samma som vid föregående undersökning.

Erfarenheter av brott och av rättsväsendet

Resultat i korthet

- Alla erfarenheter av brott – egen eller andras utsatthet eller att bevittna våld – samvarierar med ett lägre förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter. I synnerhet gäller detta utsatthet för integritetskränkande brott.
- Också förtroendet för att rättsväsendet i stort och polisen behandlar utsatta bra är avsevärt lägre om personen har sådana erfarenheter. För förtroendet om hur misstänkta hanteras av rättsväsendet spelar erfarenheterna dock mindre roll.
- Utsatthet för sexualbrott är den enskilda brottstyp som i störst utsträckning samvarierar med lågt förtroende, vilket också var fallet föregående år. Skillnader förekommer dock mellan män och kvinnor och kan variera från år till år.
- Personer som anser att antalet brott ökat något eller kraftigt de senaste tre åren hyser ett lägre förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter än personer som anser att brottsutvecklingen är stabil.

Även om relativt få har erfarenheter av aktörerna i rättskedjans senare skede – åklagare, domstol och kriminalvård – så är det förhållandevis många människor som någon gång i sitt liv har drabbats av brott och därmed varit i kontakt med rättsväsendet, antingen som målsägande, nära anhörig, vittne eller kanske som misstänkt. Enligt NTU uppger 25 procent av befolkningen att de utsatts för något brott under år 2007 och 17 procent uppger att någon anhörig drabbats av ett allvarligt brott under senaste året. Samtidigt uppger 2 procent, vilket motsvarar ungefär 145 000 personer i den vuxna befolkningen (16–79 år), att de under de senaste tre åren åtalats för något brott. I det här avsnittet redovisas hur förtroendet för rättsväsendet varierar beroende på de erfarenheter människor haft av brott och/eller av rättsväsendet.

Brottsutsatta uppger lägre förtroende

Erfarenheter av utsatthet för brott har i andra studier visat på begränsade skillnader i förtroende jämfört med dem som saknar sådana erfarenheter (Home Office 2006). Resultaten i NTU bekräftar delvis detta, men visar också att utfallet skiljer sig åt beroende på vilket förtroende som studeras. Nedan redovisas förtroende efter utsatthet (tabell 5.1 samt tabell 5E/I).

Egen utsatthet för brott

Personer som utsatts för brott under år 2007 uppger lägre förtroende för rättsväsendet än de som inte utsatts (tabell 5.1). Det stämmer såväl för rättsväsendet i sin helhet som för dess myndigheter och för hur de svarande uppfattar att rättsväsendet utför uppgifter.

Störst skillnad i andelen stort förtroende mellan utsatta och icke utsatta är det för rättsväsendet som helhet samt polisen och åklagarna (9 procentenheter för rättsväsendet och 7 procentenheter för polisen och åklagarna). Minst skillnad i förtroende återfinnes avseende rättsväsendets behandling av utsatta, där det endast skiljer 2 procentenheter. I stort är mönstret detsamma som i NTU 2007 och den generella förtroendökningen gäller oavsett om personen varit utsatt för brott eller ej.

Tabell 5.1. Förtroende för rättsväsendet hos personer som utsatts för brott, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

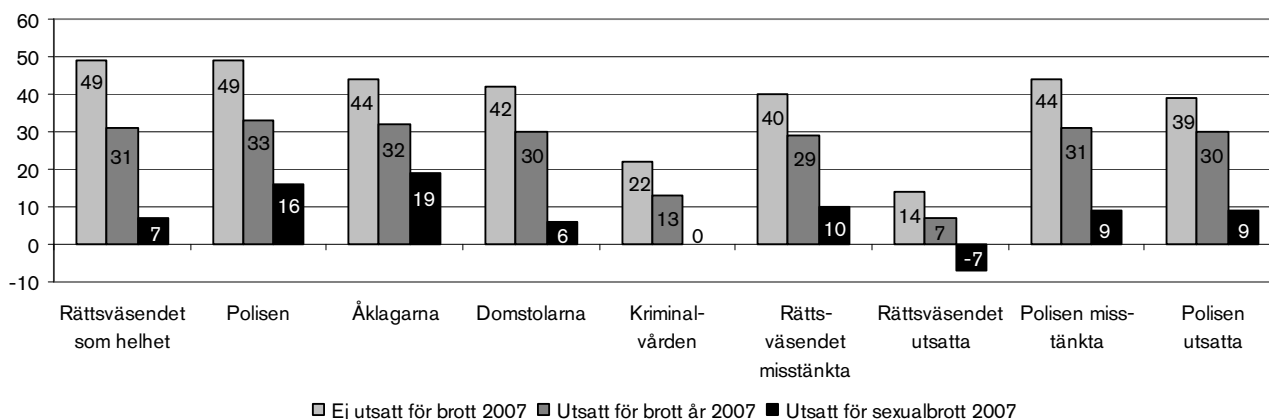
Stort respektive litet förtroende för (stort/litet):	Ej utsatt för brott 2007	Utsatt för brott 2007
Rättsväsendet (RV) som helhet	60/11	51/20
Polisen	61/12	54/21
Åklagarna	51/7	44/12
Domstolarna	52/10	46/16
Kriminalvården	37/15	33/20
RV hanterar misstänkta rättvist	51/11	46/17
RV behandlar utsatta bra	38/24	36/29
Polisen hanterar misstänkta rättvist	54/10	48/17
Polisen behandlar utsatta bra	53/14	49/19

Sedan föregående årsbok redogörs även för förtroende efter utsatthet för specifika brottstyper, såväl sammantaget som uppdelat på kön. Här blir variationen inom kategorin *utsatt för brott* tydlig – brott mot enskilda personer samvarierar i högre grad än brott mot egendom med förtroende (tabell 5E/I).

Studeras samvariationen utifrån utsatthet för brott framgår att personer som varit utsatta för sexualbrott är de som sammantaget har det lägsta förtroendet för rättsväsendet och dess myndigheter. I synnerhet gäller detta förtroende för domstolarna (figur 5.13). Förhållandet var detsamma även föregående år. Även personer som varit utsatta för misshandel, trakasserier och personrån uppger liknande förtroendemönster, vilket främst visar sig genom ett lågt förtroende för rättsväsendet som helhet och polisen (tabell 5E/I).

När man i stället studerar samvariationen utifrån respektive myndighet framgår att åklagarna och domstolarna har lägst förtroende hos dem som uppger att de utsatts för trakasserier och bedrägerier, medan Kriminalvården har lägst förtroende i grupperna som varit utsatta för hot och bedrägeri. Rättsväsendets behandling av utsatta får lägst betyg av personer som varit utsatta för trakasserier, medan polisens behandling av utsatta i stället får lägst betyg av dem som utsatts för sexualbrott (tabell 5E/I). Förtroendet för att misstänkta hanteras rättvist är lägst hos personer

Figur 5.13. Förtroendebalanser (andel med stort minus andel med litet förtroende) för rättsväsendet och dess arbetsuppgifter (att de hanterar misstänkta rättvist och behandlar utsatta bra). Särredovisning för personer som inte utsatts för något brott år 2007, personer som utsatts för något brott år 2007 samt sexualbrott år 2007, enligt NTU år 2008.

som utsatts för sexualbrott och det gäller både för rättsväsendet som helhet och för polisen (tabell 5I).

Det finns också skillnader mellan könen.⁶⁷ Skillnader i förtroende för rättsväsendet och dess myndigheter mellan brottsutsatta män och kvinnor är över lag små (tabell 5E/I). Det är egentligen endast för polisen (och följaktligen även för rättsväsendet som helhet) som skillnaden blir märkbar – men så är ju fallet även för dem som inte varit utsatta för brott. När förtroendet för rättsväsendet studeras utifrån mäns och kvinnors utsatthet för olika brottstyper (se även tabell 5E), framkommer att låga förtroendenivåer hos män främst är förknippade med utsatthet för trakasserier. Detta är tydligast för förtroendet för åklagare och domstol, där män utsatta för trakasserier i större utsträckning än de män som utsatts för något annat brott uppger ett litet förtroende (tabell 5E/I).

För kvinnor är det i stället utsatthet för bedrägeri som tydligast förknippas med lågt förtroende. Jämfört med kvinnor som utsatts för andra typer av brott har kvinnor som utsatts för bedrägeri det lägsta förtroendet för samtliga myndighe-

ter, men i synnerhet för Polisen och Kriminalvården (tabell 5E/I).

Integritetskränkande brott och anhörigas erfarenheter
Som antyds i figur 5.13 blir skillnaderna mellan dem som har respektive inte har utsatts för brott större när fokus läggs på de personer som utsatts för särskilt integritetskränkande brott⁶⁸, såsom hot, trakasserier eller sexualbrott, jämfört med dem som utsatts för andra brottstyper (tabell 5D). Som mest, gällande rättsväsendet som helhet, uppgår skillnaden till 14 procentenheter jämfört med dem som inte varit utsatta för något brott. Ytterligare ett sätt att studera utsatthetens betydelse är att se till de personer som har någon anhörig eller bekant som utsatts för något allvarligt brott. Även bland dessa personer är förtroendet för rättsväsendet lägre och på ungefär samma nivå som bland dem som utsatts för brott (tabell 5D). Sedan föregående år har dock denna grups förtroende ökat mer än genomsnittet, i synnerhet avseende hur rättsväsendet behandlar utsatta och för rättsväsendet som helhet (tabell 5H).

Anmält brott

Att man själv, eller någon närstående, blivit utsatt för brott betyder inte automatiskt att brottet är

⁶⁷ Här är det dock viktigt att hålla i minnet att underlaget baseras på förhållandevis små grupper. Med små underlag är det naturligt att andelar varierar från år till år. Storleken på underlaget framgår i tabell 5E.

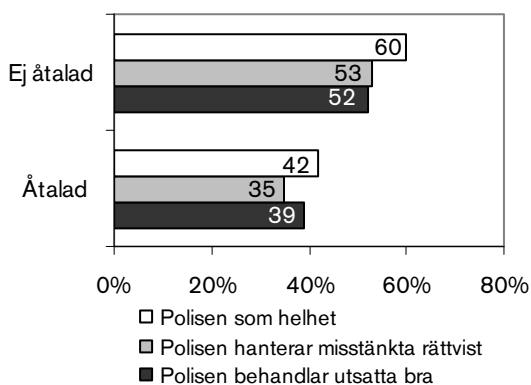
⁶⁸ Hot, misshandel, sexualbrott, personrån, trakasserier och/eller bostadsinbrott.

polisanmält och att man av denna anledning har erfarenheter av rättsväsendet. De som har polisanmält sin utsatthet har däremot på ett konkret sätt varit i kontakt med rättsväsendet, även om kontakten många gånger begränsar sig till att gälla polisen. Resultaten visar att personer som under de tre senaste åren anmält brott har lägre förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna än de som inte anmält något brott, i nivå med dem som *utsatts* för brott under år 2007 (tabell 5D).⁶⁹

Åtalade har lägre förtroende

Personer som uppger att de åtalats för brott under de senaste tre åren har lägre förtroende för såväl rättsväsendet som helhet som de enskilda myndigheterna än de som inte åtalats (tabell 5D och figur 5.14). Lägst förtroende uppger åtalade att de har för att polisen hanterar misstänkta rättvist; där uppger mer än var tredje respondent litet förtroende. Polisen är också den enskilda myndighet som har den största andelen litet förtroende bland de enskilda myndigheterna i denna grupp (figur 5.14).

Figur 5.14. Stort förtroende för polisen hos personer som uppger att de åtalats för brott de senaste tre åren, NTU år 2008. Andel för gruppen åtalade i befolkningen, i procent.

Störst är förtroendet för domstolarna och åklagarna, medan förtroendet för Kriminalvården inte skiljer sig nämnvärt från det hos dem som ej åtalats för brott (tabell 5D).

⁶⁹ Dessa grupper överlappar också varandra i viss utsträckning. Notera dock att frågorna har olika referensperioder, tre respektive ett år.

Sett till förtroendebalansen (tabell 5H) är de åtalade de som ökat sitt förtroende för rättsväsendet och de enskilda myndigheterna mest av alla grupper i undersökningen. Förtroendet för hur rättsväsendet och polisen utför sina arbetsuppgifter har dock inte ökat i motsvarande utsträckning.

Tro på ökad brottslighet sammanfaller med lågt förtroende

I NTU tillfrågas respondenterna om den bild de har av den svenska brottslighetens utveckling under de senaste tre åren.⁷⁰ En överväldigande majoritet (79 %) uppger i NTU 2008 att antalet brott ökat under de senaste tre åren. Mer än var tredje person i den svenska befolkningen upplever att brottsligheten ökat kraftigt (41 %).⁷¹ Enligt NTU 2008 upplever var femte person i den svenska befolkningen att antalet brott varit oförändrat eller minskat (21 %). Nedan undersöks i vilken utsträckning uppfattningen om brottsutvecklingen samvarierar med förtroendet för rättsväsendet.

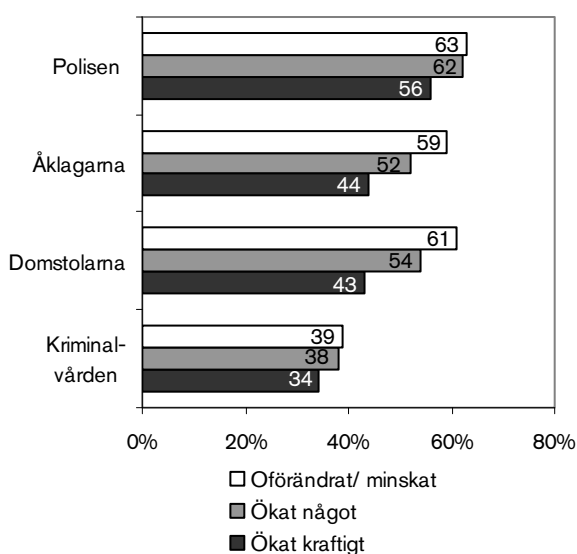
Av figur 5.15 framgår det tydligt att förtroendet för rättsväsendets myndigheter är lägre bland människor som tror att antalet brott ökat kraftigt i Sverige under de senaste tre åren och det gäller för samtliga förtroendefrågor. Störst förtroende har de som tror att antalet brott varit oförändrat eller minskat. Mönstret är detsamma som vid föregående mätillfälle även om andelen som upplever att antalet brott har ökat kraftigt är något större än i NTU 2007. År 2008 har uppfattningen av brottsutvecklingen framför allt betydelse när det gäller andelen som uppger stort förtroende för domstolarna. Det handlar om en av de största skillnaderna i hela studien. Andelen som uppger stort förtroende för domstolarna är 18 procentenheter lägre hos dem som tror att

⁷⁰ Formulering av fråga: *På det hela taget, tror du att antalet brott i Sverige har ökat, minskat eller varit oförändrade de senaste tre åren?* Med svarsalternativen: ökat kraftigt, ökat något, varit oförändrat, minskat något eller minskat kraftigt samt vet ej/ingen uppfattning.

⁷¹ Dessa siffror kan ställas mot tillgängliga offerundersökningar och bedömningar som forskare gör om ett oförändrat totalt antal brott, och i vissa delar (stölden som drabbar allmänheten) minskande brottslighet under senare år (Brå 2008d; Sarnecki 2007; von Hofer 2006).

brottligheten ökat kraftigt (tabell 5D). Uppfattningen om brottsutvecklingen har mindre betydelse när det gäller polisen och Kriminalvården, vilket också var fallet vid föregående mätning.

Figur 5.15. Stort förtroende för rättsväsendets myndigheter hos personer med olika uppfattning om brottsutvecklingen de senaste tre åren, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

När det gäller frågorna om hur rättsväsendet och polisen utför olika arbetsuppgifter är skillnaden i förtroende, liksom föregående år, störst gällande om rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist. Mer än varannan person (59 procent) som tror att antalet brott varit oförändrat eller minskat har stort förtroende i denna fråga medan motsvarande andel hos dem som tror att brotten ökat kraftigt är 43 procent (tabell 5D). Uppfattningen om brottsutvecklingen har något mindre betydelse för förtroendet för hur rättsväsendet hanterar misstänkta, samt för hur polisen utför sina arbetsuppgifter.

Avslutande ord

Polisen är den enskilda myndighet som har den största andelen stort förtroende (59 procent), följd av domstolarna, åklagarna och Kriminalvården. Den myndighet som har den största andelen lågt förtroende är Kriminalvården (17 procent), följd av Polisen, domstolarna och åklagarna. När det gäller hur rättsväsendet och polisen

hanterar misstänkta, respektive behandlar utsatta är förtroendet mycket större för att misstänkta hanteras rättvist än för att utsatta behandlas bra. Ett intressant resultat i sammanhanget är att förtroendet för att polisen behandlar brottsoffer bra är mycket högre än vad som är fallet för rättsväsendet i samma fråga. Detta antyder att det bristande förtroendet avseende behandling av brottsutsatta sannolikt inte beror på Polisens insats, utan på någon annan instans inom rättsväsendet.

Med undantag för Polisen, har förtroendet ökat för rättsväsendet och myndigheterna och i synnerhet för åklagarna och domstolarna. Ökningen är en följd av att fler valt att ta ställning om sitt förtroende till myndigheterna. Detta kan ha flera anledningar, exempelvis kan olika informationsinsatser från rättsväsendets myndigheter bidra till att fler tar ställning. En annan bidragande orsak är sannolikt att flera uppmärksammade rättsfall florerat i medierna före och under insamlingsperioden, vilket kan ha en inverkan på allmänhetens inställning i förtroendefrågor.

Förtroendet för rättsväsendet varierar beroende på var man bor. Resultaten visar att förtroendet för rättsväsendet är lägre i södra Sverige än i norra delen av landet. Det är främst boende i Blekinge län som uppger att de hyser ett lågt förtroende för rättsväsendet och för Polisen i synnerhet. Boende i Södermanlands län hyser ett lågt förtroende för domstolar och åklagare. När det gäller rättsväsendets respektive polisens förmåga att utföra sina arbetsuppgifter är det främst boende i Blekinge och Kronoberg som ger underbetyg. Boende i Jämtlands och Västerbottens län uppger genomgående ett stort förtroende.

De bakgrundsfaktorer som tycks ha störst inverkan på förtroende är ålder, där de yngsta i undersökningen (16–19 år) oftare uppger ett stort förtroende än de äldre, och svensk/utländsk bakgrund där utrikes födda uppger låga förtroendenivåer jämfört med de personer som är födda i Sverige. Avseende utbildning är det intressant att notera att högutbildade uppger störst förtroende med ett undantag: Kriminalvården, där lågutbildade i stället har större förtroende.

Personer som har varit utsatta för brott uppger ett lägre förtroende för såväl rättsväsendet i stort som för dess myndigheter och deras förmåga

att utföra sina arbetsuppgifter. I synnerhet gäller detta personer som utsatts för brottstyper som sexualbrott, personrån och misshandel. Även ut-

sattethos hos en anhörig eller vän eller en tro på en kraftigt ökande brottsutveckling har en negativ inverkan på förtroende.

6 Brottsoffers kontakter med rättsväsendet

Resultat i korthet

- Var sjätte person uppger att de under de senaste tre åren varit i kontakt med polisen i samband med att de anmält brott som de själva varit utsatta för. Endast en av sextio har medverkat i rättegång av samma anledning.
- Drygt hälften av brottsoffren har haft positiva erfarenheter av polisen och var sjätte har haft negativa erfarenheter.
- Såväl andelen med *negativa* som andelen med *positiva* erfarenheter av polisen är störst hos gruppen om den anmälda händelsen innehöll hot eller våld.
- En majoritet har positiva erfarenheter av sitt målsägandebiträde (fyra av fem) och av åklagaren (två av tre).
- Vart fjärde brottsoffer som varit målsägande i en rättegång tyckte inte att de fått tillräcklig information inför rättegången och var sjätte upplevde att det var svårt att förstå rättegången.

När en person som utsatts för ett brott väljer att anmäla händelsen till polisen innebär detta att brottsoffret får kontakter med och erfarenheter av en eller flera av rättsväsendets myndigheter. Dessa erfarenheter begränsas vanligen till den kontakt man får med polisen i samband med att polisanmälan görs, men kan också bestå av kontakter med åklagare, målsägandebiträde och domstol i de fall då brottet tas upp i en rättegång.

Enligt regeringen (prop. 2008/09:1) ska den vars ärende blir föremål för rättegång ”bemötas korrekt och med respekt samt få relevant och begriplig information”. Att brottsoffrets behov ska stå i fokus för rättsväsendets insatser lyfts också fram särskilt. Brottsoffers uppfattning om kontakterna med polis, åklagare, målsägandebiträde och domstol är betydelsefulla indikatorer för rättsväsendet om huruvida de lyckas uppfylla dessa krav.

I detta avsnitt belyses resultat från NTU 2008 gällande kontakter med rättsväsendet med

anledning av utsatthet för brott.⁷² Liksom i tidigare kapitel redovisas ett urval av resultaten i diagram, men en fullständig redovisning finns i tabellbilagan i slutet av denna rapport (tabell 6A–6B). För en del av resultaten ges där redovisningar mot bakgrund av kön, ålder, svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå samt familje- och boendeförhållanden och i andra avseenden endast övergripande för befolkningen. Eftersom referensperioden i det här kapitlet överlappar den i föregående undersökning görs här inte några jämförelser över tid.

I frågeavsnittet om brottsoffers erfarenheter ställs inledningsvis följande fråga:

Har du under de senaste tre åren drabbats av något brott som anmälts till polisen?

Enligt NTU har 21 procent av befolkningen (16–79 år) utsatts för något eller några brott som anmälts till polisen under *de senaste tre åren*.⁷³ Cirka 85 procent av dessa, motsvarande 17 procent av befolkningen, har själva haft någon form av kontakt med polisen med anledning av (det senaste) brottet. I de fall då den tillfrågade har utsatts för flera sådana brott under den efterfrågade perioden, ställs samtliga följdfrågor för *den senaste av dessa händelser*.

Kom ihåg:

I det här kapitlet redovisas kontakter med rättsväsendet som ägt rum under *de senaste tre åren*.

⁷² I detta frågeavsnitt har de tillfrågade svarat på frågor om erfarenheter under *de senaste tre åren*. Tidsperioden avser intervjudatum (våren 2008) och tre år bakåt i tiden. Redovisningarna i utsatthetskapitlet avser däremot *ett år* (föregående kalenderår).

⁷³ Av dessa tillhör hälften (48 procent) den grupp som uppger att de blivit utsatta för något brott under år 2007.

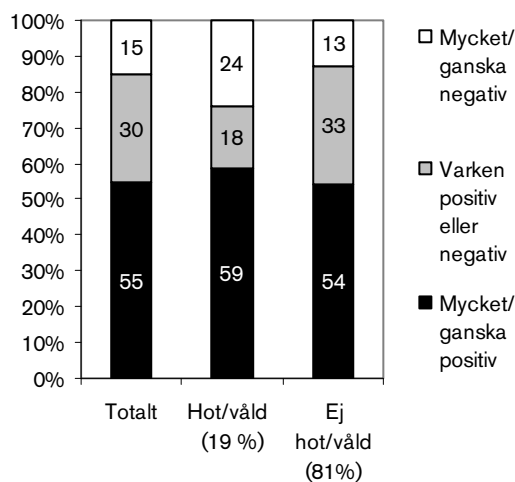
Erfarenheter av polisen

Vilka erfarenheter har då de personer som haft kontakter med polisen? Är majoriteten positiv eller negativ? Finns det skillnader mellan olika befolkningsgrupper och mellan utsatta för olika typer av brott? Dessa frågeställningar belyses i NTU genom frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av polisen i samband med det här brottet?

Svarsalternativen är *mycket* eller *ganska positiv*, *varken positiv eller negativ* och *ganska* eller *mycket negativ*.

Figur 6.1. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2008. Uppdelat på om (den senaste) händelsen innehöll hot eller våld eller ej. Andel för respektive grupp, i procent.

Resultaten i figur 6.1 visar att de flesta har positiva upplevelser av sina kontakter med polisen. Totalt sett har drygt hälften (55 %) av de tillfrågade som haft kontakter med polis mycket eller ganska positiva erfarenheter, medan cirka 15 procent uppger att de haft mycket eller ganska negativa erfarenheter, vilket överensstämmer med föregående års resultat. Dessa resultat inkluderar både dem som har respektive inte utsatts för brott som innehöll hot och/eller våld.⁷⁴ Bland dem

⁷⁴ Ungefär en femtedel av brotten som är anmälda till polisen under de senaste tre åren uppges ha innehållit någon form av hot eller våld. För att fånga in omfattningen av sådana brott ställs frågan *Ingick någon form av hot eller våld i händelsen?* Denna fråga

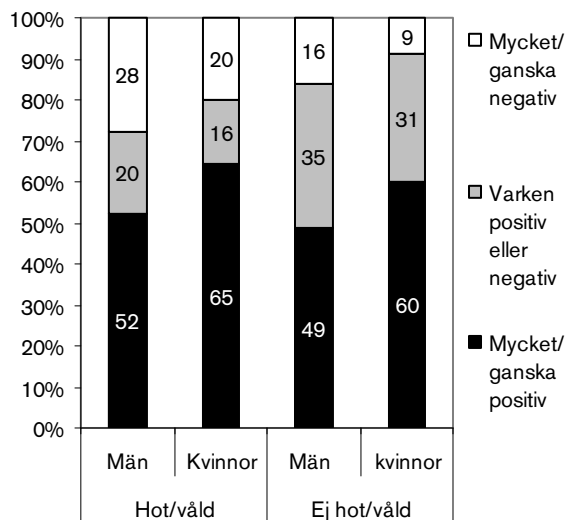
som polisanmält ett brott som innehöll någon form av hot eller våld är andelen med positiva erfarenheter något större än bland övriga, men framför allt är andelen negativa större. Närmare en fjärdedel (24 %) av dem som varit i kontakt med polisen med anledning av sin utsatthet då händelsen innehållit hot eller våld har ganska eller mycket negativa erfarenheter av sina kontakter med polisen. Motsvarande andel negativa bland dem som drabbats av brott som *inte* uppges ha innehållit hot eller våld är 13 procent. Vid grova brott, exempelvis misshandel, sker den första kontakten med polisen ofta på brottsplatsen, i direkt anknytning till brottet. Vid vanligare typer av brott, exempelvis cykelstöld eller stöld ur fordon, sker kontakten vanligtvis via telefon eller Internet. Vid brott mot egendom av vardagsbrottslig karaktär utgör polisanmälan ofta en åtgärd som främst vidtas i syfte att kunna begära ersättning från försäkringsbolag. Detta kan vara en förklaring till att de som utsatts för ett brott som innehöll hot eller våld i större utsträckning än övriga har en tydlig (positiv eller negativ) uppfattning om sina erfarenheter av polisen.

Kvinnor har mer positiva erfarenheter av polisen än män

Av figur 6.2 framgår att kvinnor oftare uppger att de har positiva erfarenheter av polisen, i synnerhet de kvinnor som har varit i kontakt med polisen efter en händelse som innefattat hot eller våld. Män har en högre andel som uppger att de har ganska eller mycket negativa erfarenheter av polisen och denna skillnad mellan könen gäller oavsett om kontakten med polisen har gällt en händelse med inslag av hot eller våld eller ej. Inte heller vid jämförelser mellan olika åldersgrupper (tabell 6A) finns några tydliga mönster. När åldersgrupperna studeras indelat på män och kvinnor finns stora variationer mellan grupperna, men dessa skillnader bekräftas inte av föregående års resultat.

fångar således inte in några specificerade brottstyper utan belyser snarare den tillfrågades övergripande bedömning av huruvida inslag som uppfattades som våld eller hot ingick i händelsen.

Figur 6.2. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott de senaste tre åren, enligt NTU 2008. Uppdelat på kön samt om (den senaste) händelsen innehöll hot eller våld eller ej. Andel för respektive grupp, i procent.

Skillnader i erfarenheter mellan andra befolkningsgrupper

Boende i större städer, som varit i kontakt med polisen med anledning av ett brott som innefattat hot eller våld, utmärker sig genom att ha en stor andel (30 %) som uppger sig ha negativa erfarenheter av polisen, samtidigt som knappt hälften (48 %) uppger att de hade positiva erfarenheter av kontakten med polisen. Detta kan jämföras med boende i småstad/landsbygd alternativt boende i storstad, där andelen med positiva erfarenheter är 68 respektive 61 procent och andelarna med negativa erfarenheter är 19 respektive 22 procent.

Vid jämförelse av familjetyper framgår att ensamstående personer med barn har en högre andel med positiv erfarenhet av polisen än vad sammanboende utan barn har, och detta gäller både vid kontakter med polisen då brottet haft inslag av hot eller våld och vid kontakter när brottet inte har haft det.

För händelser med inslag av hot eller våld gäller att personer födda i Sverige med två utrikes födda föräldrar har en betydligt lägre andel med positiv erfarenhet och en betydligt högre andel

med negativ erfarenhet av polisen, än utrikes födda och andra inrikes födda personer.

Erfarenheter av rättegång

I NTU får personer som medverkat i rättegång om sina erfarenheter av dessa kontakter. En relativt liten del av befolkningen i åldern 16–79 år (1,6 procent, vilket motsvaras av cirka 115 000 personer) har erfarenhet av att medverka i rättegång med anledning av utsatthet för brott under de senaste tre åren och därför begränsas redovisningen till att belysa mer övergripande resultat.

För att belysa hur stor andel av befolkningen som har medverkat som målsägande vid en rättegång under de senaste tre åren, ställs denna fråga:

*Har du under de senaste tre åren medverkat i någon rättegång i domstol därför att du blivit utsatt för något brott?*⁷⁵

Knappt 2 procent av de tillfrågade (16–79 år) har svarat jakande på denna fråga i NTU 2008. Som förväntat är polisen den myndighet i rättsväsendet som de flesta kommer i kontakt med, medan endast en liten del av befolkningen har erfarenhet av att medverka som målsägande i en rättegång.

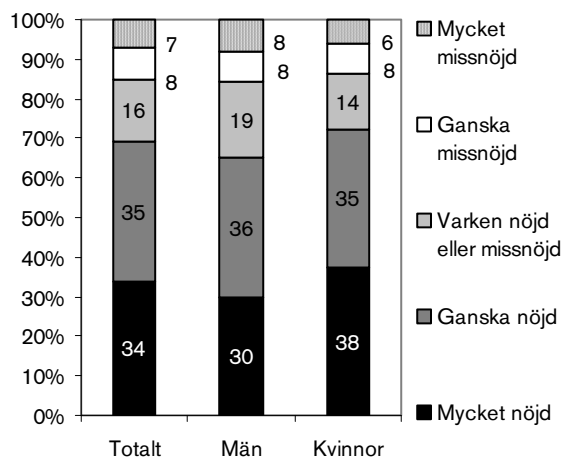
För att studera uppfattningen om bemötandet i domstolen på ett övergripande plan innefattar NTU frågan:

Hur nöjd eller missnöjd är du med det sammantagna bemötandet du fick i domstolen?

Svarsalternativen är *mycket* eller *ganska positiv*, *varken positiv eller negativ* och *ganska* eller *mycket negativ*. En majoritet av de tillfrågade anser att de sammantaget fick ett bra bemötande i domstolen, vilket framgår av figur 6.3. Två tredjedelar (69 %) är mycket eller ganska nöjda i detta avseende. Andelen som är mycket eller ganska missnöjda med det sammantagna bemötandet uppgår till en sjättedel (15 %). Figur 6.3 visar också att kvinnor i större utsträckning än män är mer nöjda och mindre missnöjda med bemötandet i domstol.

⁷⁵ De brott som omfattas av sådana rättegångar kan dock ha inträffat tidigare än under de senaste tre åren.

Figur 6.3. Upplevelse av bemötande i domstol bland målsägande i rättegång de senaste tre åren enligt NTU 2008. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp, i procent.

Kvinnor mer positiva även till åklagare

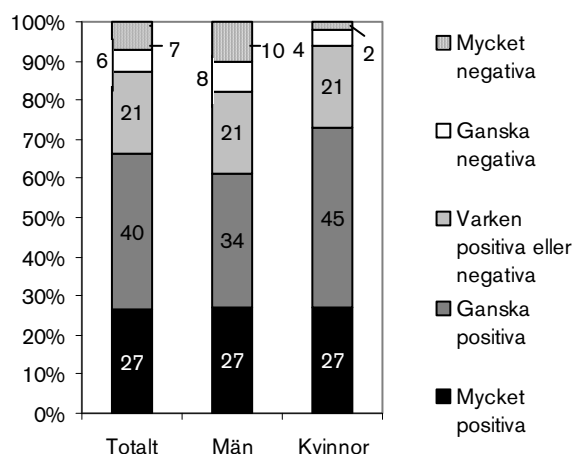
I samband med rättegång kommer brottsoffret i kontakt med en åklagare. Uppfattningen om åklagaren mäts i NTU genom frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av åklagaren?

Svarsalternativen är *mycket* eller *ganska positiv*, *varken positiv eller negativ* och *ganska* eller *mycket negativ*.

En övervägande andel av de tillfrågade är positiva när det gäller erfarenheterna av åklagaren. Ungefär två tredjedelar (67 %) uppger att de har mycket eller ganska positiva erfarenheter (figur 6.4). Andelen med negativa erfarenheter av åklagaren uppgår till 13 procent. Vid särredovisning för kön framgår att kvinnor som medverkat som målsägande vid rättegång oftare än män uppger att deras erfarenheter av åklagaren varit positiva än vad män som varit i motsvarande situation gör. Den största skillnaden är dock att andelen kvinnor med negativa erfarenheter är mindre än andelen män med negativa erfarenheter (6 respektive 18 procent).

Figur 6.4. Erfarenhet av åklagare i samband med medverkan som målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2008. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel för respektive grupp, i procent.

Målsägandebitråde får högst betyg

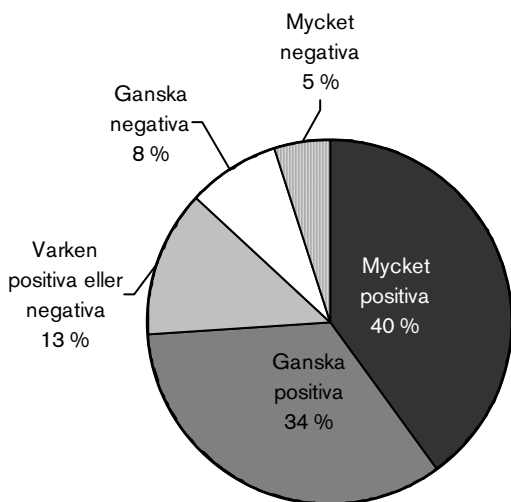
I vissa fall har den målsägande i en rättegång ett juridiskt biträde, ett så kallat målsägandebitråde, som ska fungera som stöd och hjälp under rättsprocessen. Drygt hälften av dem som enligt NTU har erfarenhet av att som målsägande medverka i rättegång (motsvarande 1 procent av befolkningen), uppger att de hade ett målsägandebitråde. Dessa personer fick uppge sin uppfattning om denna genom att besvara frågan:

Hur skulle du beskriva dina erfarenheter av målsägandebiträdet?

Svarsalternativen är *mycket* eller *ganska positiv*, *varken positiv eller negativ* och *ganska* eller *mycket negativ*.

Av figur 6.3 framgår att fyra femtedelar (74 %) uppger att erfarenheterna av målsägandebiträdet är *mycket* eller *ganska positiv*, vilket gör målsägandebiträdet till den del av rättegången som fått bäst betyg av de berörda personerna. En person av åtta (13 %) uppger dock att deras erfarenhet av biträdet varit *mycket* eller *ganska negativ*.

Figur 6.5. Erfarenhet av målsägandebitråde i samband med medverkan som målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2008.⁷⁶

En person av sex har svårt att förstå rättegången

Som nämndes inledningsvis har målsäganden i en rättegång rätt till begriplig och relevant information. I NTU finns två frågor som rör information och begriplighet relaterat till brottsoffers erfarenheter av rättegång:

Hur lätt eller svårt var det att förstå vad som hände under rättegången?

och

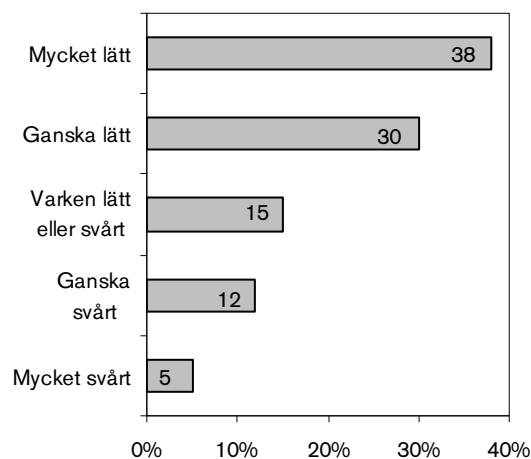
Upplevde du informationen du fick inför rättegången som tillräcklig eller otillräcklig?

Svarsalternativen för den första frågan är *mycket* eller *ganska lätt*, *varken lätt eller svårt* samt *ganska* eller *mycket svårt*. Den andra frågan besvaras med antingen *tillräcklig* eller *otillräcklig*. Figur 6.6 visar att även här är en majoritet av de tillfrågade positivt inställda. Två av tre personer (68 %) som deltagit som målsägande i en rättegång uppger att de tyckte att det var mycket eller ganska lätt att förstå vad som hände medan var

sjätte (17 %) upplever att det var mycket eller ganska svårt.

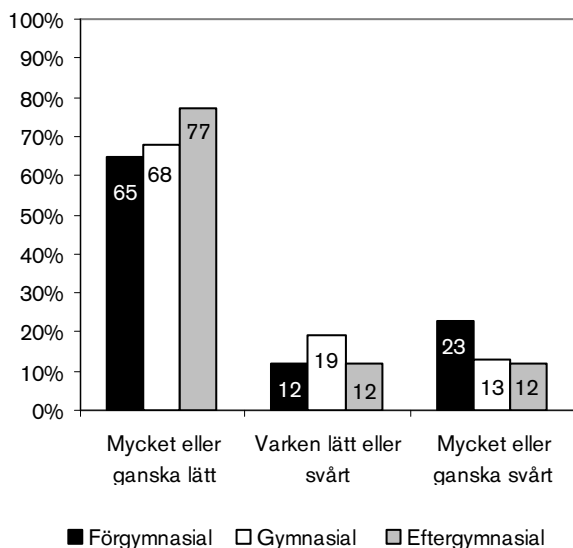
Tabell 6B visar att fördelningen mellan kvinnors och mäns upplevelse av förståelse av rättegången är förhållandevis likartad. Jämför man personer med olika utbildningsnivå syns en viss skillnad, vilket åskådliggörs i figur 6.7. Inom alla kategorierna är det en majoritet som uppger att det var ganska eller mycket lätt att förstå rättegången, men den uppfattningen är vanligare bland personer med eftergymnasial utbildning (77 %) än bland personer med lägre utbildningsnivåer (65–68 %). Likaså är det vanligare i gruppen med kortast utbildning (förgymnasial) att uppfatta rättegången som ganska eller mycket svårt att förstå (23 %, jämfört med 12–13 %). Här bör noteras att grad av utbildning i stor utsträckning samvarierar med ålder; den förgymnasiala utbildningsgruppens lägre förståelse av rättegången kan med andra ord vara kopplat till att den gruppen innefattar undersökningens allra yngsta deltagare.

Figur 6.6. Förståelse av rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2008.

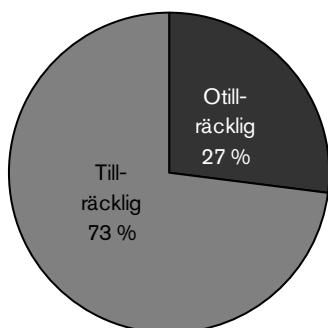
⁷⁶ Då antalet som uppgett att de haft ett målsägandebitråde är mycket litet (n=158) särredovisas inte resultaten för några redovisningsgrupper.

Figur 6.7. Förståelse av rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren enligt NTU 2008. Särredo-

visning för utbildning. Andel för respektive grupp, i procent. När målsäganden i stället svarat på frågan om informationen han eller hon fick inför rättegången var tillräcklig eller otillräcklig är andelen missnöjda större (figur 6.8).⁷⁷ En klar majoritet, ungefär tre fjärdedelar (73 %) av de tillfrågade upplever att informationen var tillräcklig, samtidigt som en drygt en fjärdedel (27 %) upplever att informationen varit otillräcklig.

Figur 6.8. Upplevelse av information om rättegången bland målsägande i rättegång de senaste tre åren, enligt NTU 2008.

⁷⁷ Att andelen missnöjda är större i denna fråga än i frågan om förståelse av rättegången kan bero på att ett neutralt svarsalternativ saknats i frågan och att tveksamma därför behövt ta ställning. Även andelen positiva är något större i denna fråga.

Avslutande ord

Resultaten om *brottsoffers kontakter med rättsväsendet* visar att majoriteten av de personer som utsatts för något brott (som polisanmälts) under de senaste tre åren har positiva erfarenheter av sina kontakter med rättsväsendets myndigheter.

Polisen är den myndighet inom rättsväsendet som flest kommer i kontakt med. De personer som blivit utsatta för något hot- eller våldsbrott tar oftare ställning i frågan om erfarenheten av polisen, då både andelen positiva *och* andelen negativa är större i denna grupp än bland dem som inte drabbats av hot eller våld (även om skillnaden är störst vad det gäller andelen negativa). I den här gruppen är andelen män med negativa erfarenheter större än motsvarande andel bland kvinnor. Hot- och våldutsatta i mindre städer och på landsbygd har negativa erfarenheter av polisen i större utsträckning än motsvarande grupp utsatta som bor i större städer eller i storstad. Bland personer som *inte* utsatts för något hot- eller våldsbrott finns ett tydligt samband med utbildningsnivå – lågutbildade har betydligt mer negativa erfarenheter än högutbildade.

En liten del av befolkningen har erfarenhet av att ha medverkat i rättegång under de senaste tre åren, med anledning av utsatthet för brott. De resultat som redovisas på detta område belyser erfarenheter av målsägandebiträde (i de fall ett sådant har funnits) och åklagare. Dessutom efterfrågas uppfattningen om bemötandet i domstolen, hur man bedömer den information man fått samt hur man upplevde att man förstod vad som hände under rättegången. I samtliga dessa avseenden har majoriteten en positiv inställning, men i alla sammanhang förekommer också en grupp (13–27 %) vars erfarenheter varit negativa.

Referenser

- Björkman, N-M. (2000). *Fyra metodologiska teman*. Sociologiska institutionen, Stockholms universitet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2000). *Vanor och trygghet – intervjuundersökning av socialt utsatta personer och normalbefolkningen*. Brottsförebyggande rådet. Internetpublikation.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2001a). *Brottsutvecklingen i Sverige 1998–2000*. Rapport 2001:10. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2001b). *Upprepad utsatthet för brott – En utgångspunkt för brottsförebyggande verksamhet*. Rapport 2001:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Fritzes.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2002). *Våld mot kvinnor i nära relationer. En kartläggning*. Rapport 2002:14. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2006). *Konsten att läsa statistik om brottslighet*. Rapport 2006:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2007a). *Förtroendet för rättsväsendet. Resultat från Nationella trygghetsundersökningen 2006*. Rapport 2007:9. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2007b). *Nationella trygghetsundersökningen 2006. De första resultaten om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2007:14. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2008a). *Nationella trygghetsundersökningen 2007. Om utsatthet, trygghet och förtroende*. Rapport 2008:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2008b). *Brottsoffers benägenhet att anmäla brott*. Författare: Westfelt, L. Rapport 2008:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2008c). *Kriminalstatistik 2007*. Rapport 2008:17. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2008d). *Brottsutvecklingen i Sverige fram till år 2007*. Rapport 2008:23. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2009). *Teknisk rapport. Nationella trygghetsundersökningen 2008*. Rapport 2009:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Eurobarometer (2008). Eurobarometer 69. Allmänna opinionen inom Europeiska unionen, våren 2008. *Nationella rapporter, Sverige*. Hämtat från: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb69/eb69_part1_en.pdf
- Heber, A. (2007). *Var rädd om dig! Rädsla för brott enligt forskning, intervjupersoner och dagspress*. Doktorsavhandling, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.
- von Hofer, H. (2006). Ökat våld och/eller vidgade definitioner? En empirisk och teoretisk analys av den långsiktiga våldsutvecklingen. *Nordisk Tidskrift för Kriminologisk vetenskap*, 93, 193–208.
- Holmberg, S. och Weibull, L. red. (2006). *Du stora nya värld. SOM-rapport nr 39*. SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Home Office (2006). *Policing and the criminal justice system – public confidence and perceptions: findings from the 2004/05 British Crime Survey*. London,

- United Kingdom: Home Office, Research, Development and Statistics Directorate, 2006:07.
- Hough, M. (1995). *Anxieties about crime: Findings from the 1994 British crime survey*. London, United Kingdom: Home Office.
- Litzén, S. (2006). *Oro för brott i urban miljö. Trygghetsundersökningar med anknytning till Stockholm*. Licentiatuppsats, Kriminologiska institutionen, Stockholms Universitet.
- Lundgren, E. m.fl. (2001). *Slagen Dam. Mäns våld mot kvinnor i jämställda Sverige – en omfångsundersökning*. Stockholm: Fritzes.
- Persson, L.G.W. (1990). *Brottsoffer del II. En studie om människor som utsatts för stöld och skadegörelser*. Stockholm: Trygg Hansa Protectum.
- Proposition 2008/09:1. *Budgetpropositionen för 2009*. Regeringskansliet.
- Sarnecki, J. (2007). Stöld i Sverige. Utvecklingen av stöld i Sverige 1841–2004 ur ett internationellt och teoretiskt perspektiv. I: *Brott i välfärden – festskrift till Henrik Tham*. Stockholm: Kriminologiska institutionen.
- SCB (2006). Frågeformulär 2006:3–4, undersökningen av levnadsförhållanden (ULF). Hämtat 2007-11-14 från:
www.scb.se/statistik/LE/LE0101/ULF%202006%203%204.pdf
- Statskontoret (2002). *Att ta reda på vad folket tycker. En pilotundersökning om medborgarnas syn på offentlig förvaltning*. Statskontoret 2002:12.
- Walby, S. och Myhill, A. (2001). "New survey methodologies in researching violence against women". *British Journal of Criminology*, 41:502–522. Oxford: Oxford University Press.

Bilaga 1. Tabeller

Kapitel 2. Metod

Tabell 2A. Antal individer som medverkat i NTU 2008 samt populationsstorlekar för redovisningsgrupperna.*

Redovisningsgrupp	Antal individer i undersökningsmaterialet (n)	Antal individer i populationen (N)	Redovisningsgrupp	Antal individer i undersökningsmaterialet (n)	Antal individer i populationen (N)
SAMTLIGA, 16–79 år	14 973	7 088 940	SAMTLIGA, 16–79 år	14 973	7 088 940
Män	7 193	3 568 016	Svensk/utländsk bakgrund		
Kvinnor	7 780	3 520 924	Svenskfödda med		
Ålder			– båda/en förälder		
16–19 år	1 811	587 839	inrikes född(a)	12 210	5 600 555
20–24 år	1 777	570 640	– båda föräldrarna		
25–34 år	2 484	1 072 659	utrikes födda	1 164	411 668
35–44 år	2 111	1 248 169	Utrikesfödda	1 599	1 076 717
45–54 år	2 065	1 218 986	Utbildning (högsta)		
55–64 år	2 042	1 199 261	Förgymnasial	4 195	1 738 710
65–74 år	1 563	873 751	Gymnasial	6 177	3 049 273
75–79 år	1 120	317 636	Eftergymnasial	4 185	2 162 621
Män			Familjetyp		
16–19 år	900	310 953	Sammanboende		
20–24 år	925	315 849	utan barn	5 503	2 649 704
25–34 år	1 161	529 148	Sammanboende		
35–44 år	1 000	621 407	med barn	3 113	1 714 430
45–54 år	970	605 450	Ensamstående		
55–64 år	980	608 859	utan barn	5 666	2 337 689
65–74 år	738	428 313	Ensamstående		
75–79 år	519	148 037	med barn	648	366 123
Kvinnor			Bostadstyp		
16–19 år	911	276 885	Småhus	8 535	4 017 630
20–24 år	852	254 790	Flerfamiljshus	6 311	3 019 468
25–34 år	1 323	543 511	Boendeort		
35–44 år	1 111	626 762	Storstad	4 641	2 577 937
45–54 år	1 095	613 537	Större stad	5 526	2 548 971
55–64 år	1 062	590 402	Mindre stad/ landsbygd	4 779	1 948 992
65–74 år	825	445 438			
75–79 år	601	169 599			

* För totalbefolkningen samt för kön och ålder anges det faktiska antalet individer i populationen vid tillfället för urvalsdragningen. För övriga redovisningsgrupper anges skattningar utifrån uppgifter som inhämtats från register vid andra tillfällen under undersökningsåret alternativt föregående kalenderår och i vissa fall utifrån hur de tillfrågade har besvarat de bakgrundsfrågor som avses (se den tekniska rapporten för Nationell trygghetsundersökning, Brå 2009:3).

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 2B. Antal individer som medverkat i NTU 2008 samt populationsstorlekar för redovisningsgruppen län.

	Antal individer i undersökningsmaterialet (n) totalt	Antal individer i populationen (N) i genomsnitt
HELA RIKET (16–79 år)	14 973	7 088 940
Stockholms län	2 608	1 500 561
Uppsala län	544	251 014
Södermanlands län	436	203 699
Östergötlands län	673	324 848
Jönköpings län	560	253 639
Kronobergs län	392	138 674
Kalmar län	394	181 324
Gotlands län	388	44 882
Blekinge län	516	117 681
Skåne län	1 728	924 714
Hallands län	480	221 676
Västra Götalands län	2 221	1 195 659
Värmlands län	453	212 320
Örebro län	481	212 296
Västmanlands län	420	193 055
Dalarnas län	461	213 143
Gävleborgs län	500	214 106
Västernorrlands län	422	188 625
Jämtlands län	421	98 077
Västerbottens län	451	201 422
Norrbottens län	424	197 525

Tabell 2C. Antal individer som medverkat i NTU 2008 för redovisningsgruppen kommun.¹

	Antal individer i undersökningsmaterialet (n) totalt
Huddinge	128
Botkyrka	106
Haninge	117
Stockholm	1 015
Södertälje	113
Nacka	122
Solna	91
Uppsala	319
Eskilstuna	169
Linköping	242
Norrköping	194
Jönköping	206
Växjö	160
Kalmar	114
Karlskrona	210
Karlshamn	108
Malmö	371
Lund	173
Helsingborg	167
Kristianstad	113
Halmstad	165
Kungsbacka	121
Göteborg	707
Borås	143
Karlstad	167
Örebro	239
Västerås	235
Falun	109
Gävle	170
Sundsvall	167
Östersund	194
Umeå	194
Skellefteå	137
Luleå	129

¹ I NTU 2008 deltog personer från landets samtliga kommuner. I den regionala redovisningen redogörs dock endast för resultaten för de kommuner där antalet respondenter (i snitt för NTU 2007–2008) varit 100 eller fler.

Kapitel 3. Utsatthet för brott

Tabell 3A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	Utsatta för hot			Utsatta för misshandel			därav allvarig ¹			Utsatta för sexualbrott		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Antal observationer (n):	383	737	655	249	456	508	62	91	107	89	141	131
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	4,6	4,6	4,1	2,7	2,5	2,9	28 (0,8)	22 (0,6)	23 (0,7)	0,9	0,8	0,7
Kön												
Män	4,6	4,2	3,9	3,7	3,0	3,8	31 (1,1)	23 (0,6)	23 (0,8)	0,3	0,3	0,3
Kvinnor	4,6	4,9	4,3	1,8	2,0	2,0	22 (0,4)	22 (0,4)	22 (0,4)	1,6	1,3	1,1
Ålder												
16–19 år	8,4	8,2	7,2	8,5	8,0	8,8	27 (2,1)	21 (1,5)	24 (2,0)	2,3	1,8	1,5
20–24 år	8,7	9,7	7,9	7,1	7,4	8,3	36 (2,3)	21 (1,4)	21 (1,7)	3,0	2,1	2,2
25–34 år	5,3	5,8	5,5	4,1	3,2	4,0	26 (1,0)	19 (0,5)	24 (0,9)	1,6	1,5	1,1
35–44 år	5,5	4,8	4,6	2,5	2,4	2,0	24 (0,5)	23 (0,5)	21 (0,4)	0,8	0,7	0,5
45–54 år	4,5	4,1	3,4	1,5	1,3	2,1	x	36 (0,4)	27 (0,5)	x	0,3	0,7
55–64 år	2,5	2,9	2,4	0,8	0,7	0,8	x	x	x	x	x	0,2
65–74 år	1,9	1,4	1,6	x	x	x	x	x	x	x	x	x
75–79 år	0,9	1,1	1,3	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Män												
16–24 år	8,2	8,7	7,7	11,0	9,2	11,9	33 (3,4)	22 (1,8)	22 (2,6)	0,6	0,3	0,5
25–44 år	5,4	4,3	4,3	4,5	3,2	3,9	30 (1,2)	20 (0,5)	24 (0,8)	0,5	0,3	0,3
45–64 år	3,3	3,2	2,9	0,8	0,8	1,3	x	38 (0,3)	24 (0,3)	x	0,3	0,3
65–79 år	1,7	1,4	1,0	x	0,3	x	x	x	x	x	x	x
Kvinnor												
16–24 år	8,9	9,1	7,3	4,1	6,0	4,6	23 (0,8)	19 (1,0)	22 (0,9)	4,9	3,7	3,4
25–44 år	5,4	6,3	5,6	1,9	2,3	2,0	x	23 (0,5)	21 (0,4)	1,8	1,9	1,3
45–64 år	3,6	3,7	2,9	1,6	1,1	1,6	35 (0,4)	24 (0,2)	25 (0,3)	0,6	0,2	0,6
65–79 år	1,5	1,3	1,9	x	x	x	x	x	x	x	x	-
Svensk/utländsk bakgrund												
Svenskfödda med												
– båda/ en förälder												
inrikes född(a)	4,8	4,5	4,1	2,8	2,5	2,9	27 (0,7)	21 (0,5)	20 (0,5)	0,8	0,8	0,7
– båda föräldrarna												
utrikes födda	2,2	3,7	4,3	1,7	2,6	2,7	x	39 (0,8)	36 (0,9)	0,9	0,4	1,1
Utrikesfödda	5,1	5,2	4,1	2,8	2,5	2,8	38 (0,9)	24 (0,5)	37 (0,9)	1,4	0,7	0,8

1. Andel av utsatta för misshandel som utsatts för allvarig misshandel. I parenteser redovisas andel utsatta för allvarig misshandel inom respektive grupp i befolkningen.

2. Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C. (x) Antalet observationer understiger fyra.

Fortsättning tabell 3A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2007 enligt NTU 2006–2008.

Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	Utsatta för personrån			Utsatta för trakasserier			Utsatta för bedrägeri			Utsatta för något brott mot enskilda personer		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Antal observationer (n):	83	170	130	409	710	645	205	369	345	1057	1949	1886
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	1,0	1,1	0,8	5,2	4,6	4,3	2,8	2,5	2,4	13,1	12,1	11,9
Kön												
Män	1,1	1,4	1,0	4,4	3,9	3,6	3,0	2,8	3,0	13,1	12,1	12,5
Kvinnor	0,8	0,7	0,6	6,0	5,2	5,0	2,5	2,1	1,8	13,0	12,2	11,3
Ålder												
16–19 år	2,9	3,3	1,6	9,0	7,6	5,7	3,9	2,3	2,4	23,3	21,7	21,0
20–24 år	2,3	2,4	2,1	6,5	7,2	6,4	4,1	4,5	3,5	22,8	23,8	22,9
25–34 år	0,7	1,1	1,0	5,9	4,5	4,3	3,0	3,3	3,1	16,0	14,9	15,0
35–44 år	0,6	0,5	0,4	6,6	4,6	4,5	2,5	2,6	2,6	14,1	12,0	11,9
45–54 år	0,6	0,8	0,5	4,7	4,5	4,6	3,4	2,2	3,0	11,4	10,7	10,1
55–64 år	1,0	0,4	0,4	2,9	3,3	3,1	1,9	2,3	1,9	8,0	7,5	7,5
65–74 år	x	1,0	0,3	4,0	3,6	4,0	2,5	1,2	0,9	7,7	6,6	5,9
75–79 år	x	0,4	1,2	2,2	2,2	2,2	0,7	1,5	0,9	3,7	4,7	4,6
Män												
16–24 år	3,7	4,3	2,4	5,2	4,8	3,8	4,3	3,1	3,2	23,6	23,2	23,4
25–44 år	0,6	1,1	1,0	5,0	4,1	3,6	3,4	3,5	3,9	14,7	12,9	14,0
45–64 år	0,9	0,7	0,6	3,6	3,9	3,9	2,6	2,5	2,9	9,1	8,8	9,3
65–79 år	x	0,7	x	3,7	2,5	3,1	1,9	1,5	1,0	6,8	5,3	4,5
Kvinnor												
16–24 år	1,3	1,2	1,1	10,6	10,3	8,7	3,7	3,6	2,7	22,4	22,2	20,2
25–44 år	0,7	0,5	0,4	7,6	5,1	5,2	2,1	2,2	1,8	15,2	13,8	12,8
45–64 år	0,8	0,5	0,4	3,9	3,9	3,8	2,6	1,9	2,0	10,2	9,2	8,3
65–79 år	0,7	0,9	0,9	3,2	3,9	4,0	2,0	1,1	0,8	6,4	6,7	6,6
Svensk/utländsk bakgrund												
Svenskfödda med												
– båda/ en förälder inrikes född(a)	0,9	1,0	0,7	4,8	4,3	4,0	2,3	2,2	2,1	12,4	11,9	11,6
– båda föräldrarna utrikes födda	0,6	0,9	1,3	4,7	3,5	4,8	2,6	2,7	1,8	9,3	9,2	11,1
Utrikesfödda	1,5	1,6	1,2	7,5	6,2	5,9	5,5	3,7	4,1	18,5	14,8	14,0

1. Andel av utsatta för misshandel som utsatts för allvarlig misshandel. I parenteser redovisas andel utsatta för allvarlig misshandel inom respektive grupp i befolkningen.

2. Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C.

(x) Antalet observationer understiger fyra.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Fortsättning tabell 3A. Utsatta för brott mot enskilda personer år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	Utsatta för hot			Utsatta för misshandel			därav allvarlig ¹			Utsatta för sexualbrott		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	4,6	4,6	4,1	2,7	2,5	2,9	28 (0,8)	22 (0,6)	23 (0,7)	0,9	0,8	0,7
Utbildning (högsta)												
Förgymnasial	4,7	4,6	4,6	3,9	3,6	4,4	32 (1,1)	25 (0,8)	26 (1,0)	0,8	1,1	1
Gymnasial	4,6	4,2	3,9	2,9	2,2	2,4	28 (0,7)	26 (0,5)	23 (0,5)	1,1	0,6	0,7
Eftergymnasial	4,5	4,9	3,8	1,4	1,6	2,0	21 (0,3)	12 (0,2)	17 (0,3)	0,7	0,8	0,6
Familjetyp												
Sammanboende	3,7	3,1	2,6	1,3	1,1	1,4	27 (0,3)	21 (0,2)	20 (0,3)	0,7	0,4	0,5
– utan barn												
– med barn	3,7	3,3	3,7	1,8	1,3	1,5	27 (0,5)	14 (0,2)	15 (0,2)	0,4	0,5	0,3
Ensamstående												
– utan barn	6,1	6,8	5,6	4,8	4,8	5,3	28 (1,2)	25 (1,1)	24 (1,2)	1,5	1,3	1,2
– med barn	6,5	6,4	7,6	4,2	3,4	4,7	x	x	33 (1,4)	1,2	1,5	1,8
Bostadstyp												
Småhus	3,4	3,4	3,4	1,7	1,8	2,3	20 (0,3)	19 (0,3)	21 (0,5)	0,5	0,5	0,5
Flerfamiljshus	6,1	6,1	5,1	3,9	3,4	3,6	34 (1,2)	24 (0,7)	25 (0,8)	1,5	1,1	1,0
Boendeort												
Storstad	5,9	5,3	4,7	2,6	2,8	3,0	34 (0,8)	19 (0,4)	27 (0,8)	0,9	0,8	1,1
Större stad	4,1	4,5	4,2	2,9	2,4	3,0	29 (0,8)	28 (0,6)	22 (0,6)	1,1	0,7	0,6
Mindre stad/landsbygd	3,7	3,8	3,3	2,6	2,2	2,6	20 (0,5)	18 (0,4)	18 (0,4)	0,6	0,8	0,5

Fortsättning tabell 3A. Utsatta för brott mot person år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

	Utsatta för personrån			Utsatta för trakasserier			Utsatta för bedrägeri			Utsatta för något brott mot person		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	1,0	1,1	0,8	5,2	4,6	4,3	2,8	2,5	2,4	13,1	12,1	11,9
Utbildning (högsta)												
Förgymnasial	1,6	1,9	1,2	5,0	5,6	5,0	3,1	2,7	1,8	13,7	13,8	13,7
Gymnasial	0,7	0,7	0,7	5,4	4,5	4,4	2,5	2,3	2,5	12,8	11,2	11,4
Eftergymnasial	0,8	0,7	0,5	5,0	3,7	3,6	2,9	2,5	2,7	12,8	11,6	10,7
Familjetyp												
Sammanboende	0,8	0,5	0,5	3,5	2,9	3,1	2,1	1,9	1,9	9,5	8,1	7,9
– utan barn												
– med barn	0,5	0,4	0,5	4,8	3,6	3,3	2,1	1,8	2,0	11,2	8,8	9,5
Ensamstående												
– utan barn	1,6	2,1	1,3	6,7	6,4	6,0	3,9	3,4	2,9	17,5	18,1	17,1
– med barn	x	1,0	1,0	9,4	9,3	8,0	3,2	2,9	4,8	19,3	18,5	18,8
Bostadstyp												
Småhus	0,7	0,6	0,6	4,2	3,4	3,6	1,8	1,9	1,9	9,5	9,3	9,8
Flerfamiljshus	1,3	1,5	1	6,4	5,9	5,2	4,0	3,1	3,0	17,4	15,7	14,6
Boendeort												
Storstad	1,6	1,7	1,0	5,2	4,7	4,6	3,7	3,3	3,0	15,0	14,0	13,6
Större stad	0,8	0,8	0,7	5,4	4,4	4,3	2,2	2,1	2,3	12,9	11,5	11,7
Mindre stad/landsbygd	0,4	0,5	0,6	4,8	4,5	3,9	2,3	2,0	1,8	10,7	10,6	10,0

1. Andel av utsatta för misshandel som utsatts för allvarlig misshandel. I parentesen redovisas andel utsatta för allvarlig misshandel inom respektive grupp i befolkningen.

2. Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A–2C.

(x) Antalet observationer understiger fyra.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 3B. Utsatthet i befolkningen (16–79 år) för olika typer av brott mot enskilda personer år 2005–2007 samt skattat antal händelser och andel polisanmälda händelser år 2007, enligt NTU 2006–2008. Andel i procent.

	Andel utsatta i procent			Skattat antal utsatta personer i befolkningen			Skattat antal händelser i befolkningen			Andel anmälda händelser i procent		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
SAMTLIGA BROTT MOT ENSKILDA PERSONER¹	13,1	12,1	11,9	907 000	852 000	844 000	1 905 000	2 032 000	1 968 000	24	26	24
Hot	4,6	4,6	4,1	320 000	321 000	290 000	650 000	716 000	687 000	20	22	21
Misshandel därav allvarlig ²	2,7	2,5	2,9	189 000	175 000	204 000	390 000	470 000	513 000	34	33	27
Sexualbrott	0,9	0,8	0,7	64 000	54 000	52 000	185 000	173 000	165 000	11	17	14
Personrån ⁴	1,0	1,1	0,8	68 000	74 000	55 000	96 000	93 000	84 000	45	44	42
Bedrägeri	2,8	2,5	2,4	192 000	173 000	169 000	225 000	260 000	213 000	40	32	35
Trakasserier	5,2	4,6	4,3	360 000	320 000	306 000	360 000	320 000	- ⁵	20	19	18 ⁶

1. Bruttoredovisning, vilket innebär att en och samma person kan ha utsatts för flera olika brottstyper.

2. Avser misshandel som varit så allvarlig att den lett till besök hos läkare, sjuksköterska eller tandläkare.

3. Underlaget för allvarlig misshandel är förhållandevis litet, vilket innebär att tendensen till sjunkande anmälningsbenägenhet för detta brott kan vara ett resultat av slumpmässiga variationer kring en stabil nivå.

4. *Andel och antal utsatta personer* samt *skattat antal personrån* avser samtliga personrån rapporterade till NTU. *Andel anmälda personrån* avser endast de personrån som rapporteras ha begåtts i Sverige. (Enligt de utsatta i NTU har 17 procent av personrånen begåtts utomlands.)

5. När det gäller trakasserier inhämtas inte information om varje enskild händelse i NTU och därför kan en skattning av antalet händelser inte göras.

6. Andel *utsatta personer* som polisanmält en eller flera händelser. Detta eftersom trakasserier inte räknas i antal händelser i NTU.

Tabell 3C. Typ av brottsplats för hot, misshandel och sexualbrott år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser (av totalt antal händelser inom respektive brottstyp) i procent.

		TOTALT			Män			Kvinnor		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Hot	Allmän plats	45	40	43	51	50	53	37	31	34
	Arbete/skola	31	29	28	28	24	22	35	32	33
	Bostad	19	24	24	15	16	20	23	30	28
	Annan plats	5	8	5	6	9	6	4	7	5
Misshandel	Allmän plats	54	52	54	64	60	69	29	40	28
	Arbete/skola	27	27	20	24	22	15	33	35	28
	Bostad	13	13	19	4	8	9	33	22	37
	Annan plats	6	7	7	7	10	7	4	4	6
Sexualbrott	Allmän plats	54	49	37	x	x	x	x	x	x
	Arbete/skola	24	17	21	x	x	x	x	x	x
	Bostad	16	22	27	x	x	x	x	x	x
	Annan plats	6	12	14	x	x	x	x	x	x

(x) Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet särredovisas inte brottsplats för sexualbrott för män och kvinnor.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 3D. Relation till gärningspersonen för olika brottstyper år 2005–2007, enligt NTU 2006–2008. Totalt samt särredovisning efter kön. Andel händelser (av totalt antal händelser inom respektive brottstyp) i procent.

		TOTALT			Män			Kvinnor		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Hot	Gärningsperson helt okänd	64	56	54	72	67	62	56	46	46
	Gärningsperson bekant	29	34	34	26	29	34	33	39	34
	Gärningsperson närstående	6	10	12	1	4	4	12	15	19
Misshandel	Gärningsperson helt okänd	56	50	49	68	65	63	29	29	24
	Gärningsperson bekant	33	36	36	30	30	34	40	44	40
	Gärningsperson närstående	11	14	15	2	5	3	31	27	36
Sexualbrott	Gärningsperson helt okänd	64	55	51	x	x	x	x	x	x
	Gärningsperson bekant	27	34	36	x	x	x	x	x	x
	Gärningsperson närstående	9	11	13	x	x	x	x	x	x
Trakasserier*	Gärningsperson bekant	37	34	39	37	36	38	37	33	39
	Gärningsperson närstående	8	12	10	5	9	7	11	15	13
	Gärningsperson helt okänd	43	41	39	51	41	43	37	41	35
	Vet ej	12	12	12	6	14	11	16	11	13

(x) Då antalet sexualbrott mot män som rapporterats in till NTU är mycket litet särredovisas inte relation till gärningsperson för män och kvinnor.

(*) Andel av utsatta personer.

Tabell 3E. Andel utsatta hushåll i befolkningen (16–79 år) för olika typer av egendomsbrott, skattat antal händelser och andel anmälda händelser år 2006–2007, enligt NTU 2007–2008. Andel i procent.

	Andel utsatta hushåll i procent		Skattat antal utsatta hushåll		Skattat antal händelser i populationen		Andel anmälda händelser i procent	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
SAMTLIGA EGENDOMSBROTT MOT HUSHÅLL¹	12,6	11,7	489 000	459 000	646 000	591 000	53	50
Bostadsinbrott	1,0	0,9	40 000	34 000	50 000	39 000	74	78
Bilstöld ²	0,9	0,8	26 000	23 000	27 000	24 000	98	96
Stöld ur/från fordon	5,0	4,1	193 000	160 000	238 000	185 000	61	65
Cykelstöld	6,9	7,1	267 000	278 000	331 000	342 000	40	35

1. Bruttoredovisning, vilket innebär att ett och samma hushåll kan ha varit utsatt för flera olika brottstyper.

2. Bland hushåll som ägde bil under det aktuella kalenderåret.

Tabell 3F. Utsatta för egendomsbrott år 2006–2007, enligt NTU 2007–2008 (andel hushåll). Särredovisning efter familje- och boendeförhållanden. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.

	Utsatta för bostadsinbrott		Utsatta för bilstöld ¹		Utsatta för stöld ur/från fordon		Utsatta för cykelstöld		Utsatta för något egendomsbrott	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Antal observationer (n):	146	116	115	96	782	651	1 315	1 343	2 180	2 041
SAMTLIGA, 16–79 ÅR²	1,0	0,9	0,9	0,6	5,0	4,1	6,9	7,1	12,6	11,7
Familjetyp										
Sammanboende utan barn	1,0	0,7	0,6	0,5	4,7	3,5	4,5	5,0	10,0	9,0
Sammanboende med barn	1,0	1,1	0,9	1,1	5,8	4,4	8,8	9,8	15,2	15,2
Ensamstående utan barn	1,1	0,9	1,1	1,0	4,7	4,3	7,2	7,1	12,8	11,8
Ensamstående med barn	1,3	0,8	x	0,4	5,7	5,6	14,6	13,1	20,8	17,8
Boendeort										
Storstad	1,4	0,9	1,1	1,0	6,4	5,1	6,5	6,3	14,0	12,1
Större stad	0,9	0,9	0,8	0,7	4,4	3,6	8,0	8,4	12,9	12,5
Mindre stad/landsbygd	0,7	0,7	0,6	0,6	3,9	3,4	5,8	6,5	10,2	10,2
Bostadstyp										
Småhus	1,0	0,8	0,5	0,5	4,5	3,5	5,0	5,7	10,1	9,6
Flerfamiljshus	1,1	0,9	1,3	1,3	5,5	4,7	8,7	8,5	14,9	13,7

1. Bland hushåll som ägde bil under det aktuella kalenderåret.

2. Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C.

(x) Antalet observationer understiger fyra.

Tabell 3G. Upprepad utsatthet för brott mot enskilda personer år 2007, enligt NTU 2008.

Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Fortsättning tabell 3G. Upprepad utsatthet för brott mot person år 2007, enligt NTU 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent.

	Andel utsatta	därav 1 gång	2-3 gångar	4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,9	7,9	2,7	1,3
Kön				
Män	12,5	8,2	3,1	1,1
Kvinnor	11,3	7,5	2,3	1,4
Ålder				
16-19 år	21,0	12,4	5,8	2,7
20-24 år	22,9	13,4	6,4	3,0
25-34 år	15,0	9,9	3,5	1,5
35-44 år	11,9	8,6	2,2	1,1
45-54 år	10,1	6,4	2,2	1,5
55-64 år	7,5	5,5	1,6	0,4
65-74 år	5,9	4,6	0,9	0,4
75-79 år	4,6	3,4	1,1	0,1
Män				
16-24 år	23,4	13,2	7,1	2,9
25-44 år	14,0	10,0	3,0	1,0
45-64 år	9,3	6,4	2,1	0,8
65-79 år	4,5	3,1	1,0	0,2
Kvinnor				
16-24 år	20,2	12,4	5,0	2,8
25-44 år	12,8	8,5	2,6	1,6
45-64 år	8,3	5,5	1,7	1,1
65-79 år	6,6	5,4	0,9	0,3
Svensk/utländsk bakgrund				
Svenskfödda med				
- båda/en förälder inrikes född(a)	11,6	7,6	2,6	1,2
- båda föräldrarna utrikes födda	11,1	7,3	1,9	1,7
Utrikesfödda	14,0	9,3	3,4	1,3

	Andel utsatta	därav 1 gång	2-3 gång	4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16-79 ÅR	11,9	7,9	2,7	1,3
Utbildning (högsta)				
Förgymnasial	13,7	8,8	3,3	1,6
Gymnasial	11,4	7,7	2,5	1,1
Eftergymnasial	10,7	7,2	2,3	1,1
Familjetyp				
Sammanboende				
– utan barn	7,9	5,7	1,6	0,7
– med barn	9,5	6,3	2,2	0,9
Ensamstående				
– utan barn	17,1	11,1	4,1	1,9
– med barn	18,8	10,7	4,8	3,1
Bostadstyp				
Småhus	9,8	6,6	2,2	1,0
Flerfamiljshus	14,6	9,5	3,3	1,6
Boendeort				
Storstad	13,6	8,9	3,0	1,6
Större stad	11,7	7,7	2,9	1,1
Mindre stad/landsbygd	10,0	6,6	2,2	1,1

Not: Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 3H. Upprepad utsatthet för egendomsbrott mot hushåll år 2007, enligt NTU 2008. Andel för respektive grupp av hushåll i befolkningen, i procent.

	Andel utsatta	därav 1 gång	2–3 gånger	4 gånger eller fler
SAMTLIGA, 16–79 ÅR	11,7	9,2	2,3	0,2
Familjetyp				
Sammanboende utan barn	9,0	7,6	1,4	0,1
Sammanboende med barn	15,2	12,3	2,7	0,1
Ensamstående utan barn	11,8	9,0	2,5	0,2
Ensamstående med barn	17,8	12,1	4,9	0,7
Bostadstyp				
Småhus	9,6	7,8	1,7	0,1
Flerfamiljshus	13,7	10,6	2,8	0,2
Boendeort				
Storstad	12,1	9,6	2,3	0,1
Större stad	12,5	9,7	2,6	0,1
Mindre stad/landsbygd	10,2	8,0	1,9	0,3

Not: Uppgifter om antalet personer i undersökningen (n) samt i populationen (N) för samtliga redovisningsgrupper återfinns i tabell 2A-2C.

Tabell 3l. Utsatthet för brott i Sveriges län och i vissa kommuner. Personer utsatta för brott mot enskilda personer och hushåll utsatta för egendomsbrott år 2007, enligt NTU 2008. Andel för respektive län och kommun, i procent.

	Brott mot enskilda personer	Egendomsbrott mot hushåll		Brott mot enskilda personer	Egendomsbrott mot hushåll
HELA RIKET	11,9	11,7			
Stockholms län	12,9	9,5	Helsingborg	10,0	19,3
Huddinge	10,8	12,6	Kristianstad	6,1	13,2
Botkyrka	15,3	10,8	Hallands län	11,9	14,6
Haninge	10,1	13,4	Halmstad	12,4	20,2
Stockholm	14,8	10,4	Kungsbacka	16,7	10,4
Södertälje	12,7	8,6	Västra Götalands län	13,2	11,5
Nacka	13,7	3,2	Göteborg	13,4	13,3
Solna	11,9	6,5	Borås	13,6	2,7
Uppsala län	11,4	12,3	Värmlands län	11,2	11,7
Uppsala	14,7	14,6	Karlstad	15,9	15,9
Södermanlands län	11,7	13,6	Örebro län	9,8	15,8
Eskilstuna	7,7	12,8	Örebro	10,8	21,1
Östergötlands län	11,4	12,7	Västmanlands län	12,2	12,5
Linköping	10,9	17,6	Västerås	13,3	13,4
Norrköping	14,7	11,5	Dalarnas län	8,6	7,8
Jönköpings län	11,2	9,8	Falun	7,3	10,5
Jönköping	10,6	8,2	Gävleborgs län	10,3	10,3
Kronobergs län	9,2	10,2	Gävle	11,3	13,6
Växjö	12,7	8,0	Västernorrlands län	10,3	8,8
Kalmar län	13,0	15,7	Sundsvall	9,1	9,8
Kalmar	16,8	19,6	Jämtlands län	10,1	10,8
Gotlands län	11,9	8,3	Östersund	13,6	13,0
Blekinge län	12,1	7,4	Västerbottens län	8,6	10,5
Karlskrona	12,0	7,7	Umeå	9,7	11,8
Karlshamn	15,6	11,2	Skellefteå	10,5	11,3
Skåne län	12,7	16,7	Norrbottnens län	9,8	8,1
Malmö	14,6	23,6	Luleå	8,4	7,4
Lund	11,8	23,2			

Kapitel 4. Trygghet

Tabell 4A. Otrygghet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2008. Andel otrygga inom respektive grupp i befolkningen i procent. Fortsättning på nästa sida.

	2006	2007	2008
OTRYGGHET VID UTEVISTELSE SEN KVÄLL¹ (andel "går inte ut på grund av otrygghet")			
SAMTLIGA, 16–79 år	21 (8)	17 (7)	17 (6)
Kön			
Män	9 (2)	7 (2)	7 (1)
Kvinnor	34 (14)	28 (12)	27 (12)
Ålder			
16–19 år	19 (4)	15 (2)	14 (3)
20–24 år	24 (5)	20 (3)	18 (4)
25–34 år	20 (5)	17 (5)	17 (4)
35–44 år	18 (6)	13 (4)	14 (4)
45–54 år	16 (6)	14 (5)	13 (5)
55–64 år	22 (9)	18 (9)	19 (8)
65–74 år	26 (14)	24 (15)	22 (13)
75–79 år	34 (24)	29 (19)	30 (21)
Män			
16–19 år	6 (0.6)	4 (0.5)	5 (0.5)
20–24 år	12 (0.8)	8 (0.3)	6 (0.5)
25–34 år	7 (0.1)	6 (0.7)	7 (1)
35–44 år	8 (0.5)	5 (0.5)	5 (0.4)
45–54 år	7 (2)	8 (1)	8 (0.5)
55–64 år	9 (2)	9 (3)	8 (2)
65–74 år	13 (3)	10 (4)	9 (3)
75–79 år	13 (8)	14 (5)	14 (8)
Kvinnor			
16–19 år	33 (9)	29 (5)	24 (6)
20–24 år	40 (9)	35 (7)	32 (7)
25–34 år	33 (9)	29 (10)	27 (8)
35–44 år	30 (11)	23 (7)	22 (3)
45–54 år	26 (10)	20 (9)	19 (9)
55–64 år	35 (18)	28 (16)	30 (15)
65–74 år	41 (25)	38 (26)	37 (24)
75–79 år	55 (41)	42 (32)	48 (35)

1. Andel som svarat att de antingen känner sig ganska otrygga eller mycket otrygga eller att de inte går ut på grund av otrygghet.

Fortsättning tabell 4A. Otrygghet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2008. Andel otrygga inom respektive grupp i befolkningen i procent.

OTRYGGHET VID UTEVISTELSE SEN KVÄLL¹ (andel "går inte ut på grund av otrygghet")			
	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 år	21 (8)	17 (7)	17 (6)
Svensk/utländsk bakgrund			
Svenskfödda med...			
...båda/en förälder inrikes född(a)	18 (6)	15 (6)	15 (5)
...båda föräldrarna utrikes födda	28 (16)	23 (11)	22 (12)
Utrikes födda	33 (12)	28 (12)	27 (11)
Utbildning (högsta)			
Förgymnasial	24 (11)	21 (9)	21 (9)
Gymnasial	20 (7)	17 (7)	17 (6)
Eftergymnasial	17 (5)	15 (5)	14 (5)
Familjetyp			
Sammanboende utan barn	22 (10)	18 (8)	17 (7)
Sammanboende med barn	17 (6)	13 (5)	13 (5)
Ensamstående utan barn	22 (7)	19 (7)	20 (7)
Ensamstående med barn	26 (7)	22 (10)	19 (6)
Boendeort			
Storstad	23 (7)	21 (7)	19 (6)
Större stad	22 (8)	17 (8)	18 (7)
Mindre stad/landsbygd	16 (6)	13 (5)	12 (6)
Bostadstyp			
Småhus	14 (6)	11 (5)	11 (5)
Flerfamiljshus	29 (9)	25 (9)	24 (8)

1. Andel som svarat att de antingen känner sig ganska otrygga eller mycket otrygga eller att de inte går ut på grund av otrygghet.

Tabell 4B. Oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående i olika befolkningsgrupper, NTU 2006–2008. Andel i respektive grupp i befolkningen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET			ORO ÖVER NÄRSTÅENDE (ganska/mycket ofta)		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	32	30	30
Kön						
Män	24	20	24	26	23	24
Kvinnor	34	30	35	38	37	37
Ålder						
16–19 år	11	8	7	21	17	17
20–24 år	17	15	14	31	28	25
25–34 år	23	22	22	31	28	28
35–44 år	31	26	29	36	31	33
45–54 år	33	29	33	42	40	40
55–64 år	36	31	40	33	33	33
65–74 år	35	33	39	24	26	28
75–79 år	31	30	36	20	22	24
Män						
16–19 år	8	5	5	16	10	12
20–24 år	12	14	10	23	22	19
25–34 år	19	15	17	25	20	23
35–44 år	29	22	24	30	25	28
45–54 år	27	25	29	35	37	33
55–64 år	31	24	33	28	26	27
65–74 år	31	27	33	15	17	20
75–79 år	25	25	30	13	17	18
Kvinnor						
16–19 år	15	11	10	27	25	24
20–24 år	24	17	19	42	35	33
25–34 år	28	29	27	36	35	32
35–44 år	33	31	35	42	38	38
45–54 år	39	32	38	49	45	47
55–64 år	41	37	46	38	39	40
65–74 år	40	37	45	32	35	35
75–79 år	36	34	42	26	26	29

Fortsättning tabell 4B. Oro över brottsligheten i samhället samt oro över närstående i olika befolkningsgrupper, NTU 2006–2008. Andel i respektive grupp i befolkningen, i procent.

	STOR ORO ÖVER BROTTSLIGHETEN I SAMHÄLLET			ORO ÖVER NÄRSTÅENDE (ganska/mycket ofta)		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 år	29	25	29	32	30	30
Svensk/utländsk bakgrund						
Svenskfödda med...						
...båda/en förälder inrikes född(a)	28	25	29	32	30	30
...båda föräldrarna utrikes födda	31	28	30	25	27	26
Utrikes födda	33	28	31	36	31	32
Utbildning (högsta)						
Förgymnasial	30	25	27	31	27	28
Gymnasial	32	28	33	34	33	33
Eftergymnasial	25	22	26	32	29	30
Familjetyp						
Sammanboende utan barn	31	27	33	32	29	29
Sammanboende med barn	30	27	31	40	37	38
Ensamstående utan barn	24	21	23	23	24	24
Ensamstående med barn	35	33	35	43	45	43
Boendeort						
Storstad	31	25	29	34	33	32
Större stad	29	26	30	33	30	32
Mindre stad/landsbygd	26	25	29	27	27	25
Bostadstyp						
Småhus	28	25	30	32	30	30
Flerfamiljshus	30	25	28	32	30	31

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 4C. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent. Fortsättning på nästa sida.

Ganska eller mycket ofta orolig för:	BOSTADSINBROTT			ÖVERFALL/ MISSHANDEL			STÖLD/ SKAdegÖRELSE PÅ FORDON		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	15	13	14	22	18	18
Kön									
Män	14	12	13	8	7	8	21	17	19
Kvinnor	20	18	18	23	19	20	23	19	18
Ålder									
16–19 år	8	5	5	21	16	15	8	5	4
20–24 år	10	9	7	26	22	19	26	22	20
25–34 år	15	14	12	19	17	17	29	25	25
35–44 år	19	16	18	15	12	13	25	19	18
45–54 år	21	18	18	12	10	13	21	18	18
55–64 år	22	18	20	13	10	13	24	18	19
65–74 år	15	19	20	12	11	11	17	18	19
75–79 år	14	15	15	9	8	10	14	15	16
Män									
16–19 år	5	2	3	9	6	7	7	4	5
20–24 år	4	7	4	12	11	9	25	20	18
25–34 år	12	8	9	7	7	9	29	24	26
35–44 år	17	15	15	8	6	7	24	20	20
45–54 år	19	17	16	7	6	9	20	17	19
55–64 år	20	14	18	7	5	9	24	15	20
65–74 år	12	15	19	7	8	7	16	17	18
75–79 år	12	14	13	5	6	7	13	17	14
Kvinnor									
16–19 år	12	9	7	34	27	23	9	7	4
20–24 år	16	12	10	42	34	32	27	24	22
25–34 år	18	19	16	30	27	26	28	25	25
35–44 år	22	18	21	21	18	19	26	17	17
45–54 år	22	20	19	18	14	17	22	19	17
55–64 år	24	21	22	19	15	17	23	20	19
65–74 år	18	23	21	17	13	15	19	19	19
75–79 år	16	17	17	12	9	13	16	13	18

Fortsättning tabell 4C. Oro över att utsättas för olika brottstyper, NTU år 2006–2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent.

Ganska eller mycket ofta orolig för:	BOSTADSINBROTT			ÖVERFALL/ MISSHANDEL			STÖLD/ SKAdegÖRELSE PÅ FORDON		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 år	17	15	16	15	13	14	22	18	18
Svensk/utländsk bakgrund									
Svenskfödda med...									
...båda/en förälder inrikes född(a)	16	14	15	15	12	13	21	17	17
...båda föräldrarna utrikes födda	16	16	14	12	11	12	19	17	16
Utrikes födda	21	20	19	20	16	17	30	21	23
Utbildning (högsta)									
Förgymnasial	17	15	14	17	14	15	19	16	16
Gymnasial	18	16	17	15	13	14	23	20	20
Eftergymnasial	17	16	16	15	12	13	25	18	18
Familjetyp									
Sammanboende									
- utan barn	20	17	18	14	13	12	22	19	19
- med barn	19	18	20	14	11	12	23	17	19
Ensamstående									
- utan barn	12	10	10	18	15	16	20	16	16
- med barn	18	18	14	17	17	18	30	23	19
Boendeort									
Storstad	18	17	16	19	16	17	25	20	20
Större stad	17	15	16	15	13	15	22	17	19
Mindre stad/ landsbygd	16	14	14	10	9	9	18	16	16
Bostadstyp									
Småhus	20	18	19	12	9	11	19	15	16
Flerfamiljshus	14	12	11	20	17	18	28	23	23

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 4D. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, samt särskild otrygghet enligt index inom olika befolkningsgrupper. NTU år 2006–2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent. Fortsättning på nästa sida.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE			PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)			SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	11	10	10	6	5	5
Kön									
Män	2	2	1	8	8	8	2	2	1
Kvinnor	7	6	6	15	12	12	11	9	8
Ålder									
16–19 år	3	3	3	9	7	6	7	5	4
20–24 år	5	5	3	14	10	8	10	8	5
25–34 år	5	5	4	11	11	9	7	6	6
35–44 år	4	3	3	13	10	11	5	4	4
45–54 år	5	4	3	14	11	13	5	4	4
55–64 år	5	4	4	10	11	11	7	6	5
65–74 år	4	4	4	9	10	9	5	7	5
75–79 år	3	4	3	9	8	9	7	7	5
Män									
16–19 år	1	1	1	3	3	4	x	1	1
20–24 år	1	1	1	8	6	5	3	3	1
25–34 år	1	1	1	4	8	7	1	1	2
35–44 år	2	1	1	11	8	10	1	1	1
45–54 år	3	2	1	12	10	12	2	1	1
55–64 år	2	2	2	8	9	9	2	3	2
65–74 år	2	2	1	6	8	7	2	4	1
75–79 år	x	3	2	7	7	7	x	3	3
Kvinnor									
16–19 år	6	6	4	16	11	9	14	9	7
20–24 år	9	9	7	20	14	12	18	14	11
25–34 år	9	9	7	17	15	12	12	11	10
35–44 år	7	6	6	16	13	12	10	7	7
45–54 år	7	6	5	16	11	14	8	7	7
55–64 år	7	5	7	12	12	12	12	9	8
65–74 år	6	5	6	11	12	11	8	10	10
75–79 år	5	5	4	11	9	11	13	9	8

(x) anger att antalet observationer understiger fyra.

Fortsättning tabell 4D. Otrygghetens påverkan på beteende och livskvalitet, samt särskild otrygghet enligt index inom olika befolkningsgrupper. NTU år 2006–2008. Andel inom respektive grupp i befolkningen i procent.

	HÖG PÅVERKAN PÅ BETEENDE			PÅVERKAN PÅ LIVSKVALITET (viss eller stor påverkan)			SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 år	4	4	3	11	10	10	6	5	5
Svensk/utländsk bakgrund									
Svenskfödda med...									
...båda/en förälder inrikes född(a)	4	3	3	10	9	9	6	5	4
...båda föräldrarna utrikes födda	4	4	3	11	10	9	8	6	5
Utrikes födda	7	7	5	21	17	18	9	8	7
Utbildning (högsta)									
Förgymnasial	3	4	3	10	10	10	7	6	5
Gymnasial	5	4	3	12	10	10	6	6	5
Eftergymnasial	5	4	3	12	11	10	6	5	4
Familjetyp									
Sammanboende									
- utan barn	4	3	3	10	10	9	6	5	4
- med barn	4	3	3	11	9	11	6	4	4
Ensamstående									
- utan barn	5	5	4	12	11	10	7	6	6
- med barn	5	7	7	16	14	16	7	9	7
Boendeort									
Storstad	5	6	5	14	13	12	7	7	5
Större stad	5	4	3	12	10	10	7	5	6
Mindre stad/ landsbygd	3	2	2	7	7	7	4	3	3
Bostadstyp									
Småhus	3	2	3	9	8	8	5	3	3
Flerfamiljshus	6	6	5	14	13	13	9	8	7

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 4E. Otrygghet hos personer med olika erfarenheter/inställningar, NTU år 2006–2008. Andel i befolkningen, i procent.

	SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX		
	2006	2007	2008
SAMTLIGA, 16–79 år	6	5	5
Utsatt för något brott under föregående år¹			
Ja (2006 n=1 954, 2007 n=3 856, 2008 n=3 874)	11	9	8
Nej	5	4	4
Brott som särskilt drabbar integriteten²			
Ja (2006 n=927, 2007 n=1 755, 2008 n=1 730)	15	13	11
Nej	5	4	4
Anmäلت brott senaste tre åren			
Ja (2006 n= 723, 2007 n=2 762, 2008 n=2 531)	10	8	6
Nej	7	5	6
Anhörig utsatt för allvarligt brott senaste året			
Ja (2006 n=1 237, 2007 n=2 421, 2008 n=2 606)	10	8	8
Nej	6	5	4
Vittne till våld			
Ja (2006 n=1 192, 2007n= 2 362, 2008 n=2 286)	9	9	7
Nej	6	5	4
Uppfattning brottsutveckling senaste tre åren			
Ökat kraftigt (2006: 40 %; 2007: 36 %, 2008: 41 %)	10	9	8
Ökat något (2006: 39 %; 2007: 41 %, 2008: 39 %)	5	4	3
Oförändrat eller minskat (2006: 19 %; 2007: 24 %, 2008: 21 %)	2	2	2
Förtroende för rättsväsendet			
Mycket eller ganska stort (2006: 57 %; 2007: 59 %, 2008: 60 %)	5	4	4
Varken stort eller litet (2006: 27 %; 2007: 25 %, 2008: 26 %)	6	6	5
Mycket eller ganska litet (2006: 16 %; 2007: 15 %, 2008: 14 %)	11	11	9

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

2. Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier under år 2005–2007. Våld och trakasserier utgör närmare 60 procent av dessa brott.

Tabell 4F. Särskilt otrygga enligt index, efter utsatthet för olika typer av brott. Redovisning totalt, samt efter kön. NTU år 2008. Andel i procent.

Index baserat på frågorna otrygghet ute sen kväll, oro utsätts för våld, samt valt annan väg/färdstätt.	SÄRSKILT OTRYGGA ENLIGT INDEX					
	TOTALT	(n)	Män	(n)	Kvinnor	(n)
Utsatt för brott år 2007¹						
Ja	8	(3 874)	3	(1 939)	13	(1 935)
Nej	4		1		7	
Utsatt för...						
Hot	14	(655)	7	(302)	20	(353)
Misshandel	8	(508)	4	(338)	15	(170)
Sexualbrott	22	(131)	18	(23)	23	(108)
Personrån	10	(130)	2	(116)	25	(52)
Trakasserier	14	(645)	5	(242)	21	(403)
Bedrägeri	8	(347)	5	(207)	14	(140)
Bostadsinbrott	10	(117)	4	(63)	19	(54)
Bilstöld	7	(97)	4	(51)	11	(46)
Stöld ur/från bil	7	(653)	4	(324)	12	(329)
Cykelstöld	7	(1 346)	3	(668)	12	(678)

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 4G. Andel som i stor utsträckning känner oro för brottsligheten i samhället, som känner mycket eller ganska stor otrygghet vid utevistelse en sen kväll i det egna området, samt som känner mycket eller ganska stor oro att utsättas för olika brotts typer, enligt NTU år 2008. Särredovisning efter län och vissa kommuner. Fortsättning på nästa sida.

	Otrygghet vid utevistelse sen kväll	Oro över brottsligheten i samhället	Oro för närstående	Oro för bostadsinbrott	Oro för överfall/misshandel	Oro för bilbrott
HELA RIKET	17	29	30	15	14	18
Stockholms län	18	26	31	15	17	17
Huddinge	23	33	35	16	17	15
Botkyrka	25	36	35	15	19	16
Haninge	17	25	35	11	12	17
Stockholm	21	25	32	14	18	19
Södertälje	19	43	34	17	14	13
Nacka	17	26	30	17	23	10
Solna	20	28	27	8	18	35
Uppsala län	14	22	28	15	11	14
Uppsala	14	19	32	12	13	15
Södermanlands län	17	25	28	15	13	20
Eskilstuna	23	25	32	17	16	21
Östergötlands län	14	31	32	13	13	17
Linköping	16	30	32	12	15	14
Norrköping	15	30	33	13	16	19
Jönköpings län	14	26	30	15	10	21
Jönköping	16	22	29	13	12	19
Kronobergs län	19	27	31	23	12	21
Växjö	20	23	31	19	17	23
Kalmar län	14	36	30	20	11	19
Kalmar	19	30	27	11	14	20
Gotlands län	12	22	24	8	10	10
Blekinge län	21	31	31	23	15	19
Karlskrona	21	33	28	17	15	19
Karlshamn	16	26	30	23	12	18
Skåne län	22	34	37	20	18	23
Malmö	30	31	36	17	19	25
Lund	10	16	24	10	15	18
Helsingborg	31	35	48	26	24	25
Kristianstad	21	40	43	22	21	30
Hallands län	18	34	35	19	16	22
Halmstad	24	35	36	16	15	25
Kungsbacka	11	36	35	18	14	19

Fortsättning tabell 4G. Andel som i stor utsträckning känner oro för brottsligheten i samhället, som känner mycket eller ganska stor otrygghet vid utevistelse en sen kväll i det egna området, samt som känner mycket eller ganska stor oro att utsättas för olika brottstyper, enligt NTU 2008. Särredovisning efter län och vissa kommuner.

	Otrygghet vid utevistelse sen kväll	Oro över brottslig- heten i samhället	Oro för närstående	Oro för bostadsinbrott	Oro för överfall/ misshandel	Oro för bilbrott
HELA RIKET	17	29	30	15	14	18
Västra Götalands län	16	33	30	17	14	21
Göteborg	20	35	33	15	18	25
Borås	15	28	27	14	16	17
Värmlands län	13	23	27	9	10	13
Karlstad	21	24	28	8	11	12
Örebro län	20	27	30	14	14	19
Örebro	20	30	34	13	19	19
Västmanlands län	17	24	26	12	12	17
Västerås	17	25	28	9	13	14
Dalarnas län	15	31	27	12	9	14
Falun	18	23	29	10	11	9
Gävleborgs län	17	30	28	15	13	17
Gävle	19	29	31	13	15	16
Västernorrlands län	15	29	29	14	12	14
Sundsvall	17	29	38	15	13	12
Jämtlands län	9	27	23	6	6	11
Östersund	14	26	23	6	8	9
Västerbottens län	13	23	22	7	8	7
Umeå	15	23	25	8	12	9
Skellefteå	14	20	22	9	6	9
Norrbottnens län	10	25	23	10	7	12
Luleå	11	28	24	11	7	14

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 4H. Otrygghetens påverkan på beteende (valt annan väg/färdsätt, samt avstått aktivitet) och livskvalitet, enligt NTU år 2008. Särredovisning efter län och vissa kommuner.

	Hög påverkan på beteende	Påverkan på livskvalitet		Hög påverkan på beteende	Påverkan på livskvalitet
HELA RIKET	3	10			
Stockholms län	5	12	Helsingborg	8	15
Huddinge	3	12	Kristianstad	3	14
Botkyrka	6	18	Hallands län	3	10
Haninge	7	11	Halmstad	4	11
Stockholm	7	13	Kungsbacka	1	6
Södertälje	2	14	Västra Götalands län	3	11
Nacka	3	13	Göteborg	3	14
Solna	3	20	Borås	5	12
Uppsala län	2	8	Värmlands län	3	8
Uppsala	3	9	Karlstad	4	9
Södermanlands län	3	12	Örebro län	1	10
Eskilstuna	3	13	Örebro	3	13
Östergötlands län	3	9	Västmanlands län	2	9
Linköping	4	8	Västerås	2	11
Norrköping	4	11	Dalarnas län	2	8
Jönköpings län	2	8	Falun	1	8
Jönköping	2	9	Gävleborgs län	3	9
Kronobergs län	4	9	Gävle	2	11
Växjö	4	8	Västernorrlands län	3	6
Kalmar län	3	8	Sundsvall	2	6
Kalmar	3	10	Jämtlands län	2	3
Gotlands län	5	7	Östersund	3	4
Blekinge län	4	8	Västerbottens län	3	6
Karlskrona	4	6	Umeå	5	10
Karlskrona	3	5	Skellefteå	1	3
Skåne län	5	13	Norrbottens län	2	4
Malmö	7	15	Luleå	1	3
Lund	4	9			

Kapitel 5. Förtroende för rättsväsendet

Tabell 5A. Allmänhetens förtroende för rättsväsendet, NTU år 2006–2008 . Andel i procent.

	Mycket stort			Ganska stort			Varken stort eller litet			Ganska litet			Mycket litet			Ingen åsikt/vet ej		
	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08
Förtroende för...																		
Rättsväsendet som en helhet	8	8	8	46	48	49	25	24	25	11	11	10	4	4	4	6	6	4
Polisens sätt att arbeta	10	11	11	45	48	48	24	22	24	12	11	11	5	4	4	4	4	3
Åklagarnas sätt att arbeta	8	8	9	35	36	40	21	21	22	7	7	6	3	3	2	28	26	20
Domstolarnas sätt att arbeta	9	9	10	34	36	40	23	22	23	9	9	8	3	3	3	22	21	15
Kriminalvårdens sätt att arbeta	4	5	6	25	27	31	28	28	29	16	15	13	6	5	4	21	21	18
Att <i>rättsväsendet</i> hanterar dem som misstänks för brott på ett rättvist sätt	7	6	8	38	40	42	27	27	27	11	11	10	4	4	3	14	13	11
Att <i>rättsväsendet</i> behandlar dem som utsätts för brott på ett bra sätt	4	4	5	26	29	32	27	27	29	23	21	19	8	7	6	12	11	9
Att <i>polisen</i> hanterar dem som misstänks för brott på ett rättvist sätt	8	44	27	9	3	9
Att <i>polisen</i> behandlar dem som utsätts för brott på ett bra sätt	9	43	26	12	3	8

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 5B. Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2008. Andel i procent. Fortsättning på nästa sida.

Ingen åsikt/ vet ej	Rätts- väsendet som helhet			Polisen			Åklagarna			Domstolarna			Kriminal- vården			Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist			Rätts- väsendet behandlar utsatta bra			Polisen hanterar misstänkta rättvist			Polisen behandlar utsatta bra					
	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08
SAMTLIGA, 16–79 år	6	6	4	4	4	3	28	26	20	22	21	15	21	21	18	14	13	11	12	11	9	9	8			
Kön																														
Män	4	4	4	4	3	2	24	24	18	18	19	14	20	21	17	12	12	10	11	10	9	7	7			
Kvinnor	8	7	5	5	4	3	31	28	21	25	22	17	22	21	18	17	14	12	13	11	10	10	9			
Ålder																														
16–19 år	7	7	7	3	4	4	32	27	23	26	22	19	25	21	20	16	13	14	13	12	13	9	9			
20–24 år	5	4	4	3	2	1	26	26	20	19	20	16	21	19	15	13	12	9	10	10	9	6	5			
25–34 år	5	3	3	2	2	2	25	23	18	19	17	13	16	17	15	11	10	9	8	9	8	7	6			
35–44 år	5	5	3	4	3	2	24	24	16	19	19	13	18	19	15	12	12	10	11	9	8	8	7			
45–54 år	5	5	4	3	4	2	26	25	18	20	19	14	20	21	17	13	12	10	9	10	8	8	7			
55–64 år	7	5	4	5	3	3	28	26	19	22	21	14	21	23	19	15	13	10	11	11	9	8	7			
65–74 år	8	9	5	7	6	4	32	30	24	27	24	18	27	23	21	19	15	14	20	13	11	12	10			
75–79 år	15	13	9	14	8	6	42	36	30	36	32	26	36	29	28	26	23	22	24	21	17	17	17			
Män																														
16–19 år	7	6	7	3	4	4	29	25	23	23	21	19	23	21	21	15	13	13	14	12	14	9	10			
20–24 år	3	3	4	1	2	2	25	27	21	18	21	17	21	21	15	11	11	9	9	10	9	5	5			
25–34 år	4	3	4	2	2	2	23	23	18	16	17	13	15	17	16	9	11	9	8	10	8	6	7			
35–44 år	2	4	3	3	2	2	21	23	15	14	18	12	17	19	14	10	11	9	10	9	8	7	7			
45–54 år	3	5	3	2	3	2	23	23	17	16	18	14	20	21	17	10	12	10	8	11	8	8	8			
55–64 år	6	4	3	5	2	2	26	24	17	19	18	11	21	23	21	12	11	9	10	9	8	7	7			
65–74 år	4	6	2	6	5	2	26	26	19	21	22	13	24	23	18	13	13	9	18	12	7	7	7			
75–79 år	8	6	5	10	5	4	31	28	24	25	24	19	29	25	23	22	18	16	20	17	12	12	11			
Kvinnor																														
16–19 år	7	8	7	4	3	4	35	28	23	29	23	19	26	22	20	16	14	14	12	11	12	10	9			
20–24 år	7	5	4	4	3	1	28	25	18	21	18	14	20	18	14	14	14	9	11	10	8	7	6			
25–34 år	5	3	3	3	3	2	27	23	18	22	18	13	17	17	14	13	10	10	9	8	8	7	6			
35–44 år	7	7	2	4	5	2	27	26	17	23	21	13	19	19	16	14	12	10	12	10	8	8	6			
45–54 år	7	5	5	4	4	3	29	26	19	23	20	15	21	21	16	16	12	11	11	10	8	8	7			
55–64 år	8	6	4	5	3	3	31	28	21	24	23	17	21	23	18	17	14	11	13	12	9	8	8			
65–74 år	11	11	7	8	7	6	38	24	29	33	27	23	30	23	24	25	17	19	21	14	15	16	14			
75–79 år	21	18	12	17	10	8	51	41	33	45	37	32	42	32	31	30	27	26	28	24	21	22	22			

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Fortsättning tabell 5B. Ingen uppfattning (ingen åsikt/vet ej) om förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2006–2008. Andel i procent.

Ingen åsikt/ vet ej	Rätts- väsendet som helhet			Polisen			Åklagarna			Domstolarna			Kriminal- vården			Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist			Rätts- väsendet behandlar utsatta bra			Polisen hanterar misstänkta rättvist			Polisen behandlar utsatta bra				
	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07	-08	-06	-07
SAMTLIGA, 16–79 år	6	6	4	4	4	3	28	26	20	22	21	15	21	21	18	14	13	11	12	11	9	9	8		
Svensk/utländsk bakgrund																													
Svenskfödda med:																													
- båda/en förälder inrikes född(a)	5	4	3	3	2	2	26	24	18	20	19	14	19	18	15	12	11	9	10	8	7	7	6		
- båda föräldrarna utrikes födda	9	9	7	8	6	4	33	31	25	28	27	20	28	26	21	22	16	16	19	15	13	13	10		
Utrikesfödda	12	13	10	9	9	6	34	34	27	27	28	23	30	34	29	23	23	20	21	22	18	16	17		
Utbildning (högsta)																													
Förgymnasial	8	9	7	5	6	4	32	31	25	27	27	21	25	25	23	19	17	16	15	15	13	12	11		
Gymnasial	6	5	4	4	3	2	29	26	20	22	21	15	21	20	18	15	13	11	12	11	10	8	8		
Eftergymnasial	3	3	2	3	2	2	21	21	14	15	14	10	16	17	14	9	9	7	7	8	5	6	5		
Familjetyp																													
Sammanboende																													
- utan barn	6	5	4	4	3	3	28	26	19	22	20	15	21	21	17	14	13	10	12	11	8	8	8		
- med barn	5	5	3	3	3	2	24	23	17	19	18	13	18	19	16	11	11	9	9	10	8	8	7		
Ensamstående																													
- utan barn	7	7	5	5	4	4	31	28	22	24	22	17	24	22	19	17	14	13	14	12	11	10	9		
- med barn	6	7	5	5	5	3	29	29	19	23	23	15	20	25	19	14	15	13	12	10	10	8	7		
Boendeort																													
Storstad	5	6	4	4	4	3	28	27	20	19	21	15	20	24	19	13	14	12	11	12	9	9	8		
Större stad	6	6	4	4	3	3	26	24	20	23	19	16	21	19	17	15	12	11	11	10	9	8	8		
Mindre stad/ landsbygd	6	5	4	5	3	3	29	27	19	24	22	16	23	19	17	16	13	11	14	11	9	8	7		
Bostadstyp																													
Småhus	5	4	3	4	3	2	27	25	19	22	19	14	21	19	17	13	12	10	11	9	8	8	7		
Flerfamiljshus	7	7	5	5	4	3	28	28	21	22	22	16	22	23	19	15	14	12	13	13	10	9	9		

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 5C. Förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2008. Andel för respektive grupp i befolkningen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

<i>Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)</i>	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA,																		
16-79 år	58	13	59	14	49	9	50	11	36	17	50	12	37	25	52	12	52	15
Kön																		
Män	55	16	55	18	49	10	51	13	35	19	51	13	36	27	53	13	50	17
Kvinnor	61	10	63	11	50	7	50	9	38	15	48	12	38	23	51	11	53	13
Ålder																		
16-19 år	61	11	62	15	51	6	54	7	50	9	53	11	51	14	53	14	59	11
20-24 år	56	14	58	16	48	8	51	11	42	15	48	16	45	18	49	18	57	14
25-34 år	58	14	58	16	49	8	49	12	35	19	50	13	39	23	50	14	52	15
35-44 år	60	12	61	13	54	8	54	11	37	18	53	11	38	25	56	9	54	13
45-54 år	57	13	57	14	51	10	51	11	31	18	50	12	33	28	52	11	51	16
55-64 år	57	14	59	15	50	9	50	13	34	17	48	13	32	29	53	12	48	17
65-74 år	56	14	59	14	45	10	46	13	36	17	47	12	33	28	51	11	47	17
75-79 år	55	12	62	13	43	8	44	10	35	14	42	12	34	24	51	10	47	12
Män																		
16-19 år	59	13	59	18	50	6	54	8	49	10	54	11	52	13	52	16	58	11
20-24 år	53	15	55	19	45	9	49	12	39	17	49	17	44	18	48	20	56	14
25-34 år	54	18	53	18	47	10	48	13	34	20	51	15	37	24	49	16	49	18
35-44 år	56	16	57	16	52	10	53	13	34	22	53	11	36	28	57	10	52	15
45-54 år	52	17	51	18	49	13	49	15	29	20	50	13	30	32	52	11	47	18
55-64 år	55	17	54	19	50	11	52	15	32	19	50	13	31	32	53	13	45	20
65-74 år	56	16	57	16	48	11	51	15	37	18	53	12	34	29	56	11	48	19
75-79 år	55	15	58	16	44	10	46	14	35	17	48	12	37	25	58	9	50	12
Kvinnor																		
16-19 år	64	9	65	12	53	5	55	6	52	7	51	12	50	15	54	12	60	11
20-24 år	60	12	62	12	53	6	54	10	46	13	47	16	48	19	50	15	57	13
25-34 år	61	11	62	13	50	6	50	10	36	17	49	12	41	22	52	11	56	13
35-44 år	65	9	66	9	55	6	54	8	40	14	53	11	39	22	55	8	56	12
45-54 år	62	9	62	10	52	7	53	8	33	16	49	12	36	25	51	11	54	14
55-64 år	59	11	64	11	49	8	48	11	35	15	47	12	34	27	52	10	51	14
65-74 år	55	13	60	13	42	8	42	11	35	16	41	13	32	27	46	11	46	16
75-79 år	56	9	65	10	41	7	42	7	35	12	38	12	32	23	46	11	44	12

Fortsättning tabell 5C. Förtroende för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2008. Andel i procent.

<i>Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)</i>	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16-79 år	58	13	59	14	49	9	50	11	36	17	50	12	37	25	52	12	52	15
Svensk/utländsk bakgrund																		
Svenskfödda med:																		
- båda/en förälder inrikes född(a)	60	13	60	14	51	8	52	11	37	17	52	12	38	25	53	11	53	14
- båda föräldrarna utrikes födda	52	15	57	15	43	10	43	12	37	17	42	15	34	28	49	13	50	16
Utrikes födda	50	16	54	18	42	11	44	14	33	16	41	16	35	24	47	14	44	17
Utbildning (högsta)																		
Förgymnasial	53	15	58	16	44	9	45	11	39	14	44	14	38	23	48	14	50	11
Gymnasial	54	15	57	16	46	10	47	13	35	18	47	14	35	26	52	12	51	8
Eftergymnasial	67	9	62	12	59	7	59	9	35	17	57	10	38	26	55	10	54	5
Familjetyp																		
Sammanboende																		
- utan barn	58	13	60	14	50	9	50	11	36	17	51	11	36	26	54	11	51	7
- med barn	61	12	61	13	53	7	54	10	34	16	52	11	37	25	55	10	53	7
Ensamstående																		
- utan barn	55	14	58	16	46	9	48	12	38	16	47	15	39	23	49	15	51	9
- med barn	53	17	56	16	53	9	52	11	33	16	47	14	35	28	50	12	51	7
Boendeort																		
Storstad	58	14	58	15	49	9	50	12	32	19	50	13	35	28	50	13	50	8
Större stad	57	13	60	14	50	9	50	11	38	15	50	12	39	24	53	12	53	8
Mindre stad/landsbygd	58	12	59	14	49	8	52	10	39	15	49	12	38	23	54	10	53	7
Bostadstyp																		
Småhus	60	12	60	14	51	8	53	11	37	16	51	11	38	25	55	10	53	7
Flerfamiljshus	55	15	58	15	47	10	48	12	35	18	47	14	36	25	49	14	50	9

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 5D. Förtroende för rättsväsendet hos personer med olika erfarenheter av brott i befolkningen, NTU år 2008. Andel i procent.

<i>Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)</i>	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
SAMTLIGA, 16–79 år	58	13,3	59	14	49	8,6	50	11	36	17	50	12	37	24,9	52	12	52	15
Utsatt för brott år 2007¹																		
Ja (n=3874)	51	20	54	21	44	12	46	16	33	20	46	17	36	29	48	17	49	19
Nej	60	11	61	12	51	7	52	10	37	15	51	11	38	24	54	10	53	14
Brott som särskilt drabbar integriteten²																		
Ja (n=1730)	46	26	51	26	40	17	41	20	32	23	42	21	32	34	44	23	46	24
Anmält brott senaste tre åren																		
Ja (n=2531)	49	20	55	20	43	13	44	15	30	21	48	16	34	30	50	16	51	20
Nej	59	12	60	13	51	8	52	11	38	16	50	12	39	24	53	11	52	14
Anhörig utsatt för allvarligt brott senaste året																		
Ja (n=2606)	51	20	53	21	45	12	46	16	33	21	46	18	35	31	47	18	49	22
Nej	59	12	61	13	51	8	52	10	37	16	51	11	38	24	54	11	53	14
Åtalad för brott senaste tre åren																		
Ja (n=341)	37	32	42	34	40	20	43	22	37	20	37	31	34	33	35	35	38	31
Nej	58	13	60	14	50	8	51	11	36	17	50	12	37	25	53	11	52	15
Uppfattning brottsutveckling senaste tre åren																		
Ökat kraftigt (41 %)	50	18	55	19	44	12	43	15	34	20	43	17	33	30	49	15	48	19
Ökat något (39 %)	62	10	62	12	52	6	54	9	38	14	53	10	39	22	54	10	54	12
Oförändrat eller minskat (21 %)	67	10	64	12	59	7	61	9	38	15	59	10	43	23	58	11	57	13

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

2. Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier under år 2007. Våld och trakasserier utgör ca 60 procent av dessa brott.

Tabell 5E. Förtroende för rättsväsendet hos personer utsatta för olika brottstyper under år 2007, enligt NTU 2008. Andel i procent. Fortsättning med uppdelning på kön på nästa sida.

<i>Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)</i>	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
Utsatt för brott år 2007¹																		
Ja (n=3874)	50	21	54	21	44	12	46	16	33	20	46	17	36	29	48	17	49	19
Nej	60	11	61	12	51	7	52	10	37	15	51	11	38	24	54	10	53	14
Utsatt för...																		
Hot (n=655)	45	27	48	29	41	16	42	20	29	26	41	23	30	37	44	25	46	27
Misshandel (n=508)	42	29	46	27	38	17	41	18	32	22	41	23	33	37	39	28	45	26
Sexualbrott (n= 131)	38	31	48	32	38	19	35	29	23	23	35	25	32	39	36	27	38	29
Personrån (n=130)	39	32	46	36	38	19	41	19	36	19	40	20	36	31	39	27	40	27
Trakasserier (n=645)	43	29	48	29	36	22	38	25	30	25	38	25	26	40	42	24	42	27
Bedrägeri (n= 347)	42	27	46	26	37	19	38	23	27	28	39	24	32	36	43	25	41	28
Bostadsinbrott (n= 117)	49	21	51	23	37	14	40	16	30	21	45	14	36	24	44	18	45	28
Bilstöld (n=97)	47	23	50	28	39	9	46	14	36	17	46	19	33	30	49	17	51	13
Stöld ur/från bil (n=653)	51	18	54	22	43	12	44	15	31	21	46	17	33	30	49	16	46	20
Cykelstöld (n= 1346)	55	17	54	19	48	10	50	12	36	17	48	14	41	25	49	16	51	16

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Fortsättning tabell 5E. Förtroende för rättsväsendet hos män utsatta för olika brottstyper under år 2007, enligt NTU 2008. Andel i procent. Fortsättning för kvinnor på nästa sida.

<i>Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)</i>	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
Män utsatta för brott år 2007¹																		
Ja (n= 1939)	48	23	50	24	43	14	44	18	33	22	47	18	35	31	49	20	47	21
Nej	57	14	57	15	51	9	53	12	36	18	53	11	37	25	55	11	51	15
Utsatt för....																		
Hot (n=302)	43	32	41	36	42	18	40	24	26	31	42	24	29	38	40	30	41	33
Misshandel (n=338)	39	33	42	31	37	18	40	20	33	22	43	24	33	36	37	30	44	28
Personrån (n=116)	38	37	39	41	41	17	44	20	36	22	36	26	35	38	32	32	34	29
Trakasserier (n=242)	42	36	44	36	36	31	36	32	28	30	40	29	24	42	42	30	41	32
Bedrägeri (n=207)	39	25	50	26	42	19	38	23	31	27	42	19	33	36	48	24	41	28
Bostadsinbrott (n=63)	45	24	52	26	39	18	40	20	27	26	44	14	33	28	46	21	45	32
Bilstöld (n=51)	37	29	38	38	32	11	49	17	32	17	39	23	28	35	45	23	41	17
Stöld ur/från fordon (n=324)	48	21	49	25	42	13	42	16	31	22	48	16	33	33	50	18	44	22
Cykelstöld (n=668)	54	18	52	22	46	10	50	13	37	19	49	14	40	24	50	17	50	17

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstöld mot andra medlemmar i hushållet. På grund av få observationer (23) redovisas inte förtroende hos män som utsatts för sexualbrott.

Fortsättning tabell 5E. Förtroende för rättsväsendet hos kvinnor utsatta för olika brottstyper under år 2007, enligt NTU 2008. Andel i procent.

<i>Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)</i>	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
Kvinnor utsatta för brott år 2007¹																		
Ja (n= 1935)	55	16	58	16	45	10	47	13	34	18	45	16	37	27	53	9	51	17
Nej	63	9	65	10	52	6	51	8	39	13	49	11	39	22	48	15	54	12
Utsatt för....																		
Hot (n=353)	47	22	55	22	39	14	45	16	31	21	40	21	31	37	47	20	51	22
Misshandel (n=170)	47	23	53	18	39	15	43	14	31	20	39	21	33	39	42	23	47	22
Sexualbrott (n=108)	41	22	52	24	38	13	38	20	28	19	37	20	35	35	38	23	43	23
Personrån (n=52)	39	24	59	27	33	23	35	17	36	14	47	10	39	19	49	20	51	24
Trakasserier (n=403)	45	23	51	23	36	16	39	20	32	22	36	23	27	38	42	19	43	23
Bedrägeri (n=140)	45	30	41	26	29	19	37	22	20	30	34	32	30	36	35	27	41	29
Bostadsinbrott (n=54)	53	17	50	20	34	9	41	11	35	15	45	15	39	20	42	15	46	24
Bilstöld (n=46)	59	16	64	16	46	6	41	11	39	17	54	15	40	24	55	9	62	9
Stöld ur/från fordon (n=329)	54	15	60	18	44	11	46	13	30	19	43	18	34	25	49	14	49	18
Cykelstöld (n=678)	55	16	56	16	51	9	51	11	34	16	46	14	42	25	47	15	52	15

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

Förtroendebalans

I attitydundersökningar är det vanligt att göra någon slags sammanvägd bedömning av människors inställning. Det kan exempelvis göras utifrån ett så kallat balansmått där förtroendet för rättsväsendet vägs utifrån hänsyn till flera av svarsalternativen (se t.ex. Holmberg och Weibull 2006). Måttet kan beräknas på olika sätt. Här beräknas förtroendebalansen så att andelen mycket eller ganska stort förtroende minskas med andelen mycket eller ganska litet förtroende (stort – litet = förtroendebalans).

En rangordning av rättsväsendets myndigheter efter balansmålet kan skilja sig från en rangord-

ning efter enbart andelen högt förtroende då det finns en stor andel med lågt förtroende. Eftersom andelen ”ingen åsikt/vet ej” skiljer sig kraftigt mellan myndigheterna, kommer även detta att få betydelse.

I tabell 5F nedan redovisas förtroendebalansen både inklusive och exklusive andelen som inte har någon uppfattning (ingen åsikt/vet ej). I övriga tabeller (5G–I) redovisas endast förtroendebalansen inklusive ”vet ej”.

Tabell 5F. Förtroendebalanser för rättsväsendet, NTU år 2006–2008.

	Förtroendebalans inklusive "vet ej"			Förtroendebalans exklusive "vet ej"		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
Rättsväsendet som helhet	39	42	44	41	44	46
Polisen	38	46	45	41	47	46
Åklagarna	33	33	41	46	45	51
Domstolarna	31	32	39	38	40	46
Kriminalvården	7	11	20	9	14	24
Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist	30	31	37	34	31	42
Rättsväsendet behandlar utsatta bra	-1	5	12	-1	4	14
Polisen hanterar misstänkta rättvist	40	40
Polisen behandlar utsatta bra	37	44

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Tabell 5G. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år. Fortsättning på nästa sida.

	Rätts- väsendet som helhet		Polisen		Åklag- arna		Dom- stolarna		Kriminal- vården		Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist		Rätts- väsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar miss- tänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>	
SAMTLIGA,																		
16–79 år	44	+2	45	-1	41	+8	39	+7	20	+9	37	+6	12	+8	40	..	37	..
Kön																		
Män	38	+2	37	-1	38	+7	37	+7	16	+8	38	+5	9	+5	40	..	33	..
Kvinnor	50	+3	52	0	43	+7	41	+7	23	+8	36	+6	15	+9	41	..	40	..
Ålder																		
16–19 år	50	-1	47	+1	45	-1	47	0	42	+3	41	+3	37	-2	39	..	48	..
20–24 år	42	+5	42	+8	40	+8	40	+10	27	+10	32	+4	27	+8	31	..	43	..
25–34 år	43	+3	42	-2	40	+6	38	+6	17	+8	37	+5	16	+6	37	..	37	..
35–44 år	48	+5	49	+2	46	+11	43	+10	19	+12	43	+7	13	+13	47	..	41	..
45–54 år	44	+1	43	-3	41	+8	40	+7	12	+5	37	+7	4	+5	41	..	35	..
55–64 år	43	+4	44	+1	40	+9	37	+8	17	+10	36	+6	3	+7	41	..	31	..
65–74 år	41	+3	44	-4	35	+6	34	+7	19	+10	35	+9	5	+10	40	..	30	..
75–79 år	43	-3	49	-8	34	+3	33	+5	21	+3	30	+4	10	+12	42	..	35	..
Män																		
16–19 år	46	-3	41	-2	43	-3	46	-3	39	+2	43	+1	39	-6	37	..	47	..
20–24 år	38	+7	36	+10	36	+8	37	+11	22	+7	32	+6	25	+5	28	..	42	..
25–34 år	36	+4	34	-1	37	+9	35	+9	13	+9	36	+7	13	+4	33	..	31	..
35–44 år	40	+5	41	0	43	+13	41	+12	12	+13	43	+7	8	+12	46	..	37	..
45–54 år	35	0	34	-5	37	+10	35	+7	9	+6	37	+6	-2	+4	41	..	29	..
55–64 år	38	+4	35	-3	39	+9	37	+8	13	+10	37	+1	-1	+6	40	..	25	..
65–74 år	40	+3	41	-4	36	+5	36	+6	19	+8	42	+9	5	+9	45	..	29	..
75–79 år	39	-10	42	-12	34	-1	32	-2	18	-2	36	+1	11	+5	49	..	37	..
Kvinnor																		
16–19 år	55	+3	53	+3	48	+2	48	+3	45	+1	39	+4	35	+1	42	..	49	..
20–24 år	48	+3	50	+7	46	+8	44	+9	33	+13	31	+2	29	+11	35	..	44	..
25–34 år	50	+2	49	-5	43	+3	40	+1	20	-4	37	+3	20	+7	41	..	43	..
35–44 år	56	+4	56	+1	49	+8	46	+8	26	+11	43	+6	18	+13	47	..	44	..
45–54 år	53	+2	52	+1	45	+8	45	+9	16	+7	37	+10	11	+8	41	..	40	..
55–64 år	48	+7	53	+5	42	+10	37	+8	20	+8	35	+9	7	+9	42	..	37	..
65–74 år	42	+3	47	-5	35	+7	31	+5	19	+11	28	+8	5	+11	35	..	31	..
75–79 år	47	+3	55	-5	34	+7	35	+12	23	+5	25	+6	9	+10	35	..	32	..

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Fortsättning tabell 5G. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) för rättsväsendet i olika befolkningsgrupper, NTU år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklag- arna	Dom- stolarna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet behandlar utsatta bra	Polisen hanterar miss- tänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra
	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>
SAMTLIGA, 16–79 år	44 +2	45 -1	41 +8	39 +7	20 +9	37 +6	12 +8	40 ..	37 ..
Svensk/utländsk bakgrund									
Svenskfödda med:									
- båda/en förälder inrikes född(a)	47 +3	46 -1	43 +7	42 +8	20 +8	40 +6	13 +8	42 ..	39 ..
- båda föräldrarna utrikes födda	37 -2	43 -5	32 +3	32 +4	20 +5	27 +1	6 +4	36 ..	34 ..
Utrikes födda	33 +5	36 +3	32 +11	30 +8	17 +9	25 +6	11 +5	32 ..	27 ..
Utbildning (högsta)									
Förgymnasial	37 +2	43 0	35 +5	34 +7	26 +9	30 +4	15 +4	34 ..	39 ..
Gymnasial	39 +2	42 -1	36 +7	34 +7	17 +8	34 +6	9 +10	40 ..	43 ..
Eftergymnasial	57 +4	50 0	52 +10	50 +8	17 +9	48 +8	13 +17	45 ..	49 ..
Familjetyp									
Sammanboende									
- utan barn	45 +2	46 -3	41 +6	39 +7	19 +8	40 +8	10 +9	43 ..	44 ..
- med barn	50 +4	48 0	46 +9	44 +8	18 +9	41 +5	12 +6	45 ..	46 ..
Ensamstående									
- utan barn	41 +4	42 +2	37 +7	36 0	22 +8	32 +4	16 +6	34 ..	42 ..
- med barn	36 +2	40 -4	44 +15	41 +14	17 +7	32 +8	7 +10	38 ..	43 ..
Boendeort									
Storstad	44 +3	43 0	40 +8	38 +9	13 +6	37 +9	8 +7	37 ..	41 ..
Större stad	43 0	46 -1	42 +8	39 +5	23 +8	38 +3	15 +7	41 ..	45 ..
Mindre stad/ landsbygd	46 +5	45 0	41 +7	41 +7	24 +10	36 +4	15 +9	44 ..	45 ..
Bostadstyp									
Småhus	47 +2	46 -3	44 +8	42 +7	22 +10	40 +5	13 +7	44 ..	46 ..
Flerfamiljshus	41 +4	43 +2	37 +6	35 +6	17 +7	33 +6	11 +7	35 ..	41 ..

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Tabell 5H. Förtroendebalanser (stort förtroende – litet förtroende) för rättsväsendet hos personer med olika erfarenheter av brott i befolkningen, NTU år 2008. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.

	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.	
SAMTLIGA, 16–79 år	44	+2	45	-1	41	+8	39	+7	20	+9	37	+6	12	+8	40	..	37	..
Utsatt för brott år 2007¹																		
Ja (n=3874)	31	+2	33	-1	32	+7	30	+6	13	+9	29,3	+6	7	+9	31	..	30	..
Nej	49	+3	49	-1	44	+7	42	+7	22	+8	39,9	+5	14	+7	44	..	39	..
Brott som särskilt drabbar integriteten²																		
Ja (n=1730)	20	-1	25	-2	23	+3	21	+2	9	+10	20,7	+4	-2,3	+6	21	..	22	..
Anmält brott senaste tre åren																		
Ja (n=2531)	29	+4	35	+1	30	+7	29	+8	9	+9	32	+7	4	+7	34	..	31	..
Nej	47	+1	43	-5	50	+14	46	+12	23	+9	43,4	+10	17	+10	37	..	38	..
Anhörig utsatt för allvarligt brott senaste året																		
Ja (n=2606)	32	+10	32	+3	34	+9	30	+9	12	+11	28	+10	4	+12	28	..	27	..
Nej	47	+1	48	-1	43	+8	42	+7	22	+8	39,5	+5	14	+7	43	..	39	..
Åtalad för brott senaste tre åren																		
Ja (n=341)	5	+13	8	+10	20	+26	20	+21	17	+15	6	+6	1	-3	0	..	7	..
Nej	45	+2	45	-1	41	+5	40	+7	20	+9	37,9	+6	13	+9	41	..	37	..
Uppfattning brottsutveckling senaste tre åren																		
Ökat kraftigt (41 %)	31	+2	36	-2	32	+7	28	+6	14	+9	26	+6	3	+7	34	..	29	..
Ökat något (39 %)	52	+5	50	0	45	+8	45	+9	24	+10	43,3	+6	17	+7	44	..	42	..
Oförändrat eller minskat (21 %)	57	+2	52	+1	52	+9	53	+9	24	+6	48,9	+7	20	+9	47	..	44	..

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

2. Utsatt för bostadsinbrott, personrån, sexualbrott, våld, hot och/eller trakasserier under år 2007. Våld och trakasserier utgör ca 60 procent av dessa brott. Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Tabell 5 I. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) hos personer utsatta för olika brottstyper under år 2007. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år. Fortsättning med uppdelning på kön på nästa sida.

	Rätts- väsendet som helhet		Polisen		Åklag- arna		Domstol- arna		Kriminal- vården		Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist		Rätts- väsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	Diff.		Diff.		.	Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.		Diff.
Utsatt för brott år 2007¹																		
Ja (n=3 874)	31	+2	33	-1	32	+7	30	+6	13	+9	29	+6	7	+9	31	..	30	..
Nej	49	+3	49	-1	44	+7	42	+7	22	+8	40	+5	14	+7	44	..	39	..
Utsatt för...																		
Hot (n=655)	18	-7	19	-9	25	+7	22	+3	3	+4	18	0	-7	+1	19	..	19	..
Misshandel (n=508)	13	+10	19	+9	21	+9	23	+6	10	+12	18	+7	-4	+4	11	..	19	..
Sexualbrott (n= 131)	7	+4	16	+6	19	+11	6	+2	0	+3	10	+1	-7	+11	9	..	9	..
Personrån (n=130)	7	+2	10	0	19	+3	22	+19	17	+15	20	+15	5	+16	12	..	13	..
Trakasserier (n=645)	14	+1	19	-2	14	+2	13	+1	5	+10	13	+4	-14	+4	18	..	15	..
Bedrägeri (n= 347)	15	+6	20	+5	18	+7	15	+2	-1	+6	15	+8	-4	+11	18	..	13	..
Bostadsinbrott (n= 117)	28	-6	28	-10	23	-2	24	-5	9	+3	31	0	12	+1	26	..	17	..
Bilstöld (n=97)	24	-9	22	-22	30	-2	32	-8	19	+4	27	+11	3	0	32	..	38	..
Stöld ur/från bil (n=653)	33	+8	32	+6	31	+9	29	+7	10	+10	29	+11	3	+6	33	..	26	..
Cykelstöld (n= 1 346)	38	0	35	-5	38	+6	38	+6	19	+4	34	+5	16	+10	33	..	35	..

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet. Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Fortsättning tabell 5 I. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) hos män utsatta för olika brottstyper under år 2007. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år. Fortsättning för kvinnor på nästa sida.

	Rätts- väsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstol- arna		Kriminal- vården		Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist		Rätts- väsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>		<i>Diff.</i>	
Män utsatta för brott år 2007¹																		
Ja (n= 1 939)	25	+2	26	+1	29	+8	26	+3	11	+8	29	+5	4	+6	29	..	26	..
Nej	43	+2	42	-2	42	+8	41	+7	18	+8	42	+5	12	+6	44	..	36	..
Utsatt för....																		
Hot (n=302)	11	-10	5	-19	24	+8	16	-4	-5	-5	18	-2	-9	-5	10	..	8	..
Misshandel (n=338)	6	+8	11	+2	19	+7	20	-1	11	+10	19	+4	-3	-2	7	..	16	..
Personrån (n=116)	1	-1	-2	-2	24	+5	24	+22	14	+6	10	+3	-3	-2	0	..	5	..
Trakasserier (n=242)	6	+3	8	-1	5	-2	4	-2	-2	+3	11	+7	-18	+3	12	..	9	..
Bedrägeri (n=207)	14	+13	24	+16	23	+17	15	+7	4	+15	23	+19	-3	+18	24	..	13	..
Bostadsinbrott (n=63)	21	-18	26	-10	21	-2	20	-22	1	0	30	-2	5	-7	25	..	13	..
Bilstöld (n=51)	8	-23	0	-36	21	-10	32	-19	15	-13	16	-4	-7	-12	22	..	24	..
Stöld ur/från fordon (n=324)	27	+10	24	+8	29	+14	26	+11	9	+15	32	+11	0	+4	32	..	22	..
Cykelstöld (n=668)	36	+1	30	-5	36	+6	37	+7	18	+4	35	+5	16	+10	33	..	33	..

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

På grund av få observationer (23) redovisas inte förtroende hos män som utsatts för sexualbrott.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Fortsättning tabell 5 I. Förtroendebalans (stort förtroende – litet förtroende) hos kvinnor utsatta för olika brottstyper under år 2007. I den högra kolumnen (kursiverat) anges differensen från föregående år.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Domstol- arna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet behandlar utsatta bra	Polisen hanterar misstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra
	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>	<i>Diff.</i>
Kvinnor utsatta för brott år 2007¹									
Ja (n= 1 935)	39 +4	42 +1	35 +7	34 +8	16 +10	29 +7	10 +12	44 ..	34 ..
Nej	54 +3	55 -1	46 +7	43 +7	26 +8	38 +6	17 +8	33 ..	42 ..
Utsatt för....									
Hot (n=353)	25 0	33 +1	25 +5	29 +11	10 +11	19 -2	-6 +5	27 ..	29 ..
Misshandel (n=170)	24 +14	35 +24	24 +12	29 +18	11 +16	18 +11	-6 +12	19 ..	25 ..
Sexualbrott (n=108)	19 +15	28 +21	25 +16	18 +17	9 +16	17 +13	0 +25	15 ..	20 ..
Personrån (n=52)	15 +3	32 +3	10 0	18 +12	22 +33	37 +36	20 +52	29 ..	27 ..
Trakasserier (n=403)	22 -2	28 -2	20 -2	19 +1	10 +14	13 0	-11 +4	23 ..	20 ..
Bedrägeri (n=140)	15 -5	15 -9	10 -7	15 -5	-10 -8	2 -9	-6 +2	8 ..	12 ..
Bostadsinbrott (n=54)	36 +10	30 +10	25 +3	30 +13	20 +7	30 +2	19 +8	27 ..	22 ..
Bilstöld (n=46)	43 +9	48 -6	40 +8	30 +1	22 +21	39 +26	16 +14	46 ..	53 ..
Stöld ur/från fordon (n=329)	39 +6	42 +4	33 +3	33 +5	11 +4	25 +9	9 +10	35 ..	31 ..
Cykelstöld (n=678)	39 -3	40 -3	42 +6	40 +6	18 +2	32 +5	17 +12	32 ..	37 ..

1. Förutom brott mot personen själv ingår även bostadsinbrott samt bil- och cykelstölder mot andra medlemmar i hushållet.

Med (..) menas att uppgift ej finns tillgänglig.

Tabell 5J. Förtroende för rättsväsendet som helhet, för Polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU år 2008. Fortsättning på nästa sida.

<i>Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)</i>	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
HELA RIKET	58	13	59	14	49	9	50	11	36	17	50	12	37	25	52	12	52	15
Stockholms län	58	14	59	14	48	9	50	11	32	18	49	13	34	27	49	13	49	16
Huddinge	54	14	56	15	48	7	47	9	34	11	43	11	36	26	51	15	53	13
Botkyrka	52	12	55	14	54	3	49	17	38	14	42	18	36	28	48	13	51	20
Haninge	57	17	68	11	48	9	51	13	32	18	46	16	35	20	50	12	49	13
Stockholm	59	13	58	14	48	9	50	11	31	17	52	13	33	28	49	13	47	17
Södertälje	51	21	58	16	52	9	51	7	35	18	49	13	37	32	51	14	56	17
Nacka	59	15	54	17	56	6	54	9	35	20	52	11	33	27	40	12	54	11
Solna	64	12	62	9	54	10	58	12	40	16	54	12	35	33	49	11	60	13
Uppsala län	62	10	59	14	54	8	56	10	34	16	51	11	40	19	52	12	52	11
Uppsala	68	8	59	12	59	7	60	11	37	14	54	12	42	19	53	14	56	12
Södermanlands län	54	16	59	13	45	12	45	12	38	16	47	11	38	22	54	9	52	15
Eskilstuna	42	15	52	13	43	9	39	9	33	16	46	10	33	21	50	10	46	15
Östergötlands län	59	14	62	12	47	7	48	12	37	14	47	12	37	24	50	12	52	13
Linköping	62	13	61	12	47	7	51	11	36	15	45	15	35	26	50	14	53	14
Norrköping	58	15	61	12	51	8	48	12	39	12	53	11	39	21	53	10	55	13
Jönköpings län	56	14	61	15	55	8	54	10	39	17	50	12	41	21	56	9	58	12
Jönköping	61	11	67	10	57	11	55	11	37	13	48	9	42	17	52	6	59	7
Kronobergs län	51	15	51	18	48	9	48	13	35	15	44	13	35	22	46	15	45	16
Växjö	54	11	57	11	50	9	47	8	37	13	41	10	37	18	48	12	42	15
Kalmar län	60	13	61	15	51	9	51	14	42	17	48	10	37	25	52	11	50	15
Kalmar	59	10	63	15	57	5	52	10	44	15	51	11	41	23	49	12	50	15
Gotlands län	57	12	62	12	45	10	46	11	35	16	45	12	35	23	48	10	49	15
Blekinge län	49	18	47	23	45	12	46	12	34	18	48	17	33	32	49	15	48	18
Karlskrona	49	15	43	23	46	13	51	13	36	18	52	15	28	33	49	15	45	21
Karlshamn	50	19	50	22	46	12	45	11	38	17	53	21	45	25	57	15	57	15
Skåne län	54	16	58	16	48	11	48	15	36	18	51	14	36	28	53	13	52	17
Malmö	58	15	59	14	51	10	52	12	35	15	49	13	39	25	49	16	48	16
Lund	57	12	58	17	53	7	53	10	27	21	49	15	35	25	51	13	46	20
Helsingborg	53	15	55	16	52	11	48	16	39	16	57	13	38	28	57	13	57	14
Kristianstad	45	24	54	28	42	19	39	25	42	21	58	19	29	40	54	15	48	29
Hallands län	56	14	59	16	48	10	47	13	35	17	52	15	43	22	56	11	55	13
Halmstad	54	17	55	15	46	12	42	15	29	17	46	16	39	24	53	13	50	14
Kungsbacka	53	14	61	19	49	5	48	12	33	16	55	11	47	19	57	10	56	11

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Fortsättning tabell 5J. Förtroende för rättsväsendet som helhet, för Polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU år 2008.

<i>Mycket eller ganska stort respektive litet förtroende för: (+/-)</i>	Rättsväsendet som helhet		Polisen		Åklagarna		Domstolarna		Kriminalvården		Rättsväsendet hanterar misstänkta rättvist		Rättsväsendet behandlar utsatta bra		Polisen hanterar misstänkta rättvist		Polisen behandlar utsatta bra	
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-
HELA RIKET	58	13	59	14	49	9	50	11	36	17	50	12	37	25	52	12	52	15
Västra Götalands län	57	13	56	15	49	9	51	11	35	19	50	12	36	28	51	12	50	16
Göteborg	59	14	56	16	50	8	54	11	33	21	52	13	35	31	51	14	49	19
Borås	53	13	54	16	47	8	44	14	29	20	39	13	30	32	47	12	47	19
Värmlands län	58	12	60	14	49	7	50	8	37	14	46	13	33	25	51	13	48	16
Karlstad	65	11	62	15	59	7	59	7	42	15	50	11	42	21	49	21	49	13
Örebro län	64	11	65	14	59	8	59	10	49	12	56	14	42	25	57	11	54	16
Örebro	68	10	72	13	59	7	58	10	50	14	58	15	44	22	59	11	60	13
Västmanlands län	60	12	65	11	56	5	54	10	42	16	52	12	43	22	56	11	58	13
Västerås	63	12	68	11	62	5	59	11	43	14	54	12	46	19	60	11	62	11
Dalarnas län	59	12	63	13	49	8	54	9	36	14	48	11	40	20	53	9	52	14
Falun	57	14	63	13	46	6	47	10	27	15	46	8	35	16	44	10	43	8
Gävleborgs län	55	14	57	15	51	7	47	9	37	15	47	10	37	21	54	10	54	15
Gävle	56	15	61	15	53	8	49	10	45	13	51	10	41	25	57	9	53	17
Västernorrlands län	62	11	66	11	46	8	50	10	40	13	51	13	41	20	56	10	53	13
Sundsvall	64	9	70	7	49	7	52	10	36	15	54	13	43	20	55	10	56	10
Jämtlands län	63	10	64	12	56	5	57	7	40	13	55	9	41	21	59	7	58	10
Östersund	62	11	60	12	58	7	56	8	35	15	52	11	43	19	56	6	56	11
Västerbottens län	66	9	62	14	53	6	58	7	44	14	50	10	42	19	53	11	54	13
Umeå	66	11	63	15	52	6	54	8	46	16	51	11	40	24	52	10	57	11
Skellefteå	73	10	62	17	57	7	63	8	45	17	54	11	50	14	56	15	55	15
Norrbottens län	60	10	61	14	50	6	52	7	41	14	48	12	39	20	59	8	55	13
Luleå	66	7	64	14	60	3	59	6	46	11	54	8	42	18	56	8	57	10

Tabell 5K. Förtroendebalanser (stort – litet förtroende) för rättsväsendet som helhet, för Polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU år 2008. Fortsättning på nästa sida.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Dom- stolarna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet behandlar utsatta bra	Polisen hanterar misstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra
HELA RIKET	45	45	40	39	19	38	12	40	37
Stockholms län	44	45	39	39	14	36	7	36	33
Huddinge	40	41	41	38	23	32	10	36	40
Botkyrka	40	41	51	32	24	24	8	35	31
Haninge	40	57	39	38	14	30	15	38	36
Stockholm	46	44	39	39	14	39	5	36	30
Södertälje	30	42	43	44	17	36	5	37	39
Nacka	44	37	50	45	15	41	6	28	43
Solna	52	53	44	46	24	42	2	38	47
Uppsala län	52	45	46	46	18	40	21	40	41
Uppsala	60	47	52	49	23	42	23	39	44
Södermanlands län	38	46	33	33	22	36	16	45	37
Eskilstuna	27	39	34	30	17	36	12	40	31
Östergötlands län	45	50	40	36	23	35	13	38	39
Linköping	49	49	40	40	21	30	9	36	39
Norrköping	43	49	43	36	27	42	18	43	42
Jönköpings län	42	46	47	44	22	38	20	47	46
Jönköping	50	57	46	44	24	39	25	46	52
Kronobergs län	36	33	39	35	20	31	13	31	29
Växjö	43	46	41	39	24	31	19	36	27
Kalmar län	47	46	42	37	25	38	12	41	35
Kalmar	49	48	52	42	29	40	18	37	35
Gotlands län	45	50	35	35	19	33	12	38	34
Blekinge län	31	24	33	34	16	31	1	34	30
Karlskrona	34	20	33	38	18	37	-5	34	24
Karlshamn	31	28	34	34	21	32	20	42	42
Skåne län	38	42	37	33	18	37	8	40	35
Malmö	43	45	41	40	20	36	14	33	32
Lund	45	41	46	43	6	34	10	38	26
Helsingborg	38	39	41	32	23	44	10	44	43
Kristianstad	21	26	23	14	21	39	-11	39	19
Hallands län	42	43	38	34	18	37	21	45	42
Halmstad	37	40	34	27	12	30	15	40	36
Kungsbacka	39	42	44	36	17	44	28	47	45

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Fortsättning tabell 5K. Förtroendebalanser (stort – litet förtroende) för rättsväsendet som helhet, för Polisens, åklagarnas, domstolarnas, Kriminalvårdens sätt att bedriva sitt arbete samt för att rättsväsendet respektive polisen hanterar misstänkta rättvist/behandlar utsatta bra. Efter län och vissa kommuner. NTU år 2008.

	Rätts- väsendet som helhet	Polisen	Åklagarna	Dom- stolarna	Kriminal- vården	Rätts- väsendet hanterar misstänkta rättvist	Rätts- väsendet behandlar utsatta bra	Polisen hanterar misstänkta rättvist	Polisen behandlar utsatta bra
HELA RIKET	45	45	40	39	19	38	12	40	37
Västra Götalands län	44	41	40	40	16	38	8	39	34
Göteborg	45	40	42	43	12	39	4	37	30
Borås	40	38	39	30	9	26	-2	35	28
Värmlands län	46	46	42	42	23	33	8	38	32
Karlstad	54	47	52	52	27	39	21	28	36
Örebro län	53	51	51	49	37	42	17	46	38
Örebro	58	59	52	48	36	43	22	48	47
Västmanlands län	48	54	51	44	26	40	21	45	45
Västerås	51	57	57	48	29	42	27	49	51
Dalarnas län	47	50	41	45	22	37	20	44	38
Falun	43	50	40	37	12	38	19	34	35
Gävleborgs län	41	42	44	38	22	37	16	44	39
Gävle	41	46	45	39	32	41	16	48	36
Västernorrlands län	51	55	38	40	27	38	21	46	40
Sundsvall	55	63	42	42	21	41	23	45	46
Jämtlands län	53	52	51	50	27	46	20	52	48
Östersund	51	48	51	48	20	41	24	50	45
Västerbottens län	57	48	47	51	30	40	23	42	41
Umeå	55	48	46	46	30	40	16	42	46
Skellefteå	63	45	50	55	28	43	36	41	40
Norrbottens län	50	47	44	45	27	36	19	51	42
Luleå	59	50	57	53	35	46	24	48	47

Kapitel 6. Kontakter med rättsväsendet

Tabell 6A. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2008. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent. Fortsättning på nästa sida.

	TOTALT			Hot eller våld (19 %)			Ej hot eller våld (81 %)		
	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ
TOTALT	55	30	15	58	18	24	54	33	13
Män	50	32	19	52	20	28	49	35	16
Kvinnor	61	28	11	65	16	20	60	31	9
Ålder									
16–19 år	56	23	21	57	14	29	56	32	12
20–24 år	48	34	19	54	22	25	44	41	15
25–34 år	56	33	12	58	21	21	55	36	9
35–44 år	53	35	12	69	18	13	50	38	12
45–54 år	55	28	18	56	14	30	55	31	15
55–64 år	55	29	16	53	13	34	56	32	13
65–74 år	58	24	19	47	25	28	59	24	18
75–79 år	66	16	18	84	x	x	63	19	18
Män									
16–24 år	51	28	21	52	20	28	49	36	15
25–44 år	51	35	14	58	25	18	49	38	13
45–64 år	46	33	21	47	11	41	46	37	17
65–79 år	54	22	25	33	20	47	56	22	23
Kvinnor									
16–24 år	51	32	17	59	17	24	47	40	13
25–44 år	59	32	10	68	14	18	56	36	7
45–64 år	67	22	11	64	16	20	67	24	9
65–79 år	67	22	10	74	17	x	66	24	10
Svensk/utländsk bakgrund									
Svenskfödda med inrikes född(a)									
inrikes född(a)	55	31	14	57	19	24	54	34	12
– båda föräldrarna utrikes födda	58	23	19	44	11	45	62	26	12
Utrikesfödda	52	28	20	64	16	20	47	32	20

(x) Antalet observationer understiger fyra.

NATIONELLA TRYGGHETSUNDERSÖKNINGEN 2008

Fortsättning tabell 6A. Erfarenhet av polis i samband med utsatthet för brott, totalt samt uppdelat på om händelsen innehöll respektive inte innehöll hot och/eller våld, enligt NTU 2008. Andel i procent för respektive grupp som varit i kontakt med polisen, i procent.

	TOTALT			Hot eller våld (19 %)			Ej hot eller våld (81 %)		
	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ	Mycket eller ganska positiv	Varken positiv eller negativ	Mycket eller ganska negativ
TOTALT	54	30	15	58	18	24	54	33	13
Utbildning (högsta)									
Förgymnasial	55	24	21	56	17	27	54	28	18
Gymnasial	57	28	16	62	18	20	55	31	14
Eftergymnasial	52	36	12	53	19	28	52	39	10
Familjetyp									
Sammanboende									
– utan barn	55	31	14	55	20	25	55	33	12
– med barn	52	34	14	59	20	21	51	36	13
Ensamstående									
– utan barn	55	27	18	58	17	25	54	32	14
– med barn	60	21	19	62	13	25	60	26	14
Bostadstyp									
Småhus	53	31	16	61	16	23	52	35	14
Flerfamiljshus	56	29	15	56	20	25	56	32	12
Boendeort									
Storstad	53	32	14	61	17	22	52	36	12
Större stad	55	30	15	48	22	30	57	32	11
Mindre stad/landsbygd	56	26	18	68	13	19	52	30	17

Tabell 6B. Erfarenheter av rättegång, bland personer som medverkat som målsägande i en rättegång någon gång under de senaste tre åren, enligt NTU 2008. Andel i procent.

		Mycket positiva	Ganska positiva	Varken positiva eller negativa	Ganska negativa	Mycket negativa
Erfarenheter av målsägandebiträde	TOTALT	40	34	13	8	5
(n= 162)						
Erfarenheter av åklagare	TOTALT	27	40	21	6	7
(n= 246)	Män	27	34	21	8	10
	Kvinnor	27	45	21	4	2
Bemötande i domstol						
		Mycket nöjd	Ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Ganska missnöjd	Mycket missnöjd
(n= 246)	TOTALT	34	35	16	8	7
	Män	30	36	19	8	8
	Kvinnor	38	35	14	8	6
Förståelse av rättegången						
		Mycket lätt	Ganska lätt	Varken lätt eller svårt	Ganska svårt	Mycket svårt
(n= 246)	TOTALT	38	30	15	12	5
	Kön					
	Män	42	28	15	12	4
	Kvinnor	34	33	15	12	6
		Mycket/ganska lätt		Varken lätt eller svårt	Mycket/ganska svårt	
	Utbildning					
	Förgymnasial	65		12	23	
	Gymnasial	68		19	13	
	Eftergymnasial	77		12	12	
Information om rättegången						
		Tillräcklig			Oillräcklig	
(n= 246)	TOTALT	73			27	
	Män	73			27	
	Kvinnor	74			26	

Bilaga 2. Konfidenstabell (95 procent)

Tabell 1. Halva 95-procentiga konfidensintervallets storlek för olika procenttal och urvalsstorlekar.

Antal svarande personer	Andel i procent									
	5 95	10 90	15 85	20 80	25 75	30 70	35 65	40 60	45 55	50
25	8.5	11.8	14.0	15.7	17.0	18.0	18.7	19.2	19.5	19.6
50	6.0	8.3	9.9	11.1	12.0	12.7	13.2	13.6	13.8	13.9
75	4.9	6.8	8.1	9.1	9.8	10.4	10.8	11.1	11.3	11.3
100	4.3	5.9	7.0	7.8	8.5	9.0	9.3	9.6	9.8	9.8
150	3.5	4.8	5.7	6.4	6.9	7.3	7.6	7.8	8.0	8.0
200	3.0	4.2	4.9	5.5	6.0	6.4	6.6	6.8	6.9	6.9
300	2.5	3.4	4.0	4.5	4.9	5.2	5.4	5.5	5.6	5.7
400	2.1	2.9	3.5	3.9	4.2	4.5	4.7	4.8	4.9	4.9
500	1.9	2.6	3.1	3.5	3.8	4.0	4.2	4.3	4.4	4.4
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.8	3.9	4.0	4.0
700	1.6	2.2	2.6	3.0	3.2	3.4	3.5	3.6	3.7	3.7
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.0	3.2	3.3	3.4	3.4	3.5
900	1.4	2.0	2.3	2.6	2.8	3.0	3.1	3.2	3.3	3.3
1000	1.4	1.9	2.2	2.5	2.7	2.8	3.0	3.0	3.1	3.1
1500	1.1	1.5	1.8	2.0	2.2	2.3	2.4	2.5	2.5	2.5
2000	1.0	1.3	1.6	1.8	1.9	2.0	2.1	2.1	2.2	2.2
2500	0.9	1.2	1.4	1.6	1.7	1.8	1.9	1.9	2.0	2.0
3000	0.8	1.1	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.8	1.8
3500	0.7	1.0	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.6	1.6	1.7
4000	0.7	0.9	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.5	1.5	1.5
4500	0.6	0.9	1.0	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.5	1.5
5000	0.6	0.8	1.0	1.1	1.2	1.3	1.3	1.4	1.4	1.4
5500	0.6	0.8	0.9	1.1	1.1	1.2	1.3	1.3	1.3	1.3
6000	0.6	0.8	0.9	1.0	1.1	1.2	1.2	1.2	1.3	1.3
6500	0.5	0.7	0.9	1.0	1.1	1.1	1.2	1.2	1.2	1.2
7000	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.1	1.1	1.1	1.2	1.2
7500	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1	1.1
8000	0.5	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.1	1.1	1.1
8500	0.5	0.6	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.1	1.1
9000	0.5	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
9500	0.4	0.6	0.7	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0	1.0
10000	0.4	0.6	0.7	0.8	0.8	0.9	0.9	1.0	1.0	1.0
15000	0.3	0.5	0.6	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.8	0.8
20000	0.3	0.4	0.5	0.6	0.6	0.6	0.7	0.7	0.7	0.7

Om tabellen, konfidensintervall och statistisk säkerhet

Konfidensintervall är ett statistiskt osäkerhetsmått kring punktskattningen, inom vilket det sanna värdet finns i 95 fall av 100. Det innebär att skillnaden mellan två grupper inte är *signifikant* (statistiskt säkerställd) om konfidensintervallen för skattningarna överlappar varandra. Det är med andra ord ett mått på om det finns risk att skillnader mellan grupper beror på en slump.

Hur tolkas tabellen?

Att tabellen redogör *halva* konfidensintervall innebär att värdet i tabellen både *dras ifrån* skattningen för att erhålla värdet för *den nedre gränsen* i intervallet och *läggs till* skattningen för att erhålla värdet i för *den övre gränsen* i konfidensintervallet.

Exempel I: Otrygghet i Lunds kommun

Boende i Lunds kommun uppger otrygghet i klart lägre utsträckning än de andra redovisade städerna i länet. Av de boende i Lund har 10 procent uppgett att de är otrygga, jämfört med 30 i Malmö, 31 i Helsingborg och 21 i Kristianstad (Tabell 4G). Lund representeras i urvalet av 173 personer (tabell 2C). Andelen otrygga är som nämnts 10 procent. Antal svarande personer avrundas ner⁷⁸ till närmaste *antal svarande personer* i tabellen (vilket är 150). I rutan för *antal svarande personer* = 150 och *andel i procent* = 10 står 4,8. 10 procent plus/minus 4,8 ger ett konfidensintervall mellan 5,2 och 14,8 procent. Motsvarande uträkningar görs för de andra kommunerna.

Antal svarande personer	Andel i procent			
	5 95	10 90	15 85	20 80
25	8,5	11,8	14,0	
50	6,0	8,3	9,9	
75	4,9	6,8	8,1	
100	4,3	5,9	7,0	
150	3,5	4,8	5,7	
200	3,0	4,2	4,9	

	Lund	Kristianstad	Malmö	Helsingborg
Andel otrygga ute sen kväll:	10 %	21 %	30 %	31 %
<i>avrundas till närmaste andel i tabellen:</i>	10 %	20 %	30 %	30 %
Antal svarande personer:	173	113	371	167
<i>avrundas ner till:</i>	150	100	300	150
<i>Halva konfidensintervalllets storlek (enligt tabellen):</i>	4,8	7,8	5,2	7,3
Konfidensintervall (andelen +/- halva konfidensintervallet):	5,2–14,8 %	13,2–28,8 %	24,8–35,2 %	23,7–38,7 %

Både Malmös och Helsingborgs konfidensintervall ligger högre än Lunds, vilket innebär att skillnaden mellan Lund och dessa två städer är signifikant. Däremot överlappar Lunds konfidensintervall Kristianstads, vilket innebär att skillnaden dem emellan inte är signifikant.

⁷⁸ Genom att avrunda antalet svarande personer nedåt, och avrunda den skattade andelen (i procent) uppåt, tar man det säkra före det osäkra och får en mycket konservativ skattning.

Exempel II: Utsatthet för cykelstöld bland ensamstående med barn jämfört med sammanboende utan barn

Resultaten visar att hushåll med ensamstående personer som har barn är betydligt mer utsatta än hushåll bestående av sammanboende personer utan barn (tabell 3A). Är skillnaden signifikant?

	Ensamstående med barn:	Sammanboende utan barn:
Andel utsatta:	13,1 %	5,0 %
<i>avrundas till närmaste andel i tabellen:</i>	15 %	5 %
Antal svarande personer:	648	5 503
<i>avrundas ner till:</i>	600	5 500
<i>Halva konfidensintervallets storlek (enligt tabellen):</i>	2,9	0,6
Konfidensintervall (andelen +/- halva konfidensintervallet):	10,2–16,0 %	4,4–5,6 %

Konfidensintervallen 4,4–5,6 % och 10,2–16,0 % överlappar inte varandra, vilket innebär att skillnaden är signifikant.

Exempel III: Regionala skillnader i oro för stöld/skadegörelse på bil i kommunerna inom Stockholms län

Inom Stockholms län är det stora skillnader mellan kommunerna i hur stor andel som uppger att de känner oro att utsättas för stöld eller skadegörelse på fordon (tabell 4G). Solna utmärker sig genom att ha en betydligt högre andel oroade än de andra redovisade kommunerna (35 %), men är skillnaden signifikant?

	Huddinge	Botkyrka	Haninge	Stockholm	Södertälje	Nacka	Solna
Andel oroade för bilbrott:	15 %	16 %	17 %	19 %	13 %	10 %	35 %
<i>avrundas till närmaste andel i tabellen:</i>	15 %	15 %	15 %	20 %	15 %	10 %	35 %
Antal svarande personer:	128	106	117	1 015	113	122	91
<i>avrundas ner till:</i>	100	100	100	1 000	100	100	75
<i>Halva konfidensintervallets storlek (enligt tabellen):</i>	7,0	7,0	7,0	2,5	7,0	5,9	10,8
Konfidensintervall (andelen +/- halva konfidensintervallet):	8–22 %	9–23 %	10–24 %	16,5–21,5 %	6,0–20,0 %	4,1–15,9 %	24,2–45,8 %

Solnas konfidensintervall är 24,2–45,8 % och eftersom ingen av de redovisade kommunerna har ett konfidensintervall som överlappar detta spann betyder det att andelen oroade för stöld/skadegörelse på fordon är signifikant högre i Solna än i de övriga redovisade kommunerna i Stockholms län.